

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK
SKOGSHUSHÅLLNING

SKOGSSTATISTISK ÅRSBOK
1960

KUNGL. SKOGSSTYRELSEN

STOCKHOLM 1962

OFFICIAL STATISTICS OF SWEDEN

FORESTRY

STATISTICAL YEARBOOK OF FORESTRY

1960

THE NATIONAL BOARD OF PRIVATE FORESTRY

EMIL KIHLSSTRÖMS TRYCKERI AB
STOCKHOLM 1962

FÖRORD

Skogsstyrelsen framlägger härmed den tionde årgången av Skogsstatistisk årsbok, avseende kalenderåret 1960. Årsboken är uppställd efter i stort sett samma principer som sina föregångare för 1951—1959. I den mån uppgifter varit tillgängliga har emellertid statistiken förts fram så att den även omfattar 1961. Detta gäller bl. a. huvudtabeller beträffande avverkning, virkesmätning, skogsarbeters dagsförtjänster, sysselsättning inom storskogsbruket, arbetsförmedlingsverksamhet inom skogsbruket och bidragsmedel för skogsvårdsåtgärder; texttabeller avseende avverkade kvantiteter enligt stubbinventeringen, rotpriser och exportpriser, sysselsättning inom bondeskogsbruket samt den skogliga

yrkesutbildningen. Under »Övriga skogliga frågor» har införts punkt VI med uppgifter om investeringar och underhåll i skogsbruket under tiden 1951—1960 samt punkt VII med redovisning av årsavverkningarnas penningvärde under samma tid.

För det värdefulla bistånd vid årsbokens utarbetande, som beredvilligt lämnats av statliga och kommunala myndigheter och institutioner samt av enskilda organisationer, vill skogsstyrelsen betyga sin stora tacksamhet.

Stockholm i september 1962.

Folke Johansson

F. Silvé

/ Bert Hellberg

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

CONTENTS

	Sid.		Page
Förord	3	Preface	3
Innehållsförteckning	5	Contents	5
Förkortningar	16	Abbreviations	16
Karta	18	Map	18
A. Skogsmarken och skogskapitalet ...	19	A. Forest-land and forest capital	19
I. Ytvidd	19	I. Area	19
II. Virkesförråd	31	II. Timber resources	31
III. Mark- och skogsvärden	36	III. Value of forest-land and forests ...	36
IV. Skogens förnyring och vård	38	IV. Regeneration and tending of forests	38
1. Frö- och planttillgång m. m. ...	38	1. Availability of plants and seed etc.	38
2. Reproduktionsåtgärder	42	2. Sowing and planting	42
3. Rönjning	45	3. Cleaning	45
4. Gallring	45	4. Thinning	45
5. Betesfred	45	5. Protection against grazing	46
V. Skador på skogen	46	V. Damage to the forest	46
1. Skogsbränder	46	1. Fires	46
2. Snöbrott, storm- och torkskador	49	2. Windfalls, snow-breaks and drought damage	49
3. Viltskador	50	3. Wild animals	50
4. Insektsskador	51	4. Insects	51
5. Svampskador	52	5. Fungi	52
B. Skogstekniska arbeten	53	B. Technical activities	53
I. Skogsvägbbyggnad	53	I. Roadbuilding	53
II. Skogsdikning	56	II. Draining	56
III. Flottledsbyggnad	58	III. Building of floatways	58
IV. Skogsindelningsarbeten	58	IV. Management plans	58
C. Skogskapitalets tillgodogörande ...	61	C. The utilization of forest capital ...	61
I. Avverkning, transport m. m.	61	I. Felling and transport	61
1. Utsynning och avverkning	61	1. Marking and logging	61
2. Virkesmätning	64	2. Timber measuring	64
3. Flottning	66	3. Floating	66
4. Järnvägstransporter	69	4. Railway-transport	69
5. Lastbilstransporter	71	5. Lorry-transport	71
6. Fartygstransporter	71	6. Sea-transport	71
7. Havsflottning	73	7. Sea-rafting	73
II. Virkesförbrukning och produktion m. m.	73	II. Timber-consumption and production	73
1. Sågverksindustrin	73	1. Sawmill industry	73
2. Fanér- och plywoodindustrierna	76	2. Veneer and plywood industries	76
3. Massaindustrien	76	3. Pulp industry	76
4. Wallboardindustrien	77	4. Fibreboard industry	77

	Sid.		Page
5. Spånskiveindustrien	77	5. Particle board industry	77
6. Förbrukning av brännved m. m.	77	6. Consumption of fuel wood etc.	77
III. Export och import	78	III. Foreign trade	77
1. Oarbetade trävaror	78	1. Unprocessed wood	78
2. Sågat virke	79	2. Sawn wood	79
3. Fanérskivor	79	3. Veneer and plywood	79
4. Massa, papper och wallboard ...	80	4. Pulp, paper and fibreboard ...	80
5. Träbjärna och träkol	81	5. Woodtar and charcoal	81
D. Virkespriser och omkostnader	82	D. Timber prices and production costs	82
I. Rotpriser	82	I. Prices of timber on root	82
II. Priser på sågtimmer, massaved och brännved	85	II. Prices of cut timber	85
III. Drivningskostnader	86	III. Costs of logging	86
IV. Priser på sågade trävaror och massa	87	IV. Prices of sawn wood and pulp ...	87
E. Arbetarförhållanden	90	E. Labour-market conditions	90
I. Löner och avtal	90	I. Wages and collective wages agree-ments	90
II. Sysselsättning	93	II. Employment	93
III. Olycksfall och arbetarskydd	100	III. Accidents and protection against accidents	100
F. Vilttillgång och jakt	105	F. Wild animals and hunting	105
G. Övriga skogliga frågor	109	G. Other matters relating to forestry	109
I. Administration	109	I. Administration	109
1. Domänverket	109	1. The Swedish State Forest Service	109
2. Skogsstyrelsen	110	2. The National Board of Private Forestry	110
3. Skogsvårdsstyrelserna	111	3. The County Forestry Boards ...	111
II. Skogsforskningsinstitutet	112	II. The Forest Research Institute	112
III. Skoglig undervisning	114	III. Forestry training	114
IV. Föreningar och organisationer ...	119	IV. Associations and organizations ...	119
1. Ideella föreningar	119	1. Non-profit-making associations ..	119
2. Föreningar för skoglig växtför-ädling	121	2. Associations for forest tree breeding	121
3. Ekonomiska intresseföreningar ..	122	3. Business organizations	122
4. Arbetsmarknadens föreningar ..	124	4. Labour market associations ...	124
5. Föreningar för skogsbrukets rationalisering	125	5. Associations for rationaliza-tion in forestry	125
V. Anslag för skogsvårdande ändamål ..	130	V. State subsidies for silviculture ...	130
VI. Investeringar och underhåll i skogsbruket	132	VI. Investments and maintenance costs in forestry	132
VII. Arsavverkningarnas penningvärde ..	134	VII. Value of annual cuts	134
H. Internationell översikt	138	H. International review	138
I. Sammanfattning på engelska	146	I. Summary	146
J. Källförteckning	155	J. Literary sources	155

	Sid.		Page
<i>Tabeller i texten</i>		<i>Tables in the text</i>	
Tabell A. Rikets skogsmarksareal för-delad på ägargrupper 1960. Länsvis. (Sammandrag av huvudtab. 2 och 3.) ..	20	Table A. Forest area distributed by owner groups in 1960. By counties. (Summary of tables 2 and 3)	20
Tabell B. Antal brukningsenheter 1956 grupperade efter åkerareal och (för enskilda exkl. aktiebolag) skogsinne-hav samt fördelade på länsgrupper. Efter RLF:s jordbruksregister	23	Table B. Number of agricultural units in 1956 distributed according to field area and (for units in private pos-session excl. companies) forest area. By groups of counties. According to the National Farmers' Union's agri-cultural register	23
Tabell C. Skogsbruk i och utan förening med jordbruk. Areal skogsmark till jordbruksenheter av olika storlek i enskild (dock ej aktiebolags) ägo 1956. Länsvis. Efter RLF:s jordbruks-register	27	Table C. Forestry in and without com-bination with agriculture. Areas of forest land of agricultural units in different sizes in private possession (excl. companies). By counties. Ac-cording to the National Farmers' Union's agricultural register	27
Tabell D. Skogsmarksareal (exkl. boni-tet IX) och dennas procentuella för-delning på ägargrupper inom samtliga flodområden i Norrland samt i Dalälvens flodområde. Enl. riks-skogstaxeringarna 1938—1944	28	Table D. Forest area excl. site quality class IX and percentage distribution of the same by owner groups in all river basins in Northern Sweden. Ac-cording to the National Forest Sur-vey 1938—1944	28
Tabell E. Skogsmarksarealens procentu-ella fördelning med hänsyn till be-ståndens ålder (enl. riksskogstaxe-ringarna 1923—1929, 1938—1952 samt för länsgrupper och hela riket även 1953—1955)	29	Table E. Forest area in per cent by ages of growing stock. (According to the National Forest Surveys 1923—1929, 1938—1952 and 1953—1955. The last only referring to county groups and the entire country.)	29
Tabell F. Genomsnittlig idealbonitet för olika skogsägargrupper enligt riks-skogstaxeringen 1938—1952. Skogs-mark inkl. hagmark. Länsvis	32	Table F. Average ideal site quality by owner groups and by counties. Ac-cording to the second National For-est Survey	32
Tabell G. Virkesförråd på bark (exkl. vrak) från 0 cm vid brösthöjd i milj. m ³ sk. Samtliga ägoslag. Skogliga hu-vudområden. Riksskogstaxeringen 1953—1957	33	Table G. Growing stock incl. bark (excl. waste wood) from 0 cm DBH in mil-lion m ³ sk. All land. By groups of counties. The National Forest Survey 1953—1957	33
Tabell H. Virkesförråd på bark i m ³ sk. per hektar (inkl. vrak) för olika trädslag. Skogsmark inkl. hagmark. Skogliga huvudområden. Riksskogs-taxeringen 1953—1957	34	Table H. Growing stock incl. bark in m ³ sk. per ha (incl. waste wood) on forest land. By species and groups of counties. The National Forest Survey 1953—1957	34

	Sid.		Page
Tabell I. Virkesförråd på bark m ³ sk. per hektar (inkl. vrak) för skilda skogsägargrupper. Skogsmark inkl. hagmark. Skogliga huvudområden. Riksskogstaxeringen 1953—1957 ...	34	Table I. Growing stock incl. bark in m ³ sk. per ha (incl. waste wood) on forest land. By groups of counties and forest owners. The National Forest Survey 1953—1957	34
Tabell J. Total årlig tillväxt (inkl. bark) i 1 000-tal m ³ sk. fördelade på trädslag. Årlig tillväxt i m ³ sk. per hektar. Skogsmark inkl. hagmark. Skogliga huvudområden. Riksskogstaxeringen 1953—1957	35	Table J. Total annual increment (incl. bark) in 1 000 m ³ sk. by species. Annual increment in m ³ sk. per ha. All forest land. By groups of counties. The National Forest Survey 1953—1957	35
Tabell K. Värdet av skogsmark och växande skog på landsbygden vid de allmänna fastighetstaxeringarna åren 1952 och 1957	37	Table K. Value of forest ground and growing forest in the rural country at the Real Property Assessments in 1952 and 1957	37
Tabell L. Av skogsvårdsstyrelserna och domänverket 1956—1960 utklängt skogsfrö. Länsvis	40	Table L. Production of pine and spruce seed by the County Forestry Boards and by the State Forest Service in 1956—1960. By counties	40
Tabell M. Under 1960 beviljade införseltillstånd för plantor och frö av skogsträd	42	Table M. Import licenses given in 1960 for plants and seed of forest trees ...	42
Tabell N. Under 1958—1960 utförd skogsodling per 1000 ha produktiv skogsmark. Länsvis	43	Table N. Forest planting and sowing per 1000 ha forest land in 1958—1960. By counties	43
Tabell O. Reproduktionsåtgärder och röjning under perioderna 1942—1946, 1947—1951 och 1952—1956, årsmedeltal, samt åren 1957—1960	44	Table O. Silvicultural measures taken during the periods 1942—1946, 1947—1951 and 1952—1956 (yearly average) and in 1957—1960	44
Tabell P. Skogsbrändernas antal, vårlade skador m. m. 1951—1960	47	Table P. Number of forest fires, damage etc. in 1951—1960	47
Tabell Q. Enskilda permanenta bilvägar med vägkaraktär S enl. riksskogstaxeringens väginventering 1957. Km	53	Table Q. Private permanent motorroads with road-character S in kms according to the Road Enumeration 1957 of the National Forest Survey	53
Tabell R. Allmänna vägar enligt riksskogstaxeringens väginventering 1957. Km.	54	Table R. Public roads in kms according to the Road Enumeration 1957 of the National Forest Survey	54

	Sid.		Page
Tabell S. Skogsvägbyggnads- och dikningsverksamhetens relativa omfattning (sträckmeter per km ² skogsmark) 1960. Länsvis	55	Table S. The relative extent of forest road building and draining (metres per km ² forest land) 1960. By counties	55
Tabell T. Vägtäthet i meter väg per ha utmark enligt riksskogstaxeringens väginventering 1957 avseende allmänna och enskilda permanenta bilvägar med vägkaraktär S	56	Table T. Road density in road-metres per ha forest land of public and private permanent motor-roads with road-character S according to the Road Enumeration 1957 of the National Forest Survey	56
Tabell U. Avverkade kvantiteter under avverkningssäsongerna 1952/53—1960/61 enligt stubbinventeringen 1953—1961. Samtliga ägoslag. Miljoner m ³ sk. Angivna medelfel i samma måttenhet	63	Table U. Total fellings during felling-seasons 1952/53—1960/61 according to the Stump Enumeration of the National Forest Survey 1953—1961. All types of land. Millions of m ³ sk. Standard errors in the same unit of measurement	63
Tabell V. Tillsläppt och redovisat flottgods 1951—1960. 1 000 m ³ f. ub.	68	Table V. Wood admitted in the floatways and accounted for during the years 1951—1960. 1 000 m ³ solid volume under bark	68
Tabell X. I rikets hamnar och lastageplatser 1960 lossade kvantiteter av oförädlad virke (endast inrikes fartygstransporter)	72	Table X. Unprocessed wood unloaded from vessels in Swedish harbours and other loading wharfs in 1960	72
Tabell Y. Beräknad totalproduktion av barrträvaror årsvis 1951—1960	74	Table Y. Estimated annual production of coniferous sawnwood in 1951—1960	74
Tabell Z. Antal sågverk, deras totala förbrukning av rundvirke av furu och gran samt produktion av barrträvaror 1958. Länsvis	75	Table Z. Number of sawmills and total consumption of coniferous roundwood and total production of coniferous lumber by sawmills in 1958. By counties	75
Tabell A. Sammansättning, medelpris m. m. för stämplingsposter, sålda på rot från bondeskogar drivningsåret 1960/61	83	Table A. Composition, average prices obtained etc. of standing timber on farmers' forests in the cutting year 1960/61	83
Tabell Å. Av domänverket erhållna medelpriser vid försäljning av rotposter 1956—1960	84	Table Å. Average prices obtained by the State Forest Service for wood sold on root 1956—1960	84

	Sid.	Page
Tabell Ö. Exportpriser (fob) på sågade trävaror av furu och gran samt på pappersmassa, 1939 och 1952—1961	88	88
Tabell AB. Lönutvecklingen 1951—1960 för vuxna manliga arbetare inom skogsbruk, jordbruk och trä-, massa-, pappers- och pappersvaruindustri samt för manlig kontorspersonal inom hela industrien	92	92
Tabell CD. Antal i bondeskogsbruket utförda dagsverken avseende februari 1960 och februari, maj, augusti och november 1961 fördelade på skogsägaren och dennes familjemedlemmar resp. lejd arbetskraft (uppräknade tal)	96	96
Tabell EF. Antal i bondeskogsbruket utförda dagsverken avseende februari 1960 och februari, maj, augusti och november 1961 fördelade efter gårdens produktiva skogsareal (uppräknade tal)	97	97
Tabell GH. Antal i bondeskogsbruket utförda dagsverken år 1961 fördelade efter landsdel (uppräknade tal)	98	98
Tabell IJ. Arbetsolycksfall 1959 i procent samt per 1 milj. arbetstimmar, fördelade efter skadad kroppsdel. Större arbetsgivare (exkl. staten)	103	103
Tabell KL. Skoglig yrkesutbildning läsåret 1960/61	116	116
Tabell MN. Av riksdagen anvisade medel under de särskilda skogsvårdsanslagen	131	131
Tabell OP. Investeringar och underhållskostnader inom skogsbruket 1951—1960. Hela riket	133	133
Tabell QR. Den svenska totalavverkningens beräknade storlek och penningvärde under 1950-talet	135	135

Tabeller	Sid.	Tables	Page
Tabell 1. Rikets areal vid 1960 års slut fördelad på skogsmark, inägor, impediment och vatten. Skogsmarksareal per invånare och per ha inägomark. Länsvis	159	Table 1. Forest area, other productive land, unproductive land and water at the end of 1960. Forest areas per inhabitant and per ha cultivated land. By counties	159
Tabell 2. Skogsmarksareal under förvaltning eller tillsyn av olika statliga myndigheter vid 1960 års slut. Länsvis	160	Table 2. Forest land administered by different state authorities and by diocesan boards at the end of 1960. By counties	160
Tabell 3. Skogsmarksareal under skogsvårdsstyrelses tillsyn samt total skogsmarksareal vid 1960 års slut. Länsvis	162	Table 3. Forest land under the supervision of the County Forestry Boards and total forest area at the end of 1960. By counties	162
Tabell 4. Virkesförråd på bark, totalt och per ha, fördelat på träslag och diameterklasser. Skogsmark, inkl. hagmark. Länsvis	164	Table 4. Growing stock incl. bark, total and per ha, by species and size-groups. By counties	164
Tabell 5. Årlig tillväxt för tall och gran (under bark) samt för samtliga träslag (på bark). Länsvis	167	Table 5. Yearly increment of pine and spruce (excl. bark) and of all species. By counties	167
Tabell 6. Arealer, som övergått med skogsvårdsåtgärder 1960, fördelade på skogsägargrupper. Länsvis	168	Table 6. Silvicultural measures taken in 1960, by forest-owner groups. By counties	168
Tabell 7. Antal skogsbränder, bränd areal samt skadornas värde m. m. 1960. Länsvis	170	Table 7. Number of forest fires, area destroyed, and costs of extinguishing fires in 1960. By counties	170
Tabell 8. Antal skogsbränder och bränd areal 1960, fördelade efter brandorsak. Länsvis	171	Table 8. Number of forest fires and area destroyed, by causes, in 1960. By counties	171
Tabell 9. Skogsbilvägar, färdigbyggda 1960, med fördelning på skogsägargrupper. Länsvis	172	Table 9. Forest roads completed in 1960 by forest-owner groups. By counties	172
Tabell 10. Under 1960 färdigställda och avsynade skogsdiken, fördelade på skogsägargrupper. Länsvis	173	Table 10. Draining ditches completed in 1960, by forest-owner groups. By counties	173
Tabell 11. Beräknad årlig avverkning i riket under drivningsåren 1951/52—1960/61	174	Table 11. Estimated annual fellings, by assortments in the felling-seasons 1951/52—1960/61	174

	Sid.	Page	
Tabell 12. Avverkning på kronoskogar, stiftsskogar, övriga allmänna skogar samt bolagsskogar, totalt och per ha 1951—1960	175	Table 12. Fellings in Crown forests, diocesan forests, other public forests, and companies' forests, totals and per ha in the years 1951—1960	175
Tabell 13. Avverkning på kronoskogar, stiftsskogar samt övriga allmänna skogar 1960. Länsvis	176	Table 13. Fellings in Crown forests, diocesan forests and other public forests in 1960. By counties	176
Tabell 14. Av virkesmättningsföreningarna under säsongerna 1958/59—1960/61 inmätta kvantiteter virke	177	Table 14. Volume of timber measured in the felling-seasons 1958/59—1960/61 by timber measurement associations	177
Tabell 15. Medelvolym under bark för virke inmätt i fast mått av virkesmättningsföreningarna under drivningssäsongerna 1959/60 och 1960/61	178	Table 15. Average volume of timber measured by timber measurement associations in the felling-seasons 1959/60 and 1960/61	178
Tabell 16. Virkesmättningsföreningarnas medelkostnader för inmätt virke, drivningsåren 1956/57—1960/61	179	Table 16. Average costs of the timber measurement associations for wood measured in the felling-seasons 1956/57—1960/61	179
Tabell 17. Flottningsföreningar och flottleder 1960	180	Table 17. Floating associations and floatways in 1960	180
Tabell 18. Flottat och levererat virke 1960	181	Table 18. Wood floated and delivered in 1960	181
Tabell 19. Utflottnings- och skiljningskostnader m. m. 1960	182	Table 19. Floating and sorting costs etc. in 1960	182
Tabell 20. Rundvirkestransporter på järnväg 1960	183	Table 20. Transports of unprocessed wood by rail in 1960	183
Tabell 21. Ursprungs- och destinationslän för järnvägstransporter av oförädlad virke 1960	184	Table 21. Origin and destination of unprocessed wood transported by rail in 1960	184
Tabell 22. Har utgått fr. o. m. 1959.		Table 22. Has been expunged.	
Tabell 23. Har utgått fr. o. m. 1959.		Table 23. Has been expunged.	
Tabell 24. Skogsindustriernas förbrukning av rundvirke 1956—1960	186	Table 24. Annual consumption of roundwood by forest industries in 1956—1960	186
Tabell 25. Sågverkens och hyvleriernas samt lädämneshuggeriernas huvudsakliga produktion 1960. Länsvis ...	187	Table 25. Production of sawn and planed goods in 1960. By counties ...	187

	Sid.	Page
Tabell 26. Massa- och wallboardfabrikernas huvudsakliga produktion 1960. Länsvis	188	Table 25. Pulp and fibreboard production in 1960. By counties 188
Tabell 27. Export av rundvirke, sågat virke, fanérskivor, fiberplattor och pappersmassa 1956—1960	189	Table 27. Exports of roundwood, sawn wood, veneers, board and woodpulp in 1956—1960 189
Tabell 28. Import av rundvirke, sågat virke, fanérskivor, fiberplattor och pappersmassa 1956—1960	192	Table 28. Imports of roundwood, sawn wood, veneers, board and woodpulp in 1956—1960 192
Tabell 29. Sveriges export och import av vissa skogs- och skogsindustriprodukter med fördelning på export- resp. importländer 1960	195	Table 29. Swedish exports and imports of certain roundwood and timber industry products by countries of destination and origin in 1960 195
Tabell 30. Rånettovärden för virkesuttagen å kronoskogar 1951—1960. Länsvis	198	Table 30. Net value of wood cut in Crown forests in 1951—1960. By counties 198
Tabell 31 a. Bruttopriser och omkostnader för drivningsåret 1959/60. Sågtimmer av furu och gran	199	Table 31 a. Gross prices and costs in the felling-season 1959/60. Coniferous timber 199
Tabell 31 b. Bruttopriser för drivningsåret 1960/61. Sågtimmer av furu och gran	202	Table 31 b. Gross prices during the felling-season 1960/61. Coniferous timber 202
Tabell 32 a. Bruttopriser och omkostnader för drivningsåret 1959/60. Massaved av barrträd	205	Table 32 a. Gross prices and costs during the felling-season 1959/1960. Coniferous pulpwood 205
Tabell 32 b. Bruttopriser för drivningsåret 1960/61. Massaved av barrträd	206	Table 32 b. Gross prices during the felling-season 1960/61. Coniferous pulpwood 206
Tabell 33 a. Bruttopriser och omkostnader för drivningsåret 1959/60. Brännved	207	Table 33 a. Gross prices and costs during the felling-season 1959/60. Fuel wood 207
Tabell 33 b. Bruttopriser för drivningsåret 1960/61. Brännved	208	Table 33 b. Gross prices during the felling-season 1960/61. Fuel wood 208
Tabell 34. Skogsarbetarnas genomsnittliga dagsförtjänster i kr (vägda genomsnitt), avverkningssäsongerna 1956/57—1960/61. Länsvis	209	Table 34. Average daily wages (weighed averages) of forest workers in the felling-seasons 1956/57—1960/61. By counties. 209
Tabell 35. Sysselsättningen i skogsbruket 1960 och 1961 vid domänverket och 54 större skogsbolag	210	Table 35. Number of forest workers in Crown forests and in 54 of the largest companies' forests in 1960 and 1961 210

	Sid.	Page	
Tabell 36. Personal sysselsatt i flott- ningsverksamhet samt antal däri fullgjorda dagsverken 1960	211	Table 36. Personnel engaged in floating activity and number of day-works performed in 1960	211
Tabell 37. Arbetsförmedlingsverksam- heten inom skogsbruket 1959—1961	212	Table 37. Labour-exchange activities in forestry in 1959—1961	212
Tabell 38. Antal arbetstimmar samt ar- betsolycksfall i skögs- och flottnings- arbeten 1959. Större arbetsgivare (exkl. staten)	214	Table 38. Number of working-hours and number of industrial accidents in for- est work and floating in 1959. Major employers (excl. public service)	214
Tabell 39. Svårhetstal för arbetsolycks- fall fördelade efter orsak, antal olycksfall per 1 milj. arbetstimmar och antal förlorade arbetsdagar per olycksfall i skögs- och flottningsar- beten 1959. Större arbetsgivare (exkl. staten)	216	Table 39. Severity rates for industrial accidents distributed by cause of ac- cident, number of accidents per 1 million working-hours, and number of working-days lost per accident in forest work and floating in 1959. Major employers (excl. public serv- ice)	216
Tabell 40. Antalet under tillåten jakt- tid fällda älgar i genomsnitt per år under perioderna 1936—1945, 1946— 1950, 1951—1955 samt för 1956—1960. Länsviis	218	Table 40. Number of elk killed during legal shooting season during the periods 1936—1945, 1946—1950, 1951 —1955 (yearly average) and in 1956 —1960. By counties	218
Tabell 41. Antal dödade villebråd i ge- nomsnitt per år under perioderna 1946—1950, 1951—1955 samt för 1956 —1960	219	Table 41. Number of game killed dur- ing the periods 1946—1950, 1951— 1955 (yearly average) and in 1956 —1960	219
Tabell 42. Under budgetåret 1960/61 ge- nom Kungl. Maj:ts, skögsstyrelsens eller skögsvårdsstyrelsernas beslut tilldelade bidragsmedel (statsbidrag, prisutjämningsmedel) för särskilda skögsvårdsåtgärder. Länsviis	220	Table 42. State subsidies for special silvicultural measures during the budget-year 1960/61. By counties ...	220
Tabell 43. Landareal, invånareantal samt skögsmarksareal, totalt, per in- vånare och i procent av landarealen i vissa länder 1960	222	Table 43. Total land area, number of inhabitants and forest area (total, per inhabitant and in per cent of total land area) in certain countries in 1960	222
Tabell 44. Avverkning i vissa länder med betydande skögsavverkning 1959 och 1960	223	Table 44. Removals in certain countries with an extensive logging in 1959 and 1960	223

	Sid.	Page	
Tabell 45. Export och import av rundvirke i vissa länder med betydande rundvirkeshandel 1960	224	Table 45. Exports and imports of roundwood in certain countries with an extensive roundwood trade, in 1960	224
Tabell 46. Produktion av några viktigare träindustriprodukter i vissa betydande producentländer 1960	225	Table 46. Production of certain important timber industry products in some countries with extensive timber industries in 1960	225
Tabell 47. Export och import av några viktigare träindustriprodukter i vissa länder med betydande handel med trävaror 1960	226	Table 47. Exports and imports of some important timber industry products in certain countries with an extensive trade in timber industry products in 1960	226
Diagram		Diagram	
1. Löneutvecklingen 1951—1960 för huggare, körare, lantarbetare och manliga arbetare inom träindustrin	91	1. Development in 1951—1960 of cutters' and hauliers' wages compared with the development of the wages of male farm workers and of male wood industry workers	91
2. Den svenska totalavverkningens beräknade värde per m ³ sk. under 1950-talet	136	2. Estimated value per m ³ solid volume incl. bark of total fellings in Sweden in 1951—1960	136

SYMBOLER OCH FÖRKORTNINGAR

Intel att redovisa	—
Mindre än $\left\{ \begin{smallmatrix} 0,5 \\ 0,05 \end{smallmatrix} \right\}$ av enheten $\left\{ \begin{smallmatrix} 0 \\ 0,0 \end{smallmatrix} \right\}$	
Uppgift ej tillgänglig	..
Logiskt omöjlig uppgift	.
Preliminär eller uppskattad uppgift	*
Centimeter	cm
Meter	m
Kilometer	km
Hektar	ha
Kvadratkilometer	km ²
Kubikmeter	m ³
Kubikmeter fast mått	m ³ f.
Kubikmeter travat mått	m ³ t.
Skogskubikmeter (hel trädstams volym med bark)	m ³ sk.
Fot (engelsk)	f el. ' "
Tum (»)	"
Kubikfot (engelsk)	f ³
Flottningskubikfot	f ³ fl.
Kubikfot toppmått (cylinderkubikfot)	f ³ to.
Kubikfot (topprotmått)	f ³ tr.
Standard	std
Kilogram	kg
Helbarkad	hb.
Obarkad	ob.
På bark (med bark)	pb.
Under bark (utan bark)	ub.
Mittmått	mi.
Brösthöjd	brh.
Osorterat (sågad vara kval. I—IV)	o/s
Kvinta (» » » V)	V
Utskott (» » » VI)	VI
Cirka	ca
Kronor	kr
Stycken	st
Food and Agriculture Organization of the United Nations	FAO
Sveriges officiella statistik	SOS
Sveriges offentliga utredningar	SOU
Svensk författningssamling	SFS

SYMBOLS AND ABBREVIATIONS

Nil	
Magnitude less than half of unit employed	
Not available	
Logically impossible	
Provisional or estimated figure	
Centimetre	
Metre	
Kilometre	
Hectare	
Square kilometre	
Cubic metre	
Cubic metre solid wood	
Cubic metre piled wood	
Forest cubic metre (whole trunk incl. bark)	
Foot (English)	
Inch (English)	
Cubic foot (English)	
Floating cubic foot	
Cubic foot by measuring on the top of the log	
Cubic foot by measuring on the top and the bottom of the log	
Standard (Petersburg)	
Kilogramme	
Completely barked	
Unbarked	
On (or with) bark	
Under (or without) bark	
Measured at the middle of the log	
Breast height	
Unsorted	
Quinta	
Sixths	
Approximately	
Swedish crowns	
Pieces	
Food and Agriculture Organization of the United Nations	
Swedish Official Statistics	
Investigations by the Swedish Government	
Swedish statute register	

LÄNSFÖRKORTNINGAR

Abbreviations for the Swedish counties (län).

Nb	Norrbottnens län	Ups	Uppsala län	Klm	Kalmar län
Vb	Västerbottens län	Sth	Stockholms län och stad	Gtl	Gotlands län
Jtl	Jämtlands län			Gbg	Göteborgs och Bohus län
Vnr	Västernorrlands län	Sdm	Södermanlands län	Hl	Hallands län
Gvl	Gävleborgs län	Ög	Östergötlands län	Bl	Blekinge län
Kpb	Kopparbergs län	Skb	Skaraborgs län	Krs	Kristianstads län
Vrm	Värmlands län	Äbg	Älvsborgs län	Mlm	Malmöhus län
Ör	Örebro län	Jkp	Jönköpings län		
Vstm	Västmanlands län	Krb	Kronobergs län		

I vissa tabeller är länen sammanslagna i fem grupper (se karta s. 18):

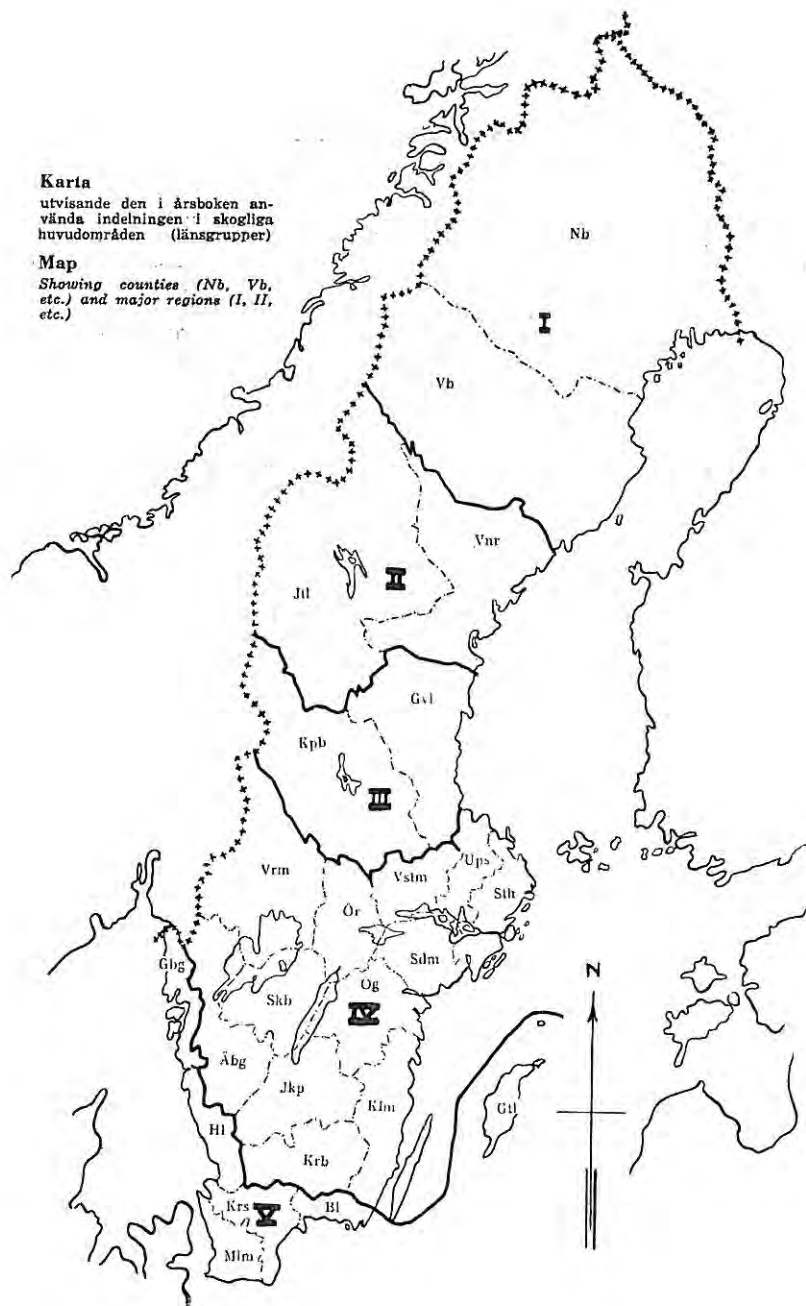
- In certain tables the counties are grouped as follows (see map on page 18):
- I Övre Norrland Nb och Vb
 - II Mellersta Norrland Jtl och Vnr
 - III Nedre Norrland o. Dalarna Gvl och Kpb
 - IV Mellansverige och Småland Vrm, Ör, Vstm, Ups, Sth, Sdm, Ög, Skb, Äbg, Jkp, Krb och Klm
 - V Södra och västra kustlänen Gtl, Gbg, Hl, Bl, Krs och Mlm

Karta

utvisande den i årsboken användande indelningen i skogliga huvudområden (länsgrupper)

Map

Showing counties (Nb, Vb, etc.) and major regions (I, II, etc.)

A. SKOGSMARKEN OCH SKOGSKAPITALET

I. Ytvidd

Rikets skogsmarksareal redovisas länsvis i tabell 1 (sid. 159) och enligt denna tabell, grundad på slutgiltiga beräkningar från den andra riksskogstaxeringen, uppgick arealen vid 1960 års slut till 229 406 km², vilken siffra för närvarande får gälla som den mest korrekta uppskattningen av landets skogsmarksareal. Från den tredje riksskogstaxeringen föreligger vid denna årsboks tryckning ej aktuellare uppgifter, än de vilka redovisas i uppsatsen »Skogarna och skogstillståndet vid periodens slut» i domänverkets jubileumsskrift »Sveriges skogar under 100 år» och vilka grundas på 1953—1957 års taxeringar. Rikets skogsmarksareal beräknas preliminärt enligt dessa taxeringar till 222 584 km². Minskningen med ca 3 % av det andra taxeringsomdrevets resultat beror på hårdare avgränsning av impediment, främst beträffande s. k. fjällbarrskog. 1956 års jordbruksräkning beräknade skogsmarksarealen till 225 054 km², 1951 års jordbruksräkning till 224 861 km² samt 1952 års allmänna fastighetstaxering till 218 210 km² (exkl. skogsmark inom städerna, 6 415 km², och inom områden för vilka fastighets-skatt icke erlägges).

Såväl fastighetstaxeringens skogsmarksareal, inkl. städernas skogsmark och skogsmark inom ovan nämnda områden, uppgående till 225 152 km², som arealen från jordbruksräkningarna understiger den som erhöles vid den andra riksskogstaxeringen med ca 2 %.

Delvis beror detta på att jordbruksräkningens och fastighetstaxeringens

uppgifter icke inkluderar vissa kronan tillhöriga skogar i Norrbottens, Västerbottens, Jämtlands och Kopparbergs län (ca 2 900 km²), vilka vid domänverkets skogsindelnings ej ansetts taxeringsvärda, och delvis på att arealunderskottet för skogsmarken huvudsakligen är lokaliserat till områden i inre och övre Norrland, där de största svårigheterna för en arealredovisning föreligger. Här till kommer också att vid riksskogstaxeringen i motsats till vad fallet är vid de båda övriga undersökningarna, innefattas all slags hagmark i uppgifterna om skogsmarken.

Enligt jordbruksräkningarna 1944, 1951 och 1956 ökade rikets skogsmarksareal mellan de båda förstnämnda åren med ca 2 000 km² eller med 1 %, men mellan 1951 och 1956 med endast 190 km², d. v. s. 0,1 %. För enskilda ägares skogsmarksareal redovisas en ökning mellan 1951 och 1956 med 3 050 km² eller med 3 %, medan för övriga ägare (staten, andra samfälligheter och aktiebolag) anges att skogsmarksarealen under samma tid minskade med 2 860 km² eller också med 3 %.

Enligt en av lantbruksstyrelsen och skogsstyrelsen efter samråd med jordbrukets utredningsinstitut år 1958 utförd specialundersökning om överföring av jordbruksjord till skogsmark kan totalt 575 000 ha jordbruksjord väntas utgå ur produktionen. Av denna areal anses 92 % vara lämplig för skogsplantering, och 83 % av den för överföring till skogsmark lämpade arealen bedömes lämplig att plantera med gran.

Tabell A. Rikets skogsmarksareal fördelad på ägargrupper 1960. Länsvis (Sammandrag av huvudtabellerna 2 och 3)

Forest area distributed by owner groups in 1960. By counties. (Summary of tables 2 and 3).

Län och läns- grupp County	Allmänna skogar Public forests				Enskilda skogar Private forests				Samtliga skogar All forests
	Kronoskogar Crown forests		Övriga allmänna skogar Other public forests		Aktiebolags- skogar Companies' forests		Övriga enskilda skogar Other private forests		
	Areal km ²	i % av hela skogs- area- len in % of total forest area	Areal km ²	i % av hela skogs- area- len in % of total forest area	Areal km ²	i % av hela skogs- area- len in % of total forest area	Areal km ²	i % av hela skogs- area- len in % of total forest area	
Nb	22 092	54	2 761	7	3 910	10	11 756	29	40 519
Vb	10 456	32	1 465	5	7 467	23	12 881	40	32 269
Jl	1 376	5	1 973	7	11 612	44	11 816	44	26 777
Vnr	1 354	7	535	3	8 537	45	8 723	45	19 149
Gvl	867	6	806	6	6 089	43	6 369	45	14 131
Kpb	2 700	13	2 195	11	6 519	32	8 851	44	20 265
Vrm	276	2	497	4	4 728	37	7 276	57	12 777
Ör	799	15	375	7	1 746	33	2 415	45	5 335
Vstm	459	12	414	11	889	24	1 993	53	3 755
Ups	70	3	423	16	1 037	38	1 173	43	2 703
Sth	218	6	486	12	386	10	2 822	72	3 912
Sdm	214	7	371	11	261	8	2 382	74	3 228
Ög	423	8	442	8	851	16	3 658	68	5 374
Skb	389	11	258	8	275	8	2 502	73	3 424
Äbg	283	4	306	5	391	6	5 494	85	6 474
Jkp	311	5	340	5	310	5	5 594	85	6 555
Krb	302	5	303	5	734	13	4 514	77	5 853
Klm	591	9	268	4	392	6	5 567	81	6 818
Gll	75	5	105	8	52	4	1 160	83	1 392
Gbg	100	6	143	9	32	2	1 356	83	1 631
Hl	109	5	143	7	41	2	1 788	86	2 081
Bl	46	3	71	4	66	4	1 583	90	1 766
Krs	173	7	130	5	81	3	2 200	85	2 584
Mlm	40	6	64	10	4	1	526	83	634
I	32 548	45	4 226	6	11 377	16	24 637	34	72 788
II	2 730	6	2 508	5	20 149	44	20 539	45	45 926
III	3 567	10	3 001	9	12 608	37	15 220	44	34 396
IV	4 335	7	4 483	7	12 000	18	45 390	69	66 208
V	543	5	656	7	276	3	8 613	85	10 088
Riket Entire country	43 723	19	14 374	6	56 410	25	114 399	50	229 406

Enligt samma utredning utlades till skog under åren 1951—1958 32 000 ha åkerareal eller i genomsnitt 4 500 ha per år. En påtaglig acceleration i detta avseende har gjort sig gällande under perioden, vilket framgår därav, att under de två sista åren av perioden ca 6 500 ha åker per år utlades till skogsmark.

I tabell 1 redovisas i kolumn 7 skogsmarkens andel av totalarealen i rikets län. Som synes är variationerna länen emellan stora. I Västernorrlands län är nära 75 % av totalarealen skogsbevuxen, i Malmöhus län endast 13 %. Skogsmarksarealen per invånare är störst i de tre nordligaste länen, Norrbottens, Västerbottens och Jämtlands län. Dessa tre län uppvisar också den största skogsmarksarealen per ha inägomark (åker och äng). Medan det i Norrbotten går 40 ha skogsmark på en ha inägomark, är siffran för Malmöhus län endast 0,2 ha och för Kristianstads och Skaraborgs län 1,0 ha skogsmark per ha inägomark.

Skogsmarken brukar med hänsyn till äganderätten indelas i tre huvudgrupper: allmänna skogar (varav kronoskogar i allmänhet särskiljs) och bolagsskogar, som vardera omfattar ungefär en fjärdedel, samt övriga enskilda skogar, omfattande drygt hälften av rikets skogsmarksareal. Fördelningen på dessa ägarkategorier, totalt och procentuellt, redovisas länsvis i tabell A, som är ett sammandrag av huvudtabellerna 2 och 3.

Som framgår av denna tabell råder stora olikheter mellan de skilda delarna av riket i fråga om fördelningen på ägargrupper. Således upptar de allmänna skogarna i det skogliga huvudområdet I (länsgrupp I) ungefär 51 % (huvudsakligen kronoskogar) av den totala skogsmarksarealen. För Norrbottens län utgör andelen allmänna skogar t.o.m.

drygt 61 % av nyssnämnda areal. De allmänna skogarna upptar i intet av de övriga skogliga huvudområdena ens 20 % av den totala skogsmarksarealen, även om andelen i vissa län kan uppgå till 22—24 %. Bolagsskogarna har sin tyngdpunkt i områdena II och III, framför allt i Jämtlands, Västernorrlands och Gävleborgs län. Övriga enskilda skogar d.v.s. gods- och bondeskogarna har i område II ungefär samma relativa omfattning som bolagsskogarna och överträffar de senare i område III. I områdena IV och V är gods- och bondeskogarna helt dominerande. I område IV upptas dock en sjättedel av den totala skogsmarksarealen av bolagsskogar. I Värmlands och Uppsala län utgör dessa drygt en tredjedel av ifrågakvarande areal.

Huvudparten av statens skogar förvaltas av domänverket, som dessutom har tillsynen över vissa andra allmänna skogar. Tillsynsmyndigheter för övriga statliga skogar är fyra andra ämbetsverk, för de ecklesiastika boställsskogarna, stiftsnämnderna samt för samtliga andra skogar, allmänna och enskilda, skogsvårdsstyrelserna med skogsstyrelsen som centralmyndighet. Följande schema visar skogens indelning i administrativt hänseende. De arealer, som hänföres till de olika grupperna, återfinns i tabellerna 2 och 3.

I. Domänstyrelsen.

A. Kronoskogar (kronoskogsförordningen den 10 maj 1935, nr 157)

1. kronoparker
2. skogsjordbruk, kronotorp, äldre kronolägenheter m. m.
3. kronoholmar och skår
4. kronoöverlappsmarker
5. oavmätta kronomarker

B. Övriga skogar under domänstyrelsens förvaltning eller tillsyn

1. bergverksskogar (KF den 27 maj 1898)
2. renbetesfjäll (1894 års skogsordning, 4 §)
3. kronoallmänningar (1894 års skogsordning, 4 §)
4. vissa ecklesiastiska skogar (1894 års skogsordning, kap. IV 24 §)
5. allmänna inrättningars skogar av kyrklig natur, som icke innehas med stadgad åborätt (1894 års skogsordning, kap. V)
6. nationalparker

II. Andra statliga myndigheter

- A. Fortifikationsförvaltningen
- B. Vattenfallsstyrelsen
- C. Lantbruksstyrelsen
- D. Sjöfartsstyrelsen

III. Stiftsnämnder (ecklesiastik boställsordning den 30 augusti 1932).

IV. Skogsvårdsstyrelser (skogsvårdslagen den 21 maj 1948, nr 237).

A. Allmänna skogar

1. häradsallmänningar (lag den 18 april 1952, nr 166)
2. allmänningsskogar i Norrland och Dalarna (lag den 18 april 1952, nr 167)
3. skogar tillhöriga landsting, hushållningssällskap — även skogar förvaldade av landsting men ägda av donationsfonder — skogsvårdsstyrelser o. d.
4. skogar tillhöriga städer och övriga primärkommuner
5. kronohemman och kronolägenheter, vilka innehas med stadgad åborätt
6. skogar tillhöriga allmänna

inrättningar (skolor, sjukhus, anstalter o. d.) med undantag av dem, som nämnts ovan under I B:5

B. Enskilda skogar

1. bolagsskogar
2. skogar tillhöriga föreningar, stiftelser o. d.
3. gods- och bondeskogar.¹

Av skogssällskapet förvaldade skogar redovisas under vederbörande ägargrupp, medan skogssällskapets egna skogar hänföres till ägargrupp IV B 2 enligt ovan.

Enligt nedanstående tablå, hämtad från ovannämnda uppsats i domänverkets jubileumsskrift och angivande rikets skogsmarksareals procentuella fördelning på ägare, efter 1953—1957 års taxeringar, omfattar de enskilda skogarna, om aktiebolagsskogarna borträknas, hälften av rikets skogsmark.

Allmänna: kronoskogar	18,5 %
övriga	5,5 »
Enskilda: aktiebolag	24,7 %
övriga: bondeskogar	47,8 »
godsskogar	3,5 »
Samtliga	100,0 %

Ur flera synpunkter är denna grupp, »övriga enskilda skogar», förtjänt av större uppmärksamhet, och i föregående årsböcker har redogjorts för hur antalet skogsbruksenheter och arealen produktiv skogsmark inom denna grupp enligt 1951 års jordbruksräkning fördelats sig länsvis inom olika storleksklasser.

Enär skogsstatistiska uppgifter ingick endast i begränsad omfattning och med begränsad bearbetning i den senaste jordbruksräkningen nämligen 1956 års, har tabellerna B och C sammanställts efter RLF:s jordbruksregister, som också delvis utgjorde primärmaterial för nämnda jordbruksräkning.

¹ Gränsen mellan godsskogar och bondeskogar har satts till 400 ha skogsmark inom Svealand och 200 ha inom Götaland.

Tabell B. Antal brukningsenheter 1956 grupperade efter åkerareal och (för enskilda exkl. aktiebolag) skogsinnehav samt fördelade på länsgrupper. Efter RLF:s jordbruksregister
Number of agricultural units in 1956 distributed according to field area and (for units in private possession excluding companies) forest area. By groups of counties. According to the National Farmers Union's agricultural register.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Länsgrupper och storleksgrupper efter åkerareal i ha	Antal brukningsenheter med skogsmark i enskild ägo (ej aktiebolag), fördelade på storleksgrupper efter skogsinnehav i ha	Antal brukningsenheter med skogsmark i enskild ägo (ej aktiebolag), fördelade på storleksgrupper efter skogsinnehav i ha									
Groups of counties and size-groups according to field area in hectares	Number of agricultural units with forest land in private possession (excluding companies). By size-groups according to forest area in hectares.	Number of agricultural units with forest land in private possession (excluding companies). By size-groups according to forest area in hectares.									
I 0 (utmark) (outlying holdings)	—	560	567	1 101	992	511	302	430	213	104	4 780
0,1—1,0	2 270	422	380	643	513	251	168	239	69	14	2 699
1,1—2,0	2 432	530	530	869	784	356	289	436	151	28	3 973
2,1—5,0	3 135	822	1 144	2 755	2 869	1 466	1 080	1 635	561	102	12 434
5,1—10,0	688	257	551	2 464	3 605	1 795	988	1 177	379	69	11 285
10,1—15,0	81	28	80	490	1 025	600	363	314	74	31	3 005
15,1—20,0	19	3	15	64	185	131	98	105	25	4	630
20,1—30,0	20	1	2	18	53	31	17	49	17	7	195
30,1—50,0	10	—	—	1	—	—	1	10	5	6	23
50,1—100,0	10	—	—	—	—	—	—	—	1	—	2
>100,0	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa Total	8 667	2 623	3 269	8 405	10 026	5 141	3 306	4 395	1 495	366	39 026
II 0 (utmark) (outlying holdings)	—	452	341	691	720	486	398	717	326	186	4 317
0,1—1,0	2 318	589	288	342	166	67	51	85	29	10	1 627
1,1—2,0	4 174	1 294	726	670	380	145	91	146	62	20	3 534
2,1—5,0	3 425	1 614	1 432	2 669	1 861	793	553	861	301	64	10 148
5,1—10,0	727	231	352	1 569	2 009	1 207	745	1 199	389	115	7 816
10,1—15,0	162	11	17	173	380	287	196	397	137	33	1 631
15,1—20,0	52	1	3	34	76	69	50	95	48	15	391
20,1—30,0	33	2	2	4	31	31	30	53	23	8	184
30,1—50,0	17	1	—	1	3	4	5	13	11	7	45
50,1—100,0	14	—	—	1	—	—	1	2	—	1	4
>100,0	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa Total	30 000	4 105	3 161	6 153	5 636	3 089	2 190	3 568	1 326	460	29 698

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
III 0 (utmark) (outlying holdings)	—	2 136	1 900	2 771	1 703	725	339	448	139	44	10 205
0,1—1,0	699	1 618	1 302	1 488	591	153	51	42	4	1	5 250
1,1—2,0	1 148	943	807	1 234	679	286	120	100	27	2	4 198
2,1—5,0	1 360	897	1 111	2 035	1 939	865	356	440	63	12	7 528
5,1—10,0	767	223	433	1 577	1 739	886	511	533	114	16	6 032
10,1—15,0	269	56	100	508	792	432	309	414	100	22	2 733
15,1—20,0	124	13	38	174	356	231	148	217	74	15	1 266
20,1—30,0	112	5	24	98	149	140	75	149	47	16	745
30,1—50,0	77	4	7	26	57	40	37	50	19	8	248
50,1—100,0	46	—	—	5	7	7	4	12	7	6	48
>100,0	24	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2
Summa Total	4 626	5 895	5 722	9 916	8 044	3 585	1 950	2 405	594	144	38 255
IV 0 (utmark) (outlying holdings)	—	5 291	4 522	7 199	5 689	2 375	1 278	1 601	540	341	28 836
0,1—1,0	2 181	2 297	986	793	270	75	30	32	14	3	4 500
1,1—2,0	4 713	4 334	2 504	2 046	622	197	61	67	14	15	9 860
2,1—5,0	8 260	5 921	5 256	9 054	4 972	1 012	394	327	69	27	27 032
5,1—10,0	8 661	3 963	4 419	9 336	8 125	2 499	905	598	102	25	29 972
10,1—15,0	5 845	2 045	2 216	4 590	3 403	1 222	585	389	58	13	14 471
15,1—20,0	4 171	1 065	1 171	2 652	3 403	694	301	255	44	9	8 037
20,1—30,0	4 457	798	1 014	2 328	1 856	699	296	285	66	17	7 259
30,1—50,0	3 339	372	445	1 076	1 174	567	271	294	69	26	4 294
50,1—100,0	1 867	96	142	329	401	327	195	367	131	59	2 047
>100,0	559	14	15	57	91	81	96	237	207	272	1 070
Summa Total	44 007	26 196	22 690	39 360	28 449	9 748	4 362	4 452	1 314	807	137 378
V 0 (utmark) (outlying holdings)	—	1 363	917	1 237	715	258	128	143	48	13	4 822
0,1—1,0	1 909	492	201	114	32	17	6	3	1	1	867
1,1—2,0	4 289	1 138	527	421	68	17	3	4	1	1	2 180
2,1—5,0	6 322	2 855	1 937	2 045	856	156	39	16	6	—	7 910
5,1—10,0	6 711	2 427	2 357	3 232	1 861	485	144	79	11	1	10 587
10,1—15,0	5 113	1 140	1 009	1 802	1 139	324	118	80	8	1	5 621
15,1—20,0	3 119	534	430	893	660	204	70	66	9	1	2 867
20,1—30,0	3 218	397	302	649	575	185	77	63	7	1	2 256
30,1—50,0	2 339	186	133	319	319	172	56	78	10	2	1 275
50,1—100,0	905	74	42	79	82	54	47	38	9	5	430
>100,0	330	18	13	37	32	22	14	28	25	41	230
Summa Total	34 255	10 624	7 868	10 818	6 339	1 894	702	598	135	67	39 045

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Riket Entire country 0 (utmark) (outlying holdings)	—	9 802	8 247	12 099	9 819	4 355	2 445	3 339	1 266	688	52 960
0,1—1,0	9 377	5 418	3 157	3 380	1 572	563	306	401	117	99	14 943
1,1—2,0	16 756	8 239	5 094	5 240	2 533	1 001	564	753	255	66	23 745
2,1—5,0	22 502	12 109	10 880	18 558	12 487	4 112	2 422	3 279	1 000	205	65 052
5,1—10,0	17 554	7 101	8 112	18 168	17 339	6 872	3 293	3 586	995	296	65 692
10,1—15,0	11 470	3 280	3 422	7 563	6 739	2 865	1 521	1 594	377	100	27 461
15,1—20,0	7 439	1 616	1 657	3 817	3 123	1 329	667	738	200	44	13 191
20,1—30,0	7 840	1 203	1 344	2 997	2 706	1 086	495	539	160	49	10 639
30,1—50,0	5 782	563	585	1 423	1 553	783	370	445	114	72	5 885
50,1—100,0	2 842	170	184	413	490	388	247	419	148	49	2 531
>100,0	918	32	28	94	123	103	110	265	232	316	1 303
Summa Total	102 480	49 533	42 710	74 632	58 484	23 457	12 440	15 418	4 864	1 844	283 402

Enligt tabell B, som framför allt ger en bild av bondeskogsbrukets samband med jordbruket, uppgick 1956 antalet jordbruksenheter utan skogsmark i riket till 102 480. 76 % av dessa låg i huvudområdena IV och V. Till jämförelse må nämnas att i samma områden låg 62 % av totala antalet jordbruksfastigheter med skogsbruk i enskild ägo (exkl. aktiebolag). Av tabellen framgår också att antalet brukningsenheter med skogsmark i enskild ägo (exkl. aktiebolag) nämnda år uppgick till 283 000, varav dock 53 000 utgjordes av brukningsenheter utan jordbruk d.v.s. rena skogsfastigheter eller jordbruksfastigheter, där ägaren arrenderat ut jorden men behållit skogen, vilket i regel är fallet vid utarrendering. Av intresse är följande siffror, som utvisar antal brukningsenheter utan jordbruk i enskild ägo (exkl. aktiebolag) i procent av totala antalet brukningsenheter i samma ägo 1956: område I 12, område II 16, område III (Gävleborgs och Kopparbergs län) 27, område IV 21, område V 12 samt hela riket 19.

Den sammanlagda arealen skogsmark, tillhörande de ca 230 000 jordbruksenheter med skogsmark, omfattade år 1956 enligt tabell C nära 9,0 milj. ha eller 77 % av totala skogsmarksarealen inom ägargruppen »övriga enskilda». Av tabellen framgår även att skogsbruk utan kombination med jordbruk, redovisat som »utmark», omfattade inom gruppen ifråga ca 2,7 milj. ha, i vilka emellertid, såsom ovan sagts, också ingår skogsmark sammanhängande med utarrenderade jordbruk, men där skogen disponeras av ägaren. Nämnda kategori av »utmark» kan antas vara åtskilligt större än de helt fristående skogsinnehaven inom denna ägargrupp. De största sammanlagda skogsarealerna i enskild ägo innehas, som tabell C

utvisar, med undantag för nämnda »utmarksfastigheter» av jordbruksfastigheter med 5,1—10,0 ha åkerareal, för vilka 1956 redovisas en sammanlagd skogsmarksareal på ca 2,7 milj. ha och jordbruksfastigheter med 2,1—5,0 ha åkerareal, vilkas sammanlagda skogsmarksareal uppgick till 2,2 milj. ha.

Tabell D redovisar en sammanställning av skogsmarksarealer inom samtliga flodområden i Norrland samt i Dalälvens flodområde med procentuell fördelning på ägargrupper.

I tabell E redovisas skogsmarksarealens procentuella fördelning med hänsyn till beståndens ålder. För de olika länen anges procentuella fördelningar enligt den första och den andra riksskogstaxeringens resultat. För länsgrupperna I—V anges även den tredje riksskogstaxeringens uppgifter efter 1953—1957 års taxeringar om denna fördelning. Arealens fördelning på åldersklasser visar framför allt enligt 1953—1957 års taxeringar stor ojämnhet mellan bestånd av olika utvecklingsstadier. Arealer, be vuxna med skog under 20 år, upptar enligt dessa taxeringar endast ca 4 % av skogsmarken inom region I—III och ungefär 10 % inom övriga områden. Däremot föreligger en anhopning av äldre skog inom region I—III. Från första till tredje riksskogstaxeringen har kalmarsarealen ökat endast inom område I, d.v.s. Norrbottens och Västerbottens län. Ökningen kan säkerligen tillskrivas den omfattande avverkning av övermogen skog, som här blev en följd av den nya lappmarkslagens ikraftträdande 1934 och skogsvårdslagens 1949. Gallringsbeståndens (20—80 år) andel i skogsmarken har minskat i Norrland och Dalarna men ökat i södra Sverige. Den mogna skogen i åldern 80—120 år har ökat betydligt i hela landet.

Tabell C. Skogsbruk i och utan förening med jordbruk. Areal skogsmark till jordbruksenheter av olika storlek i enskild (dock ej aktiebolags) ägo 1956. Länsvis. Efter RLF:s jordbruksregister

Forestry in and without combination with agriculture. Areas of forest land of agricultural units in different sizes in private possession (excluding companies) in 1956. By counties. According to the National Farmers' Union's agricultural register.

Län och länsgrupp County and group of counties	Hela arealen skogsmark i enskild ägo (ej aktiebolags) fördelad på jordbruk av storleksgrupper efter åkerareal i hektar. Forest land of agricultural units in private possession (excluding companies) distributed according to the field area in hectares of the agricultural units.										Summa Total
	0 (utmark) (outlying holdings)	0,1—2,0	2,1—5,0	5,1—10,0	10,1—15,0	15,1—20,0	20,1—30,0	30,1—50,0	50,1—100,0	100,0	
Nb	107 243	214 623	384 776	288 234	88 443	26 557	11 627	24 041	2 048	—	1 147 592
Vb	197 182	136 317	413 965	405 242	115 537	21 740	10 028	2 401	245	—	1 302 657
I	304 425	350 940	798 741	693 476	203 980	48 297	21 655	26 442	2 293	—	2 450 249
Jtl	304 529	124 863	292 951	287 881	80 812	32 922	10 701	5 365	120	—	1 140 144
Vnr	122 382	35 441	190 098	312 581	86 480	24 200	15 037	9 148	953	802	797 122
II	426 911	160 304	483 049	600 462	167 292	57 122	25 738	14 513	1 073	802	1 937 266
Gvl	70 096	22 534	65 752	169 992	140 546	76 734	50 464	13 055	11 282	926	621 381
Kpb	264 287	164 686	194 128	132 641	46 300	25 589	18 972	11 977	4 310	898	863 788
III	334 383	187 220	259 880	302 633	186 846	102 323	69 436	25 032	15 592	1 824	1 485 169
Vrm	101 507	84 913	167 906	157 865	64 219	37 769	29 908	22 494	14 472	16 743	697 796
Ör	48 698	5 887	19 856	29 289	23 105	16 241	17 434	15 503	22 477	38 436	236 926
Vstm	44 602	1 347	3 265	10 493	17 054	21 524	43 390	27 671	19 524	40 809	229 679
Ups	19 303	2 658	4 920	7 998	11 880	14 401	17 899	14 157	15 202	32 152	140 570
Sth	98 313	5 043	7 528	15 474	19 951	16 793	19 651	18 642	21 020	52 575	274 990
Sdm	81 200	802	3 882	8 559	12 557	10 505	14 287	14 949	24 626	87 910	259 227
Ög	186 703	2 162	8 895	28 640	23 517	17 876	21 449	23 468	27 152	54 156	394 018
Skb	67 055	3 628	12 767	32 752	29 479	19 220	19 466	14 986	14 298	34 869	248 520
Äbg	113 522	31 890	109 582	143 498	65 424	28 232	23 156	14 548	9 649	9 990	549 491
Jkp	156 689	17 935	105 396	158 756	52 661	21 718	14 240	8 840	6 013	5 941	548 189
Krb	86 287	17 958	98 133	158 938	35 944	13 113	7 618	6 873	8 362	12 003	445 229
Klm	184 040	9 471	35 167	108 845	68 216	35 759	36 166	25 943	21 519	44 078	569 204
IV	1 187 910	183 694	577 297	861 107	424 007	253 151	264 614	208 074	204 314	429 662	4 593 839
Gtl	6 152	2 239	5 339	10 192	16 853	16 017	24 293	22 180	7 694	3 209	114 168
Gbg	17 403	3 568	19 628	44 622	25 508	13 832	9 429	3 941	2 892	714	141 537
HI	24 627	4 425	32 842	47 765	22 885	13 426	9 995	5 185	2 504	13 411	176 965
Bl	21 400	8 238	22 381	45 102	25 069	12 226	8 162	8 702	5 151	10 162	166 593
Krs	43 817	8 471	23 271	49 205	30 198	17 067	11 202	6 469	4 316	18 897	212 913
Mlm	13 027	778	2 060	4 982	5 336	3 713	4 171	3 484	1 722	15 202	54 475
V	126 326	27 719	105 521	201 868	125 849	76 281	67 252	49 961	24 279	61 595	866 651
Riket Entire country	2 379 964	909 877	2 224 488	2 659 546	1 107 974	537 174	448 695	324 022	247 551	493 883	11 333 174

Tabell D. Skogsmarksareal (exkl. bonitet IX) och dennas procentuella fördelning på ägargrupper inom samtliga flodområden i Norrland samt i Dalälvens flodområde. Enl. riksskogstaxeringen 1938—1944

Forest area excl. site quality class IX and percentage distribution of the same by owner groups in all river basins in Northern Sweden. According to the National Forest Survey 1938—1944

Flodområde River basin	Taxe- ringsår Year of survey	Samtliga skogar Areal i km ² All forests Area in km ²	Därav i % There of in per cent			
			Allm. skogar Common forests		Enskilda skogar Private forests	
			Statens skogar State forests	Övr. allm. skogar Other com- mon forests	Aktie- bolags- skogar Compa- nies' forests	Övr. en- skilda skogar Other private forests
Nedre Torne älv och Keräsajoki ...	1941	5 301	42,1	8,7	0,9	48,3
Övre Torne älv, Sangisån o. Kalix älv	1941	10 710	49,9	7,5	8,3	34,3
Töre älv, Vitån, Råne älv o. Altersundet	1941	3 723	42,9	4,7	27,8	24,6
Lule älv och Alån	1941	8 028	52,8	7,4	16,4	23,4
Alter- och Rosåarna, Pite- och Lillpite älvar samt Rokån	1941	7 229	74,3	1,1	6,7	17,9
Summa för flodområdesgrupp I ...		34 991	53,7	6,0	10,8	29,5
Jävreån, Aby-, Byske- o. Kåge älvar	1941	4 296	48,3	4,4	10,7	36,6
Skellefte älv	1941	5 486	42,1	5,4	11,4	41,1
Summa för flodområdesgrupp II ...		9 782	44,8	5,0	11,1	39,1
Bure älv, Mångby-, Kolaboda-, Rickle-, Sävar- och Tavelåarna	1941	4 025	9,4	0,1	33,2	57,3
Umeälven	1941	11 841	47,0	4,6	14,4	34,0
Hörneån, Öreälv, Leduån o. Lögdeälv	1941	4 240	19,5	1,2	40,5	38,8
Husumån, Gide älv, Idbyån, Moälven och Nätraån	1938—41	6 031	18,4	0,5	42,5	38,6
Summa för flodområdesgrupp III		26 137	30,2	2,4	28,0	39,4
Ångermanälven och Gådeån d.v.s. flodområdesgrupp IV	1938—39	18 956	15,0	7,1	41,3	36,6
Indalsälven	1938—39	13 000	5,9	6,2	31,2	56,7
Selångersån och Ljungan	1938—39	9 232	5,8	1,2	48,7	44,3
Summa för flodområdesgrupp V ...		22 232	5,9	4,1	38,5	51,5
Gnarps-, Harmångers-, Delångers-, Örange- och Norrälåarna	1938, 1942	4 043	5,2	1,6	40,7	52,5
Ljusnan	1940, 1942	12 324	6,3	3,5	50,8	39,4
Summa för flodområdesgrupp VI ...		16 367	6,1	3,0	48,3	42,6
Skärj-, Hamrånge-, Testebo- och Gavleåarna	1942—43	3 503	3,8	5,6	52,0	38,6
Dalälven	1943—44	18 438	14,6	10,1	29,7	45,6
Summa för flodområdesgrupp VII		21 941	12,9	9,4	33,2	44,5
Totalsumma		150 406	26,0	5,3	29,1	39,6

Tabell E. Skogsmarksarealens procentuella fördelning med hänsyn till beståndens ålder (enl. riksskogstaxeringarna 1923—1929 och 1938—1952 samt för länsgrupper och hela riket även 1953—1957)

Forest area in per cent by ages of growing stock. (According to the National Forest Surveys 1923—1929, 1938—1952 and 1953—1957. The last only referring to county groups and the entire country)

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Län och länsgrup- per County	Tax.-år Year of survey	Beståndens ålder Age of stands						
		Kalmark Repro- duction area and waste land	1—20 år years	21—40 år years	41—80 år years	81—120 år years	121 år o däröver 121 years and over	Samt- liga All ages
Nb	1941 1926	6,9 3,3	9,1 5,6	11,7 9,0	26,7 30,3	16,6 14,6	29,0 37,2	100,0 100,0
Vb	1939—41 1925	6,4 4,5	10,9 8,9	14,9 11,5	32,1 32,2	19,1 16,6	16,6 26,3	100,0 100,0
Jtl	1939—40 1924—25	4,1 10,3	7,7 3,1	13,2 10,6	33,4 29,7	24,8 20,4	16,8 25,9	100,0 100,0
Vnr	1938 1924	7,9 5,9	8,8 5,1	14,7 14,5	41,8 37,4	19,5 19,2	7,3 17,9	100,0 100,0
Gvl	1942 1926	3,5 6,4	11,6 12,2	19,9 17,4	42,0 36,2	18,0 17,5	15,0 10,3	100,0 100,0
Kpb	1942—44 1923	2,3 5,7	9,4 6,7	14,0 12,5	39,7 36,7	22,9 17,4	11,7 21,0	100,0 100,0
Vrm	1950 1929	7,0 4,7	7,4 12,4	14,1 23,6	46,6 44,2	21,3 11,9	3,6 3,2	100,0 100,0
Ör	1951 1927	5,0 6,8	10,3 14,6	17,4 25,3	48,4 43,5	17,1 8,4	1,8 1,4	100,0 100,0
Vstm	1950—52 1926—27	5,1 3,4	9,9 18,5	19,1 23,9	49,9 41,8	13,7 9,6	2,3 2,8	100,0 100,0
Ups	1950—52 1926—27	5,9 8,1	12,7 17,2	19,1 26,8	45,0 32,4	14,5 11,9	2,8 3,6	100,0 100,0
Sth	1950—52 1927	5,8 7,7	10,7 16,3	16,2 27,9	47,5 37,4	17,1 9,1	2,7 1,6	100,0 100,0
Sdm	1950—52 1927	5,9 15,5	13,1 16,2	25,2 19,5	38,4 33,9	14,2 12,7	3,2 2,2	100,0 100,0
Ög	1952 1927	7,3 9,4	11,4 17,6	16,0 24,4	46,6 37,3	16,5 9,9	2,2 1,4	100,0 100,0
Skb	1950—51 1929	5,2 12,2	12,8 12,1	21,1 31,7	47,5 36,3	11,6 7,1	1,8 0,6	100,0 100,0

tab. E forts.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Äbg	1949 1928—29	5,8 10,1	9,8 18,6	23,8 32,9	49,8 33,9	10,5 4,2	0,3 0,3	100,0 100,0
Jkp	1947 1923	5,8 16,6	15,6 13,9	23,8 26,9	44,3 36,4	9,4 5,6	1,1 0,6	100,0 100,0
Krb	1946—47 1923	5,6 19,0	19,6 18,5	25,7 29,1	42,2 28,2	6,0 4,7	0,9 0,5	100,0 100,0
Klm	1948 1923	4,6 16,9	15,6 7,3	21,0 29,8	46,4 39,3	10,8 5,9	1,6 0,8	100,0 100,0
Gtl	1952 1928	5,7 12,0	7,9 12,3	7,8 15,7	39,8 32,5	27,6 22,2	11,2 5,3	100,0 100,0
Gbg	1949 1929	9,1 29,4	14,0 16,6	27,1 22,4	40,6 28,5	8,8 2,9	0,4 0,2	100,0 100,0
Hl	1946 1928	11,7 28,8	21,7 19,8	30,1 23,8	32,9 24,6	3,2 2,7	0,4 0,3	100,0 100,0
Bl	1945 1928	4,9 12,2	29,5 16,6	25,2 35,4	38,1 32,6	2,1 2,7	0,2 0,5	100,0 100,0
Krs	1945 1928	7,5 23,0	23,2 16,4	27,7 28,0	36,6 30,1	4,7 2,1	0,3 0,4	100,0 100,0
Mlm	1945 1928	12,3 23,7	20,5 19,6	23,6 22,6	33,8 28,7	8,7 4,3	1,1 1,1	100,0 100,0
I	1953—57 1939—41 1925—26	8,8 6,7 3,8	3,9 9,9 7,0	9,0 13,1 10,0	20,3 29,1 31,1	30,5 17,7 15,5	27,5 23,5 32,6	100,0 100,0 100,0
II	1953—56 1938—39 1924—25	5,6 5,7 8,2	2,5 8,4 4,1	9,4 14,2 12,5	31,0 36,8 33,3	33,9 22,8 19,8	17,6 12,1 22,1	100,0 100,0 100,0
III	1953—56 1940—44 1923—26	6,8 3,3 6,7	5,1 9,7 8,0	10,4 15,5 13,8	34,7 40,3 35,4	29,3 20,9 17,9	13,7 10,3 18,2	100,0 100,0 100,0
II+III ...	1953—57	6,2	3,8	9,6	33,4	31,6	15,4	100,0
IV	1953—57 1946—52 1923—29	5,3 5,9 10,6	9,1 12,0 14,8	18,9 19,7 26,7	47,3 46,3 37,9	16,6 14,1 8,4	2,8 2,0 1,6	100,0 100,0 100,0
V	1953—57 1945—52 1928—29	5,2 8,3 21,9	11,2 20,2 16,9	26,6 24,7 25,6	43,8 37,0 29,3	11,4 7,9 5,2	1,8 1,9 1,1	100,0 100,0 100,0
Riket Entire country	1953—57 1938—52 1923—29	6,7 5,7 7,8	5,7 10,7 9,3	13,0 16,1 16,5	34,0 37,7 34,1	25,9 17,7 14,2	14,7 12,1 18,1	100,0 100,0 100,0

II. Virkesförråd

Skogsmarkens produktionsförmåga brukar anges med bonitetstal enligt olika system. Boniteten är ett uttryck för ståndortens (markens och klimatets) virkesproducerande förmåga. Boniteten klassificeras med stöd av det antal kubikmeter, m³sk., som i medeltal kan frambringas per år och ha av skogsbestånd vid 100-årig växttid och under gynnsammaste produktionsförhållanden. Där denna maximala eller ideala produktion icke räknas uppgå till 1,0 m³, hänföres marken i fråga till impediment. Vid skogsbruk erhålles sällan så hög medelproduktion som motsvarar den ideala.

I tabell F anges den vid andra riksskogstaxeringen erhållna idealboniteten inom skilda län och för olika skogsägargrupper. Som av tabellen framgår ökar bonitetstalen rätt avsevärt från norr till söder, vilket i huvudsak torde bero på att de klimatiska betingelserna för skogsproduktion är bättre i de sydliga delarna av landet än i de norra. Av tabellen framgår även att i de nordligaste länen samt i Kopparbergs län bonitetstalen för de allmänna skogarna, som huvudsakligen utgöres av kronoparker, är avsevärt lägre än för övriga skogar. Detta sammanhänger med läget på dessa skogar. Till kronoparker avsattes nämligen i dessa delar av landet huvudsakligen avsides belägna områden, som ofta ligger högt över havet och där följaktligen skogsproduktionen är mindre gynnsam. Den nu pågående tredje riksskogstaxeringen ger ännu ej möjlighet att lämna detaljerade (t. ex. för län) uppgifter för landets stamantal, virkesförråd, dess sammansättning och dess förändringar, varför motsvarande detaljuppgifter från andra riksskogstaxe-

ringen, redovisade i Skogsstatistisk årsbok 1953, fortfarande torde få anses vara aktuella.

Tabellerna 4 »Virkesförråd på bark, totalt och per ha, fördelat på trädslag och diameterklasser» och 5 »Årlig tillväxt för tall och gran (under bark) samt för samtliga trädslag (på bark)» har överförts oförändrade från Skogsstatistisk årsbok 1957 till denna årsbok.

Till skillnad från första och andra riksskogstaxeringarna, vilka utfördes som länstaxeringar av ett eller ett par län varje år, kan den pågående tredje sägas innefatta en serie årliga riksskogstaxeringar, den första 1953. Varje år övergår nämligen hela landet med en lågprocentig inventering omfattande en tiondedel av andra riksskogstaxeringens taxerade areal. Efter tio år är landet således taxerat med samma procent som vid föregående inventering. I detta sammanhang må även nämnas, att i samband med taxeringen verkställes stubbinventering, som ligger till grund för viss avverkningsstatistik (se C. I. 1. Avverkning, sid. 61. Inventeringen möjliggör årlig redovisning av avverkningen i samma måttenhet, skogskubikmeter (m³sk.), som för virkesförråd och tillväxt och med samma fördelning på trädslag och grovlekklasser.

Den nya riksskogstaxeringsmetoden lämnar för varje års taxering tillförlitliga uppgifter för hela landet, efter två års inventeringar för de båda skogliga huvudområdesgrupperna I—II och III—V, efter tre eller fyra års inventeringar för varl och ett av de fem områdena samt efter 10 års inventeringar, d. v. s. vid taxeringsomdrevets slut, för län eller i vissa fall t. o. m. länsdelar. — Det må i detta sammanhang inskjulas, att

Tabell F. Genomsnittlig idealbonitet för olika skogsägar-grupper enligt riksskogstaxeringen 1938—1952. Skogs-mark inkl. hagmark

Average ideal site quality by owner groups and by counties. According to the second National Forest Survey

Län och länsgrupper County	Skogsägargrupp Owner group				
	All- männa skogar Common forests	Aktie- bolags- skogar Comp- anies' forests	Gods- skogar Estate forests	Bonde- skogar Farmers' forests	Samtliga skogar All forests
Nb	2,16	2,57	—	2,48	2,29
Vb	2,64	2,83	—	2,85	2,77
JlI	2,63	2,77	—	2,84	2,78
Vnr	3,37	3,48	—	3,66	3,55
Gvl	3,35	3,83	—	3,78	3,76
Kpb	2,84	3,61	—	3,71	3,48
Vrm	4,76	4,48	5,01	4,67	4,61
Ör	4,80	4,76	4,96	5,11	4,93
Vstm	4,90	5,05	5,04	5,06	5,02
Ups	4,67	5,00	5,46	4,96	4,96
Sth	4,83	4,79	4,79	4,78	4,79
Sdm	4,73	5,08	5,15	5,06	5,03
Ög	5,38	5,05	5,28	5,32	5,28
Skb	5,26	5,16	5,64	5,30	5,33
Abg	5,19	5,13	5,17	5,06	5,08
Jkp	5,53	5,25	5,73	5,66	5,63
Krb	5,67	5,46	5,69	5,58	5,58
Klm	5,44	5,29	5,38	5,58	5,50
Gtl	3,56	2,79	2,91	3,38	3,37
Gbg	5,16	4,62	5,20	5,04	5,05
Hl	6,28	6,37	6,50	5,80	5,96
Bl	6,27	6,44	6,20	5,96	6,02
Krs	6,54	6,23	7,24	5,97	6,24
Mlm	7,91	7,50	8,47	7,33	7,83
I	2,31	2,74	—	2,67	2,50
II ¹	2,96	3,21	—	3,28	3,22
III ¹	2,93	3,41	—	3,58	3,40
IV	5,10	4,80	5,29	5,20	5,12
V	5,84	5,60	6,87	5,44	5,66
Hela riket Entire country	2,91	3,51	5,52	4,04	3,68

¹ Härjedalen (kommunerna Tännäs, Hede, Sveg, Hogdal, Lillhärdal samt Svegs köping) ingår i tabellerna F—J och U i område III. The province of Härjedalen, the southern part of the county of Jämtland (JlI) is included in region III in tables F—J and U.

Tabell G. Virkesförråd på bark (exkl. vrak)¹ från 0 cm vid brösthöjd i milj. m³sk. Samtliga ägoslag. Skogliga huvudområden.² Riksskogstaxe-ringen 1953—1957

Growing stock incl. bark (excl. waste wood) from 0 cm DBH in million m³sk. All land. By groups of counties. According to the National Forest Survey 1953—1957

		Skogligt huvudområde ² Major region					
		I	II	III	IV	V	I—V
		milj. m ³ sk.					%
a) med fördelning på grovlekklasser (diameter i cm vid brh) by size-groups (cm DBH)							
0—14,9 cm	Tax. Survey 1953—57	165	123	118	175	23	604
	» » 1938—52	155	114	125	175	22	592
15—24,9 cm	» » 1953—57	183	146	173	315	36	854
	» » 1938—52	173	121	152	298	33	777
25 cm	» » 1953—57	111	82	117	306	42	658
	» » 1938—52	105	55	89	264	33	546
Samtliga All	» » 1953—57	460	351	408	796	101	2 116
	» » 1938—52	434	290	366	737	87	1 915
b) med fördelning på trädslag by species							
Tall Pine	Tax. Survey 1953—57	217	98	198	309	31	854
	» » 1938—52	193	75	173	299	28	769
Gran Spruce	» » 1953—57	160	199	167	374	38	939
	» » 1938—52	160	162	155	334	32	843
Löv Broadleaved	» » 1953—57	83	54	43	113	32	323
	» » 1938—52	81	52	38	103	28	303
Samtliga All	» » 1953—57	460	351	408	796	101	2 116
	» » 1938—52	434	290	366	737	87	1 915

¹ Vraken utgör, uttryckta i 1 000-tal m³sk., inom region I 3 022, inom region II 2 486 och inom region III 720, totalt för region I—V 6 228 (inom region IV och V urskiljes ej vrak).

² Se tabell F not 1. — See table F, note 1.

riksskogstaxeringen indelar landet i regioner, vilka enligt den pågående tredje taxeringen icke helt överensstämmer med de skogliga huvudområden, som, där ej annat angivits, jämte länen utgör den geografiska indelningsgrunden i denna årsbok och som åskådliggöres av kartan på sid. 18. Härjedalen (kommunerna Tännäs, Sveg, Hogdal, Lillhärdal samt Svegs köping) ingår sålunda ej i riksskogstaxeringens region II, men däremot i huvudområde II. — Virkeskapi-

talets förändringar i hela riket eller i delområden kan med denna metod följas på ett helt annat sätt än tidigare, och med vissa års mellanrum eller år för år kan t.ex. en balansräkning uppgöras med å ena sidan »ingående» förråd med tillägg för tillväxt och avdrag för avverkning och å andra sidan »utgående» förråd.

Tabellerna G—J har hämtats från den ovannämnda uppsatsen i domänverkets jubileumsskrift och avser resultaten ef-

Tabell H. Virkesförråd på bark i m³sk. per hektar (inkl. vrak) för olika trädslag. Skogsmark inkl. hagmark. Skogliga huvudområden.¹ Riksskogstaxeringen 1953—1957

Growing stock incl. bark in m³sk. per ha (incl. waste wood) on forest land. By species and groups of counties. According to the National Forest Survey 1953—1957

Trädslag Species	Skogligt huvudområde ¹ Major region					
	I	II	III	IV	V	I—V
	m ³ sk. per ha (inkl. vrak)					
Tall Pine	30	25	48	45	31	37
Gran Spruce	22	52	41	57	39	42
Löv Broadleaved	11	13	10	16	30	13
Samtliga All	63	90	99	118	100	92
Samtliga enl. tax. 1938—52	56	70	86	109	84	80
All according to survey 1938—52						

¹ Se tabell F not 1. — See table F, note 1.

Tabell I. Virkesförråd på bark i m³sk. per hektar (inkl. vrak) för skilda skogsägargrupper. Skogsmark inkl. hagmark. Skogliga huvudområden.¹ Riksskogstaxeringen 1953—1957

Growing stock incl. bark in m³sk. per ha (incl. waste wood) on forest land. By groups of counties and forest owners. According to the National Forest Survey 1953—1957

Skogsägargrupp Forest owner	Skogligt huvudområde ¹ Major region				
	I	II+III	IV	V	I—V
	m ³ sk. per ha (inkl. vrak)				
Allmänna: kronoskogar	59,3	86,6	133,2	111,5	72,4
Public crown forests					
övriga allmänna	55,1	83,6	120,7	99,0	92,3
other public forests					
Enskilda: aktiebolag	67,6	98,6	114,1	100,4	96,8
Private companies					
övriga enskilda	—	—	117,8	100,4	—
other private forests					
bondeskogar	65,5	94,4	117,8	100,4	94,6
farmers' forests					
godsskogar	—	—	117,8	100,4	122,4
estate forests					
Samtliga All	62,7	94,5	117,8	100,4	91,9

¹ Se tabell F not 1. — See table F note 1.

Tabell J. Total årlig tillväxt (inkl. bark) i 1000-tal m³sk. fördelad på trädslag. Årlig tillväxt i m³sk. per hektar. Skogsmark inkl. hagmark. Skogliga huvudområden.¹ Riksskogstaxeringen 1953—1957

Total annual increment (incl. bark) in 1000 m³sk. by species. Annual increment in m³sk. per ha. All forest land. By groups of counties. According to the National Forest Survey 1953—1957

Skogligt huvudområde ¹ Major region	Årlig tillväxt i 1 000-tal m ³ sk. Annual increment in 1 000 m ³ sk.					Årlig tillväxt i m ³ sk. per ha Annual increment in m ³ sk. per ha
	Tall	Gran	Björk	Övr. löv	Samtliga	
	Pine	Spruce	Birch	Other broad-leaved	All species	
I	4 584	4 192	1 653	179	10 608	1,5
II	2 105	6 318	1 112	344	9 879	2,7
III	5 391	6 455	1 110	211	13 167	3,3
IV	10 029	15 718	3 089	1 386	30 222	4,5
V	1 160	2 150	512	712	4 534	4,6
Hela riket	23 269	34 833	7 476	2 832	68 410	3,1
Entire country						

Anm.: Tillväxtkvantiteterna är beräknade med ledning av den andra riksskogstaxeringens (1938—1952) tillväxtprocenter, vilka tillämpats på virkesförråden enligt taxeringarna 1953—57. De sålunda bestämda tillväxtbeloppen är klimatjusterade till att gälla medelklimatet under en längre period.

¹ Se tabell F not 1. — See table F note 1.

ter 1953—1957 års taxeringar. Av tabell G framgår, att det totala virkesförrådet inom riket uppgår till drygt 2,1 miljarder m³sk. mot 1,9 miljarder m³sk. enligt riksskogstaxeringen 1938—1952. I tabell G redovisas virkesförrådets fördelning på grovleksklasser resp. trädslag, varvid även angivits motsvarande siffror från den andra riksskogstaxeringen. De tre huvudträdslagens procentuella andel i totalförrådet inom landet har ej genomgått några mera betydande förändringar sedan den tidigare taxeringen. Granen har ökat sin andel något till knappt 45 % medan lövträdens andel minskat till 15 %. Tallens andel är helt oförändrad, 40 %.

Beträffande dimensionsfördelningen kan ur tabell G utläsas, att den medelgrova skogen (15—24,9 cm brh) upptar 40 % av landets virkesförråd och f. ö. har den största andelen av förrådet inom samtliga områden utom område V, där grovskogen (25 cm och däröver vid brh) är starkare företrädd. Den senare utgör 31 % av det totala förrådet i landet och är svagast företrädd i de norra områdena. Klenskogen (under 15 cm vid brh) slutligen, omfattar 29 % av »riksförrådet» och har den minsta förekomsten i de södra områdena. Den varierande sammansättningen i dimensionshänseende av förråden inom de olika områdena sammanhänger bl. a.

med bonitets- och klimatförhållandena samt med ålderssammansättningen. Från den andra riksskogstaxeringen har virkesförrådets dimensionsfördelning förändrats något. Klenskogens andel har minskat från 31 % till 29 % enligt 1953—1957 års taxeringar och den medelgrova från 41 % till 40 % medan grovskogens andel ökat från 28 % till 31 %.

I tabell H redovisas virkesförrådets storlek per ha skogsmark av olika trädslag inom de olika skogliga huvudområdena. Virkesförrådet per ha är i genomsnitt för hela riket störst för gran med 42 m³sk. per ha mot 37 m³sk. per ha för tall och 13 m³sk. per ha för lövträd. Gran uppvisade det största virkesförrådet per ha skogsmark i område IV, tall det största i område III och lövträd i område V. Av tabellen framgår också att virkesförrådet per ha skogsmark genomgående höjts inom samtliga områden alltsedan den andra riksskogstaxeringen. Medeltalet för hela landet har stigit från 80 m³sk. per ha enligt 1938—1952 års taxeringar till 92 m³sk. per ha enligt 1953—1957 års taxeringar.

I tabell I redovisas virkesförrådets

III. Mark- och skogsvärden

För beskattningsändamål o. d. bestäms värdet av skogsmark och växande skog vid de allmänna fastighetstaxeringarna, av vilka den senaste förelögs 1957 och den närmast föregående 1952.

Fastighetstaxeringen 1957 grundade sig på de virkespriser och omkostnader, som gällde åren 1951, 1953, 1954 och 1955, med utelämnande alltså av år 1952. Orsaken härtill var att det sistnämnda års rådde onormalt höga virkespriser, en följd av Koreakrisen.

Vid taxeringen tillämpades en helt ny

storlek per ha skogsmark för olika skogsägargrupper inom de olika skogliga huvudområdena. Av tabellen framgår att i genomsnitt för hela riket har godsskogar det största virkesförrådet per ha skogsmark, medan de allmänna skogarna i det virkesrika området IV uppvisar det absolut största virkesförrådet per ha skogsmark (av de redovisade) nämligen 133,2 m³sk.

En översikt över den årliga tillväxten lämnas i tabell J (jämför tab. 5). Beräkningarna i tabell J får betraktas som approximativa, eftersom dessa bygger på den andra riksskogstaxeringens tillväxtprocenter tillämpade på virkesförrådet enligt 1953—1957 års taxeringar. Den årliga tillväxten i landets skogar uppgår enligt dessa beräkningar till 68 milj. m³sk. eller 3,1 m³sk. per ha. Tillväxtintensiteten är mycket olika i skilda landsdelar och stiger ju längre söderut man kommer. Detta framgår av följande siffror, som anger årlig tillväxt i %. Område I 2,4, II 3,0, III 3,3, IV 3,8 och V 4,6. Den genomsnittliga tillväxtprocenten för hela riket har beräknats till 3,2.

beräkningsmetod, särskilda värden uträknades dock alltså för skogsmark och för växande skog. Enligt de kalkyler, som verkställdes före taxeringsarbetets igångsättande, kunde man förutsäga, att taxeringsvärdena skulle komma att höjas rätt avsevärt. Ändring av virkespriser och drivningskostnader beräknades sålunda medföra en höjning av värdet med ungefär 85 % i norra och 70 % i södra Sverige, vidare kunde förutses att den nya metoden såsom sådan skulle ge ca 10 % högre värden.

Tabell K. Värdet av skogsmark och växande skog på landsbygden vid de allmänna fastighetstaxeringarna 1952 och 1957

Values of forest ground and growing forest in the rural country at the Real Property Assessments in Sweden in 1952 and 1957

[illegible]

Värdet av skogsmark med växande skog vid de allmänna fastighets-taxeringarna åren 1952 och 1957.

Län	Kronor/ha		Län	Kronor/ha	
	1952	1957 ¹		1952	1957 ¹
Nb	43	139	Ög	558	1 035
Vb	84	176	Skb	580	1 044
Jl	89	166	Äbg	464	962
Vnr	142	271	Jkp	543	1 115
Gvl	265	551	Krh	491	986
Kpb	217	437	Klm	555	1 058
Vrm	378	772	Gtl	232	351
Ör	440	845	Gbg	353	614
Vstm	447	765	Hl	376	778
Ups	465	803	Bl	439	842
Sth	397	552	Krs	454	846
Sdm	574	926	Mlm	604	958
Medelvärde för hela riket				236	464

¹ Siffrorna är preliminära; arealuppgifterna från 1957 års fastighetstaxering har nämligen icke varit tillgängliga, ha-siffrorna från 1952 års taxering har därför använts vid uträkningen.

den än den gamla vartill slutligen kom den höjning som kunde föranledas av att virkesförrådet ökats mellan taxeringarna. De sammanlagda taxeringsvärdena borde därför komma att ungefär fördubblas. Sammanställningen i tabell K visar, att ökningen för hela riket blev 96 %.

Enligt den beräkningsmetod, som tillämpades vid förra och tidigare taxeringar, hänfördes en större del av det totala värdet till markvärde än som skedde vid 1957 års taxering. Tabellen visar också att i genomsnitt för hela landet markvärdeshöjningen endast blivit 11 %. Fr. o. m. Kopparbergs län

IV. Skogens förnygring och vård

1. Frö- och planttillgång m. m.

Rapporter angående skogsträdens blomning och fruktsättning lämnas årligen

och norrut har markvärdena t. o. m. minskats till ungefär hälften av tidigare värde. För Hallands, Kristianstads och Blekinge län har däremot värdena mer än fördubblats.

Värdet av den växande skogen har för hela landet höjts med 117 %, alltså mer än fördubblats. Störst var ökningen i Norrbottens län med 304 %, och därefter i Västerbottens län med 157 %. Den minsta ökningen visade Malmöhus län med 50 % och Stockholms län med 51 %.

Det sammanlagda värdet av mark och skog är emellertid det väsentliga i sammanhanget. Tabellen visar att ökning skett i alla län men att den i skilda län varit mycket olika. Störst har, som syns, ökningen blivit i Norrbottens län med 226 %, därefter kommer Västerbottens och Gävleborgs län med 109 respektive 108 %. Minsta ökningen uppvisar Stockholms län med 39 % och Gotlands län med 52 %.

De sammanlagda värdena av skogsmark och växande skog per ha prod. skogsmark kan vara av visst intresse. Dessa siffror framgår av vidstående tabell.

Tabellen utvisar bl. a. att värdena per ha inom Kalmar, Jönköpings och Skaraborgs län i genomsnitt överstiger 1 000 kr samt inom Östergötlands, Kronobergs, Malmöhus och Älvsborgs län 900 kr.

Alla ovan angivna uppgifter om fastighetstaxeringsvärden avser rikets landsbygd, alltså icke skogar inom städernas områden.

gen av domänverkets kronojägare och jägmästare. Dessa rapporter sammanställs och publiceras av statens skogs-

forskningsinstitut.¹ Enligt dessa uppgifter var den 2-åriga tallkotten hösten 1960 genomgående väl utvecklad och av normal storlek. Tillgången betecknades av ungefär en tredjedel av domänverkets samtliga revir framför allt i övre Norrland som god men i övrigt som mindre god eller dålig. Beträffande grankott betecknades tillgången som i stort sett mindre god eller dålig. Från spridda revir i Norrland rapporterades dock god tillgång. I fråga om björkhängen var tillgången mycket ojämn. Lokaler med god till riklig tillgång förekom på sina håll i övre Norrland och mera allmänt i södra Sverige. Förekomsten av ekollon var med något undantag mindre god — dålig, medan tillgången på bokollon var god — riklig längs västkusten, i de sydligaste landskapen samt öster om Vättern.

Vad beträffar fröinsamling och klängning av kott under 1960 må först nämnas att tillgången på tallkott under 1959/60 var god i övre Norrland, där fröskörden särskilt ifråga om kvalitet var den bästa på många år, tack vare den varma sommaren 1959.

I övriga delar av landet var tillgången på tallkott något mindre god än i Norrland. Fröinsamling skedde i betydande omfattning i Värmland och Norrland under året men i mindre utsträckning i övriga delar av landet, till stor del därför att under 1959 och även 1958 tillräckliga mängder insamlats för ett par års behov. Tillgången på grankott var överlag mindre god och endast obetydlig insamling förekom. Under 1960 insamlades genom skogsvårdsstyrelsernas försorg 13 476 hl kott (huvudsakligen tallkott) mot 28 690 hl kott året före. 1960 utklängdes genom skogsvårdsstyrelsernas försorg 12 046 kg tall-

¹ Statens skogsforskningsinstitut, flygblad nr 75.

frö (f.å. 10 564 kg) och 120 kg granfrö (f.å. 2 760 kg). Genom domänverkets försorg utklängdes 7 400 kg tallfrö (f.å. 2 800 kg) och 25 kg granfrö (f.å. 1 250 kg). Insamlingen i skogsvårdsstyrelsernas regi 1960 av hängen och ollon var större än under föregående år och uppgick till 8 641 kg mot 3 955 kg 1959. Domänverket insamlade under året obetydliga kvantiteter björkfrö och omkring 1 070 kg ek- och bokollon (f.å. 10 200 kg huvudsakligen ekollon). Skogsvårdsstyrelsernas och domänverkets klängningsverksamhet avseende tall- och granfrö åren 1956—1960 framgår av tabell L. I detta sammanhang må nämnas att i den under 1960 utklängda kotten kan ingå en större eller mindre kvantitet kott, som insamlats redan under föregående år och alltså ingick i redovisningen för den under 1959 insamlade mängden kott.

Enligt inom skogsstyrelsen tillgängliga uppgifter uppgår för närvarande antalet fröklängar tillhöriga skogsvårdsstyrelse, skogsbolag och enskilda företagare till 44 st med en gemensam kapacitet av ca 900 hl kott per dygn. Frökällare tillhöriga nämnda ägare har samtidigt en gemensam kapacitet av 200 000 kg frö. Den totala klängningskapaciteten per säsong torde uppgå till 150 000 hl kott. På grund av svårigheter att lagra den oklängda kotten kan nämligen klängningarna vanligen ej drivas mer än 150 å 175 dygn per säsong.

För den inhemska plantproduktionen svarar främst skogsvårdsstyrelserna, domänverket och vissa större skogsbolag, däremot förekommer affärsmässig privat skogsplantskoledrift i vårt land i liten omfattning. Plantskolorna har under de senaste åren betydligt utvidgats, och som exempel kan nämnas att skogsvårdsstyrelsernas plantskoledrift vid 1960 års slut omfattade en sammanlagd

Tabell L. Av skogsvårdsstyrelserna och domänverket 1956—1960 utklängt skogsfrö. Länsvis

Production of pine and spruce seed by the County Forestry Boards and by the State Forest Service in 1956—1960. By counties

Måttenhhet: kg
Unit of measurement: kg

Län County	Utklängt skogsfrö Production of seed									
	1956		1957		1958		1959		1960	
	tall pine	gran spruce	tall pine	gran spruce	tall pine	gran spruce	tall pine	gran spruce	tall pine	gran spruce
Skogsvårdsstyrelserna County Forestry Boards										
Nb	78	—	14	—	590	—	125	—	1 646	2
Vb	782	—	664	—	3 176	—	178	67	1 460	—
Jtl	308	—	156	—	516	—	—	—	102	—
Vnr	98	—	207	—	1 491	—	48	—	656	—
Gvl	1 029	—	232	—	466	—	311	—	696	—
Kpb	340	—	74	—	1 114	—	184	—	75	—
Vrm	80	—	24	—	1 098	—	632	—	1 264	—
Ör	51	4	17	—	96	—	498	—	290	—
Vstm	3	—	52	2	35	—	630	—	62	—
Ups	30	—	8	—	5	—	100	—	227	—
Sth	26	190	31	—	2	—	172	—	104	—
Sdm	150	—	74	—	22	—	1 432	1	12	—
Ög	288	4	480	—	19	—	614	—	354	—
Skb	386	—	1	1	109	—	581	40	—	—
Äbg	402	—	—	—	27	—	307	60	91	—
Jkp	642	—	—	—	81	—	1 179	440	710	—
Krb	311	—	—	—	48	—	443	617	345	—
Klm	1 209	—	1 780	—	57	3	2 852	99	3 698	128
Gtl	63	—	9	—	31	—	175	—	55	—
Gbg	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hl	5	—	—	1	—	—	2	71	10	—
Bl	3	—	—	—	—	—	12	85	5	—
Krs	116	—	—	—	10	363	70	556	184	—
Mlm	23	—	—	—	—	—	19	724	—	—
Summa Total	6 423	198	3 823	4	8 993	366	10 564	2 760	12 046	130
Domänverket State Forest Service	2 300	—	300	—	3 300	—	2 800	1 250	7 400	25
Riket Entire country	8 723	198	4 123	4	12 293	366	13 364	4 010	19 446	155

areal av 721 ha mot 124 ha 1945. Domänverkets plantskoleareal vid 1960 års slut uppgick till 186 ha och den sammanlagda plantskolearealen i riket kan beräknas till ca 1 300 ha.

Skogsvårdsstyrelserna och domänverket har under 1956—1960 för sådd inom egna plantskolor använt eller för skogs-sådd utlämnat frö och ollon i kg enligt nedanstående tablå.

		Tall	Gran	Ek och bok	Övriga lövträd
Skogsvårdsstyrelserna ¹	1956	5 645	5 668	525	1 145
	1957	5 227	8 197	1 349	623
	1958	5 098	7 590	8 982	888
	1959	4 911	8 163	9 836	262
	1960	5 742	6 973	6 397	301
Domänverket ¹	1956	1 411	1 118	637	—
	1957	1 284	928	78	148
	1958	1 617	1 597	3 728	134
	1959	1 939	2 207	17 620	112
	1960	1 849	1 644	1 266	122

¹ Viss dubbelredovisning kan föreligga enär domänverket brukar erhålla en del frö från skogsvårdsstyrelserna.

Efterföljande tablå, i vilken redovisas antalet av skogsvårdsstyrelserna utlämnade plantor från egna plantskolor samt antalet av domänverket utsatta plantor i 1 000-tal ger en god bild av planteringsverksamheten 1956—1960.

	Tall	Gran	Övriga
Skogsvårdsstyrelserna	1956	131 226	2 790
	1957	151 713	3 345
	1958	184 949	2 632
	1959	171 220	2 675
	1960	194 201	2 934
Domänverket	1956	34 500	12 800
	1957	31 300	15 700
	1958	29 400	18 500
	1959	28 000	15 000
	1960	35 500	17 900

Av de från skogsvårdsstyrelserna utlämnade barrträdplantorna var en avsevärd del eller ca 51 % omskolade (f.ä. 43 %).

Plantimporten under 1960 minskade i förhållande till föregående år. Skogsstyrelsen beviljade införseltillstånd för 42,9 milj. plantor (tab. M) mot 58,2

milj. år 1959 (43,5 milj. 1958). Minskningen förorsakades främst av att färre legoodlade tall- och granplantor levererades från Västtyskland. Sammanlagt importerades 10,8 milj. tallplantor och 30,1 milj. granplantor, varav 5,3 milj. oomskolade.

Fröimporten minskade avsevärt under året. Sålunda beviljades införseltillstånd för endast 1 431 kg frö mot 4 389 kg föregående år. Även ek- och bokollonimporten minskade från 4 315 kg år 1959 till 3 893 kg år 1960. Huvudparten av tallfröet härstammade från Finland och granfröet från Danmark.

Fröplantageverksamheten i landet har under senare år gått ytterligare framåt mot fullbordan av den för hela riket upplagda planen, vilken syftar till ca 750 ha fröplantager. För närvarande uppgår den totala fröplantagearealen i riket till ca 400 ha. I första hand har strävandena inriktats på att färdigställa plantageanläggningarna i Norrland särskilt med hänsyn till svårigheten att skörda frö från höjdlägen.

Tabell M. Under 1960 beviljade införseltillstånd för plantor och frö av skogsträd.

Import licenses given in 1960 for plants and seed of forest trees.

Exportland Exporting country	Tall <i>Pine</i> <i>Pinus syl- vestris</i>		Gran <i>Spruce</i> <i>Picea excelsa</i>		Övr. barr- träd ¹ <i>Other conif.</i>		Ek och bok <i>Oak and beech</i>		Övr. löv- träd ² <i>Other broad- leaved</i>		S:a plan- tor <i>Plants</i> 1 000 st
	Plan- tor <i>Plants</i> 1 000 st	Frö <i>Seed</i> kg	Plan- tor <i>Plants</i> 1 000 st	Frö <i>Seed</i> kg	Plan- tor <i>Plants</i> 1 000 st	Frö <i>Seed</i> kg	Plan- tor <i>Plants</i> 1 000 st	Ollon <i>Acorn</i> kg	Plan- tor <i>Plants</i> 1 000 st	Frö <i>Seed</i> kg	
Norge	700	40	1 030	—	—	—	—	—	—	—	1 730
Finland	1 000	350	300	—	—	—	—	—	—	—	1 300
Danmark	2	—	5 167	269	605	250	445	676	448	398	6 667
Västtyskland	9 125	—	23 624	25	317	—	50	7	92	—	33 208
Holland	—	—	—	—	7	—	—	—	6	17	13
Polen	—	—	—	1	—	—	—	3 210	—	—	—
Tjeckoslov.	—	—	—	5	—	5	—	—	—	—	—
Österrike	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
USA	—	—	—	—	—	49	—	—	—	—	—
Canada	—	—	—	—	—	10	—	—	—	—	—
Japan	—	—	—	—	—	11	—	—	—	—	—
Summa	10 827	360	30 121	300	929	326	495	3 893	546	415	42 918

¹ Vissa abies-, picea-, och pinusarter, lärk, douglasgran m. m.

² Al, avenbok, ask, björk, lind, lönn, vissa poppelarter m. m.

Under budgetåret 1959/60 har av Samarbetsnämndens för skoglig växtförädling och genetik till förfogande stående medel följande belopp förbrukats, nämligen för avlöningskostnader 98 525 kr, resor och traktamenten 35 055 kr, driftsutgifter 157 226 kr samt expenser 27 016 kr eller sammanlagt 317 822 kr. För budgetåret 1960/61 var motsvarande belopp respektive 76 343, 26 425, 177 755, 17 235 och 297 758 kr.

2. Reproduktionsåtgärder

Enligt skogsforskningsinstitutets beräkningar redovisade i utredningarna »Skogsvården å enskilda skogar» (SOU 1958:30) och »Skogstillståndet hos olika ägargrupper» (SOU 1958:45) uppskattades den areal i riket, som under ca 20-

års period borde skogsodlas genom sådd och plantering, till 30 360 km² eller 151 800 ha årligen varav genom sådd 44 % och genom plantering 56 %. Hyggesbränning skulle utföras på totalt 5 970 km² eller 29 850 ha årligen, hyggesrensning på totalt 25 670 km² eller 128 350 ha årligen samt plantröjning på totalt 11 270 km² eller 56 350 ha årligen.

Enligt skogsforskningsinstitutets åtgärdsutredning beräknades den areal äldre kalmare samt nytillkommande förnygringsytor i landet, som årligen bör bli föremål för återväxtåtgärder, ej uppgå till mer än 0,96 % av den totala skogsmarksarealen, varvid hela eftersläpningen på befintliga kalmare beräknades bli inhämtad på 20 år. I frå-

Tabell N. Under 1958—1960 utförd skogsodling per 1 000 ha produktiv skogsmark. Länsvis

Forest planting and sowing per 1 000 ha forest land in 1958—1960. By counties

Måttenheter: ha
Unit of measurement: ha

Län County	Skogsodling 1960 Sowing and planting in 1960					Skogsodling Sowing and planting	
	Krono- skogar Crown forests	Övr. all- männa skogar Other public forests	Bolags- skogar Compa- nies' forests	Övr. en- skilda skogar Other private forests	Samtliga All	1959 Samtliga All	1958 Samtliga All
Nb	5,1	2,6	1,6	0,6	2,9	1,6	1,8
Vb	5,1	1,1	9,0	4,0	5,4	5,3	5,2
Jl	4,4	2,8	5,3	2,0	3,6	3,7	3,0
Vnr	5,3	3,7	6,4	0,9	3,8	4,3	3,6
Gvl	4,2	4,1	9,2	1,7	5,2	4,4	5,1
Kpb	3,0	3,7	7,5	1,3	3,8	2,6	3,1
Vrm	14,1	7,5	16,2	2,6	8,1	5,9	6,5
Ör	8,1	4,3	9,9	3,4	6,3	5,4	4,6
Vstm	5,4	9,0	12,7	3,0	6,3	5,6	7,8
Ups	11,4	10,4	14,4	3,4	8,9	8,5	9,2
Sth	9,6	7,8	26,2	3,1	6,3	5,2	6,2
Sdm	10,3	8,5	17,2	6,6	7,9	6,3	7,3
Ög	12,8	7,1	12,1	8,0	8,9	6,9	7,3
Skb	13,4	14,3	14,2	11,2	11,9	10,5	7,2
Abg	15,9	23,5	15,6	4,7	6,7	5,9	4,7
Jkp	15,1	8,9	21,9	7,2	8,3	6,8	6,0
Krb	14,2	7,7	15,4	4,3	6,4	5,3	4,8
Klm	14,7	6,7	13,0	3,9	5,5	5,3	4,8
Gll	2,7	3,0	—	3,4	3,2	3,0	2,5
Gbg	25,0	9,3	12,5	5,5	7,1	6,4	7,1
HI	14,7	15,6	14,6	7,3	8,3	6,4	6,5
Bl	26,1	8,5	10,6	10,2	10,5	7,3	7,8
Krs	16,8	25,0	14,8	13,1	14,0	13,1	11,7
MI	17,5	27,0	75,0	24,5	24,6	25,2	22,9
Riket Entire country	5,9	5,4	8,4	3,7	5,4	4,5	4,4
1959	3,8	5,2	7,4	3,3	4,5		

ga om enbart nytillkommande förnygringsytor förutsattes årligen 0,62 % av den totala skogsmarksarealen komma under behandling med åtgärd av ett el-

ler annat slag, eventuellt flera åtgärder, såsom t. ex. hyggesbränning först och skogsodling sedan, varvid arealen medräknats endast en gång.

Tabell O. Reproduktionsåtgärder och röjning under perioderna 1942—1946, 1947—1951 och 1952—1956 årsmedeltal, samt åren 1957—1960.

Silvicultural measures taken during the periods 1942—1946, 1947—1951 and 1952—1956 (yearly average) and in 1957—1960.

Måttenhet: 1 000 ha
Unit of measurement: 1 000 ha

År Year	Hyggesrensning Removal of waste from a cut area	Markberedning (inkl. hyggesbränning) Scarification (incl. broadcast burning)	Skogsodling Planting and sowing	Röjning Thinning in seedlings and young stands
1942/1946	76	11	23	46
1947/1951	108	26	37	63
1952/1956	174	60	69	160
1957	207	66	98	208
1958	232	93	101	251
1959	205	82	102	260
1960	178	56	117	194

Den aktuella omfattningen av skogsvårdsåtgärder företagna 1960 av olika skogsägare framgår av tabell 6. Enligt denna och motsvarande tabeller i tidigare årsböcker uppgick den årligen skogsodlade arealen under åren 1956—1960 till respektive 96 800, 98 200, 100 700, 102 400 och 117 500 ha. Siffrorna visar en ökad årlig omfattning av sådd och plantering, men ytterligare ökning kräves för att nå den areal — 151 800 ha — som enligt nyssnämnda beräkningar årligen bör sås eller planteras. Den relativa omfattningen av skogsodlingsverksamheten redovisas länsvis i tabell N. Liksom under tidigare år var denna verksamhet mer intensiv i rikets södra delar än i de norra, vilket bl. a. torde sammanhålla med den förhållandevis omfattande verksamheten med skogsodling av sådana marker som gamla åkrar, fäladsmarker o. d. i de förra delarna av landet. Av ägarkategorierna utförde skogsbolagen 1960 likasom under de närmast föregående åren

de — relativt selt — största skogsodlingarna, 8,4 ha per 1 000 ha produktiv skogsmark (f. å. 7,4 ha). Siffrorna i tabell N måste bl. a. ses mot bakgrunden av tillämpat skogsbrukssätt samt möjligheterna att erhålla naturlig återväxt.

Under 1959 minskade de under året med hyggesrensning respektive markberedning övergångna arealerna och 1960 fortsatte denna minskning. Den hyggesrensade arealen 1956—1960 uppgick sålunda till respektive 203 000, 207 000, 232 000, 205 000 och 178 000 ha. Enligt ovannämnda beräkningar skulle på kalmark, gles plantskog och nytillkommen föröyringsyta årligen ca 130 000 ha behöva övergå med hyggesrensning, vilket innebär att denna verksamhet för närvarande pågår i mer än tillräcklig omfattning. De arealer, som under åren 1956—1960 övergåtts med markberedning (inkl. hyggesbränning) uppgick i avrundade tal till respektive 62 000, 66 000, 93 000, 82 000 och 56 000 ha. En-

ligt beräkningarna skulle hyggesbränning behöva förekomma årligen på ungefär 30 000 ha och markberedning för självsädd på nytillkomna föröyringsytor årligen på likaledes ca 30 000 ha.

Uppgifterna i tabell 6 är troligen något ofullständiga, nämligen vad gäller arbeten, som enskilda skogsägare (utom bolag) utfört utan att skogsvårdsstyrelser anlitats. Redovisningen av dessa arbeten torde vara ojämn och osäker.

Skogsvårdsåtgärdernas omfattning under åren 1942—1960 redovisas i tabell O. Enligt tabellen har allt större arealer skogsvårdsbehandlats fram till 1958—1959. Under senare år har endast beträffande skogsodling den behandlade arealen ökat.

3. Röjning

Under 1960 verkställdes enligt föreliggande uppgifter (tabell 6) plant- och ungskogsröjning på 194 000 ha, vilket betyder en minskning från föregående år med icke mindre än 25 %. Av redogörelseårets röjningar utfördes 34 % på allmänna skogar (f. å. 32 %), 35 % på bolagsskogar (f. å. 33 %) och 31 % på övriga enskilda skogar (f. å. 35 %). I viss utsträckning utfördes även 1960 skogsröjning som beredskapsarbete med statsbidrag. Enligt i föregående avsnitt nämnda beräkningar åt 1955 års skogsvårdsutredning skulle plantröjning årligen behöva förekomma på ca 56 000 ha, vilken siffra kraftigt understiger den i tabell 6 redovisade under 1960 utförda röjningen. De två talen kan dock icke utan vidare jämföras med varandra, enär beräknad röjningsareal endast omfattar arealer med tidig plantröjning, medan den areal som redovisas i tabell 6 omfattar även arealer där s. k. röjningsgallringar i något mera försigkomna bestånd företagits.

4. Gallring

Omfattningen av de årliga gallringarna, d. v. s. huggningar där större delen av det utfallande virket nått avsättningsbara dimensioner, kan inte statistiskt belysas. Statens skogsforskningsinstitut har emellertid i vissa avverkningsberäkningar för »Skogsindustriens virkesutredning 1958» angivit som biologiskt möjliga uttag av alla trädslag i form av gallring eller annan genomhuggning ca 35 milj. m³f. exkl. bark, d. v. s. ungefär 65 % av den möjliga totalavverkningen. I denna kvantitet ingår dock 4 å 5 milj. m³f. under 3" i topp, och så klen virke är f. n. till stor del icke ekonomiskt avsättningsbart.

5. Betesfred

Skogsbetningen har på senare tid avsevärt minskat, och anläggning av kulturbeten med stöd av skogliga anslagsmedel förekommer numera i mycket liten omfattning. Den verksamhet i detta avseende, som nu bedrivs, avser i huvudsak smärre kompletteringsanläggningar eller sådana ändrade kulturbeten som utvecklingen gjort erforderliga. Med bidrag från det s. k. norrländska skogsproduktionsanslaget slutavsynades i Norrbottens och Västerbottens län under budgetåret 1960/61 83 ha kreatursbeten, för vilka beviljats 95 000 kr i statsbidrag. Motsvarande siffror för budgetåret 1959/60 var 404 ha betesanläggningar och 407 000 kr i statsbidrag. Under budgetåren 1959/60 och 1960/61 beviljades inga nya statsbidrag från detta anslag för anläggande av kulturbeten. Inom domänverket har för anläggning av sådana beten under 1960 disponerats ca 31 000 kr (f. å. 51 000 kr) och för uppförande av hägnader ca 86 000 kr (f. å. 89 000 kr).

V. Skador på skogen

1. Skogsbränder

En del av nedanstående kommentarer till skogsbrandstatistiken — som omfattar Sveriges samtliga skogar, stats-, kommun- och privatägda, försäkrade och oförsäkrade — för 1960 har hämtats ur statens brandinspektions meddelande 1961:12.

Till och med 1943 avsåg statistiken enbart bränder av större omfattning — undre gränsen var 0,5 ha. Kännedom om småbrändernas omfattning ansågs emellertid vara nödvändig bl. a. ur orsakssynpunkt, med hänsyn till olika meteorologiska faktorer inverkan på brandfrekvens och brandspridning samt som uttryck för brandbevakningens och brandbekämpningens effektivitet. Från och med 1944 inlogs därför även småbränder i rapporteringen, och i denna skulle samtliga bränder (även småbränder) redovisas var för sig med bl. a. angivande av avbränd areal och beräknat värde av skada. Erfarenheten visade emellertid, att antalet uppgivna småbränder i denna rapportering vida understeg det verkliga antalet dylika bränder, varför från och med 1957 en förenklad kollektiv rapportering av småbränderna infördes, ur vilken uppgifter om avbränd areal och beräknat värde av skada uteslöts. För bland annat klargörande av skogsbrändernas orsaker, de meteorologiska faktorernas inverkan på brandfrekvens och brandspridning och brandbevakningens och brandbekämpningens effektivitet är det nämligen värdefullare att genom en förenklad, kollektiv rapportering åstadkomma, att dessa småbränder ingår i skogsbrandstatistiken till silt fulla antal, som är synnerligen betydande, än att blott en mindre del av dem blir rapporterade med arealuppgifter, enär den sammanlagda avbrända arealen för alla

småbränder under 0,1 ha är helt betydelslös ur ovannämnda synpunkter i jämförelse med den avbrända arealen för övriga skogsbränder. Först denna förenklade kollektiva rapportering av småbränderna har medfört en tillfredsställande fullständig redovisning av dem. Åren 1944—1953 uppgick antalet rapporterade småbränder i medeltal till omkring 400. År 1958, ett s. k. »normalt» brandår, var motsvarande antal 1 100. Den förbättrade rapporteringen av småbränder 1957 belyses av följande tablå, där antalet B-bränder (under 0,1 ha) i % av totala antalet bränder anges.

	%		%		%		%
1944	50	1949	44	1954	37	1959	77
1945	41	1950	41	1955	53	1960	70
1946	40	1951	55	1956	56		
1947	43	1952	51	1957	68		
1948	44	1953	41	1958	68		

De uppskattade siffrorna beträffande brandskadevärden, redovisade i Skogsstatistisk årsbok i tabell 7 kolumnerna G—8, har länge av statens brandinspektion betraktats som osäkra och mindre tillförlitliga. Inspektionen har därför i 1960 års riksskogsbrandstatistik lämnat kolumnerna för brandskadevärden öppna. I syfte att erhålla tillförlitligare uppskattade värden för brandskadorna har statens brandinspektion avtalat med statens skogsforskningsinstitut att med institutets hjälp få uppgjord en mall för de så långt möjligt verkliga skogsvärdena inom olika boniteter. I 1961 års riksskogsbrandstatistik torde därför riktigare brandskadevärden bli redovisade än som tidigare varit fallet.

Antalet redovisade skogsbränder år 1960, enligt följande tablå samt tabellerna 7 och P, var mer än en halv gång till så många och arealskadorna drygt dubbelt så stora som under närmast föregående »normalår», 1958.

År	Antal bränder	Areal per brand (ha)	Släck- nings- kostnad per brand, kr	Därav för brandkår %	Antal ar- betstim- mar
1947 ...	2 136	2,3	462	53	416 547
1955 ...	2 528	1,7	598	57	282 328
1956 ...	1 455	1,3	450	63	114 706
1957 ...	1 501	0,8	320	76	63 358
1958 ...	1 607	1,0	352	59	69 104
1959 ...	7 093	1,3	531	58	591 888
1960 ...	2 480	1,3	740	70	185 102

Anm.: Från och med 1957 rapporteras ej småbränders (under 0,1 ha) avbrända areal. Om dessa bränders areal antas uppgå till i genomsnitt 0,05 ha och den sammanlagda arealen för småbränderna under ett år enligt denna uppskattning adderas till den redovisade avbrända arealen blir avbränd areal per brand i ha följande:

1957 0,79 (enligt ovanstående tablå men med två decimaler 0,75), 1958 1,03 (1,00), 1959 1,31 (1,27), 1960 1,37 (1,33) exkl. storbrand i Halland 0,85 (0,81).

Tabell P. Skogsbrändernas antal, vållade skador m. m. 1951—1960.

Number of forest fires, damage etc. in 1951—1960.

Anm.: Till Statens brandinspektions kännedom komna skogsbränder.

År Year	Antal No. of fires	Bränd areal ha Burnt area ha		Skada Damage	Släcknings- kostnad Costs of ex- tinguishing fires	Bevaknings- kostnad Fire watch- ing costs
		produk- tiv skogs- mark produc- tive forest area	impedi- ment unpro- ductive forest area	1 000-tal kr in 1 000 Sw. cr.		
1951	675	499	190	280	294	200
1952	635	436	254	298	286	256
1953	898	828	288	252	426	258
1954	578	573	140	103	210	222
1955	2 528	2 940	1 379	1 717	1 513	383
1956	1 455	1 255	586	1 135	655	258
1957	1 501	712	418	357	479	203
1958	1 607	1 123	484	739	566	345
1959	7 093	4 501	4 526	14 654	3 766	609
1960	2 480	2 103	1 205	1	1 836	455
Medeltal 1951/60 Average	1 945	1 497	947	1 059	1 003	320

1 Enligt SOS, Enskilda försäkringsanstalter, uppgick skadeersättningarna för i försäkringsbolag försäkrade skogar (ca 50 % av samtliga och huvudsakligen bondeskogar) 1959 till 2 462 513 kr och 1960 till 1 348 859 kr. I huvudsak har skadeersättningarna avsett brandskador och i mindre omfattning stormskador.

2 Medeltal 1951/59, eftersom uppgift saknas för 1960 (se texten!).

Enligt statens brandinspektion var åren 1947, 1955 och 1959 svåra brandår med torra somrar. Under förstnämnda år avbrändes totalt ca 5 000 ha, under 1955 ca 4 300 och under 1959 icke mindre än 9 000 ha, vilket ur inhemsk synpunkt torde kunna ge 1959 beteckningen katastrofår. »Normalåret» 1958 avbrändes totalt 1 607 ha och 1960, också ett s. k. »normalår», 3 308 ha. Beträffande 1960 är likväl att märka att vid en storbrand i Halland avbrändes drygt 1 300 ha. Med uteslutande av denna brand skulle den avbrända arealen detta år haft en för ett »normalår» mera ordinär omfattning av ca 2 000 ha.

Av ovanstående tablå framgår att arealen per brand 1960 uppgick till 1,3 ha eller densamma som under det svåra brandåret 1959. För »normalåret» 1958 redovisas en genomsnittlig areal om 1,0 ha. I anm. till tablå påvisas dels det obetydliga inflytande den icke rapporterade arealen för småbränder utövar på den genomsnittliga avbrända arealen per brand och dels hur mycket storbranden i Halland påverkade 1960 års genomsnittliga areal per brand.

För 1960 redovisas enligt ovanstående tablå en genomsnittlig släckningskostnad per brand på 740 kr, vilket är en väl hög kostnad i jämförelse med 352 kr 1958 och 531 kr 1959. Det är emellertid tänkbart att i åtskilliga län släckningskostnaderna från det svåra brandåret 1959 i viss omfattning kommit att — som en följd av en ovanligt

kraftig anhopning av släckningsräkningar hos respektive länsstyrelser — stå över till redovisningen för 1960. En jämförelse mellan släckningskostnaderna per arbetstimme de senaste fyra åren tyder även på att vissa släckningskostnader avseende 1959 kommit att belasta 1960. Dessa kostnader uppgick 1957 till 7,58 kr, 1958 till 8,19 kr, 1959 till 6,36 kr och 1960 till 9,92 kr.

Brandkårernas andel i släckningskostnaderna visar sedan en följd av år en fortgående stegring. Den är dock avbruten under svåra brandår på grund av att uppbåd och militär då måste anlitas i större utsträckning. Under 1960 var brandkårernas andel 70 %.

Av nedanstående tablå samt av tabell 8 framgår att en tredjedel av bränderna 1960 redovisats under rubriken »okänd orsak», men någon mera anmärkningsvärd utvecklingstendens eller andra förändringar kan knappast sägas föreligga. Gruppen »minderåriga» är fortfarande den största kända brandorsaken, och minskningen ifråga om gruppen »järnväg» har alltså fortsatt.

Det relativt stora antalet »okänd orsak» under 1959 och 1960 sammanhänger säkerligen med det ovanligt stora antalet gräs- och andra småbränder, som brandkårerna i Stockholm och Göteborg hade att bekämpa. Hela antalet bränder 1960 var visserligen mindre än 1959, men de flesta bränderna var koncentrerade till vårmånaderna. När en brandkår kan ha flera tiotal uttryckningar per

dag för sådana småbränder, är det givetvis svårt att i varje särskilt fall kunna fastställa brandorsaken. Det förefaller sannolikt att många av dessa bränder i verkligheten orsakats av minderåriga. Bortser man från bränderna i Stockholm och Göteborg, så är procenten »okänd orsak» för hela det övriga landet och för såväl 1959 som 1960 inte högre än 19 %.

Skogsbrandbevakning anordnades genom länsstyrelsernas försorg under varierande perioder 1960 från 84 skogsbrandtorn (av 297 befintliga) i Norrbottens, Västerbottens, Värmlands, Örebro, Uppsala, Kalmar och Gotlands län. Flygbevakning utfördes under året inom Jämtlands, Västernorrlands, Gävleborgs, Kopparbergs, Värmlands, Västmanlands och Älvsborgs län. Resultatet av bevakningen, vare sig det gäller torn eller flyg, var emellertid något sämre än vanligt 1960 och kostnaden per upptäckt brand högre. Orsaken synes vara, att de allra flesta bränderna detta år förekom under en osedvanligt tidig period, då bevakningen inte påbörjats, och då uppträdande bränder ej bedöms som särskilt farliga, enär spridningsrisken vid brand i torrt fjolårsgräs normalt anses liten. Under sommaren blev det sedan mycket regnande och strängt taget inga bränder, men bevakningen fortsatte och medförde kostnader. En viss beredskap var nämligen trots allt nödvändig.

Under såväl normala som torra år brukar juni månad ha betydligt mindre antal skogsbränder än maj månad, och detta torde bero på den rikligare nederbörden under juni och det skydd, som den nya växtligheten erbjuder mot bränder. Under torrare år kommer vanligen ytterligare en topp senare på sommaren, i allmänhet omkring juli. Då är antalet bränder i regel färre än under den för-

sta toppen i maj månad med dess relativt stora antal småbränder och ringa skador. Den relativa luftfuktigheten är nämligen högre i juli månad. Skadorna blir emellertid större, enär markbränslets uttorkning hunnit gå mera på djupet.

1958 var ur väderlekssynpunkt ett normalt år, 1959 däremot ett svårt brandår. 1960 är ett gott exempel på den roll som nederbördens fördelning kan spela. Nederbördsmängden var nämligen under mars, april, maj och delvis juni långt under den normala men juli och augusti långt över den normala. Bränderna koncentrerades under 1960 helt till förstnämnda torrperiod med en brandfrekvens som var 55 % högre och med brandskador som var 106 % större än under hela 1958. Däremot medförde det intensiva och nästan oavbrutna regnandet under juli och augusti 1960 att dessa månader ovanligt nog uppvisade praktiskt taget total avsaknad av skogsbränder.

Att brandskadorna våren 1960 blev så ovanligt stora i förhållande till brandfrekvensen kan även i viss mån bero på eftersläpning från det svåra brandåret 1959. Kvarstående torrakor, förtorkad undervegetation och torrt hygesavfall liksom vattennivåns sänkning med upptorkade myrar och dylikt spelar i dessa fall en avgörande roll. Vattennivån i oreglerade sjöar och vattendrag var nämligen under perioden mars—juni 1960 långt under den normala.

2. Snöbrott, storm- och torkskador

År 1960 var i många hänseenden de extrema väderlekstypernas år. Efter en mycket kall och nederbördsrik högvinter följde en torr vår, som på många håll blev den solrikaste under hela 1900-talet. Sommaren blev vårens raka motsats. Månaderna juli—augusti gav i

	1947	1955	1956	1957	1958	1959	1960
	%	%	%	%	%	%	%
Åkslag	13,4	12,3	9,4	3,9	3,5	8,1	5,6
Järnväg	24,0	11,3	9,7	12,0	9,1	3,0	7,3
Mordbrand	0,4	0,4	0,2	0,1	0,1	0,4	0,5
Virkesexploatering	12,8	6,3	11,0	11,5	14,9	6,7	13,0
Hygesbränning	1,5	2,5	4,1	4,0	5,4	2,1	4,2
Tobaksrökning	6,7	3,4	3,2	3,0	2,4	4,1	3,1
Minderåriga	9,3	10,2	15,3	23,4	30,4	15,7	19,0
Camping	4,7	4,3	2,6	2,5	1,7	3,9	2,3
Annan känd orsak	5,9	6,7	5,3	7,3	10,3	10,9	11,5
Okänd orsak	21,3	42,6	39,2	32,3	22,2	40,1	33,5
Summa	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

landet som helhet regnmängder som uppgick till mer än 150 % av de normala. Efter september som mellanmånad, kom sista kvartalet oktober—december med en solfattigdom som saknar molnstycke under hela 1900-talet. Årsmedeltemperaturen 1960 var i större delen av landet högre än normalt.

Den svåra torkan sommaren 1959 hade till följd att även under 1960 av torka orsakade skador uppträdde på vissa håll i landet bl. a. i Stockholms län, särskilt dess sydligaste del jämte skärgården, där såväl enskilda äldre träd som hela bestånd på berg och bergbundna torra marker försvagades så att de torkat under vintern 1960/61 samt på Gotland, där stora mängder torrskog, trots kraftig avverkning säsongen 1960/61, fortfarande står kvar på rot.

Snöbrott eller annan deformation genom snö förekom icke 1960 i nämnvärd omfattning. Från Västernorrlands län rapporterades emellertid att snöbrott ägt rum inom vissa höjdlägen, och från Kalmar län rapporterades en del mindre snöbrottsskador under december inom vissa områden.

Frostskador har icke rapporterats under 1960 och ej heller stormskador har haft någon nämnvärd omfattning detta år.

3. Viltsskador

Älgens skadegörelse var 1960 liksom tidigare år av ganska ringa omfattning i södra Sverige. I mellersta och norra Sverige synes älgens skadegörelse öka på en del håll och avta på andra. De på grund av det dåliga höstvädret försämrade möjligheterna att på vissa håll bärga skörden bidrog till att älgens skadegörelse på gröda blev större där än normalt med ökade krav på ersättning ur älgskadefonderna som följd.

I Norrbottens län har älgskador på asp blivit alltför vanligt förekommande, men i Västerbottens län har älgskadorna blivit mindre vanliga. I Jämtlands län har tack vare mycket stor avskjutning av älg under de senaste åren älgstammen minskat, och skador genom älg på skogskulturer inrapporterades under vintern 1960/61 icke i samma utsträckning som tidigare. I Västernorrlands län däremot anses betesskador genom älg på plantskog av tall öka. Även från Västmanlands län, där älgtätheten uppskattas till 6 å 7 st per 1 000 ha älgjaktmark, rapporteras skadegörelse på många håll och en ytterligare decimering av älgbeståndet anses ur skoglig synpunkt på sina håll önskvärd.

Om av skogsfågel, framför allt tjäder, vållade skador på skogsplanteringar har föga inberättats under 1960, endast från Sjuhäradsbygden i Älvsborgs län har som vanligt rapporter härom inkommit till jägareförbundet. Betesskador av mindre omfattning genom rådjur har endast angivits i Kalmar län. Vildkaninernas skadegörelse i skogskulturer visar en viss tendens att öka i Skåne och Halland, och på Gotland fortgår vildkaninernas skadegörelse på skogsåterväxten i oförminskad skala. Någon fullgod lösning på vildkaninproblemet har ännu ej uppnåtts trots mångåriga försök. Inom stora delar av Gotland ointetgöres praktiskt taget all skogsplantering — den i stort sett enda möjliga formen för skogens förnygring i länet — av vildkaninens härjningar.

Under 1957 och 1958 förorsakade sorkar och andra smågnagare stora skador på skogsplanteringar framför allt i mellersta Sverige. Under 1959 och 1960 anställde sorkar på vissa håll betydande skadegörelse på kulturer och i plantskolor i södra delarna av landet.

4. Insektsskador

På grund av den åtminstone i vissa delar av landet osedvanligt torra sommaren 1959, hade stora mängder träd torkskadats. Framför allt gällde detta de östra delarna av landet samt Öland och Gotland. De torkskadade tallarna angreps våren 1960 i stor utsträckning av mörghorror, däremot var angreppen på gran av relativt ringa omfattning. Det var i sistnämnda fall framför allt sextandade barkborren och i blott ringa omfattning granbarkborren. Senare på sommaren tillkom i rätt stor utsträckning även den dubbelögade bastborren. För att förhindra ett massuppträdande av mörghorrorerna på Gotland, som var speciellt hårt drabbat av torkan, besprutades framför allt före insekternas svärmning på våren stora mängder kastved och obarkat timmer med insekticider.

På grund av omfattande hagelskador för ett antal år sedan hade tallarna inom ett relativt stort område i mellersta Dalarna i stor utsträckning angripits av mörghorror, 1960 var sålunda 275 ha svårt angripna och 550 ha lindrigare. Inom detta område fälldes våren 1960 ett stort antal fångsträd, vilka behandlades med insekticider.

Av övriga på barrträd levande insekter kan här nämnas lilla tallstekeln, som även detta år angripit stora arealer ungskog av tall i övre Norrland. Vissa områden har även detta år behandlats med dimning och besprutning med gott resultat. Angrepp av röda tallstekeln har förekommit sporadiskt i mellersta delarna av landet.

Föregående års omfattande angrepp av barrlöss av olika slag har, antagligen beroende på den ogynnsamma väderleken, detta år varit av betydligt mindre omfattning. Ett rätt kraftigt angrepp av

en i landet tidigare föga beaktad skadeinsekt, nämligen granbarkvecklaren, har iakttagits i en grankultur i Södermanland.

Några mer omfattande angrepp på lövskog har icke förekommit under året. Det enda som rapporterats är ett svagt angrepp av fjällbjörkmätaren, från Malgö, samt några spridda angrepp av ekvecklare, från Mälardalen. Den mindre aspvedbocken har jämfört med föregående år, som var ett utpräglat svärmningsår, blott uppträtt ytterst sporadiskt.

Beträffande plantskadegörarna kan nämnas, att ollonborrlarver vållat omfattande skador framför allt på kulturväxter på Hallandsåsens sluttningar. I vissa fall omfattande angrepp av öronviolar har förekommit på granodlingar i flera plantskolor i södra Sverige. Behandling med vissa DDT-preparat har givit goda resultat. På unga tall- och granplantor har angrepp förorsakade av bastborrar iakttagits i övre Norrland. Barrkvalstret har uppträtt talrikt såväl i plantskolor som på naturliga förnyringar på åtskilliga ställen i landet, framför allt i norra Dalarna. Massuppträdandet hänger av allt att döma ihop med den torra och varma väderleken 1959, som var speciellt gynnsam för djurens utveckling.

Skador förorsakade av snytbagge tycks ej heller detta år ha varit påfallande. Undersökningar av färsk barkhögar har visat, att snytbaggarna har små möjligheter att utveckla sig i maskinbarkat barkavfall. Dylika högar lockar emellertid på våren stora mängder snytbaggar, och finns i närheten yngre barrträdskulturer föreligger stor risk för att djuren uppsöker dessa för sitt näringsgagn.

5. Svampskador

Den fuktiga väderleken under året har gynnat mögelsvampar, fallsjukesvampar, skytte etc. Angrepp av en fallsjukesvamp (*Pythium species*) har inrapporterats från Nedansjö bland ett-åriga tallplanter. I Nytorp, Degerfors revir, har denna svamp uppträtt tillsammans med en annan fallsjukesvamp (*Cylindrocarpon species*). Dessa svampar förorsakar ofta fallsjuka hos mindre planter. Vid gynnsamma fukt- och temperaturförhållanden kan de angripa även något större planter från toppen. Särskilt lätt angripes lättstående planter. Skytte har förekommit på flera håll i plantskolor. I Kopparfjärden utanför Nyköpings revir har tallskytte uppträtt. Gran- och lövträd har observerats, dock i ringa omfattning. I plantskolor i Kristianstads län och länsskytte har åstadkommit omfattande skador på lärk i Seltjärn, Mönsjö.

Knäcksjuka har skadat tallplanter i Svenljunga, Älvsborgs län. Utbredningen av denna svamp har även den underlättats av den fuktiga väderleken.

Coniothyrium conorum (tillhör säcksvamparna) har angripit granplanter i Kilamon, Anundsjö (Fällfors), Vägsjöfors (Deje) och inom Falköpings revir. Infektionen träffar toppskotten, vilka blir svarla och krökta, och resulterar i dessas avdöende. Plantorna i sig själva tycks dock överleva.

Inom bestånd av 10—30-åriga tallar i norra Uppland på gränsen mellan Österlövsta och Hållnäs socknar har tallens gråbrannsjuka orsakat skada. Skadorna kan synas vara av allvarlig natur och är till det yttre ganska påfallande. Den är emellertid tämligen oskyldig. Vid ett kraftigt angrepp kan dock tillväxten minska rätt avsevärt. *Hendersonia aci-*

cola, släkt med tallens gråbrannsjuka, har rapporterats från Alanäs socken.

Tallens gren- och granens topplösa har angripit tallbestånd i Kilamon, Nytorp och Kopparfjärden (Nyköping). Inom Piteå och Hörtälx socknar har både tall och gran infekterats. Angreppet har här förekommit ganska allmänt, i synnerhet på gamla betesmarker som blivit skogsmark.

Angrepp av *Meria laricis* (s. k. imperfektsvamp) på lärk har iakttagits inom Örå revir. Sjukdomsbilden är typisk — barren börjar gulna från spetsarna. Denna svamp är lätt att känna igen på sporer, som snart utbildas på barren. Björkräfta har skadat vårtbjörk inom Umeå och den norrländska tallkräftan har uppträtt i trakten av Arvidsjaur.

Caudospora taleola (tillhör säcksvamparna) på ek uppträder ofta som sapsvamp på döda grenar men kan ibland förorsaka en kraftfullare sjukdom. Den har som skadesvamp hittills förekommit såsom lindrig sådan här och i grannlänerna. *Caudospora taleola* har inrapporterats bl. a. från Vingåker.

Rotröta och honungsskivling är kroniska skadegörare bland röttsvamparna. Rapporten om angrepp av dessa röttsvampar har inkommit från skilda håll. Även lössvamparna är en årligen uppträdande parasit i våra tallskogar. Såväl den mellan tall och tulkört värdväxlande formen som den direktsmitande formen har påträffats bland insända prov. En annan röttsvamp, som dock endast åstadkommer övergående skador, är tallens blårost. Barrfällning kan ofta inträffa efter angrepp av blårost. Denna svamp har uppträtt t. ex. bland tallar i Kolsvik i Stockholms skärgård.

B. SKOGSTEKNISKA ARBETEN

I. Skogsvägbggnad

För riksskogstaxeringens väginventering 1956/57, huvudsakligen avseende 1957, har redogjorts i Skogsstatistisk årsbok 1956—1959. Aktuellare uppgifter beträffande väglängder och vägtäthet från riksskogstaxeringens väginventeringar föreligger icke heller före denna årsboks tryckning, varför samma uppgifter här, om, som redovisats i föregående årsböcker, återkommer i det följande.

Ur skoglig synpunkt har vägarna vid väginventeringarna uppdelats i s. k. S-, T- och Ö-vägar. (Definition av dessa begrepp återfinns i Skogsstatistisk årsbok 1956, sid. 52). S-vägar kan betraktas som vägar med direkt betydelse för skogstransporter. Av tabell Q framgår den totala omfattningen 1957 av enskilda permanenta vägar med vägaraktär S. Även många av de allmänna vägarna betraktas ur skoglig synpunkt som vägar med S-karaktär, vilket framgår av tabell R. Enligt sistnämnda tabell beräknades icke mindre än 86 % av de allmänna vägarna i Norrland och Kopparbergs län ha vägaraktär S och 60 % av sammanlagt i övriga Sverige ha denna vägaraktär. I genomsnitt för hela riket uppgick ifrågasvarande andelen till 69 %. Den kontinuerliga statistiken om skogsvägbggnad vilken innehåller uppgifter om under året färdigbyggda skogsbilvägar redovisas i tabellerna 9 och 10. Som en bakgrund till dessa uppgifter ger tabellerna Q och R en föreställning om den totala omfattningen av dylika vägar jämte allmänna vägar med

Tabell Q. Enskilda permanenta bilvägar med vägaraktär S enligt riksskogstaxeringens väginventering 1957. Km

Private permanent motor-roads with road-character S in kms according to the Road Enumeration 1957 of the National Forest Survey

Ägargrupp Owner group	Norrland och Koppar- bergs län Northern Sweden	Övriga Sverige Rest of Sweden	Riket Entire country
Kronskogar <i>Crown forests</i>	8 940	4 710	13 650
Eckl. och övr. allmänna skogar <i>Other public forests</i>	860	5 320	6 180
Aktiebolagsskogar <i>Companies' forests</i>	12 910	9 960	22 870
Övr. enskilda skogar <i>Other private forests</i>	20 230	59 160	79 390
S:a vägaraktär S 1957	42 940	79 150	122 090
Total road-character S 1957			

Tabell R. Allmänna vägar enligt riksskogstaxeringens väginventering 1957. Km

Public roads in kms according to the Road Enumeration 1957 of the National Forest Survey

Ägargrupp Owner group	Norrland och Koppar- bergs län Northern Sweden	Övriga Sverige Rest of Sweden	Riket Entire country
Kronoskogar	3 360	1 330	4 690
Crown forests			
Eckl. och övr. allmänna skogar	800	1 670	2 470
Other public forests			
Aktiebolagsskogar	6 020	3 450	9 470
Companies' forests			
Övriga enskilda skogar	18 500	28 480	46 980
Other private forests			
S:a vägaraktör S	28 680	34 930	63 610
Total road-character S			
S:a vägaraktör T och Ö	4 770	23 510	28 280
Total road-character T and Ö			
Totalt 1957 Total 1957	33 450	58 440	91 890

direkt betydelse för skogliga terrängtransporter. Enligt tabell Q uppgick sålunda den totala längden av enskilda permanenta bilvägar (med vägaraktör S) till drygt 120 000 km. Detta vägnät har under senare år ökat med ca 3 000 km skogsbilvägar årligen, motsvarande ca 2,5 %.

Uppgifterna i tabell T om vägtätheten är i sig själva synnerligen upplysande, men med ledning av dessa uppgifter

har skogsforskningsinstitutet också utfört överslagsvisa beräkningar angående medellunnavståndet i de olika delarna av landet. Sålunda ger vägtätheten 3,5 m permanenta bilvägar per ha i »Norrland och Kopparbergs län» ett medellunnavstånd av 1,3 km till dylik väg, medan motsvarande siffror för »övriga Sverige» blir 12,5 m per ha och ca 0,4 km.

Verksamheten med byggandet av per-

Färdigbyggda skogsbilvägar 1951—1960

År	Under året färdigbyggda skogsbilvägar, km	Index
1951	1 946	100
1952	2 157	111
1953	2 351	121
1954	2 552	131
1955	2 462	127
1956	2 700	139
1957	2 868	147
1958	2 402	123
1959	3 043	156
1960	3 302	170

Tabell S. Skogsväggbyggnads- och dikningsverksamhetens relativa omfattning (sträckmeter per km² skogsmark) 1960. Länsvis

The relative extent of forest road building and draining (metres per km² forest land) 1960. By counties

Måttenheter: meter per km² skogsmark
Unit of measurement: metres per km² forest land

Län County	Väggbyggnad Road building	Dikning Draining	Län County	Väggbyggnad Road building	Dikning Draining
Nb	9,6	4,0	Krb	26,1	17,1
Vb	15,2	15,5	Klm	17,8	3,7
Jtl	12,9	11,8	Gtl	6,7	11,6
Vnr	14,8	16,6	Gbg	21,0	8,3
Gvl	15,1	7,6	Hl	35,0	24,6
Kpb	10,3	9,3	Bl	11,7	5,8
Vrm	17,3	24,0	Krs	19,3	12,2
Ör	25,1	13,0	Mlm	30,1	22,4
Vstm	11,0	11,0	I	12,1	9,1
Ups	12,2	19,8	II	13,7	13,8
Stb	4,9	4,3	III	12,3	8,6
Sdm	15,3	11,5	IV	17,6	14,0
Ög	21,0	7,0	V	20,4	13,6
Skb	17,6	8,9	Hela riket	14,4	11,6
Äbg	18,5	11,6	Entire country		
Jkp	15,2	20,1	1959	13,4	12,0

manent skogsbilvägar har ökat väsentligt under det senaste decenniet, vilket framgår av intillstående tabell. Framförallt har skogsbilvägnätet under de senaste åren utbyggt i Norrland, Dalarna och Värmland. I tabell 9 redovisas antalet km färdigbyggda skogsbilvägar 1960 i varje län med fördelning på skogsägargrupper. Skogsväggbyggnadsverksamheten var 1960 störst, absolut sett, i Västerbottens, Norrbottens och Jämtlands län, där 37 % av de under året färdigställda vägarna är belägna. Behovet av skogsväggbyggnader är givetvis beroende på förekomsten av övriga vägar och andra transportleder samt av terrängens beskaffenhet och skogens

produktionsförhållanden m. m. Relationstal som utvisar antalet meter färdigställda skogsbilvägar per km² skogsmark kan anses ha visat upplysande värde, och dylika relationstal redovisas i tabell S. Den största omfattningen per arealenhet hade byggandet av skogsbilvägar 1960 på bolagsskogar med 21,0 meter per km² skogsmark (f. å. 19,1 m), därnäst på övriga allmänna skogar med 19,6 meter (f. å. 25,2 m). Kronoskogar redovisade 17,0 meter (f. å. 25,2 m), övriga enskilda skogar 9,4 meter (f. å. 9,0 m) och samtliga skogar 14,4 meter per km² skogsmark (f. å. 13,4 m). Bland länen uppvisade enligt tabell S Hallands och Malmöhus län största an-

Tabell T. Vägtäthet i meter väg per ha utmark enligt riksskogstaxerings väginventering 1957 avseende allmänna och enskilda permanenta bilvägar med vägkaraktär S

Road-density in road-metres per hectare forest land of public and private permanent motor-roads with road-character S according to the Road Enumeration 1957 of the National Forest Survey

Ägargrupp Owner group	Norrländ och Koppar- bergens län Northern Sweden		Övriga Sverige Rest of Sweden	
	Allm. vägar Public roads	Ensk. vägar Private roads	S:a Total	S:a Total
Kronskogar Crown forests	0,6	1,6	2,2	2,3
Eckl. och övr. allmänna skogar Other public forests	0,6	0,7	1,3	3,2
Aktiebolagsskogar Companies' forests	1,1	2,3	3,4	2,5
Övriga enskilda skogar Other private forests	2,3	2,5	4,8	4,3
Samtliga 1957	1,4	2,1	3,5	3,8
Total				8,7
				12,5

tabelt meter färdigbyggda skogsbilvägar per km² skogsmark, det förra länet med 35,0 meter (f. å. 31,0) och det senare med 30,1 meter (f. å. 24,9).

Beträffande anläggandet av andra vägar (bilbasvägar m. m.) finns ingen tillförlitlig statistisk information. Totala längden av dylika vägar torde emellertid vara relativt betydande.

Som bidrag till anläggandet av skogsbilvägar anslag riksdagen under skogs- vägsanslaget för budgetåret 1959/60 7,7

milj. kr och för budgetåret 1960/61 lika så 7,7 milj. kr., vilka anslagsbelopp skall avräknas från bilskattemedlen.

Med stöd från nämnda anslag färdigställdes under budgetåren 1959/60 och 1960/61 572 resp. 521 km skogsbilvägar. Från norrländska skogsproduktionsan- slaget har under året utgått 143 000 kr i bidrag för anläggning av skogsbilvä- gar, och i vissa fall har bidrag även utgått av kommunala och landskingsme- del samt av beredskapsmedel.

II. Skogsdikning

Enligt undersökningar vid tredje riks- skogstaxeringen, redovisade i 1955 års skogsvårdsutrednings betänkande

dikningsvärda. De uppskattades i dessa undersökningar till 1 182 000 ha. 1955 års skogsvårdsutredning ansåg emellertid den ur tekniskt-ekonomiska syn- punkter dikningsvärda sumpmarksarea- len vara avsevärt mindre och under- strök även osäkerheten beträffande torr- lägningsföretagens eventuella skadliga biverkningar för omgivande fastmarker. Utredningen ansåg att skogsdikning en- dast lokalt hörde till de mest angelägna skogsförbättringsarbetena och föreslog därför att dikningsingreppen koncen- trerades på de fall, där man säkert kun- de bedöma, att fördelarna med dikning- en klart övervägde olägenheterna.

Under åren 1956—1960 upptogs res- pektive 2 934, 3 359, 3 342, 2 732 och 2 056 km skogsdiken. Uppgifter för 1960 redovisas länsvis i tabell 10. Med en antagen båtnadsareal av 6 ha per km dikeslängd motsvarar de under året upptagna dikena ca 160 km² skogsmark. Sista nämnda areal uppgår till ca 1,4 % av den areal, 11 820 km², som skulle vara dikningsvärd enligt riksskogstaxe- ringens undersökningar. Alltsedan 1958

har, som framgår av ovanstående upp- gifter för upplagna skogsdiken, dik- ningsverksamheten avlagt. I den redo- visade längden av under året färdig- ställda diken är inräknad sådan bäck- rensning, som är att jämställa med ny- dikning, däremot icke fortlöpande un- derhållsrensning av vare sig diken eller bäckar. Av de under 1960 utförda dik- ningsarbetena kom 9 % på kronoskogar (f. å. 9 %), 6 % på övriga allmänna skogar (f. å. 7 %), 48 % på bolagssko- gar (f. å. 39 %) samt 37 % på övriga enskilda skogar (f. å. 45 %). Av dessa ägar kategorier redovisade endast bo- lagsskogar ökning — med 21 % — av dikningsverksamheten under året.

Dikningsverksamhetens relativa om- fattning inom olika län 1960 framgår av

tabell S. Största antalet meter under året färdigställda diken per km² skogsmark uppvisar för 1960 Hallands län med 24,6 m (f. å. 30,4 m) och Värmlands län med 24,0 m (f. å. 22,1 m). Totalt upp- gick antalet under året färdigställda di- ken per km² skogsmark till 11,6 m (f. å. 12,0 m).

Utvecklingen av skogsdikningsverk- samheten uppvisade under åren t. o. m. 1957 en i stort sett stigande ehuru gan- ska ojämn trend. Arbetsbesparande me- loder, som i all större utsträckning kommit till användning, torde ha bidra- git till denna ökade verksamhet. Fr. o. m. 1958 har emellertid, såsom ovan nämnts, dikningsverksamheten av- tagit. Den årliga skogsdikningen fr. o. m. 1951 har haft följande omfattning (slut- avsynade diken):

1951	1 147 km	1956	2 934 km
1952	1 682 »	1957	3 359 »
1953	2 500 »	1958	3 342 »
1954	2 270 »	1959	2 732 »
1955	2 812 »	1960	2 056 »

Statliga bidrag från statens skogsför- bättringsanslag och norrländska skogs- produktionsanslaget utgår under vissa förhållanden till dikning. Även från del- äldre anslaget, statens skogsutdiknings- anslag, utbetalas vissa tidigare bevil- jade bidrag, alltefter det förelagda ut- försls. I nedanstående tabell lämnas up- gifter — antal företag, båtnadsareal och beviljade statsbidrag — om slutförda och avsynade dikningsföretag under budgetåren 1958/59—1960/61 för de tre nämnda statsanslagen. Av tabell fram- går att bidrag 1960/61 utgick till skogs- dikningsåtgärder med 433 000 kronor mot 537 000 kronor under budgetåret 1959/60. Beträffande bidragstilldelning för skogsvårdande ändamål i allmänhet under budgetåret 1960/61 se under kap. G. V.

Slutförda och avsynade dikningsföretag

	Antal företag	Båtnads- areal, ha	Bevilja- de stats- bidrag kr
Statens skogsförbättringsanslag			
1958/59	709	4 820	572 138
1959/60	551	3 694	464 390
1960/61	488	2 980	377 998
Statens skogsutdikningsanslag			
1958/59	4	45	3 249
1959/60	3	19	1 028
1960/61	1	2	182
Norrländska skogsproduktions- anslaget			
1958/59	57	364	141 280
1959/60	40	245	71 803
1960/61	32	310	55 104
Samtliga anslag			
1958/59	770	5 229	716 667
1959/60	594	3 958	537 221
1960/61	521	3 292	433 284

III. Flottledsbyggnad

De allmänna flottlederna inom riket kriget, längden av utbyggda flottleder hade 1960, såsom framgår av tabell 17, en sammanlagd längd av 32 546 km (f. å. 32 756 km). Den obetydliga minskningen (210 km) från året förut hänförs sannolikt till nedlagda biflottleder. Under 1960 utgjorde sammanlagda längden av de trafikerade flottlederna 22 043 km mot 22 252 km 1959. Flottledernas utbyggnad var i stort sett avslutad redan före första världskriget, längden av utbyggda flottleder var således redan 1912 ca 30 000 km. Utvecklingen går numera i den riktningen, att kortare biflottleder efter hand upphör att trafikeras för att slutligen helt nedläggas. Av de sydsvenska lederna är dessutom numera endast ett fåtal i bruk. Orsaken här till torde bl. a. vara stark konkurrens, i synnerhet i fråga om kortare transporter, från den tunga lastbilstrafikens sida.

IV. Skogsindelingsarbeten

Inom storskogsbruket har sedan länge skogshushållningsplaner ansetts nödvändiga för ett rationellt skogsbruk. Behovet av planer har däremot ej känts så starkt inom det medelstora och min-

Under 1951—1960 upprättade skogshushållnings- och skogsvårdsplaner

Domänverket	Skogsvårdsstyrelserna	
	Fullständig hus- hållningsplan	Enkel skogs- vårdsplan
1 000 ha		
1951	896	38
1952	1 514	32
1953	214	23
1954	234	38
1955	185	51
1956	267	32
1957	292	80
1958	360	38
1959	308	59
1960	343	45

planer ökat hos de enskilda skogsägarna, och för deras räkning upprättas numera planer av skogsvårdsstyrelserna, skogsbyråer, skogsägareföreningar och privata förrättningsmän. Den årliga planläggningen torde under senare år ha omfattat ungefär 2 % av privata skogsarealen.

Någon samlad statistik över de årligen utförda skogsindelingsarbetena finns för närvarande icke.

Domänverket använder på grund av skogens karaktär i rikets olika delar skilda indelningsmetoder. Indelning i södra Sverige är sålunda betydligt mer arbetskrävande per arealenhet än i rikets norra delar.

Vid skogsbrukets kartläggningsverksamhet utnyttjas numera praktiskt taget alltid flygbilder. Flygbilderna har under senare år även fått en allt vidare användning inom skoglig planläggningsverksamhet. Fotografering har i betydande omfattning utförts av rikets allmänna kartverk och av Airborne Mapping Ltd AB (l. o. m. 1959), delvis på samordnade uppdrag av skogsbruket. Tillgängligt bildmaterial har i starkt ökad omfattning tillgodogjorts.

Skogskartläggning genom användande

av flygbilder fick praktisk betydelse först 1948, då Svenska cellulosa AB och Mo och Domsjö AB beslöt begagna flygbilder. Användningsförfarandet har utvecklats sedan dess. Utnyttjandet av flygbilder i planläggningsarbetet blev snabbt regel inom domänverket och storskogsbruket. I södra Sverige har flygbilder använts i betydande omfattning först under senaste åren. Stereobilder (vanligen i skala 1:20 000), såsom direkt underlag för planering av olika skogliga åtgärder, har i starkt ökande omfattning tagits i bruk. Vid 1960 års utgång disponerade skogsvårdsstyrelserna sammanlagt över 30 000 aktuella flygbilder. Härtill har framför allt de s. k. flygbildsarkiven bidragit. Vid 1961 års utgång hade följande skogsvårdsstyrelser upprättat eller beslutat upprätta egna flygbildsarkiv nämligen skogsvårdsstyrelserna i Stockholms, Uppsala, Södermanlands, Jönköpings, Blekinge, Hallands, Göteborgs och Bohus, Älvsborgs (endast Dalsland-delen), Skaraborgs, Värmlands, Örebro, Västmanlands, Västernorrlands, Jämtlands och Västerbottens län. Därtill har skogsbruket i vissa län tillgång till flygbilder genom lantmäterikontoret l. ex.

i Kronobergs, Värmlands och i Kopparbergs län. Genom skogsstyrelsens återväxtaxtering har ca 3 500 flygbilder fördelade på 700 trakter systematiskt spridda över hela landet kommit till praktisk användning. Enbart genom skogsvårdsstyrelserna ställdes vid 1961 års slut sammanlagt ca 40 000 aktuella flygbilder till det enskilda skogsbrukets tjänst för dagligt utnyttjande. Flerfallet nyanskaffade bilder har förlagts till länskogvaktarna såsom stereomappar avsedda för fältbruk. Flygbilderna har mött stort intresse bland fältpersonalen. Storskogsbruket använder sedan länge egna flygbilder i betydande omfattning. Skogsägareföreningarna har i ökande

utsträckning börjat köpa egna flygbilder.

Inom större delen av landet finns aktuellt bildmaterial. Allsedan 1955 har mer än 1/5 av landets totala areal årligen täckts av nyfotografering från normal höjd (4 à 5 000 m). Dessutom har sedan 1957 nästan hela landet fotograferats från hög höjd (8 à 10 000 m). Allt nyare bildmaterial är genomsnittligt av god kvalitet och utomordentligt användbart. En systematisk omdrevsfotografering är föreslagen av kartverket och väntas befrämja en fortsatt expansion av bildutnyttjandet inom skogsbruket.

C. SKOGSKAPITALET TILLGODOGÖRANDE

I. Avverkning, transport m. m.

1. Utsyning och avverkning

Bland skogsvårdsstyrelsernas uppgifter ingår att biträda med utsyning av skog för avverkning. Den arealmässiga omfattningen av denna verksamhet, vil-

ken huvudsakligen berör bonde- och godsskogar, var under kalenderåren 1956—1960 följande, fördelad på geografiska huvudområden.

Länsgrupp	1956	1957	1958	1959	1960
	Areal i 1 000-tal ha				
I	81	64	44	46	59
II	54	42	21	27	35
III	52	56	33	45	43
IV	166	174	119	150	149
V	32	28	27	29	31
Riket	385	364	244	297	317
Därav förnygringshug-					
ning	51	47	26	35	47

Utsyningsarbetet försiggår av praktiska skäl huvudsakligen under sommar och höst. Omfattningen varierar avsevärt årsvis i samband med växlande priser och efterfrågor på virke. Under 1958, då virkesmarknaden var tryckt vid tiden för utsyningarna, omslöt dessa endast 244 000 hektar, den minsta arealen under 1950-talet. Den största noteras för 1951, då virkespriserna var rekordhøga, med 619 000 hektar, varav 103 000 förnygringshugning. Efter 1958 har utsyningsarealen ökat men 1960 års resultat understiger dock avsevärt 1950-talets årsmedeltal, som är 395 000 hektar.

För det genom skogsvårdsstyrelsernas försorg utstämplade virket sker ej alltid eller överallt uppskattning av volymen. Stämpling med kubering har

1960 omfattat ca 17,7 milj. träd, vilka beräknats innehålla ca 4,6 milj. m³sk. Utan kubering har stämplats ca 47 milj. träd, vars medelvolum dock varit lägre än i de kuberade posterna, som ofta varit avsedda för rolförsäljning. Den sammanlagda volymen av skogsvårdsstyrelsernas utsyningar 1960 med och utan kubering kan uppskattas till 11 à 12 milj. m³sk. Detta innebär, att minst 20 % av den totala årsavverkningen 1960/61 i riket kan anses vara utsynad genom skogsvårdsstyrelsernas försorg (16 % 1959, 15 % 1958). Utsyningar på allmänna skogar och aktiebolagsskogar ombesörjes med få undantag av egen personal, vilket också kan sägas om de större godsskogar.

Drivningsförhållandena under vintern 1959/60 var genomgående gynnsamma,

och den avverkade virkesmängden i landet blev större än på mycket länge (kristiden). Även säsongen 1960/61 förlöpte virkesutdrivningarna i stort sett hvar, ehuru de på sina håll blev försenade av för stor eller för liten snö- mängd. Framforslad, total virkesmängd blev ungefär lika stor som närmast föregående drivningsår och vad beträffar industrivirke större än någonsin.

Inom skogsstyrelsen har på grundval av konsumtion, lagerförändringar, import och export m. m. den totala avverkningsskvantiteten beräknats till 55,1 milj. m³sk. 1959/60 och till 55,3 milj. m³sk. 1960/61 (se tabell 11).

För de allmänna skogarna ävensom för bolagsskogarna erhålles på bokföring grundade uppgifter om avverkningens storlek. En sammanställning av dessa lämnas i tabell 12. Sammanlagt anges uttagen på nämnda skogar för 1960 till 23,9 milj. m³sk. Under året sålda men kvarstående rotposter på de allmänna skogarna ingår i denna kvantitet.

Om man utgår från den av skogsstyrelsen beräknade totalavverkningen i hela riket 55,1 milj. m³sk., skulle sålunda avverkningen på bonde- och gods- skogarna 1960 ha utgjort 31,2 milj. m³sk. (året före 23,7 milj. m³sk.). En restpostberäkning efter denna metod blir dock osäker, då man ingenting vet om de nyssnämnda kvarstående rotposternas omfattning utan måste förut- sätta, att denna lagerhållning av oav- verkade virke är lika stor år från år, vil- ket ingalunda är säkert.

Avverkningens beräknade fördelning på sortimentsgrupper framgår av tabell 11. En mera detaljerad sortimentsför- delning för tidigare år fanns intagen i Skogsstatistisk årsbok 1957 och 1958 men är ej längre aktuell. Bland gruppen »övrigt virke» är sortimentet props näs-

tan borta 1960, kolveden har sjunkit till en obetydlighet och posten »div. för jordbruket» har säkerligen nedgått — likaså brännveden. I stället har skogs- industriens andel av skogsavkastningen, särskilt massaindustriens, ökat. Den kan nu beräknas till 85 à 90 %.

Skogsforskningsinstitutet har på grundval av stubbinventering i samband med den tredje riksskogstaxeringen sammanställt redovisning av beräknade virkesuttag. Hittills föreligger resultat för nio avverkningsår med fördelning på skogliga huvudområden och trädslag, som framgår av tabell U. För enskilda år kan konstateras betydligt olikhet jäm- fört med skogsstyrelsens beräkningar enligt tabell 11. Till en del kan skillna- derna bero på tidsförskjutning, då respektive avverkningsår inte exakt kan avgränsas vid någondera av beräknings- sätten. För en följd av år bör rätelse härutinnan ske automatiskt. En jämfö- relse mellan nyssnämnda nio avverk- ningsår ger vid handen, att avverkad mängd enligt stubbinventeringen under- stiger skogsstyrelsens beräkningar med ca 3 %.

Avverkningen för de nio säsongerna, sådan den framträder enligt stubbinven- teringen, kan beräknas i genomsnitt uppgå till följande procentuella andel av de skogliga virkesförråd, som numera är konstaterade vid 3:e taxeringsomdre- vet, nämligen ca 1,9 % i område I och lika mycket i område II, 2,4 % i område III, 2,6 % i område IV, 2,7 % i område V samt till 2,3 % för landet i sin helhet.

Det må dock uttryckligen framhållas, att dessa uttagsprocenter inte ger en fullt korrekt bild av skogsavkastningens storlek. Man jämför den avverkning som sker i praktiken och som är inskränkt till ekonomiskt avverkningbara eller avsättningsbara virkesdimensioner, trädslag och kvaliteter med hela det

Tabell U. Avverkade kvantiteter under avverkningssäsongerna 1952/53—1960/61 enligt stubbinventeringen 1953—1961. Samtliga ägoslag. Miljoner m³sk. Angivna medelfel i samma måttenhet.

Total fellings during felling-seasons 1952/53—1960/61 according to the stump enumeration of the National Forest Survey 1953/1961. All types of land. Millions of m³sk. Standard errors in the same unit of measurement.

a) total avverkningsskvantitet inom hela riket för skilda avverkningsår med fördelning på trädslag.

annual fellings in the entire country. By felling-seasons and by species.

Avverknings- säsong	Tall Pine		Gran Spruce		Löv Broadleaved		Samtl. träd- slag All species ¹		Torrskog Dead standing trees		Medelfel ² Standard error
	milj. m ³ sk	%	milj. m ³ sk	%	milj. m ³ sk	%	milj. m ³ sk	%	milj. m ³ sk		
1952/53	13,2	33	21,9	55	5,0	12	40,1	100	(0,7)		±1,9
1953/54	20,9	41	25,4	49	5,0	10	51,3	100	0,7		±2,4
1954/55	16,3	34	25,5	53	6,1	13	47,9	100	0,7		±2,3
1955/56	13,6	33	22,4	53	6,0	14	42,0	100	0,8		±2,0
1956/57	16,4	34	24,2	49	8,3	17	48,9	100	0,9		±2,3
1957/58	21,9	41	24,2	45	7,7	14	53,8	100	0,8		±2,5
1958/59	17,5	38	20,9	46	7,1	16	45,5	100	0,8		±2,1
1959/60	19,3	38	23,9	47	7,9	15	51,1	100	0,8		±2,4
1960/61	18,9	37	24,7	48	8,0	15	51,6	100	0,8		±2,4

b) årlig total avverkning i genomsnitt för avverkningssäsongerna 1952/53—1959/61 inom skilda skogliga huvudområden.

average annual fellings for the felling-seasons 1952/53—1959/61. By regions and by species.

Skogligt hu- vudområde ³	Tall		Gran		Löv		Samtl. träd- slag ¹		Torr- skog		Medelfel ²
	milj. m ³ sk	%	milj. m ³ sk	%	milj. m ³ sk	%	milj. m ³ sk	%	milj. m ³ sk		
I	4,6	54	2,7	32	1,2	14	8,5	100	0,2		±0,26
II	1,6	24	4,3	65	0,7	11	6,6	100	0,1		±0,21
III	4,0	40	4,8	49	1,1	11	9,9	100	0,1		±0,32
IV	6,6	33	10,6	52	3,1	15	20,3	100	0,3		±0,42
V	0,6	22	1,3	48	0,8	30	2,7	100	0,0		±0,13
Hela riket	17,4	36	23,7	50	6,9	14	48,0	100	0,8		±0,75

¹ Exklusive torrskog

² På samtliga trädslag.

³ Se tabell F not 1.

biologiska skogsförrådet utan nyss- värdelösa produkter efter nutida be- nämnet hänsynstagande. Vårt virkesför- grepp. Efter motsvarande avskrivning är därför våra skogars utnyttjandegrad råd avkastar tyvärr också ekonomiskt

något högre än nyss angivna procenttal.

Den totala avverkningens fördelning på län kan ännu icke beräknas med nöjaktig säkerhet. Sådan fördelning är däremot känd — med förut anmäld reservation för kvarstående rotposter — beträffande de allmänna skogarna och redovisas i tabell 13.

2. Virkesmätning

Av den årliga gagnvirkesavverkningen i landet inmättes numera ca 60 % genom de 12 virkesmätningssällskapens försorg. Andelen är större i norra och mindre i södra Sverige. Sortimentsvis sett är den större för massaved än för såglimmer enär särskilt de mindre sågverken i stor utsträckning ombesörjer sin mätning med egen personal. I föreliggande årsbok har inlagits uppgifter från föreningsmätningar under de senaste verksamhetsåren, räknade fr o. m. 1 september t. o. m. 31 augusti.

Mätningsarbetet och kostnaderna därför påverkas väsentligt, förutom av mätningssupdragens omfattning (mätningssupdraget), av rådande väderleksförhållanden. Vintern 1959/60 rådde normalt eller bättre mätningssvårigheter i nästan hela landet, dock inträffade i januari en svår snöstorm i sydöstra Sverige till långvarigt förfång för mätningsarbetet. Starka växlingar i dygnstemperaturen på eftervintern medförde hinderns isbildning i de nedsnöade timmervälderna. Förvintern 1960/61 kännetecknades i Norrland av alltför ymnig snömängd på ofruken mark varigenom såväl virkets utdrivning som dess mätning försvårades. I övriga delar av landet var mätningssvårhet i och för sig bra, men i Sydsvenska förändrade snöbrist att virket långa tider med stort besvär fick framläpas på ofruken, blöt barmark,

och mätarna hade knapphet på arbetsobjekt.

I tabell 14 redovisas virkeskvantiteter, som inmätts av föreningarna under säsongen 1960/61 samt för jämförelse även motsvarande uppgifter för de två närmast föregående mätningssäsongerna.

Massaved i Norrland och Värmland apelas mestadels i varierande längder och mätes i fast mått. Med landtransporterna stigande omfattning har dock under 1950-talet blivit vanligare även där, att veden hugges i standardlängder och mätes i travat mått. Framför allt är det björkmassavedens ökande betydelse som påverkat denna utveckling. Inom landet i övrigt är standardlängder och travatmätning helt dominerande, vilket framgår av följande sammanställning. Den travatmätta (till fast mått omräknade) volymen anges där i procent av all genom respektive föreningar inmätt massaved under de sista fyra verksamhetsåren.

Virkesmätningssällskap	1957/58	1958/59	1959/60	1960/61
Norrbottnens	19,6	21,0	21,8	24,6
Skellefteå	2,3	1,7	3,7	5,2
Umeå	8,7	6,7	6,5	9,8
Örn-sköldsviks	50,2	47,5	50,6	29,2
Angerman-älvens	4,0	1,0	5,5	9,3
Sundsvalls	7,2	14,0	13,8	15,3
S:a norra Sverige	15,8	17,6	18,2	16,8
Ljusnans	22,0	19,4	25,0	31,5
Dalälvarnas	99,7	99,8	99,7	99,8
Wern-ländska	16,5	22,1	20,0	24,3
Sydvästtra	75,5	81,5	82,1	86,7
Sveriges	99,7	99,8	99,8	99,9
Mellan-svenska	100,0	100,0	100,0	100,0
Sydvästtra	64,0	72,3	68,2	76,8
Sveriges	40,7	48,1	46,4	50,5
S:a övriga Sverige				
Samtliga				

Nedgången för den travatmätta andelen i örn-sköldsviksområdet senaste året beror till stor del på att de mycket omfattande volymmätningarna av björkmassaved vid Husums sulfatfabrik ersatts med vägning. Riksmätningens anmärkningsvärda ökning på fyra år får ses mot bakgrunden av att massavedsuttagen ökat kraftigt i de södra delarna av landet, där travat mått är nästan allena rådande leveransform.

Virkesmätningssällskapen i Norrland och Dalarna redovisar även gagnvirkets härkomst från olika skogsägar-kategorier samt åtskilt leveransvirke och virke från rotköp. Inom området fr. o. m. Ljungans ådal och norrut representerar denna redovisning så stor andel, sannolikt ca 80 %, av den totala gagnvirkesavverkningen därstädes, att vissa allmogliga slutsatser om virkesuttag och leveransformer kan vara befogade. Det framgår sålunda av de sex norra föreningsmätningar statistik att under mätningssäsongen 1959/60 29,5 % av gagnvirket kom från gruppen allmänna skogar, 33,0 % från bolagsskogar och 37,5 % från bondeskogar. Under 1960/61 var procenttalen respektive 28,8, 31,7 och 39,5. I förhållande till skogsmarkens ägargruppering är de angivna andelarna i virket något lägre för allmänna skogar, högre för bolagsskogar och ungefär samstämmiga för bondeskogarna. Av följande sammanställning framgår bondeskogsbrukets andel i det inmätta gagnvirket under de sista fyra åren med uppdelning på mätningssamråden.

Vidare framgår av statistiken att under säsongen 1959/60 — liksom 1958/59 — 50 % av bondeskogsbrukets virke sålls genom skogsägarföreningarna, 30 % från skogsägare direkt till industrin och 20 % direkt i form av rotposter. Under 1960/61 blev dessa pro-

Virkesmätningssällskap

	1957/58	1958/59	1959/60	1960/61
Norrbottnens	26,3	18,2	21,2	28,0
Skellefteå	32,6	27,2	35,2	39,3
Umeå	29,7	27,6	28,8	30,2
Örn-sköldsviks	37,5	22,5	31,0	29,5
Angerman-älvens	48,0	42,0	48,6	47,0
Sundsvalls	52,8	45,0	49,6	52,0
Vägdamedeltal	39,5	31,5	37,5	39,5

centalsatser förskjutna till respektive 43, 27 och 30, rotförsäljningsfrekvensen steg alltså ansenligt.

I tabell 14 anges på särskild plats även den kvantitet rundvirke, som gått på export söderut och inmätts genom mätningssällskapen. Denna exportmängd har på senare år starkt minskat. Exportvirket till Norge ingår i huvudsak i kvantiteter liksom också importvirket från Norge till Värmland och Dalarna.

I ringa utsträckning och endast i Sydsvenska förekommer att föreningarna ombesörjer mätning av sågat virke. I betydligt större omfattning anlitas de, som framgår av tabell 14, för inmätning av sågavfall, huvudsakligen vid leverans till massa- och boardfabriker.

Medelvolymer per stock hos det genom föreningarna i fast mått inmätta virket redovisas i tabell 15. Den har de två sista åren på det hela taget varit tämligen konstant, ehuru smärre förskjutningar i båda riktningar lokalt förekommit.

Virkesmätningssällskapernas medelkostnader per volymenhet redovisas i tabell 16, varav framgår att de i flertalet föreningsområden blev något högre 1960/61 än året före. En direkt jämförelse mellan skilda föreningskostnadsnivåer blir, även med hänsynstagande till

olikheter i måttlag, missvisande enär betingelserna för mätningens arbetsförhållanden varierar regionalt avsevärt. Således kan framhållas, att enmansmätning i skogen, kombinerad med avverknings-tillsyn, ställer sig dyrare än ordinarie mätning på avläggen. Frekvensen skogs-mätning är föreningsvis mycket olika, störst i Ångermanälvsområdet, där den nu stigit till inemot hälften av all mätning.

Över de arbeten, som de i tabell 16 angivna kostnaderna avser, utgör för föreningarna i allmänhet kubering och prisräkning av mätsedlar. Särskild ersättning för dessa arbeten uttages av uppdragsgivarna. Rullningskostnad vid mätning bestrides vanligtvis av leverantören, även där fasta rullarlag i mät-ningsförenings regi förekommer. För säsongen 1960/61 debiterade Wern-ländska inmätningföreningen sådan rullningskostnad med 3,6 öre/f3to såg-timmer, 4,1 öre/f3mi barmmassaved och 5,0 öre/f3mi lövmassaved.

3. Flottnings

En löpande årlig statistik rörande flottningsverksamheten i riket har utarbetats sedan 1921 och finns publicerad i Kommersiella meddelanden; nr 9/1961 innehåller uppgifter om flottningen under 1960.

Flottningen i allmän flottled ombesörjes sedan gammalt av flottningsföreningar och regleras genom lag den 19 juni 1919 om flottnings i allmän flottled. De enskilda flottlederna är av underordnad betydelse. Beträffande dessa flottleder finns icke någon lagstiftning och ej heller någon officiell statistik.

Snösmängden var under vintern 1959/60 i stort sett av normal omfattning. I älvarnas övre områden var den dock i allmänhet större än genomsnittet med

undantag för Ångermanälvens flodområde, där snösmängden låg betydligt under normalvärdet. Snösmätning och islossning skedde förhållandevis snabbt i Umeälvens och Dalälvens flodområden men i övrigt ganska långsamt. Allmänt kan sägas beträffande vårflorens förlopp att detta genomsnittligt var snabbare övergående och visade lägre medelvärden än normalt. På grund härav och då i allmänhet blott obetydligt regn föll under försommaren, kom vattenförringen under denna del av säsongen att bli lägre än genomsnittet för flertalet älvar. I Skellefteälvens, Ljungans, Ljusnans och Dalälvens flodområden föll dock förhållandevis tillräckliga försom-marregn. Under flottningssäsongens senare hälft, företrädesvis under augusti-månad, var nederbörden stor i så gott som hela landet, vilket åstadkom starkt stegrad vattenföring i flertalet älvar. Den ökade vattentillrinningen underlät-tade i regel flottningsarbetet, företrädes-vis rensningen. Däremot kom på grund härav skiljningen i vissa fall att lida något avbräck, bl. a. vid Ångermanälvens sorteringsverk. Det i flottlederna tillsläppta flottgodset kunde i allmänhet utflötas och endast för Luleälvens, Dalälvens, Nissans och Öreksälvens flott-ningsföreningar noterades kvarliggande flottgoods av betydelse.

Tillgången på arbetskraft var i allmänhet god. Undantag härvidlag noterades från Ljungan och Dalälven. De för säsongen träffade avtalen innebar en löneförbättring för arbetarna med omkring 6,5 %. Utflottningsarbetet har i likhet med närmast föregående år i regel utförts mot timlön, medan däremot skiljnings- och buntningsarbetet betalats enligt aktordsöverenskommelse.

Lösflotning och delvis buntflotning har under 1960 bedrivits av 85 flott-ningsföreningar (f. å. 90). Till följd av

i samband därmed — fått ökad betydelse. I tabell 18 redovisas tillsläppning-en fördelad på sortiment i de viktigare flodområdena.

Av det 1960 tillsläppta virket kom 6,0 milj. m³ eller 52 % (f. å. 49 %) på Ångermanälven, Indalsälven, Ljungan, Ljusnan och Dalälven. Av den totala volymen utgjorde timmer (inkl. fanér- och plywoodvirke o. d.) 28 % (f. å. 27 %), sulfited 41 % (f. å. 40 %) samt sulfat-ved 31 % (f. å. 33 %).

Utvecklingen under de 39 år, som finns statistiskt belysta, visar att den genomsnittliga volymen per stock av det tillsläppta flottgodset blivit allt lägre. Detta framgår av nedanstående femårsmedeltal för åren 1922—1956 samt av årsmedeltalen för 1957—1960. För de tre senaste åren redovisas emel-lertid en viss ökning av den genom-snittliga stockvolymen.

1922—1926	0,105 m ³	1957	0,068 m ³
1927—1931	0,099 »	1958	0,069 »
1932—1936	0,099 »	1959	0,071 »
1937—1941	0,092 »	1960	0,073 »
1942—1946	0,088 »		
1947—1951	0,076 »		
1952—1956	0,072 »		

1960 avlämnades till ägarna 160 milj. stockar med en sammanlagd volym av 11,7 milj. m³. Liksom 1955, 1956 och 1958 men i motsats till 1957 och 1959 var kvantiteten avlämnat flottgoods stör-re än kvantiteten tillsläppt gods. Av den

totala för året redovisade flottgoods-mängden blev 1,3 % eller 154 000 m³ kvarliggande i flottlederna (f. å. 31 %, 301 000 m³). Enligt tabell V, i vilken redovisas tillsläppt och avlämnat flott-gods under tioårsperioden 1951—1960, synes flottningsförlusten i genomsnitt årligen uppgå till 0,8 % av det tillsläppta flottgodset. Tabellen visar också att flottningsförlusten är ungefär 50 % stör-

konkurrensen med lastbilarna har flottning inom begränsade områden och av mindre föreningar visat sig oekonomisk, vilket föranlett ökad sammanslagning av föreningarna till större enheter. Den trafikerade flottledslängden minskade från 1959 till 1960 med 209 km (från 1958 till 1959 med icke mindre än 2 024 km), och även denna nedgång har delvis orsakats av ökande lastbilskonkur-rens. Den trafikerade längden utgjorde ca 68 % av den totala längden 1960 eller samma andel som närmast föregående år. Antalet flottande uppgick 1960 till 245 mot 254 år 1959 (se tabell 17).

Flottningsverksamheten har kvantita-tivt förhållit sig relativt konstant under de 39 år, som finns statistiskt belysta. Under 1959 inträdde en avsevärd nedgång i tillsläppningen av flottgoods med icke mindre än 18 % från 11,9 milj. m³ 1958 till 9,7 milj. m³ 1959, vilken emel-lertid till stor del återhämtades då till-släppningen 1960 ökade med 12 % till 11,6 milj. m³. I femårsgenomsnitt för ti-den 1922—1956 samt årligen under 1957—1960 har tillsläppningen av flottgoods i milj. m³ varit följande:

1922—1926	12,3	1957	13,0
1927—1931	15,4	1958	11,9
1932—1936	13,3	1959	9,7
1937—1941	14,0	1960	11,6
1942—1946	11,4		
1947—1951	12,6		
1952—1956	12,0		

Av den för hela riket beräknade såg-timmer- och massavedsavreringen flottades under de fyra femårsperioder-na 1937—1941, 1942—1946, 1947—1951, 1952—1956 samt under 1957, 1958, 1959 och 1960 respektive 57, 54, 49, 38, 38,35, 32 och 30 %. Minskningen av andelen flottgoods förklaras av att tyngdpunkten av avverkningarna förskjutits längre sö-derut och att biltransporterna — bl. a.

4. Järnvägstransporter

Järnvägarna har i vårt land haft min-
dre betydelse för rundvirkestranspor-
terna än i vissa andra länder, närmast
berotande på vår tillgång till flottleder,
vilka i allmänhet överträffar järnvägar,
na i prisbillighet som transportmedel
för rundvirke. På senare år har emellertid
båda dessa transportmedel fått kän-
na av den alltmer hårdnande konkur-
rensen från lastbilarna.

Med järnväg transporterades 1960, så-
som närmare framgår av tabell 20, 1,0
milj. ton rundvirke mot 0,7 milj. ton
1959. Omräknat till volymmått motsva-
rar dessa 1,0 milj. ton ca 1,4 milj. m³
(massaved, kolvad, brännved o. d. redu-
cerade till fast mått). Till jämförelse
kan nämnas att den under året flottade
kvantiteten, uttryckt i samma mått, upp-
gick till 11,6 milj. m³, rundvirke.
Transportverksamheten på järnväg av
ved och virke redovisas för tre femårs-
perioder (1942—1956) och för åren
1957—1960 i nedanstående tabell.

Av tabeln framgår att under de fem
åren 1942—1946 då bränsleförsörjning-
en till följd av världskriget i stor omfät-
ning baserades på brännved, fraktades
varje år i medeltal nära tre miljoner ton
eller sju miljoner m³, ved på järnväg.
Även en stor del av den under dessa år
järnvägstransporterade massaveden an-
vändes för bränsleändamål. Från och
med 1947 återgår transporterna på järn-
väg av oförädlade skogsprodukter till en
fredsnivå, där framför allt minskat be-
hov av brännved men även övergång till
andra transportsätt tydligt återspeglas.

Det järnvägstransporterade virket ut-
gjordes 1960 till 80 % av massaved
(massaved och props samredovisas ej
längre). Till jämförelse må nämnas att
massaved samma år utgjorde 72 % av
tillsläppt flottgodskvantitet. År 1959 var
motsvarande siffror 81 respektive 73 %.

re för massaved och övrigt virke än för
sågtimmer o. dyl.

Flottningsföreningarnas kostnader re-
do visas i tabell 19. En mera detaljerad
redogörelse beträffande kostnaderna
samt föreningarnas skulder och tillgång-
ar har publicerats i ovannämnda num-
mer, 9/1961, av Kommersiella medde-
landen. Utvecklingen under senaste tio-
årsperioden av de totala kostnader, som
är årligen påförts flottningsverksamheten,
framgår av följande tabell.

År	Totalt, milj. kr	Per m ³ re- do visat flottgods, kr
1951	63,6	5,22
1952	85,0	6,17
1953	66,3	6,06
1954	71,3	5,65
1955	73,3	5,90
1956	74,1	6,21
1957	81,0	6,20
1958	77,4	6,35
1959	66,1	6,76
1960	74,9	6,29

Kostnaderna per redovisat volymen-
het, som 1953 för första gången sedan
1932 uppvissade en sänkning men sedan
med undantag för åren 1954 och 1957
fortsatt att stiga, uppvisar för 1960 en
sänkning med 47 öre från föregående år.
För de båda åren 1956 och 1960 är så-
väl den redovisade flottgodsmängden
som kostnaden per kubikmeter ungefär
lika stora, vilket är intressant att no-
tera med tanke på den allmänna kost-
nadsstegringen mellan dessa år. År 1959
års totalkostnader kom 59 % på ut-
flottning (f. å. 64 %), 31 % på skiljning,
buntning o. d. (f. å. 28 %) samt åter-
stående 10 % på förvaltning o. d. (f. å.
10 %). Lönerna till arbetspersonalen
uppgick till 39,7 milj. kr eller 53 % av
totalkostnaderna (f. å. 56 %).

Tabell V. Tillsläppt och redovisat flottgods 1951—1960, 1 000 m²f.ub.
Wood admitted in the floatways and accounted for during the years 1951—1960, 1 000 m³
solid volume under bark.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Valtendomstols- och flodområde River basins	Kvar- lig- gan- de flott- gods från 1950	Tillsläppt flottgods 1951—1960 Wood ad- mitted in floatways 1951—1960	Avlämnat flottgods 1951—1960 Wood ac- counted for in floatways 1951—1960	såg- tim- mer och övrigt saw- logs pulp etc.	mas- saged tim- mer och övrigt saw- logs pulp etc.	Kvar- lig- gan- de flott- gods till 1961	Flottnings- förlust Losses dur- ing floating	
							(kol. 8 5—7)	(kol. 2—4 %)
Övre Norrbygd	26	6 634	10 473	6 517	10 434	24	—148	—0,9
Toneälven	—	2 485	2 395	2 367	2 437	—	—76	—1,6
Kaixälven	1	1 602	3 450	1 607	3 428	—	—18	—0,4
Råneälven	—	183	386	183	377	—	—9	—1,6
Luleälven	—	1 138	2 440	1 138	2 394	24	—22	—0,6
Piteälven	24	1 168	1 723	1 174	1 750	—	—21	—0,7
Övriga Öster	1	48	79	48	78	—	—2	—1,6
Nedre Norrbygd	12	5 640	11 875	5 613	11 720	1	—193	—1,1
Aby o. Byske älvarna	—	539	853	531	835	—	—16	—1,2
Skellefteälven	—	1 052	1 993	1 059	1 964	—	—22	—0,7
Umeälven	12	2 515	4 945	2 484	4 895	1	—92	—1,2
Öreälven	0	354	1 199	352	1 189	—	—12	—0,8
Lögdeälven	0	255	581	253	581	—	—2	—0,2
Gideälven m. fl.	—	572	1 561	563	1 535	—	—15	—0,7
Nätra älvar	—	161	320	154	309	—	—18	—3,7
Övriga Öster	—	182	428	177	412	—	—16	—2,6
Mellanbygd	38	8 921	28 736	8 983	28 448	6	—258	—0,7
Angermanälven	12	3 409	10 400	3 383	10 431	3	—64	—0,5
Indalsälven	8	2 069	8 742	2 165	8 602	1	—51	—0,5
Ljungan	7	2 001	7 409	1 998	7 312	0	—107	—1,1
Härmångersån	1	461	698	458	687	—	—15	—1,3
Delångersån	10	976	1 423	974	1 412	2	—21	—0,9
Övriga Öster	—	5	4	5	4	—	± 0	± 0
Österbygd	40	8 995	17 747	8 924	17 585	60	—213	—0,8
Ljusnån	—	3 392	8 158	3 347	8 032	—	—171	—1,5
Testeboån	—	211	172	210	173	—	± 0	± 0
Dalälven	40	5 023	9 171	5 000	9 134	60	—40	—0,3
Olandsån	—	151	181	151	181	—	± 0	± 0
Övriga Öster	—	218	65	216	65	—	—2	—0,7
Söderbygd	—	51	310	50	310	—	—1	—0,3
Västerbygd	105	4 449	14 551	4 402	14 473	65	—165	—0,9
Nissan	17	79	171	78	164	25	± 0	± 0
Klarälven	12	2 527	6 908	2 498	6 829	3	—123	—1,3
Norsälven	3	1 188	3 497	1 188	3 485	—	—15	—0,3
Ryälven	4	370	1 342	354	1 355	1	—6	—0,3
Upprudsälven	0	73	583	72	583	0	—1	—0,2
Örekilsälven	50	—	815	—	831	34	± 0	± 0
Övriga Öster	19	212	1 235	212	1 232	—	—22	—1,5
Hela riket	221	34 680	83 692	34 489	82 970	154	—950	—0,8
Entire country								

1 Inkl. tillvarataget sjunkvirke.

Transporter på järnväg av rundvirke o. d. 1942—1960.
I 1000-tal ton.

År	Sågtimmer, stolpar, etc. ^{1 2}	Massaved ²	Brännved, kolved o. d. ¹	Summa
1942—1946	431	356	2 859	3 646
1947—1951	425	908	542	1 875
1952—1956	340	1 040	61	1 441
1957	204	851	26	1 081
1958	183	638	13	834
1959	125	542	3	670
1960	188	807	4	999

¹ 1942—1951 fördes kolved till sågtimmer och stolpar.

² T. o. m. 1959 samredovisades massaved och props.

Medeltransportlängden av massaved uppgick 1960 till 236 km mot 196 km 1959 (inkl. props). Medeltransportlängden för sågtimmer (inkl. props) m. m. uppgick till 193 km 1960 mot 219 km 1959 och medeltransportlängden för »master, spior, pålningsstimmer, ledningsstolpar» till 405 km mot 242 km 1959. Medeltransportlängden för allt här redovisat rundvirke uppgick 1960 till 235 km mot 202 km 1959, 209 km 1958, 235 km 1957 och 269 km 1956.

Kostnaderna för järnvägsfrakter av rundvirke belöpte sig till 16,8 milj. kr 1960 mot 10,6 milj. kr 1959. Kostnadsökningen uppgick således till nästan 60 % d. v. s. något mera än ökningen av det transporterade rundvirket, som uppgick till nästan 50 %.

Fraktkostnaden per tonkilometer framgår av sista kolumnen i tabell 20. I enlighet med den degressiva järnvägstaxan motsvaras en ökning av medeltransportlängden (235 km 1960 och 202 km 1959) här av en minskning av fraktkostnader per tonkilometer (7,2 öre per tonkm 1960 och 7,9 öre per tonkm 1959) under förutsättning av att förändringar i nämnda taxa ej ägt rum.

I tabell 21 redovisas trafikströmmarna inom landet för det järnvägstrans-

porterade rundvirket. I stort sett har dessa trafikströmmar samma utseende 1960 som föregående år. Så t. ex. tar de stora industrierna i Västernorrlands län virke icke blott från Norrland utan även i viss utsträckning från de mellan-

svenska länen, och å andra sidan transporterar virke från Västernorrlands län i mindre kvantiteter till södra och mellersta Sverige. Från Kopparbergs län, som var det största ursprungslandet, transporterades rundvirket huvudsakligen till närmast angränsande län, Värmlands och Gävleborgs län. Huvudparten av det per järnväg transporterade rundvirket kommer från Gävleborgs, Kopparbergs, Värmlands, Örebro och Västmanlands län. 1955—1960 kom respektive år 63, 63, 61, 63, 68 och 68 % av det järnvägstransporterade virket från dessa fem län. Enbart från Kopparbergs län kom 28 % 1960.

Beträffande mottagningen av järnvägstransporterat rundvirke bör nämnas att Värmlands, Gävleborgs och Västernorrlands län 1955—1960 tillsammans mottog respektive 38, 52, 54, 56, 60 och 59 % av allt järnvägstransporterat virke och 1960 mottog enbart Värmlands län 40 % av detta virke. De tre nämnda länen jämte Östergötlands,

Jönköpings, Skaraborgs och Älvsborgs län mottog 75 % av allt under året järnvägstransporterat virke 1960. I övrigt hänvisas till tabell 21.

5. Lastbilstransporter

I tidigare årgångar av Skogsstatistisk årsbok redovisades i tabell 22 transporter av oförädlat virke, utförda av den yrkesmässiga biltrafiken under två månader respektive år. Redovisningen var baserad på statens biltrafiknämnds undersökningar rörande den yrkesmässiga fjärrtrafiken med lastbil och utgjorde det enda något så när kontinuerliga underlaget för en uppskattning av det under olika år per lastbil transporterade virket. I dessa biltrafiknämndens undersökningar, som huvudsakligen syftar till att belysa konkurrensförhållandena lastbil—järnväg, ingår endast yrkesmässig lastbilstrafik och transporter på längre avstånd, som skall ha passerat en huvudort. Dessutom berör undersökningarna endast transporter under två av årets tolv månader.

I Skogsstatistisk årsbok lämnas fr. o. m. 1959 ingen redovisning av de obetydliga transporter av oförädlat virke, som t. o. m. 1958 redovisades i tabell 22. År 1957 uppgick nämnda transporter enligt denna tabell till 10 500 ton, d. v. s. c:a 16 000 m³f. inkl. bark under månaderna mars—april. Under samma drivningsår avverkades 51 milj. m³sk., flottades 15 å 16 milj. m³f. inkl. bark och järnvägstransporterades nästan 2 milj. m³f. inkl. bark.

I Skogsstatistisk årsbok 1954 redovisades vissa resultat från skogsbrukets motortransportkommittés »Biltransportutredning 1955», och dessa utvisade att under drivningssäsongen 1953/54 biltransporterades för skogsbrukets vidkommande icke mindre än 18 milj. ton

(ung. 26—28 milj. m³f. inkl. bark). De samtida järnvägstransporterna av rundvirke uppgick till 1,4 milj. ton (2,2 milj. m³f. inkl. bark) och i flottlederna transporterades då 8,1 milj. ton (12,5 milj. m³f. inkl. bark). Avverkningen under nämnda drivningssäsong uppgick till 51,0 milj. m³sk. Enligt »Biltransportutredningen 1955» var medeltransportlängden för virkestransporter på lastbil ca 30 km mot ca 250 km för rundvirkestransporter på järnväg. Vid transporter av rundvirke på lastbil överväger alltså korttransporter.

Inom Kungl. väg- och vattenbyggnadsstyrelsen pågår sedan 1959 godstransportundersökningar och bland annat inventerades skogstransporterna under avverkningsåret 1959/60 i syfte att fastställa hur landsvägstransporterna av rundvirke fördelade sig över det allmänna vägnätet i landets norra och mellersta delar. (Inventeringsområdet avseende skogstransporter begränsades i söder ungefärligen av en linje från norra delen av Vänern till Dalälvens utlopp.) Insamlingen av primärmaterial utfördes av Skogsbrukets Transportutredning och resultatet finnes sammanställt på översiktliga kartblad i »Skogstransportkarta 1959/60», där rundvirkestransporternas omfattning i ton kan avläsas för alla vägar i inventeringsområdet.

6. Fartygstransporter

För transporter av oförädlat virke till utlandet är fartyg det viktigaste transportmedlet. För inrikes transporter spelar de däremot en alltmer underordnad roll i jämförelse med flottled, järnväg och lastbil. Detta beror bl. a. på att fartygstransporter nästan undantagslöst förutsätter dyrbara omlastningar, och kostnaderna för dessa blir relativt högre för kortare transportsträckor.

Tabell X. I rikets hamnar och lastageplatser 1960 lossade kvantiteter av oförädlad virke (endast inrikes fartygstransporter)

Unprocessed wood unloaded from vessels in Swedish harbours and other loading wharfs in 1960.

Län County	Brännved Fuel wood m ³ f.	Virke, obe- arbetat eller barkat Wood in the round or roughly squared m ³ f.	Län County	Brännved Fuel wood m ³ f.	Virke, obe- arbetat eller barkat Wood in the round or roughly squared m ³ f.
Nb	—	—	Ög	—	1 813
Vb	33	—	Skg	—	1 465
Jtl	—	—	Äbg	—	—
Vnr	1 485	—	Jkp	—	15 288
Gvl	—	1 307	Krb	—	—
Kpb	—	—	Klm	282	10 904
Vrm	—	—	Gtl	142	63
Ör	—	—	Gbg	970	665
Vstm	—	—	HI	—	—
Ups	—	624	Bl	—	—
Sth	508	3 262	Krs	—	—
Sdm	—	—	Mlm	—	—
			Riket	3 370	35 391
			Entire country		
			1959	3 195	70 304

Till och med Skogsstatistisk årsbok 1958 redovisades i tabell 23 de under året i rikets hamnar och lastageplatser lossade kvantiteter av rundvirke i inrikes fartygstransporter. Från och med årsboken 1959 ersattes huvudtabell 23 med texttabell (ovanstående tabell X). Anledningen härtill var bl. a. dels den att primärmaterialiet (komm. koll. St. B. nr 50, 1959 »Uppgift rörande trafiken och uppbörd») ej längre redovisade rundvirket på olika sortimen, dels även det förhållandet att trafiken i fråga är av mycket blygsam omfattning, ungefär 0,1—0,2 % av totala årsavverkningen.

Enligt tabell X uppgick den fartygs- transporterade brännveden till 3 400 m³f

1960 som 1959 eller något mera än 3 000 ton. De största kvantiteterna rundvirke lossades under året i Jönköpings och Kalmar län.

7. Havsflottning

Enligt kommerskollegii sjöfartsstatistik hade 1960 omkring 6,3 milj. m³f (f. å. 5,5 milj. m³f.) rundvirke eller ca 53 % (f. å. 57 %) av det vid skiljestäl- lena under året levererade godset trans- porterats i timmerflottar till magasin i hamn eller vid lastageplats. I dessa sif- for inräknas icke blott havsflottning i

II. Virkesförbrukning och produktion

1. Sågverksindustrin

Enligt den senaste totala sågverksin- venteringen fanns 1958 inom landet 4 163 avsalusågsverk, varav 3 855 var i drift under året, samt 3 347 små hus- behovsågar i sporadisk drift för jord- brukets behov. För timmeråtgång och trävaruproduktion inom hela sågverks- beståndet nyssnämnda år har kortfat- lad redogörelse lämnats i Skogsstatis- tisk årsbok 1958 och 1959 samt utförli- gare uppgifter i Kommersiella medde- landen nr 2 år 1961.

Totalundersökningar av sågverks- driften är avsedda att vidtagas i fort- sätningen vart femte år, nästa inven- tering är således planlagt att gälla 1963 års förhållanden. För mellanliggande år finns ej någon fullständig statistisk kännedom. Kommerskollegium infor- dar visserligen varje år uppgifter från företag inom branschen, men denna statistik omfattar endast ca 1 200 såg- verk med visst minimalt anställda. Omkring 80 % av totalproduktionen och timmerförbrukningen brukar bli

representerad i denna årliga redovis- ning, som återges i tabellerna 24 och 25. Andelen varierar emellertid årsvis, enär de små verken har lättare än stor- sågverken att minska eller öka sin pro- duktion efter konjunkturläget.

Med viss ledning av nämnda partiella statistik samt även på annan grundval är dock möjligt att någorlunda tillför- litligt beräkna varje års totalproduk- tion och därmed timmeråtgång åmin- stone för landet i sin helhet. 1960 vi- sar toppresultat hitills för svensk såg- verksindustri, kvantitativt men säkerli- gen inte ekonomiskt sett. Produktionen beräknas ha uppgått till 1,82 milj. stds barrträvaror, däri inbegripet även bjäl- kar, sparrar, slipers och lådämnen. Motsvarande timmerförbrukning kan anges till drygt 16 milj. m³f. exkl. bark.

1 Det torde vara lämpligt, att med »havs- flottning» beteckna endast bogsering av timmerflottar till förädlingsverk eller ma- gasin inom annat flodområde än det var- ifrån virket blivit utskilt eller, där detta är svårt att avgöra, bogsering på sträckor överstigande exempelvis 100 km.

land är svagt företrädd. För hela den svenska totalproduktionen bör relationerna vara något annorlunda, enär i södra Sverige granvirkets andel är större och o/s-procenten i furuvirket som allmänt känt lägre än i Norrland.

Lövvirkesproduktionen vid sågverken har på senare tiden haft storleksordningen 35 000 stms med smärre variationer årsvis. Molsvarande timmerförbrukning beräknas vara 0,3 milj. m³f. och ca 80 % kan lokaliseras till Götaland.

2. Fanér- och plywoodindustrierna

Verksamheten vid denna industrigrupp fick 1960 något större omfattning än året innan. För plywood har utvecklingen på senare år gått mot ökad förbrukning inom landet, och den övervägande delen av leveranserna under 1960 gick till inhemsk konsumtion och endast en mindre del exporterades.

Produktionen av kryssfaner o. dyl. av barr- och lövträd blev ca 28 600 ton (1959 ca 22 400 ton). För lamell- och skiktträ redovisas 9 300 ton, men här ingripes ej snickeriprodukten lamellgolv.

Av enkel faner med en tjocklek om högst 5 mm tillverkades 20,2 milj. m²

varav 65 % av utländska och 35 % av inhemska träslag.

Den totala råvaruförbrukningen vid samtliga fanér- och plywoodfabriker var, som framgår av tabell 24, 183 000 m³f., utländskt virke inräknat.

3. Massaindustrien

Under 1960 bedrevs massatillverkning vid 111 större eller mindre industrianläggningar inom landet. Antalet fabriker blir 125, om man räknar olika produktionslinjer vid integrerade anläggningsar som särskilda enheter.

För den svenska cellulosaindustriens del var efterfrågan på massa under hela 1960 tillfredsställande. Tillverkningen nådde ny rekordnivå med 3,85 milj. ton kemisk massa, och fabrikenas kapacitet kunde trots avsevärd utbyggnad under året fullt utnyttjas nästan överallt. Även för mekanisk massa skedde ett produktionsuppsving till ca 1,1 milj. ton, vilket dock inte innebar full produktion vid alla företag.

Massaindustriens anmärkningsvärda expansion under 1950-talet belyses av följande sammansättning. Härav framgår att ökningen varit starkast inom sulfatsektorn och att de blekta massornas andel i cellulosaproduktionen blivit allt större.

År	Mekanisk och halv-kemisk massa	Sulfitcellulosa		Sulfatcellulosa		Summa
		blekt	oblekt	blekt	oblekt	
1951	747	699	787	288	821	3 342
1952	659	639	701	300	718	3 025
1953	719	700	676	311	794	3 200
1954	800	792	764	391	900	3 647
1955	873	854	815	413	949	3 904
1956	924	896	842	440	1 003	4 105
1957	960	955	775	504	1 051	4 243
1958	905	946	742	547	951	4 091
1959	996	969	737	623	1 060	4 355
1960	1 147	1 125	773	720	1 229	4 994

mängder bark ingå i tillverkningen, vilket är av stor betydelse för avsättning av småsågarnas ribb- och baka-ved.

5. Spånskiveindustrin

Denna vår yngsta skogsindustrigrupp är stadd i rask utveckling. Under 1960 togs den femte fabriken i drift och ytterligare två nyetableringar beslöts. De tidigare verksamma fabriken kunde notera större tillverkning och bättre ekonomiskt resultat. Totalproduktionen uppgick 1960 till ca 40 000 ton mot 32 000 ton 1959 och 15 000 ton 1958. Förbrukningen av spånskivor inom Sverige beräknas 1960 ha varit ca 38 000 ton, såväl import som export förekommer. Inhemska avnämare är möbel-, snickeri- och byggnadsindustrier, till omfånget i nämnd ordning.

Som råvara användes mest klenmassa-ved men även avfall från plywoodtillverkning, sågverk och hyvelrier samt, vid en fabrik på västkusten, linavfall. Rundvirkesåtgången under 1960 kan grovt uppskattas till omkring 100 000 m³f. (ingår ej i tabell 24).

6. Förbrukning av brännved m. m.

Storleken av brännvedsåtgången f. n. inom landet är ej statistiskt känd, som ofta framhållits. För dess bedömning har tidigare hållpunkter blivit allt ovissare. Vad man dock säkert vet är att brännvedsåtgången starkt minskat under 1950-talet och att den avgjort största delen numera kommer på jordbrukarnas egen hushållsförbrukning. Men även denna är i nedgång, inte blott på grund av övergång till koks och olja utan kanske mest som en följd av det stora antal smärre jordbruk som årligen nedlägges.

Massatillverkningen 1960 är redovisad läusvis i tabell 26.

Förbrukningen av rundvirke vid massafabriken uppgick 1960 (tabell 24) till 19,8 milj. m³f. varav ca 1,6 milj. m³f. lövved. Härutöver använde cellulosafabriken som råvara sågverks-hack, ca 5,0 milj. m³ löst mått (= ungefär 1,85 m³f.) samt 75 000 m³t. ribb-och bakaved.

4. Wallboardindustrin

Antalet i landet verksamma boardfabriker har i flera år varit oförändrat. De flesta är förlagda till eller i närheten av sågverk, från vilka en stor del av råvaran erhålles i form av sågavfall. Totalproduktionen 1960 blev den hittills största, 614 000 ton, varav 89 % hård och 11 % lös board. Omkring två tredjedelar gick till utlandet.

Boardtillverkningen har under 1950-talet expanderat förhållandevis ännu starkare än massaproduktionen, kapaciteten har under decenniet fördubblats. De sista åren har dock prisnivån påtagligt försämrats som en följd av överproduktion inom det europeiska avsättningsområdet. De olika årens produktionsresultat har varit följande (i 1 000-tal ton):

1951		328	1956		450
1952		230	1957		513
1953		272	1958		542
1954		368	1959		556
1955		429	1960		614

Rundvirkesförbrukningen under 1960 utgjorde, som anges i tabell 24, ca 550 000 m³f., i allt väsentligt barrved. Dessutom användes sågverks-hack, ca 2,15 milj. m³ löst mått (= ca 0,8 milj. m³f.) och 315 000 m³t. ribb-och bakaved. I mindre omfattning har även slippmassa använts som råvara. Boardindustrin låter numera väsentliga

Som framgår av tabell 11 har den totala brännvedsverkningen inom landet bedömts till 4,8 milj. m³ för 1959 och 4,6 milj. m³ för 1960, då omräkning skett till fast mått under bark. Härtöver användes en okänd kvantitet sågspån, bakaved och annat avfall. I föregående årsbok omnämndes en av socialstyrelsen vidtagen stickprovsundersökning om bl. a. hushållens brännvedskostnader 1958 varav framgick att den av skogsstyrelsen uppskattade kvantiteten borde vara av någotlunda realistisk storleksordning.

III. Export och import

1. Oarbetade trävaror

Sveriges export av rundvirke är av ringa omfattning i jämförelse med de kvantiteter, som undergår industriell förädling inom landet. Under 1960 exporterades ej fullt 0,8 milj. m³, motsvarande blott 1,7 % av den totala avverkningen i landet 1959/60.

Importen av rundvirke har sedan länge varit betydligt mindre än exporten. Men 1960 blev det tvärtom — för första gången sedan 1951 — vilket till stor del berodde på att props blivit ett föga efterfrägat exportortiment. Sammanlagt importerades icke fullt en milj. m³ rundvirke av olika slag.

En återblick på de sista tio årens utveckling av vår utrikeshandel med rundvirke kan vara av intresse. I efterföljande sammanställning redovisas därför enligt handelsstatistiken exporterade och importerade mängder. »Övrigt rundvirke» innefattar såg- och fanér-timmer av lövträd, pålar, stolpar och diverse annat rundvirke men ej brännved.

Inom jordbruket åtgår vissa mängder rundvirke — fränsett sågtimmer — till hägnader, hässjor och diverse ändamål. Kvantiteten befauns vid en undersökning 1951 vara ca 270 000 m³, och får nu antagas vara åtminstone en tredjedel mindre.

För träkolning disponeras numera en relativt obetydlig mängd skogsved. Med ledning av uppgifter om järnbrukens träkolförbrukning samt viss export kan den beräknas till ca 230 000 m³, 1960 förutom en del ribb- och bakaved.

Bland våra utländska handelspartners i fråga om rundvirke under 1960 dominerade klart Norge, Finland och Västtyskland. Till Norge gick ca 55 % av utförseln; förutom sedvanlig gränshandelsexport skedde nämnda år betydande massavedsleveranser med järnväg från mellersta och södra Sverige. Från Norge infördes med flottleder och biltransport gränshandelsvirke av ungefär normal omfattning, 246 000 m³, eller ca 25 % av hela importen. Från Finland levererades till svenska sågverk och massafabriker ca 670 000 m³, export till Finland förekom ej under 1960. Exporten till Västtyskland stannade vid ca 260 000 m³, åtskilligt mindre än vanligt. Importen av »övrigt rundvirke» utgöres till största delen av fanér- och sågtimmer av utländska lövträdsarter.

I tabellerna 27 och 28 redovisas utrikeshandeln med bl. a. rundvirke i såväl kvantitet som värde för åren 1956—1960, och av tabell 29 framgår fördelning på länder. Värde i pengar utgjorde under 1960 för exporterat rund-

Exporterat och importerat rundvirke 1951—1960 i 1 000-tal m³f.

År	Sågtimmer m. m. av barrträd		Massaved		Props		Övr. rund- virke		Summa	
	exp.	imp.	exp.	imp.	exp.	imp.	exp.	imp.	exp.	imp.
1951	29	456	170	742	316	0	43	40	558	1 238
1952	48	358	183	782	1 000	—	78	26	1 309	1 166
1953	61	252	206	275	552	4	106	31	925	562
1954	108	331	581	293	329	61	90	61	1 108	685
1955	102	204	1 051	280	436	0	99	47	1 688	531
1956	85	132	747	348	269	—	78	56	1 177	586
1957	106	131	890	299	457	—	79	49	1 592	479
1958	146	331	646	274	288	—	90	55	1 170	660
1959	200	167	839	315	208	—	135	34	882	516
1960	206	308	407	603	18	—	145	45	776	956

virke 72 och för importerat 84 milj. kronor i avrundade tal. Motsvarande siffror 1959 var respektive 71 och 43.

2. Sågat virke

Från svenska sågverk exporterades under 1960 av sågat virke inklusive bjälkar, sparrar och slippers 1,1 milj. stds, den största exportmängd som uppnåtts något av de sista 30 åren, 1959 års prisreducering kunde också återhämtas.

Värdet av den totala utförseln steg till 1 102 milj. kronor, genomsnittspriset per std blev sålunda 1 002 kronor (890 kr 1959, 1 004 kr 1958). Exportutvecklingen under de senaste tio åren belyses av tabell på sid. 80.

Av bjälkar, sparrar och slippers gick 58 % till Danmark och 36 % till Västtyskland.

I sammanställningen redovisas under beteckningen »övriga sågade trävaror» plankor, battens, scantlings, bräder, låd-ämnen och annat småvirke. Andelen hyvlat virke har minskat sedan början av 1950-talet, då det belades med engelsk införseltull.

Storbritannien är alljämt det viktigaste avnärmarlandet för vår sågverksindustris huvudsortiment, även om dess värde

andel de två sista åren, ca 38 %, varit något mindre än vanligt. Nederländerna erhöill 10 %, Västtyskland 14 %, Danmark 10 %, Frankrike och Belgien tillsammans 8 % och Spanien ej fullt 4 %.

Exportvärdet i pengar för gruppen »övriga sågade trävaror» uppgick 1960 till 1 070 milj. kronor eller genomsnittligt 1 015 kr/std. För bjälkar, sparrar och slippers tillkommer ca 32 milj. kronor och för 2 500 stds lövträvaror, som ej ingår i tabell här ovan, drygt 4 milj. kronor.

Importen till Sverige av sågat virke uppgick till ca 55 000 stds (f. å. 37 000). Härav var 18 000 stds lövträvaror från diverse länder och återstoden huvudsakligen byggnadsträ (utskott och kvintala) från Finland.

Ytterligare uppgifter om export och import redovisas i tabellerna 27—29.

3. Fanérskivor

Utrikeshandeln med fanérskivor för byggnadsändamål och möbelindustri är av tämligen blygsam omfattning. Utvecklingen har på senare tid gått mot minskad export och ökad import. Under 1960 blev importöverskottet större än tidigare i fråga om såväl mängd som värde.

Export av sågade barr-trävaror 1951—1960 i 1 000-tal stds.

År	Bjälkar o. spar- rar	Slipers	Övr. sågade trä- varor		Summa barr- träds- virke
			ohyvlade	hyvlade	
1951	59	6	778	73	916
1952	33	9	619	45	706
1953	27	10	890	39	966
1954	30	5	852	55	942
1955	31	6	988	48	1 073
1956	92	13	943	47	1 023
1957	25	10	1 032	40	1 107
1958	31	7	806	32	876
1959	37	3	956	27	1 023
1960	43	3	1 026	28	1 100

Exporten av enkelfanér (högst 5 mm tjock) steg till ca 3 000 ton med ett värde av ca 9,4 milj. kronor. En fjärdedel var tillverkad av utländska träslag, Västyskland och Norge dominerade på köparsidan. För kryssfanér (plywood) sjönk exporten till ca 5 800 ton med ett värde av 6,9 milj. kronor. Omkring 15 % var björkfanér resten i allt väsentligt furuplywood. Danmark absorberade ungefär en fjärdedel av plywood-exporten, som f. ö. berörde ett trettiotal länder hela världen över.

Importen ökade ansevärt och omfattade ca 3 900 ton enkelfanér och 10 000 ton kryssfanér med ett sammanlagt värde av ca 34,6 milj. kronor. Som vanligt kom ungefär hälften av enkelfanären från Västyskland. Av kryssfanér importerades 5 500 ton från Finland. I varugruppen kryssfanér har här inräknats även ca 3 400 ton lamellträ, varav det mesta inköpts i Västyskland och Finland.

4. Massa, papper och wallboard

Dessa skogsindustriäster svarar numera tillsammans för ungefär en fjärdedel av det totala, svenska exportvärdet. Efterföljande sammanställning visar den kvantitativa exportutvecklingen under

1950-talet för massa av olika slag och för wallboard (träfiberplattor). 1960 års resultat har intet tidigare år uppnått.

(Till sulficellulosa har fr. o. m. 1959 överförts en relativt obetydlig kvantitet dissolving, som framställts vid sulfatfabriker.)

Av slipmassaexporten gick 62 % till Storbritannien och EEC-länderna (Västyskland, Frankrike, Italien, Belgien och Holland) svarade för 24 %.

För samtliga slag av kemisk massa är ävenså Storbritannien vår största utrikeskund, under 1960 exporterades dit ca 30 %. Till EEC-länderna gick sammanlagt 43 % och till USA 7 %.

Värdet i pengar av 1960 års svenska massaexport uppgick till 1 827 milj. kronor (f. å. 1 620). Massainport till Sverige är mycket obetydlig.

Wallboardexporten ökade ytterligare under 1960 och uppnådde 418 000 ton, det största årsresultatet hittills. Storbritannien mottog 32 %, USA 13 % och EEC-länderna 26 %. Svensk wallboard fann också köpare i ett stort antal utomeuropeiska länder. Totala exportvärdet blev 181 milj. kr. Import till Sverige är oväsentlig.

Sedan 1959 redovisas i handelssta-

Sveriges export av massa och wallboard 1951—1960 i 1 000-tal ton torrvikt

År	Slip- massa	Sulficellulosa				Sulfatcellulosa				S:a massa	Wall- board
		pappersmassa		dis- solv- ing	s:a	obektt	blekt		s:a		
		obektt	blekt								
1951	296	493	178	380	1 051	418	244	662	2 009	183	
1952	269	369	179	267	815	320	226	546	1 630	105	
1953	310	473	291	329	1 093	434	399	753	2 166	127	
1954	358	522	249	348	1 119	423	329	752	2 229	213	
1955	385	505	300	344	1 149	431	339	770	2 304	260	
1956	432	503	366	357	1 226	505	385	890	2 548	300	
1957	413	479	356	363	1 198	454	395	849	2 460	340	
1958	345	414	399	316	1 129	418	465	883	2 357	350	
1959	360	417	466	341	1 224	544	550	1 094	2 678	396	
1960	413	426	475	416	1 317	616	585	1 201	2 931	418	

tistiken även det tämligen nya sortimentet spånplattor. Härav exporterades ca 12 000 ton (f. å. 3 900) och importerades ca 6 400 ton (f. å. ca 6 500).

Exporten av papp och papper steg till 1 281 000 ton med ett värde av ca 1 139 milj. kr (f. å. 1 077 000 resp. 950).

Ytterligare statistikuppgifter om utrikeshandeln med massa och board m. m. återfinns i tabellerna 27—29.

5. Tjära och träkol

Exporten av dessa förr så betydande skogsprodukter är nu av ringa omfattning men medtages här för fullständighets skull.

Träjära användes mest vid gummitillverkning, sedan dess funktion som träimpregneringsmedel alltmer överlägits av andra kemikalier. Tjäraexporten 1960 uppgick till 3 080 ton med ett värde av 2,1 milj. kr. Största köparna var Australien, Västyskland och Brasilien.

En mindre träkolsexport förekommer alljämt. Under 1960 steg den till 34 000 m³ med ett värde av ca 2,4 milj. kr (1959 respektive 30 000 m³ och 2,2 milj. kr). Tre fjärdedelar gick till Storbritannien och närmare en fjärdedel till Norge. Det är huvudsakligen inom den

kemiska industrien därslädes, som träkol numera kommer till användning.

Sammanlagt värde

De av redogörelsen berörda sortimenten har alla mer eller mindre direkt sitt ursprung från skogen. Omsättningsvärdet för denna del av vår utrikeshandel blev under 1960 följande (i milj. kr).

	Export	Import
Oarbetade trävaror ...	72	84
Sågat virke	1 106	77
Fanérskivor	16	35
Massa	1 827	7
Papper och papp	1 139	43
Wallboard och spånplattor	188	5
Tjära och träkol	5	0
Summa	4 353	251
(1959	3 747	150)

Biprodukter såsom terpentin, träspjrit o. dyl. har här ej medtagits, exporten därav har liten omfattning.

Värdet av Sveriges totala export av samtliga varor uppgick 1960 till ej fullt 13,3 miljarder kr (mot 11,4 miljarder kr 1959). En tredjedel härav kommer följaktligen på produkter, var till råvaran erhållits från skogen.

D. VIRKESPRISER OCH OMKOSTNADER

Tabell A. Sammansättning, medelpris m. m. för stämpingsposter sålda på rot från bondeskogar drivningsåret 1960/61
Composition, average prices obtained etc. of standing timber on forests in the cutting year 1960/61

Län eller länsdel County	Un-der-sökt antal rot-för-sälj-nings-ar No. of sales of stand-ing tim-ber	I medeltal per rotförsäljning Average per sale of standing timber										driv-nings-väg haul-ing dis-tance km	betall pris per m ³ sk. price per m ³ sk. Sw. cr.
		kubikmassa volume				medelvolum m ³ sk./träd average volume per tree			samt. all leaved				
		m ³ sk. of trees	fördelning of which		%	tall pine	gran spruce	löv broad-leaved					
			tall pine	gran spruce									
Nb lappmarken	64	2 824	485	77	23	—	0.19	0.12	—	0.17	2.9	18.46	
kustlandet	109	4 442	517	63	22	15	0.15	0.08	0.09	0.12	2.0	19.62	
Vb lappmarken	79	3 551	484	35	58	7	0.17	0.13	0.11	0.14	2.4	23.24	
kustlandet	100	2 233	354	46	46	8	0.21	0.13	0.14	0.16	0.9	25.82	
JU	129	4 765	818	30	69	1	0.23	0.15	0.17	0.17	1.6	21.19	
Vär	83	4 308	720	23	75	2	0.31	0.15	0.15	0.17	1.5	25.23	
Gvl	70	1 983	479	43	55	2	0.37	0.19	0.15	0.24	0.9	36.25	
Kpb	110	2 354	453	52	46	2	0.27	0.15	0.17	0.19	1.0	34.93	
Vrm	64	2 344	475	30	63	7	0.27	0.18	0.18	0.20	1.0	37.32	
Ör	49	852	322	40	58	2	0.54	0.32	0.21	0.38	0.5	45.56	
Vstm	70	1 473	392	47	45	8	0.33	0.26	0.13	0.27	0.7	45.32	
Ups	30	488	215	65	34	1	0.60	0.30	0.17	0.44	0.6	45.76	
Sth	24	1 095	271	30	53	11	0.46	0.25	0.11	0.25	0.8	33.14	
Sdm	45	740	329	52	46	2	0.53	0.40	0.21	0.44	0.7	46.71	
Ög	50	662	303	55	42	3	0.62	0.36	0.22	0.46	0.5	44.05	
Skb	60	743	272	40	49	11	0.47	0.33	0.25	0.37	0.3	39.70	
Åbg	90	1 267	325	27	68	5	0.30	0.25	0.16	0.25	0.5	41.80	
JKp	96	857	256	39	60	1	0.36	0.28	0.12	0.30	0.4	48.32	
Krb	67	702	251	38	62	—	0.41	0.33	—	0.36	0.5	47.52	
Klm	88	960	340	52	46	2	0.41	0.33	0.15	0.36	0.3	44.52	
GU	34	1 030	228	70	30	—	0.27	0.16	—	0.22	0.5	32.32	
Gbg	26	1 569	297	23	69	8	0.17	0.21	0.12	0.19	1.0	38.38	
HI	46	708	204	40	58	2	0.32	0.26	0.23	0.29	0.3	41.03	
El	30	794	330	26	69	5	0.42	0.44	0.26	0.42	0.2	46.50	
Krs	67	546	168	38	57	5	0.43	0.37	0.21	0.31	0.3	42.12	
Mhm	18	701	192	11	87	2	0.13	0.31	1.60	0.27	0.2	45.33	
I	352	3 332	457	55	36	9	0.17	0.11	0.10	0.14	1.9	21.62	
II	212	4 576	780	27	71	2	0.25	0.15	0.16	0.17	1.6	22.65	
III	180	2 210	463	49	49	2	0.30	0.16	0.16	0.21	1.0	35.46	
IV	723	1 063	319	41	55	4	0.40	0.27	0.16	0.30	0.5	43.12	
V	221	826	224	37	59	4	0.30	0.27	0.18	0.27	0.4	40.96	
Hela riket	1 688	1 785	380	43	52	5	0.27	0.19	0.14	0.21	0.9	34.70	
Entire country													
1959/60	1 572	1 624	335	41	56	3	0.26	0.19	0.15	0.21	0.9	31.12	
1958/59	1 291	1 185	262	45	53	2	0.28	0.19	0.14	0.22	1.0	28.72	
1957/58	1 596	1 691	313	46	50	4	0.23	0.16	0.12	0.19	1.0	34.93	
1956/57	1 500	1 877	320	39	57	4	0.22	0.15	0.12	0.17	1.0	31.44	
1955/56	1 588	1 834	310	41	56	3	0.21	0.15	0.12	0.17	1.2	36.89	
1954/55	1 643	1 773	325	38	59	3	0.23	0.16	0.11	0.18	1.2	38.50	
1953/54	1 568	1 591	301	39	58	3	0.25	0.17	0.11	0.19	1.4	39.52	

I. Rotpriser

Alltsedan 1953 har skogsstyrelsen med skogsvårdsstyrelsernas medverkan företagit årliga stickprovsundersökningar angående priser och en del andra data vid försäljning av stämpingsposter från bondeskogsbruket. I tabell A redovisas resultat från undersökningen avseende drivningsåret 1960/61. Det insamlade undersökningsmaterialet har varit av något större omfattning än vanligt såväl till posternas antal som framför allt deras sammanlagda kubikmassa.

Överslagsvis har man brukat räkna med att omkring en tredjedel av bondeskogsbrukets virkesuttag avyttras genom rotförsäljning. Detta skulle vid en årsavverkning av nu gängse storleksordning betyda ca 10 milj. m³ sk. Stickprovsundersökningen för 1960/61 berör stämpingsposter om sammanlagt nära 0.7 milj. m³ sk., varför alltså ca 7 % av allt på rot försåll virke från bondeskogarna skulle ingå i materialet. Uppgifterna härrör från praktiskt taget samtliga ca 300 länsskogvaktarområden i landet. I vad mån stickprovsurvalet kan anses representativt som genomsnitt för län eller länsdel är svårbedömbart, för större geografiska områden bör säkerheten statistiskt sett vara bättre än för enskilda län. Riksmedelalten har, som av tidigare årsböcker framgått, vissa år påverkats av disproportion i det tillgängliga undersökningsmaterialets regionala fördelning. Vid hopvägning av 1960/61 års riksmedeltal har emellertid justering skett för sådan förskjutning i det att varf och ett av de fem huvud-

områdena fått ingå efter sin andel i totalavverkningen inom landets bondeskogsbruk, vilken andel numera låter sig närmast beräknas.

För jämförelse har i slutet av tabellen införts riksmedelalten enligt årsböckerna fr. o. m. 1954. Posternas genomsnittliga kubikmassa var störst 1960/61, 380 m³ sk., och minst 1958/59, 262 m³ sk., men visade övriga år rätt små variationer kring genomsnittet 318 m³ sk. Drivningsvägens längd har lack vare nya skogshilvägar successivt förkortats från 1,4 till 0,9 km. Trädslagsblandningen har årsvis varierat något, och möjligen kan man i utvecklingen skönja en svag tendens till mera tall och mindre gran. Att lövsjögrocenten är så ringa beror mest på att för undersökningen instruktionsenligt utvalts förelädesvis barrvirkesposter. Medelvolumen per träd har de tre senaste åren varit större än tidigare. Priset utvecklingen har i allt väsentligt följt samma mönster som leveransvirkets. De tre första jämförelseårens rotpriser har sedermera icke uppnåtts.

Vad beträffar 1960/61 kan i de allra flesta län noteras en prisstegring för rotposter gentemot närmast föregående säsong, mest påtaglig i landet söder om Dalarna. Leveranspriserna för timmer och massaved höjdes också med i allmänhet 10—15 %, inom stora delar av södra Sverige blev prisökningen för massaved t. o. m. ca 20 %. Riksmedelpriset för rotposterna blev enligt undersökningen 34,70 kr/m³ sk., innebärande ca 12 % ökning från 1959/60.

Tabell Ä. Av domänverket erhållna medelpriser vid försäljning av rotposter 1956—1960

Average prices obtained by the State Forest Service for wood sold on root 1956—1960

Måttenhet: kr per m³sk.
Unit of measurement:

Område/ Region	Försäljningsår				
	1956	1957	1958	1959	1960
Norrland och Dalarna enl. försäljningslängd listed	26,99	25,98	24,12	26,39	29,81
allt å rot sålt virke all wood sold on root	20,43	21,59	17,08	20,89	24,73
Övriga Sverige enl. försäljningslängd listed	43,56	49,29	41,31	47,81	51,70
allt å rot sålt virke all wood sold on root	40,87	44,42	37,19	43,84	47,38
Hela riket Entire country enl. försäljningslängd listed	37,69	38,98	35,43	38,80	41,86
allt å rot sålt virke all wood sold on root	31,73	33,08	28,29	32,60	35,95

I Gränsen mellan de två områdena följer revirindelningen, vilken icke exakt sammanfaller med länsgänserna.

Som i detta sammanhang ofta påengterats, blir en jämförelse mellan olika läns och regioners priser missvisande, om man ej samtidigt beaktar bl. a. skillnaderna i trädens medelvolymer. Avsevärd olikhet i detta fall är en följd av att de norrländska stämplingsposterna regelmässigt har 3" som minimidiameter i brösthöjd, medan i Mellan- och Sydsvrige ej är vanligt att klenare träd än 4", ibland t. o. m. 6" ingår i försäljningen.

Av de från kronoskogsarna uttagna virkesmängderna säljes numera endast omkring en fjärdedel på rot; andelen var i början av 1950-talet nästan dubbelt så stor. De större och värdefullare av rotposterna förtecknas i en upprättad försäljningslängd och utbjudes på de av domänverket på höstarna hållna kronoauctionerna. Efter att ett par år

Vad beträffar tidpunkt för prissätt-

ningen är bondeskogsbbrukets rotposter närmast jämförbara med domänverkets auktionsposter enligt försäljningslängd. Vid en jämförelse finner man, att de sistnämnda hösten 1960 betingade genomsnittligt ca 20 % högre pris än bondeskogsposterna och att prisskillnaden de flesta åren på senare tid haft denna storleksordning. Bidragande här till har säkert, vad beträffar landet söder om Dalarna, varit större medelvolymer per träd, sista året 0,38 m³sk. mot 0,30 m³sk. i bondeskogsposterna. Drivningsomkostnaden per m³sk. ställer sig

II. Priser på sågtimmer, massaved och brännved

När rundvirkespriserna avtalades för 1959/60 års avverkning var konjunkturläget för skogsindustriens produkter påtagligt ljusare än motsvarande tid året innan, och en allmän prisförbättring kom råvaran till del. Sågtimmerpriserna per f3to. steg i Norrland med 10 %, i mellersta och södra Sverige var prisstegringen oenlig och varierade i regel mellan 10 och 25 %. Det särskilda pris, som i övre och mellersta Norrland utgår för timrets mantelvolymer, höjdes med 18 %. För massaved blev prisåterhåmningen 8 a 10 % över hela landet.

Prisnivån steg ytterligare drivningsåret 1960/61, i Norrland med generellt 10 % för toppcylindern och ca 16 % för mantelvolymer. I övriga Sverige blev ökningen några procentenheter större för tall och mindre för gran. Massavedpriserna höjdes i Norrland med omkring 14 % och ungefär lika mycket i Dalarna och Värmland men i övriga Sverige med 20—22 %.

Prisnoteringar för timmer och massaved återfinns i tabellerna 31 a och 32 a

dessutom billigare vid stora än vid små avverkningar, en fördel som torde öka i betydelse ju mer arbetet mekaniseras. Kronoposterna höll 1960/61 i riksmedel-tal 864 m³sk., 1 837 m³sk. i norra och 600 m³sk. i södra delen av landet. Motsvarande tal för bondeskogsposterna var respektive 380, 550 och 296 m³sk.

De vid samliga virkesuttag från kronoskogarna — således inbegripna de i egen regi företagna avverkningarna — erhållna rånettovärdena per m³sk. under de senaste tio åren framgår av tabell 30.

för 1959/60 samt i tabellerna 31 b och 32 b för 1960/61. Där angivna priser gällde allmänt för massaved i hela landet och för sågtimmer i Norrland, Dalarna och Värmland. Däremot frångås de s. k. listpriserna för sågtimmer ofta i södra Sverige, varvid som regel betalas något högre priser än de i tabellerna angivna. Där är också vanligt, att sågtimmer överskottet med sågverken om genomsnittspris för medelkvalitet i stället för uppdelning på o/s, kvintal och utskottspris. I Västerbottens och en del av Norrbottens län betalas sågtimmer med stycketalpris allt efter topp-tumtal och stocklängd men oavsett rot-grovlek. Mantelvolymer åsättes ej separat pris, och i stycketalpriserna har även inarbetats tillägg och rabatt för respektive överskjutande eller bristande medellängd.

Rundvirkesprisernas utveckling under 1950-talet belyses av följande sammanställning över priserna vid respektive drivningssäsongers början fritt Ångermanälvens slufskille för obarkat furutimmer 16' x 8" och för helbarkad

ved, men på senare år har denna pris-skillnad krympt och är f. n. 13 öre.

Brännvedspriser för de två sista åren angives i tabellerna 33 a och 33 b. I vad mån dessa noteringar är representativa för den alltför minskande brännvedsmarknaden är ej lätt att bedöma, då försäljning till stor del sker direkt från skogsägaren till konsument och till rätt varierande priser. Det vill synas som en svag prishöjning skett båda åren och ungefär i samma omfattning som arbetslönerna stigit. Endast i gynnsamt belägna avverkningsstrakter ger detta sortiment något rotvärde av betydelse.

sulfitved. Det kan tillfogas, att sulfit-ved under jämförelsetiden länge be-tingade 20—30 öre lägre pris än sulfit-

III. Drivningskostnader

Som närmare framgår av kap. E., blev avtalsförhandlingarna om 1960 och 1961 års arbetspriser i skogen långt utdragna. När överenskommelse slutligen nåddes, innebar denna vad beträffar 1960 bl. a. att huggningsackorden höjdes med 5 å 6 % och körningsackorden med 6 å 7 %. Tillgången på arbetskraft var tillfredsställande och drivningsförhållanden i allmänhet något mer än medelgoda. Betingelserna för s. k. löne-glidning utöver avtalspriserna torde sålunda inte ha varit påtagliga.

I tabellerna 31 a—33 a redovisas 1960 års avverkningskostnader för sortimen-ten sågtimmer, massaved och brännved. Dessa siffror är som vanligt vägda me-deltal av uppgifter, som lämnats av domänverket, Sveriges skogsägarför-bund (beträffande bolagsskogsägarna) samt av skogsavdelningarna. För området Ljusnan och norrut är kostnaderna me-deltal endast för domänverkets och bo-

Ar	Sågtimmer öre per fätr. =100	Sulfitved Index öre 1948 per fätr. =100	Drivningskostnader i kr/m ³ sk.				
			1956	1957	1958	1959	1960
Hösten	1950 ...	200	177	185	168		
»	1951 ...	280	248	270	245		
»	1952 ...	225	199	156	142		
»	1953 ...	234	207	170	155		
»	1954 ...	247	218	190	173		
»	1955 ...	243	215	194	177		
»	1956 ...	204	180	177	161		
»	1957 ...	208	184	158	144		
»	1958 ...	182	161	143	130		
»	1959 ...	202	179	154	140		
»	1960 ...	223	198	174	158		

kostnadernas konto har slunda förör-sakat ansevärd utgifter på ett annat.

Vidare sker framförallt i Norrland le-verans av obarkad massaved i ökad ut-flotning, vilket däremot varit fallet sträckning. Minskad barkningskostnad för skogsägaren uppväges därvid av böcker.

IV. Priser på sågade trävaror och massa

År 1960

För sågade trävaror hade under 1959 inlemts en konjunkturförbättring, och denna fortsatte under hela 1960. Medel-priset för under året skeppade barrträ-varor steg till ganska jämnt 1 000 kr/stk (från 890 kr/stk 1959), änkönt en god del av exportvirket kontraherats tidigt till då gällande, lägre priser. I nästföl-jande tabell Ö kan man månadsvis följa de aktuella försäljningspriserna på export för basdimensionen 2½" x 7" i Härnösands distrikt frill fartygs sida. Dimensionen i fråga får naturligtvis

inte följelkas som något genomsnitt för all vår trävaruexport, den är endast en statistisk bas för prisjämförelser i tiden. Massaindustrien hade 1960 ett rekord-år i fråga om både produktion och ex-portmängd. För kemisk men inte för mekanisk massa kunde också noteras höjda priser, dessa nådde dock ej upp till 1958 års nivå genomsnittligt sett.

År 1961

Prisökningen för sågat virke avstan-nade redan på nyåret, och under andra halvåret måste exportörerna acceptera

Ar	Mek. massa	Sulfitcellulosa		Sulfatcellulosa	
		blekt dissolv.	annan	blekt	objekt
1951	140	199	210	240	254
1952	137	188	150	161	168
1953	101	121	99	104	90
1954	100	122	112	104	104
1955	101	126	116	111	113
1956	113	126	116	115	115
1957	112	124	114	109	114
1958	102	119	108	102	103
1959	98	112	100	94	103
1960	97	114	103	99	101
1961	98	116	104	102	105

Tabell Ö. Exportpriser (fob) på sågade trävaror av furu och gran samt på massa, 1939 och 1952—1961.
Export prices of coniferous sawn wood pulp in 1939 and 1952—1961

År Year	Sågade trävaror ¹ Sawn timber			Massa ² Pulp				kr per sid	kr per ton tortänkt vikt Sw. cr. per ton dry weight
	Furu o/s	Gran o/s	Furu o. gran V	Meka- nisk massa	Sulfit	Sulfat			
	Pine 2½" x 7"	Spruce 2½" x 7"	Pine and spruce 2½" x 7"	Mechan- ical	blekt bleached dis- solving	blekt un- bleach- ed	blekt un- bleach- ed		
1939	256	276	218	..	..	219	150	187	121
1952	1 101	1 053	980	433	1 399	1 038	926	1 046	900
1953	1 100	1 038	984	344	898	688	526	731	480
1954	1 158	1 048	999	342	912	778	596	787	557
1955	1 217	1 082	1 038	343	936	806	639	804	604
1956	1 194	1 050	967	384	936	806	661	818	617
1957	1 194	1 060	980	381	925	793	627	802	602
1958	1 162	1 009	901	349	884	760	586	758	552
1959	1 163	930	832	334	832	696	541	722	503
1960	1 255	1 049	961	331	845	717	568	725	541
1961	1 251	1 018	942	333	860	714	596	713	563
1960	1 215	1 045	920	335	834	698	554	726	504
Jan.	1 240	1 030	950	344	840	694	564	712	523
Febr.	1 250	1 030	955	343	849	704	559	712	529
Mars	1 255	1 045	955	341	827	692	567	711	524
April	1 260	1 050	965	331	831	715	546	719	535
Maj	1 265	1 055	980	333	828	715	566	729	543
Juni	1 265	1 055	965	319	844	717	568	734	544
Juli	1 260	1 055	965	320	846	729	583	738	551
Aug.	1 260	1 055	965	335	865	743	586	732	566
Sept.	1 260	1 055	965	329	861	732	570	737	551
Okt.	1 265	1 055	970	329	852	728	585	736	556
Nov.	1 265	1 055	970	329	852	728	585	736	556
Dec.	1 275	1 055	975	324	864	741	579	734	561
1961	1 270	1 050	970	326	875	732	610	723	570
Jan.	1 270	1 045	975	335	882	733	573	717	590
Febr.	1 270	1 045	980	342	867	739	589	722	579
Mars	1 265	1 045	970	334	878	727	635	721	577
April	1 265	1 045	970	332	866	742	595	717	571
Maj	1 270	1 045	975	334	874	711	605	717	566
Juni	1 265	1 045	960	335	862	709	595	725	580
Juli	1 265	1 040	960	331	852	715	594	713	563
Aug.	1 265	955	955	331	852	715	594	713	563
Sept.	1 250	980	915	232	859	694	596	707	563
Okt.	1 215	960	880	331	837	694	572	707	538
Nov.	1 190	960	865	334	838	692	586	698	549
Dec.	1 215	980	885	331	832	686	593	703	528

¹ Noteringar i Härnösands distrikt för resp. månader träffade försäljningsavtal för ramsågade varor fritt fartygs sida. För kvinta anges medeltal, hopvägt av % furu och % gran.

² Genomsnittspriser under skeppningsmånaden oavsett om försäljningsavtalet träffats då eller tidigare.

en kändbar prisreducering, som framgår av månadsnoteringarna i tabell Ö. Genomsnittsnöteringen för basdimen-sion 2 1/2" x 7" blev också lägre än 1960, men lrois detta kom det upp-nådda medelpriset för 1961 års skepp-ning att ligga ca 50 kr/stld högre än året innan, tack vare att en stor del av exporten hunnit bindas vid tidig för-säljning och högre prisnivå.

Även för massaindustriens produkter kännetecknas 1961 av först slagnerade och senare på året sänkta priser. Me-

kanisk massa förblev dock utan ytter-ligare försämring vid den för industrien oförmånliga prisnivå som rått de se-naste åren. För alla slag av massa sam-mantagna, som under året exporterades, blev det genomsnittliga priset per ton praktiskt taget lika som medeltalet för 1960, men avsättningen var begränsad och exportkvantiteten blev mindre.

Massaprisernas fluktuationer årsvis under tiden 1951—1961 framgår, förut-om av tabell Ö, av indextabla på sid. 87 med 1948 som basår (= 100).

E. ARBETARFÖRHÅLLANDEN

I. Löner och avtal

Efter hårda och långvariga förhandlingar träffades den 14 april 1960 för Norrland och Bergslagen och den 1 september 1960 för södra Sverige uppgörelser om nya skogsavtal för tiden 1/1 1960—31/12 1961. Uppgörelserna översteg kostnadsramen i den centrala överenskommelsen mellan Svenska arbetsgivareföreningen och Landsorganisationen. Den tvååriga avtals tiden delades liksom i den centrala överenskommelsen i två etårsperioder med avseende på de avtalade lönehöjningarna. För första perioden — år 1960 — kom lönen i Norrland omräknades till timlön och höjdes med 28—39 öre per timme vad gäller fullgod manlig arbetstagar över 18 år. Motsvarande höjning i södra Sverige uppgick till 39—44 öre per timme. Huggningsackorden ökades i Norrland med 5 % och i södra Sverige med 5,8 %. Körningsackorden höjdes i Norrland med 7 % och i Bergslagen med 6 %. I övriga Sverige träffades uppgörelse om ett på omfattande arbetsstudier grundat nytt hästkörningsavtal med giltighetstid 1/9 1960—31/12 1961.

Uppgörelserna innebär vidare bl. a., att den ordinarie arbetstiden per hel arbetsvecka minskades med 1 timme till 45 timmar, att arbetstagare efter inarbetning erhöill 10 lediga lördagar under sommarhalvåret, att tidigare inleda överläggningar om traktorkörarnas arbetsrättsliga ställning om möjligt skulle slutföras under 1960 samt att förutsättningslösa överläggningar och förhand-

lingar skulle upplagas rörande svårighetsbedömningslabell och pristider för huggningsarbete med hänsyn till användning av motorsåg.

Den 14 december 1960 träffades uppgörelser angående traktorkörarnas arbetsrättsliga ställning och därmed sammanhängande frågor. Uppgörelsen träddes i kraft först den 1 januari 1961. Avtalslutande parter för skogsavtalen var å ena sidan domänverket, Föreningen Skogsarbeten, Svenska lantarbetsgivarföreningen samt Värmlands och Västra Bergslagens skogsarbetsgivarförening, å andra sidan Svenska skogs- och flottingsarbetareförbundet och Riksförbundet Landsbygdens folk (RLF) var för sig samt i vissa (södra) delar av landet även lokala samarbetsorganisationer av Trävaruindustriepartementet inom Sveriges arbetares centralorganisation.

I tabell 34, baserad på uppgifter från domänverkets revir, redovisas skogsarbetarnas genomsnittliga dagsförtjänster länsvis under drivningsäsongerna 1956/57—1960/61. Vägda genomsnitt redovisas i tabellen, och det bör då påpekas, att då avverkningen per revir i genomsnitt varit större i norra Sverige än i riket i övrigt, samtidigt som förtjänstnivån legat högre i norra Sverige, blir de vägda genomsnitten för »hela riket» högre än de ovägda. Enligt tabellen var för hela riket den genomsnittliga dagsförtjänsten för huggare 45 kr 1959/60 och 49 kr 1960/61 samt för körare (häst och karr) 73 respektive 79 kr. Dagsförtjänsten ökade således under avverk-

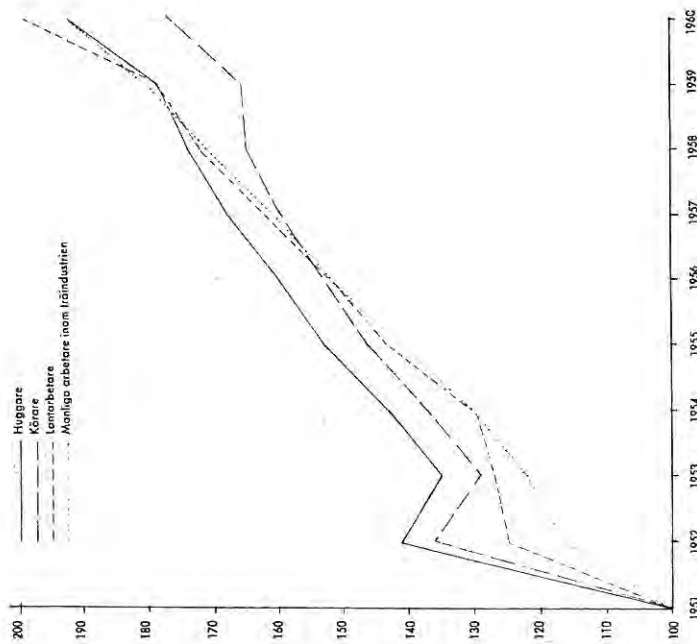

Diagram 1. Lönutvecklingen 1951—1960 för huggare, körare, lantarbetare och manliga arbetare inom träindustrin.

ningssäsongen 1960/61 för huggare med 8,1 % och för körare med 8,2 %. Dessa genomsnittsförtjänster kan dock inte anses vara fullt representativa för skogsarbetarkåren i sin helhet, enär materialet inte innehåller uppgifter från andra skogsägar-kategorier än domänverket. Siffrorna torde ge en rättvisande bild av lönenivåns förändringar från år till år men endast en grov uppfattning om dess läge vid angiven tidpunkt. I detta sammanhang må påpekas att dagsförtjänster för huggare och körare, redovisade i tabellerna 34 och AB samt i diagram 1, ej bör omräknas till månadslöner genom multiplicering med antal

arbetsdagar i en månad, eftersom skogsarbetarna på grund av väderleksförhållande inte alltid har möjlighet att arbeta samtliga månads arbetsdagar. Ej heller bör den eventuellt framräknade månadslönen multipliceras med 12 för erhållande av en skogsarbetares årslön, enär den säsong, varunder den ovan nämnda lönen erhålles, är genomsnittligt kortare än ett år.

Samtidigt bör emellertid observeras, vilket också framhållits i utredningen »Skogsbrukets arbetsmarknad» SOU 1956:36, att utvecklingen rörande anställningsförhållandena inom storskogsbruket särskilt under de senaste decen-

selsättningen inom skogsbruket, som för närvarande föres, sammanställs av arbetsmarknadsstyrelsen och avser avverknings-, skogsvårds- samt husbyggnads- och anläggningsarbeten vid domänverkets och 54 större skogsbolags skogar. Även de i egen regi bedrivna avverkningsarbeten, som avser rotpost- och inköpta på hemmansskogar, ingår. Sysselsättningen vid de nämnda arbetena under 1960 och 1961 belyses av tabell 35, vilken omfattar såväl fasta som tillfälliga skogsarbetare.

Om man betecknar totala antalet arbetare sysselsatta i avverkningsarbete

(exkl. körning) under februari 1953 med 100 kan utvecklingen av det manuellt arbetet med avverkning under olika årstider perioden 1953—1961 avläsas av nedanstående relativa tal.

Tabelln utvisar bl. a. att genomsnittliga antalet arbetare sysselsatta i avverkningsarbete under februari samt, vad beträffar skogsbolagen, november månader höll sig på en något högre nivå i början av perioden än i slutet av densamma. Det framgår också av tabelln att de säsongsmissiga variationerna i sysselsättningen minskat under senare år.

	1953	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960	1961
Domänverket									
februari	25	26	24	24	27	26	23	22	20
maj	9	12	12	14	13	13	10	10	10
augusti	6	6	7	9	9	7	8	8	8
november	16	10	17	19	20	15	16	16	16
Skogsbolagen									
februari	75	75	76	73	81	67	54	60	63
maj	43	47	53	58	51	42	34	39	45
augusti	43	42	42	48	47	37	38	39	42
november	63	65	66	69	63	50	54	55	57
Summa									
februari	100	101	100	97	108	93	77	83	84
maj	52	59	65	72	64	55	44	49	55
augusti	49	49	49	57	56	44	46	47	50
november	79	75	83	89	82	65	70	71	73

I detta sammanhang må även nämnas, att enligt uppgift från Forskningsstiftelsen SDA har t. o. m. 1960 inom landet försänts ca 175 000 molorsågar (enbart under 1960 ca 25 000).

Inom småskogsbruket har skogsägareföreningarna på många håll i landet börjat utföra skogsavverkning och skogsvårdsarbeten med fasta skogsarbetare på medlemmars skogar i samband med bildande av s. k. skogsbruksområden. I de trakter, där denna verksamhet förekommer har därigenom sysselsättningen i bondeskogsbruket, och enligt denna plan företas årligen fr.o.m.

Den nu började statistiska tidsserien, där arbetskraftens förändringar inom bondeskogsbruket kommer att kunna följas fortsättningsvis, torde i stort sett ha samma karaktär som den ovan redovisade sedan 1950 kvartalsvis inhämtade serien rörande antalet sysselsatta inom storskogsbruket (domänverket + 54 skogsbolag).

Den totalmassa (»bondeskogsbrukets») inom vilken sysselsättningen är föremål för beräkning, är så omfattande — ca 240 000 brukningsenheter — att man av kostnadsskäl valt att göra stickprovundersökningar. Totalmassan har vidare reducerats så, att den slutgiltiga populationen (undersökningsmassan) kommit att omfatta brukningsenheter med en produktiv skogsareal om minst 10 ha i Götaland och Svealand och minst 25 ha i Norrland, totalt omfattande ca 167 000 bondeskogsbruksheter. Enligt tidigare undersökningar (SOU 1957:8) sysselsätter skogsbruk under dessa gränser en obetydlig del av den ur arbetsmarknadssynpunkt viktiga kategorien av lejd arbetskraft.

Urvalet som erhållits genom systematisk stratifierad sampling ur RLF:s register, omfattar ca 6 000 skogsägare eller 1/28 av jordbruksfastigheter med annan enskild ägare än aktiebolag och en produktiv skogsareal om minst 10 ha i Götaland och Svealand och minst 25 ha i Norrland. Nämnda storlek på urvalet har ansetts kunna ge önskvärd precision beträffande förändringar i sysselsättningen mellan olika tidpunkter. Den fr. o. m. 1961 fortlöpande sysselsättningsstatistiken för bondeskogsbruket är baserad på undersökningar förlagda så att de i stort sett sammanfaller i tiden med motsvarande sysselsättningsundersökningar i storskogsbruket i syfte att möjliggöra jämförelser mellan storskogsbruket och bondeskogsbruket

1961 fyra undersökningar — i februari, maj, augusti och november — rörande sysselsättningen i del enskilda skogsbruket.

Enligt »Skogsbrukets arbetsmarknad» (SOU 1956:36) utföres vid böndernas egna avverkningar arbetet i väsentlig omfattning av gårdens eget folk d. v. s. gårdssägaren, familjemedlemmar och fast anställda personer (»året-runt-arbetare»). Speciellt är detta fallet i norra Sverige, där gårdens folk enligt en undersökning utgjorde ca 60 % av de i skogsbruket sysselsatta. I södra Sverige var motsvarande andel ca 40 %. Den arbetskraft, som därutöver sysselsättes, utgöres merendels av folk bosatta på orten, och bondeskogsbruket har därför i ringa omfattning efterfrägat arbetskraft genom arbetsförmedlingarna. Avverkningarna är huvudsakligen koncentrerade till vinterhalvåret — 85 % av dessa utfördes under perioden november—april och 60 % under månaderna januari—mars. Arbetet i skogen är vidare av ganska kort varaktighet, och i genomsnitt sysselsattes gårdens folk ca 40 dagar per man och år, medan tillfällighetsarbetare arbetade i genomsnitt 26 dagar per man och år. Enligt en annan utredning (»Jordbruksförstärkande med skog» SOU 1957:8) utföres skogsarbetet »inom bondeskogsbruket» huvudsakligen av leverans- och husbehovsavverkning. Till en mindre del förekommer avverkningsarbete på försålda rotposter huvudsakligen i form av körslor. Härjämte utföres skogsvårdsarbeten såsom röjningar, hyggesrensningar, markberedningar o. d. Förhållandet mellan leverans- och rotförstärkning virke säges vidare variera starkt mellan skilda delar av landet. Rotpostförsäljningarna varierar även till sin innebörd med olika typer av förbehåll för säljarens arbetsinsats.

Tabell CD. Antalet i bondeskogsbruket utförda dagsverken¹ avseende februari 1960 och februari, maj, augusti och november 1961 fördelade på skogsägaren och dennes familjemedlemmar resp. lejd arbetskraft. (Uppräknade tal)

Number of dayworks¹ performed in farmers' forests in February 1960 and in February, May, August and November 1961 by farmers and members of farmers' families and by workers hired by farmers. (Evaluated figures)

Yrkesställning Occupational status	1 000-tal dagsverken under veckan Thousands of dayworks during the week				Procentuell andel av samtliga In per cent			
	8-13 febr. 1960	13-18 febr. 1961	7-12 aug. 1961	13-18 nov. 1961	8-13 febr. 1960	13-18 febr. 1961	7-12 aug. 1961	13-18 nov. 1961
Skogsägaren och dennes familjemedlemmar Farmers and members of farmers' families	295	308	143	198	55,1	57,5	53,4	56,1
Lejd arbetskraft ... Workers hired by farmers	240	227	125	155	44,9	42,5	46,6	43,9
Samtliga Total	535	535	268	353	100,0	100,0	100,0	100,0

¹ Arbete på rotposter ej medräknade. — Forest work on account of buyers of standing timber is not included.

² Torsdagen den 11 maj var helgdag. — The 11th of May was a holiday.

beträffande förändringar i sysselsättningen. Emellertid uttrycktes sysselsättningen i storskogsbruket i antal sysselsatta vid avverkningsarbeten, skogsårdsarbeten samt vid i skogsförvaltnings- och husbyggnadsarbeten andra helgfria tisdagen i februari, maj, augusti och november, medan sysselsättningen i bondeskogsbruket är uttryckt i antalet dagsverken under en vecka i nämnda månader för å ena sidan skogsägaren och dennes familjemedlemmar över 15 år och å andra sidan fast och tillfälligt lejd arbetskraft vid dels avverkningsarbeten — arbete på rotposter redovisas icke — och dels skogsårds- och andra skogsarbeten. Det bör desutom obser-

veras att uppgifterna om sysselsättningen inom storskogsbruket är komma ur en totalundersökning, medan desamma om sysselsättningen inom bondeskogsbruket är uppräknade från en urvalsundersökning med en dyliks brister bl. a. mätosäkerhet och svarsbortfall.

I tabellerna CD och EF — baserade på uppgifter från meddelande 3:1, 1962 från arbetsmarknadsstyrelsens statistiksektion — redovisas resultaten från undersökningarna 1961 samt från provundersökningen 8-13 februari 1960, och i tabell GH enbart från undersökningarna 1961. Såsom ovan framhållits uttrycktes sysselsättningsvolymen vid dessa undersökningar i antal dagsverken under viss vecka och främst

Tabell EF. Antal i bondeskogsbruket utförda dagsverken¹ avseende februari 1960 och februari, maj, augusti och november 1961 fördelade efter gårdens produktiva skogsareal. (Uppräknade tal)

Number of dayworks¹ performed in farmers' forests in February 1960 and in February, May, August and November 1961 distributed according to the productive forest area of the farm. (Evaluated figures)

Gårdens produktiva skogsareal Productive forest area of farm	1 000-tal dagsverken under veckan Thousands of dayworks during the week				Procent dagsverken utförda av lejd arbetskraft Dayworks by hired workers in per cent of total no. of dayworks			
	8-13 febr. 1960	13-18 febr. 1961	7-12 aug. 1961	13-18 nov. 1961	8-13 febr. 1960	13-18 febr. 1961	7-12 aug. 1961	13-18 nov. 1961
10-24 ha	95	96	32	22	21	14	18	15
25-49 »	146	129	58	39	27	27	25	24
50-99 »	121	119	57	42	28	31	33	30
100-199 »	64	79	41	29	48	52	39	45
200 ha och mer ...	109	112	80	70	90	90	88	86
Samtliga Total	535	535	268	202	45	43	47	44

¹ Arbete på rotposter ej medräknade. — Forest work on account of buyers of standing timber is not included.

² Torsdagen den 11 maj var helgdag. — The 11th of May was a holiday.

åsyflas med dem att följa sysselsättningsvolymens förändringar. Enligt tabell CD var totala antalet dagsverken desamma februari 1961 som motsvarande vecka 1960, medan dagsverken utförda av den leida arbetskraften var färre 1961 än 1960. Till undersökningen i november 1961 lämnades av skogsägaren kompletterande uppgifter om det antal personer, som utfört redovisade dagsverken. Enligt tabell CD utfördes i novemberveckan 1961 i bondeskogsbruket 155 000 dagsverken av lejd arbetskraft, vilken enligt nämnda uppgifter utgjordes av 39 000 personer. I tabell EF är bondeskogsbrukerna fördelade efter gårdens produktiva skogsareal (i gruppen 10-24 ha ingår som tidigare nämnts ej Norrland), och av tabellen framgår, att den leida ar-

betskraftens procentuella andel av totalt utförda dagsverken ökar med gårdens storlek. I tabell GH redovisas i bondeskogsbruket år 1961 utförda dagsverken fördelade på landsdel, och enligt tabellen är den leida arbetskraftens arbetsinsats i bondeskogsbruket störst i Svealand och minst i Norrland.

Efterfrågan på arbetskraft till skogsbruket var förhållandevis hög under 1960, särskilt under höstmånaderna då viss brist på så väl körare som huggare förelåg. Det var svårare att fylla arbetskraftsbehovet inom skogsbruket 1960 än under de närmast föregående åren på grund av dels en konjunkturbelagd ökning i avverkningsarna, dels en avgång av skogsarbetare till andra yrken med jämnare sysselsättning.

Inom storskogsbruket var antalet

Tabell G—H. Antal i bondeskogsbruket utförda dagsverken¹ år 1961 fördelade efter landsdel². (Uppräknade tal)

Number of dayworks¹ performed in farmers' forests in 1961 distributed according to main part of country. (Evaluated figures)

Landsdel Main part of country	1 000-tal dagsverken under veckan Thousands of dayworks during the week						Procent dagsverken utförda av lejd arbetskraft Dayworks by hired workers in per cent of total no. of dayworks					
	13—18 febr. 1961	8—13 majs 1961	7—12 aug. 1961	13—18 nov. 1961	13—18 febr. 1961	8—13 maj 1961	7—12 aug. 1961	13—18 nov. 1961	13—18 febr. 1961	8—13 maj 1961	7—12 aug. 1961	13—18 nov. 1961
Götaland	253	107	81	116	36	49	46	44				
Svealand	169	78	65	109	57	58	65	59				
Norrland	113	83	56	128	35	34	38	31				
Hela riket	535	268	202	353	43	47	50	44				
Entire country												

¹ Arbete på rotposter ej medräknade. — Forest work on account of buyers of standing timber is not included.

² Götaland omfattar produktionsområdena 1—4, Svealand områdena 5—6 och Norrland områdena 7—8 enligt den områdesindelning som lantbruksstyrelsen begagnar vid den jordbruksekonomiska undersökningen.

³ Torsdagen den 11 maj var helgdag. — The 11th of May was a holiday.

sysselsatta såväl i avverkningsarbeten som totalt något högre i början av 1960, jämfört med motsvarande tid 1959, och mot slutet av året ungefär lika stort som vid samma tid föregående år. Beträffande bondeskogsbruket kan motsvarande jämförelser, såsom ovan nämnts, mellan 1960 och 1959 ej göras, men det större virkesuttaget 1960 än 1959 torde kunna ge belägg för en ökning av antalet sysselsatta 1960 även inom bondeskogsbruket.

Till följd av den ovan nämnda förbättrade arbetstillgången var arbetslösheten bland skogsarbetarna under 1960 mindre än under 1959, ehuru inslag av betydande lokala sysselsättningsproblem förekom.

Den verksamhet med skogsrojning på bolag m. fl. tillhöriga skogar, vilken i sysselsättningskapande syfte igång-

satte 1959 med anslag från lågkonjunkturmedel, fortsatte även under år 1960.

De arbetare, som under våren och sommaren friställts från avverkningsarbeten o. d., ägnar sig i Norrland, Dalarna och Värmland då ofta åt flottningsarbete. Sysselsättningen inom flottningsverksamheten redovisas särskilt i tabellen 36; en betydande del av de här redovisade arbetarna torde med hänsyn till det anförda även innefattas i uppgifterna för februari och november i tabell 35 samt även i uppgifterna om dagsverken i bondeskogsbruket redovisade tidigare i detta avsnitt.

Sysselsättningen inom flottningsverksamheten vid olika tidpunkter illustreras, förutom av tabell 36, av nedanstående indextal, där antalet i flottningsarbete sysselsatta omkring den 15 maj 1956 satts lika med 100.

Sysselsättningen inom flottningsverksamheten

	Flottnings o. d.						Skiljning o. d.					
	1956	1957	1958	1959	1960	1961	1956	1957	1958	1959	1960	1961
Omkring 15 maj	100	95	70	117	90	8	8	6	10	11	11	11
» 1 juli	102	101	98	57	57	50	51	46	42	41	41	41
» 15 aug.	41	39	37	22	22	47	48	47	30	28	28	28

Antalet sysselsatta i flottningsarbete per den 15 maj under åren 1956—1960 var 10 164, 9 663, 7 101, 11 842 resp. 9 166.

Under 1960 liksom under föregående år kom flottningen tidigt igång. Vårfloden hade liksom under 1959 ett snabbt övergående förlopp och vattenföringen kom även under våren 1960 att bli lägre än normalt i flertalet älvar. Till skillnad från föregående år var nederbörden stor under flottningssäsongens senare hälft, vilket åstadkom starkt stegrad vattenföring i flertalet älvar. Den ökade vattentillrinningen underlättade i regel flottningsarbetet, företrädesvis rensningen, men vållade däremot vissa avbräck vid skiljningen. Det i flottningsna tillsläppta flottgodset kunde i allmänhet utflottas. Tillgången på arbetskraft var i allmänhet god under 1960 års flottningssäsong.

Antalet av arbetarpersonalen fullgjorda dagsverken fördelade sig med 64 % på flottningsarbete etc. och 36 % på skiljning etc. Antalet dagsverken inom flottningsverksamheten var 1960 ca 2 % högre än föregående år. Sammanlagt ålgick 1960 1,09 milj. dagsverken (f. å. 1,07) i flottningsarbete.

Läget på arbetsmarknaden belyses även i viss mån av uppgifterna rörande arbetsförmedlingsverksamheten in-

om skogsbruket. En sammanställning över denna för 1959—1961 finns i tabell 37. Såsom framhålles i not till tabellen ingår där även flottningspersonal. Beträffande denna tabell må framhållas att endast en ringa del av skogsbrukets arbetskraft tillsättes via arbetsförmedlingarna. Enligt en undersökning utförd i samband med arbetsmarknadsstyrelsens undersökningar av sysselsättningsvolymen inom bondeskogsbruket visade det sig, att endast 4 % av den ledda arbetskraften anvisats av arbetsförmedlingen. I Norrland, där arbetsförmedlingen är mera inarbetad bland skogsarbetare, och där de stora avstånden gör det svårare att få hjälp av granar, torde flera skogsarbetare ha använts av arbetsförmedlingen än i det övriga Sverige. Domänverkets skogsarbetare torde inte heller anvisas av arbetsförmedlingen i större utsträckning, emedan dels domänverket bl. a. har fastanställda skogsarbetare med arbetsgarantier och dels reviren har tillgång till sådana skogsarbetare som regelmässigt återkommer för avverkningsarbeten m. m. Enligt tabell 37 var antalet tillsatta platser på 100 lediga mindre i början av 1961 än motsvarande tid 1960 och något större men fortfarande ganska litet i slutet av 1961 än motsvarande tid 1960.

III. Olycksfall och arbetarskydd

Den 1 januari 1955 trädde lagen den 14 maj 1954 om yrkesskadeförsäkring i kraft. Till följd av samordning med den samtidigt ikraftträdde lagen om allmän sjukförsäkring utges vid yrkesskada sjukersättning under den s. k. samordningstiden (i regel de 90 första dagarna efter den då skadan inträffade) av de allmänna sjukförsäkringarna och icke av yrkesskadeförsäkringsinrättningarna.

Den obligatoriska yrkesskadeförsäkringen omfattar i stort sett alla arbetstagare i allmän eller enskild tjänst, d. v. s. alla, som är fast eller tillfälligt anställda hos en arbetsgivare. I yrkesskadeförsäkringslagen har arbetslagarbegreppet, liksom i sjukförsäkringslagen, samma innebörd som inom civilrättslig lagstiftning på andra områden.

Riksförsäkringsanstalten, som sammanställer och publicerar yrkesskadestatistik fr. o. m. 1955 i publikationen »Yrkesskador» redovisar i sin statistik tre skadetyper, nämligen färdolycksfall, arbetsolycksfall, vilka utgör huvudparten, samt yrkessjukdomar, varmed avses alla yrkesskador som uppkommit på annat sätt än genom olycksfall. Uppgifterna i tabellerna 38, 39 och II avser endast arbetsolycksfall som inträffat under 1959.

Näringsgrensindelningen i denna yrkesskadestatistik är i princip en indelning efter företagets art, medan i allmänhet hänsyn ej tagits till de anställdas individualyrken. I yrkesskadestatistiken fr. o. m. 1955 redovisas arbetsmängden genomgående i 1 000-tal arbetstimmar. Därest detta antal ej varit känt, har en under hela året sysselsatt arbetstagare ansetts motsvara 2 150 arbetstimmar utom för vissa yrkesgrupper med lägre timantal, såsom kontor,

skolor och yrken med femdagars arbetsvecka. Före 1955 redovisades arbetskraftens omfattning i antal årsarbetare, varvid en årsarbetare motsvarade 300 dagsverken eller 2 400 arbetstimmar. I yrkesskadestatistiken särredovisas tre arbetsgivarekategorier, nämligen större arbetsgivare (exkl. staten), mindre arbetsgivare samt staten. Såsom större har i princip räknats arbetsgivare, som under året haft arbetstagare i en omfattning motsvarande i runt tal minst 10 000 arbetstimmar. Tabellerna 38, 39 och II avser större arbetsgivare (exkl. staten). Riksförsäkringsanstalten indelar yrkesskadorna i tre svårhetsklasser, övergående fall, invaliditetsfall och dödsfall samt graderar sjukligheten efter antal dagar för vilka sjukpenning eller hempenning utgått sammanfattningsvis benämnda sjukersättningsdagar. Dagar med halv sjukpenning har medräknats med halva antalet. Som invaliditetsfall har räknats alla fall med invalidlivränta. Dessa har indelats efter invaliditetsgraden vid livräntans början, varvid fall med s. k. anpassningsförhöjning medräknats med den normala invaliditetsgraden d. v. s. utan hänsyn till förhöjningen. Om därvid den normala invaliditetsgraden understiger 10 %, i vilket fall den icke närmare fastställts vid skaderegleringen, har den antagits utgöra 5 %¹. Yrkesskador, som föranlett invalidlivränta och senare haft dödlig utgång, har icke medräknats som dödsfall.

En viss uppfattning om yrkesskaderiskens storlek inom olika näringsgre-

¹ I 1955 års statistik hade fall av detta slag icke åsatts någon invaliditetsgrad, vilket torde beaktas vid jämförelser i tabellerna.

nar eller för olika grupper av arbetstagare får man av de frekvenskvoter, som anger antal arbetsolycksfall och antal yrkessjukdomsfall per en miljon arbetstimmar. Dessa kvoter är dock icke helt tillfredsställande som riskmått, enär de påverkas lika mycket av obetydliga skadefall som av svåra fall. Man bör därför jämsides med antalet skadefall betrakta antalet däribland förekommande invaliditets- och dödsfall. Mest rationellt torde vara att låta den sammanlagda arbetstid, som till följd av skadorna går förlorad genom sjukdom, invaliditet eller död, vara ett uttryck för riskens storlek. Det riskmått, som under benämningen svårhetstal användes i yrkesskadestatistiken fr. o. m. 1955, motsvarar i princip antalet genom skadorna förlorade arbetsdagar per 1 000-tal utförda arbetstimmar. (I olycksfallsstatistiken 1954 och tidigare redovisades antal förlorade arbetsdagar per årsarbetare.) Vid konstruktionen av detta riskmått förutsattes en sjuktid av 365 dagar innebära en förlust av 300 arbetsdagar och ett dödsfall eller ett fall av total invaliditet motsvarar en förlust av i genomsnitt 7 500 arbetsdagar. I svårhetstalen ingående antalet sjukdagar omfattar förutom antalet sjukersättningsdagar, beräknat enligt ovan, ytterligare två dagar för varje skada, motsvarande två karensdagar efter dagen för yrkesskadans inträffande, för vilka sjukpenning icke skall utgå. Slutligen skall nämnas att i den statistiska bearbetningen icke medtagits sådana fall, för vilka anmälningsskyldighet enligt yrkesskadeförsäkringslagen icke förelegat, d. v. s. skador, som kunnat slutregleras av sjukförsäkring utan att kassan behövt utgiva sjuk- eller hempenning enligt sjukförsäkringslagen och som alltså varit lättare skador, vilka icke föranlett sjukskrivning efter ut-

gången av den lagstadgade karenstiden av tre dagar.

I Skogsstatistisk årsbok 1957 framhölls svårigheterna i att anställa jämförelser mellan den tidigare olycksfallsstatistiken och den fr. o. m. 1955 nyutformade yrkesskadestatistiken under hänvisning till definitionen av olycksfallsbegreppet före 1955 och efter samt till begreppet sjukdagar i den tidigare statistiken och begreppet sjukersättningsdagar i yrkesskadestatistiken fr. o. m. 1955. Enligt tabell 38 (kolumn 4) uppgick antalet olycksfall i skogs- och flottningsarbeten 1959 till 6 972. Motsvarande antal 1955—1958 var 8 426, 8 879, 8 775 och 7 181. Åren 1955—1959 uppgick antalet arbetstimmar i dessa arbeten enligt kolumn 3 i samma tabell till 149,0, 151,0, 148,0, 131,9 och 116,8 milj. timmar och antalet sjukersättningsdagar (kolumn 7) till 176 695, 176 756, 183 220, 157 429 och 143 922 dagar. I kolumn 8 redovisas den genomsnittliga invaliditetsprocenten, och denna uppgick för skogs- och flottningsarbeten till 17,2, 18,0, 16,2, 18,5 och 18,6 mot 20,5, 21,0, 20,0, 19,4 och 20,2 för samtliga näringsgrenar. Inom skogs- och flottningsarbeten utvisade avverkningsarbeten inom företag, som utnyttjar minst 50 000 arbetstimmar per år, de högsta procenttalen 1955, 1957 och 1959, skogsvård jämte virkesmätning det högsta 1956 samt flottning det högsta 1958.

Yrkesskaderiskens storlek inom olika arbetsområden visas av »Antal olycksfall per 1 milj. arbetstimmar» i tabell 39, kolumn 15. Detta antal uppgick för skogs- och flottningsarbeten åren 1955—1959 till 56,5, 58,8, 59,3, 54,5 och 59,7 och för samtliga näringsgrenar samma år till 24,5, 24,2, 23,0, 21,9 och 22,2. Olycksfallsrisken synes alltså alltjämt vara betydande för skogsarbetare. An-

talet förlorade arbetsdagar per olycksfall (tabell 39, kolumn 16) var däremot mindre i skogs- och flottningsarbeten än medeltalet för samtliga näringsgrenar, vilket belyses av följande serier för 1955—1959: Skogs- och flottningsarbeten 45, 45, 51, 55 och 46 och samtliga näringsgrenar 69, 67, 67, 68 och 68. I tabell 39 redovisas även svårhetstal härrörande från olika olycksfallsorsaker inom olika arbetsområden av skogs- och flottningsarbeten samt genomsnittliga svårhetstal för samtliga näringsgrenar. Till kolumn 10 har räknats »splitter, stänk o. d., intensivt ljus, värmeinstrålning, elektrisk ström, giftiga, frätande, heta ämnen och gaser, djur (stängning, spark, bett, etc.) och andra ej nämnda orsaker.

Av kolumn 11 framgår att olycksfallsrisken för skogsarbetare uttryckt i svårhetstal är större än genomsnittligt för arbetare i samtliga näringsgrenar. Skillnaden här är dock inte så stor som då risken uttrycktes i antal olycksfall per 1 milj. arbetstimmar. Detta senare riskmått påverkas lika mycket av övergående fall som av invaliditetsfall och dödsfall, medan däremot svårhetstalet, såsom redan påpekats, innefattar all genom skador förlorad arbetstid och sålunda är ett bättre uttryck för riskens storlek. Av kolumn 13 i tabell 39 framgår att svårhetstalet härrörande från invaliditet uppgick till 1,13 år 1959 för skogsarbetare mot 0,52 för arbetare i samtliga näringsgrenar. Svårhetstalet härrörande från dödsfall var detta år däremot ungefär detsamma för skogsarbetare och genomsnittligt för samtliga arbetare. Tidigare år har även sistnämnda svårhetstal varit betydligt större för skogsarbetare än för övriga arbetare.

Bland näringsgrenar med stora svårhetstal märktes 1959 framför allt stu-

veriarbetare med 9,82, sjöfart med 9,05 (hög dödsfallsrisk), malmgruvor med 5,89, byggnads- och anläggningsverksamhet med 3,49 (linjebyggnad och montering av elektriska ytterledning- ar med 11,98 och hög dödsfallsrisk), kolgruvor med 3,15, pappersindustri med 3,10, träindustri med 2,78 och skogsbruk, flottning och kolning med 2,75.

I tabell 39 redovisas också svårhetstal härrörande från olika olycksfallsorsaker. Oftast förekommande bland dessa 1959 var »Fallande föremål och ras» med 0,60, »Fall, halkning» med 0,56, »Handverktyg m. m.» med 0,51 och »Fordon» med 0,45. Svårhetstalen härrörande från olika olycksfallsorsaker inom skogs- och flottningsarbetens skilda arbetsområden torde få bedömas med viss försiktighet, enär enstaka dödsfall eller svårare invaliditetsfall ger för stort utslag på grund av det jämförelsevis ringa antalet olycksfall över huvud lagat och relativt små riskmassor. Alldeles särskilt gäller detta kolningen med sina 8 olycksfall och 268 000 arbetstimmar under 1959. Olycksfall orsakade av handverktyg m. m., av fallande föremål och av ras var 1959 liksom tidigare år betydligt vanligare i skogs- och flottningsarbeten än inom de flesta övriga näringsgrenar.

I tabell IJ redovisas arbetsolycksfall i procent samt per 1 milj. arbetstimmar fördelade efter skadad kroppsdel. Av alla olycksfall i skogs- och flottningsarbeten var 1959 de oftast förekommande sådana som resulterat i höftleds-, knä- och bensador med 32,1 % (f. å. 31,0 %), i fot- och tåskador med 21,6 % (22,0 %) samt i hand- och fingerskador med 20,0 % (19,9 %). Genomsnittligt för alla näringsgrenar var sådana olycksfall vanligast 1959 liksom även tidigare år som resulterat i hand-

Tabell IJ. Arbetsolycksfall 1959, i procent samt per 1 milj. arbetstimmar, fördelade efter skadad kroppsdel. Större arbetsgivare (exkl. staten)

Industrial accidents at actual work-place in per cent and per 1 million working-hours distributed by injured part of body in 1959. Major employers (excl. public service)

Skadad kroppsdel Injured part of body	Skogsavverkning Logging		Skogsvård o. virkesmåtn. Planting and conservation of forests, timber measuring		Flottning Floating		Kolning Charcoal burning		Summa Total		Samtl. näringsgrenar All branches of industry	
	%	per 1 milj. arb.tim. per 1 million working hours	%	per 1 milj. arb.tim. per 1 million working hours	%	per 1 milj. arb.tim. per 1 million working hours	%	per 1 milj. arb.tim. per 1 million working hours	%	per 1 milj. arb.tim. per 1 million working hours	%	per 1 milj. arb.tim. per 1 million working hours
Huvud utom öga, hals Head except eye, neck	4,5	3,0	9,1	2,2	6,6	1,6	..	..	4,8	2,8	6,8	1,5
Öga Eye	3,0	2,1	4,6	1,1	2,5	0,6	..	..	3,1	1,8	2,8	0,6
Axel, arm Shoulder, arm	4,8	3,3	3,3	0,8	8,7	2,1	..	..	4,9	2,9	8,1	1,8
Hand, fingrar Hand, fingers	19,8	13,4	28,1	5,6	22,8	5,4	..	..	20,0	11,9	38,0	8,4
Bål utom rygg Trunk, except back	8,1	5,4	4,1	1,0	13,7	3,2	..	..	8,1	4,8	6,2	1,4
Rygg, ryggrad Back, spine	5,2	3,5	3,3	0,8	6,6	1,6	..	..	5,2	3,1	5,2	1,1
Höftled, knä, ben Hip-joint, knee, leg	32,5	22,0	35,1	8,5	18,6	4,4	..	..	32,1	19,2	12,9	2,9
Fot, tå Foot, toe	21,8	14,7	17,4	4,2	19,5	4,6	..	..	21,6	12,9	19,5	4,3
Kroppen i sin helhet The entire body	0,1	0,1	—	—	1,0	0,2	..	..	0,2	0,1	0,5	0,1
Summa Total	100,0	67,3	100,0	28,9	100,0	23,7	100,0	29,9	100,0	59,7	100,0	22,2

Yrkesskador 1960 anmälda till skogsyrkesinspektionen

Arbetsområde	Vuxna	Minder- åriga	Totalt	Därav dödsfall
skogsvård	456	95	551	—
skogsavverkning	9 003	765	9 748	23
flottnings	214	3	217	5
milkolning	4	1	5	—
flottledsbyggnad m. m.	82	3	85	—
Summa	9 759	867	10 626	28
yrkessjukdom ¹	84	6	90	—
Totalt	9 843	873	10 716	28
olycksfall på väg till och från arbetet	278	19	297	6

¹ I Skogsstatistisk årsbok 1957 och tidigare årsböcker har ej dessa fall, som nästan uteslutande avser senskideinflammation, sårredovisats.

och fingerskador med 38,0 % (f. å. 38,3 %), fot- och tåskador med 19,5 % (18,8 %) samt höftleds-, knä- och bensskador med 12,9 % (13,1 %) av alla av olycksfall orsakade skador.

I syfte att nedbringa olycksfallsfrekvensen inom skogsbruket och att öka arbetssäkerheten för dess personal pågår såväl vid statliga myndigheter som inom enskilda organisationer arbeten för förbättring av verktyg och arbetsmetoder. Statens verksamhet på detta område handhas främst av skogsyrkesinspektionen inom arbetarskyddsstyrelsen. Även genom domänverket och skogsforskningsinstitutet bedriver staten forskning och upplysning avseende ökad säkerhet för arbetarna i skogen. Bland enskilda organisationer som verkar för rationalisering av arbetsredskap och maskiner m. m. märkes de skogsarbetsstudieorganisationer, vilkas verksamhet behandlas på sid. 125.

Enligt arbetarskyddsstyrelsens berättelse för 1960 hade som framgår av nedanstående tabell, under året 10 716 yrkesskadefall anmälts till skogsyrkes-

inspektionen mot 10 816 året före, vilket innebär en minskning med 1 %. Från 1958 till 1959 minskade yrkesskadefallen med 7 % och från 1957 till 1958 med 13 %. Antalet dödsfall ökade under 1960 till 28 mot endast 14 år 1959. Antalet olycksfall på väg till och från arbetet uppgick 1960 till 297 mot 262 föregående år.

Då ovan redovisade statistik omfattar alla anmälda fall, således även de kortvariga fallen på högst tre dagar, samt även olycksfall hos mindre arbetsgivare (med arbetstagare i en omfattning motsvarande mindre än 10 000 arbetstimmar), är den icke direkt jämförbar med uppgifterna i tabell 38, vilken dessutom avser 1959.

Bland de frågor, som arbetarskyddsstyrelsens skogsyrkesinspektion ägnat speciell uppmärksamhet 1960, kan nämnas koloxidrisker vid motorsågar, andra risker för yrkesskador vid användning av motorsåg, barkningsmaskiner och behov av skyddshjälm inom skogsbruket.

F. VILTILLGÅNG OCH JAKT¹

Till Svenska jägareförbundet inger länsjaktvårdsföreningarna årliga rapporter över såväl beräknad vilttillgång som avskjutning av villebråd. Det ligger i sakens natur, att dessa uppgifter blir synnerligen osäkra. Emellertid har under senare år åtgärder vidtagits i syfte att förbättra viltstatistiken och i Jägareförbundets verksamhetsberättelse för jaktåret 1955 1/3 1956 lämnades för första gången en redogörelse över vildnadsförhållandena efter nya grunder för viltstatistik, vilka beräknats ge säkrare uppgifter om vilttillgång och avskjutning av villebråd.

Ur Jägareförbundets verksamhetsberättelse för tiden 1960 1/7 1961 har följande sammandrag gjorts av redogörelsen av vildnadsförhållandena under tiden 1960 1/3 1961.

Väderleken lovade till en början god återväxt för småviltet. Våren liksom försommaren 1960 var i stort sett gynnsam över hela landet med normal temperatur och litet nederbörd, men omkring midsommartiden började emellertid en kall och regnig väderlek, som betydligt reducerade småviltets kullar. Sommarregnet gick över i långvarigt höstregn och vintern i Götaland och större delen av Svealand blev mild och snöfattig, vilket underlättade viltets övervintring men troligen befördade dess sjukdomar. I stora delar av Norrland kom vintern tidigt med snö och kyla. Våren 1961 började ganska tidigt över hela landet.

Tillgången på älg före höstjakten 1960 betecknades som minst medelgod i samtliga län utom i Östergötlands, Kronobergs, Blekinge, Malmöhus och

Kristianstads län, där tillgången ansågs vara under medelgod, ökning i tillgång — jämförd med föregående år — hade rapporterats till Jägareförbundet från Göteborgs och Bohus samt Norrbottens län och minskning från Södermanlands, Östergötlands, Kalmar, Malmöhus, Kristianstads och Jämtlands län. Den legala höstjakten 1960 gav enligt domänstyrelsens statistik 32 289 älgar mot 32 559 föregående höst (tabell 40). Avskjutningen motsvarar 1,4 skjutna älg per 1 000 ha skogsmark eller 0,9 skjutna älg per 1 000 ha skogsmark och övrig mark. Främst i avskjutning per sistnämnd ytenhet kom Södermanlands län med 2,6, Västmanlands län med 2,4, Örebro län med 2,0 och Uppsala och Gävleborgs län med 1,9 skjutna älgar.

Älgens skadegörelse på plant- och ungskog under vintern 1960/61 torde ha varit av normal omfattning i Göta- och Svealand men ökat något i vissa delar av Norrland. Beträffande skadegörelsen på gröda bidrog det dåliga höstvädret med försämrade möjligheter att bärga skörden på sina håll till större skador och ökade krav på ersättning ur älgskadefonderna. Av länsstyrelserna godkända skadeståndskrav uppgick till 778 190 kr (f. å. 317 421).

Från jaktvårdsfonden utbetalades under jaktåret 1960/61 i ersättning för genom kollisioner med älgar skadade motorfordon 88 790 kr (157 skador) mot 99 030 kr (169 skador) under föregående jaktår.

Kronhjortstammen i Skåne anses av Jägareförbundet vara på tillbakagång. Tillfällig förekomst av kronvilt rapporterades från norra Älvsborgs, Värm-

lands, Västmanlands och Kopparbergs län. Under året fälldes 60 kronvilt.

De lokala stammarna av dovhjort beräknades ha ökat i Södermanlands, Skaraborgs, Örebro och Kopparbergs län samt minskat i Skåne och i Hallands län. Omkring 1 230 dovvilt fälldes i riket under året.

Rådjursstammen befinner sig alltså jämt på tillväxt även i Norrland. Tillgången betecknades enligt rapporterna till Jägareförbundet som minst medelgod inom samtliga län utom Gotlands, Västernorrlands, Västerbottens och Norrbottens län, där förekomsten rubricerades som under medelgod eller tillfällig. Vintern 1960/61 var godartad för rådjuren i Götaland och Svealand och endast 16 fall av rådjursrivningar genom hundar inträffade. Rådjursjakten 1960 beräknades ha avkastat 38 400 djur eller 2 000 fler än under föregående höst. De största avskjutningssiffrorna kom från Skåne samt från Örebro, Östergötlands, Södermanlands, Kronobergs och Hallands län.

Tillgången på skogshare betecknades under jaktåret som medelgod i riket. I 5 län ansågs emellertid tillgången ha minskat och i 8 län att den ökat. 94 000 skogsharar (f. å. 97 000) beräknades ha fällts i riket under jaktåret, av vilka omkring 32 000 fällts i Norrland och 22 600 i Småland. Tillgången på fälthare ansågs vara över medelgod endast på Gotland, medelgod i 13 län och under medelgod eller tillfällig i 4 län. De fyra nordligaste länen saknar fälthare. I 7 län ansågs tillgången ha minskat från föregående år och från endast 2 län rapporterades ökning. Avskjutningen beräknades till 80 500 fältharar (f. å. 79 000) med de högsta avskjutningssiffrorna från skånelänen, Hallands, Östergötlands och Skaraborgs län.

Den milda vintern bidrog till en kraf-

tig ökning av vildkaninens stammar, vilka betecknades som över medelgoda på Gotland samt i Skåne, Halland och Blekinge. Den totala avskjutningen beräknades till 213 500 vildkaniner (f. å. 188 000) varav 146 000 på Gotland och 50 000 i Skåne.

Tillgången på tjäder ansågs under berättelseåret ha varit medelgod i Hallands, Göteborgs och Bohus samt Kopparbergs län. Inom övriga delar av riket ansågs tillgången ha varit under medelgod utom på Gotland, där tjäder saknas. Tjäderstammarna rapporterades ha ökat i 9 län och minskat i 3 län. Avskjutningen inom de 15 län, där tjäderjakt varit tillåten, beräknades till 12 000 (f. å. 10 900), varav de flesta skjutits i Norrbottens, Västerbottens, Västernorrlands och Jämtlands län. För orre förelåg i stort sett samma förhållanden som ovan angivits för tjäder. Från Gotland rapporterades, att den svaga stammen av orre gått ytterligare tillbaka. Avskjutningen inom de 15 län, där jakt efter orre varit tillåten, beräknades till 9 900 (f. å. 9 700), av vilka 7 900 fällts i norrlandslänen.

Järpstammen betecknades i allmänhet som under medelgod utom i Norrbottens, Kopparbergs och Jönköpings län, där den ansågs vara medelgod. Emellertid rapporterades ökning i stammen från 10 län och minskning endast från ett län, Gävleborgs län. Jakten på järpe, som under berättelseåret varit tillåten i norrlandslänen och i Värmlands och Kopparbergs län, avkastade 8 300 fåglar (f. å. 6 800).

Förekomsten av dalripa betecknades som tillfällig i Värmlands, Örebro och Gävleborgs län, under medelgod i Kopparbergs och Västernorrlands län samt medelgod i Jämtlands län, där stammen ökat, och i Västerbottens och Norrbottens län. Jaktbytet beräknades till

28 550 (f. å. 34 000), varav 25 000 skjutits eller snarats i Norrbottens och Västerbottens län. Fjällripan rapporterades ha minskat i Västerbottens län, där tillgången liksom i Norrbottens län betecknades som medelgod. Fjällripan i Jämtlands och Kopparbergs läns fjälltrakter förekommer i under medelgod tillgång. Under jaktåret beräknades 14 300 fjällripor (f. å. 18 000) ha skjutits eller snarats, varav 11 000 i Norrbottens och Västerbottens län.

Rapphönsstammen rapporterades ha ökat på Gotland och i norra Älvsborgs län men minskat i Uppsala, Södermanlands, Kalmar och Kopparbergs län. Tillgången betecknades som medelgod i Skåne, i Hallands och Östergötlands län samt på Öland. Inom övriga delar av riket, där rapphöns förekommer, betecknades tillgången i allmänhet som under medelgod. Avskjutningen beräknades till 13 500 rapphöns (f. å. 17 000), varav 10 000 i Skåne och på Öland.

Fasanstammen lider ännu efter svifterna av en rad dåliga föröryngringssomar. Tillgången betecknades för jaktåret som medelgod i Södermanlands, Östergötlands, södra Kalmar, Gotlands, Blekinge, Skaraborgs och Örebro län och som under medelgod i övriga län utom i de fyra nordligaste länen, där fasanen endast uppträder tillfälligt efter utplanteringar. Stammen rapporterades ha ökat i endast 3 län men minskat i 9 län. Avskjutningen beräknades till 81 700 fasaner (f. å. 98 000) huvudsakligen tuppar, varav 40 000 enbart i Skåne.

Vad beträffar egentliga änder hade gräsanden en dålig föröryngring i stora delar av riket under jaktåret 1960/61. I endast 2 län ansågs tillgången ha ökat men däremot minskat i 9 län. I 13 län betecknades tillgången som medelgod och i övriga län som under medelgod.

Avskjutningen beräknades till 80 000 gräsänder (f. å. 89 000). Tillgången på övriga egentliga änder — kricka, ärtä, bläsand, stjärtand och skedand — betecknades i allmänhet som under medelgod eller tillfällig. Avskjutningen av nämnda änder — svår att beräkna — uppskattades till 20 900 (f. å. 20 800).

Tillgången på dykänder syntes ha ökat något under jaktåret. Ejderstammen fortsatte sin tillväxt utöver såväl ost- som västkusten, och tillgången på ejder betecknades som över medelgod i Stockholms, Södermanlands, Östergötlands, Gotlands, Blekinge, Hallands samt Göteborgs och Bohus län. Viggen, en för närvarande livskraftig sjöfågelart, ökade i tillgång i 7 län. Knipan, omhuldad av många länsjaktvårdsföreningar bl. a. genom uppsättande av holkar, rapporterades ha ökat i 8 län. Alfågeln, som under vintern decimerats genom oljeutsläppen i Östersjön särskilt i vattnen omkring Gotland, ansågs likväl ha ökat i tillgång i Södermanlands, Östergötlands, Kalmar och Gävleborgs län men däremot minskat i Stockholms, Västerbottens och Norrbottens län. Avskjutningssiffror: 18 700 ejdrar (f. å. 18 700), 8 300 viggas (f. å. 9 000), 13 400 knipor (f. å. 11 400), 6 300 alfåglar (f. å. 6 800), 6 700 svärter (f. å. 6 500), 4 500 storskrakar (f. å. 3 700) och 9 600 småskrakar (f. å. 6 400).

Ringduvan rapporterades ha ökat i tillgång i Kalmar, Skaraborgs, Örebro och Västmanlands län samt i Norrland och minskat endast i Stockholms län. I genomsnitt för riket betecknas tillgången som medelgod. 51 200 ringduvor (f. å. 49 000) beräknades ha skjutits under året, varav 25 000 i Skåne. Tillgången på den totalfredade skogsduvan betecknades som under medelgod i de flesta län utom i de tre nordligaste länen, där tillgången ansågs vara endast

tillfällig. Skogsduvan rapporterades ha ökat i Gävleborgs län men minskat i Östergötlands län.

Morkullan ansågs ha ökat i 12 län och minskat i ett, Gävleborgs län. Med några få undantag betecknades tillgången som medelgod. Jakt på morkulla är fr. o. m. 1960 tillåten endast på hösten, enär morkullan fr. o. m. detta år blivit totalfredad på våren. Under höstjakten 1960 beräknades 4 200 morkullor ha skjutits. Avskjutningen 1959, då både höstjakt och vårjakt var tillåten, uppgick till 25 000 morkullor. Vad becksaserna beträffar visar de i allmänhet en liten stam över hela riket utom i Skåne och i Stockholms, Skaraborgs, Kopparbergs och Västernorrlands län, där tillgången betecknades som medelgod. 3 500 enkelbeckasiner beräknades ha fällt under året (f. å. 3 600).

Tillgången på rödräv var jämn och god över mycket stora delar av riket. Den totala avskjutningen beräknades till 70 000 (f. å. 75 000).

Grävlingens stam är tämligen jämn och oföränderlig år från år och grävling förekommer i alla län utom på Gotland och i Västerbottens och Norrbottens län. Omkring 9 000 grävlingar beräknades ha fällt under året (f. å. 9 600).

Tillgången på uttrar var fortfarande under medelgod eller tillfällig över i

stort sett hela riket, utom i Skaraborgs län, där stammen är stadd på tillväxt och betecknas som medelgod. Mårdstammen fortsatte att öka i tillgång över praktiskt taget hela riket, och i hela Norrland samt i Uppland, Södermanland, Östergötland och Småland finns nu en medelgod mårdstam. Till följd av en energiskt bedriven fångstkampanj har vildminkstammen dessbättre minskat i vissa delar av riket — i 8 län. Emellertid rapporterades viss ökning av stammen från 9 län. Fångst under jaktåret beräknades till 16 200 (f. å. 18 000).

Detaljerade uppgifter om avskjutningen av olika slag av villebråd perioderna 1946—1950, 1951—1955 (årsmedeltal) samt vart och ett av åren 1956—1960 finns i tabell 41.

För dödande av vissa rovdjur, nämligen varg, järv och säl utbetalas staten i enlighet med jaktstadgan skottpengar. Tillsammans utbetalades 8 670 kr, varav dock endast 750 kr belöpte på varg och järv, den helt övervägande delen var skottpengar för säl.

Jaktens avkastning (handelsvärde) i Sverige under jakttiden 1/3 1960—28/2 1961 har beräknats sålunda:

Älg, kron- och dovvilt, rådjur	22,6 milj. kr
Pålsvilt	1,9 » »
Småvilt	4,1 » »
Summa	28,6 » »

G. ÖVRIGA SKOGLIGA FRÅGOR

I. Administration

Den statliga tillsynen över rikets skogar utövas i huvudsak genom två skilda centrala ämbetsverk, domänstyrelsen och skogsstyrelsen. Domänstyrelsen med dess olika lokala organ svarar för förvaltningen av eller tillsynen över kronans och vissa andra allmänna skogar. Skogsstyrelsen jämte de regionala skogsvårdsstyrelserna har tillsyn över flertalet andra skogar i riket, huvudsakligen enskilda. Nedan följer en sammanfattning av de olika skogligen organens administration och uppgifter.

1. Domänverket (domänstyrelsen, dess lokalförvaltningar och skogsskoleundervisningen)

Domänverket är ett affärsdrivande verk. Nu gällande instruktion för verket utfärdades av Kungl. Maj:t den 1 mars 1935 (SFS nr 48), men ett flertal ändringar i instruktionen har sedermera skett. Domänverket består av domänstyrelsen samt därunder lydande lokala skogs- och jordbruksförvaltningar jämte statens skogsskolor.

Domänstyrelsen åligger

att handha förvaltningen av i statens ägo befintliga skogs- och jordbruksegendomar,

att handha tillämpningen av gällande författningar beträffande vissa allmänna skogar samt förvalta och utöva tillsyn å vissa sådana skogar,

att ordna och övervaka undervisningen vid statens skogsskolor,

att i allmänhet verka för en ändamålsenlig skogshushållning och jaktvård i riket, samt

att omhänderha värden och förvaltningen av rikets nationalparker samt fullgöra vissa andra naturskyddsuppgifter.

Styrelsen utgöres av en generaldirektör, tillika chef för domänverket, en överdirektör såsom souschef vid verket samt en försäljningschef och sex byråchefer såsom ledamöter av styrelsen och chefer för var sin byrå.

Hos styrelsen är anställda ordinarie tjänstemän i enlighet med av Kungl. Maj:t fastställda personalförteckningar. Styrelsen äger vidare i mån av behov anställa icke ordinarie personal.

Styrelsen är organiserad på sju byråer, nämligen försäljningsbyrån, första skogsbyrån (för norra Sverige), andra skogsbyrån (för södra Sverige), skogstekniska byrån, jordbruksbyrån, kassabyrån och personalbyrån. Dessutom finns ett särskilt domänfiskalskontor.

Skogsförvaltningen har huvudsakligen till uppgift att handha den direkta förvaltningen av statens skogar med tillhörande skogsjordbruk och fisken. Landet är därvid uppdelat i 10 överjägmästaredistrikt, vardera med en överjägmästare samt i regel två biträdande jägmästare. Varje överjägmästaredistrikt är uppdelat i revir, vilkas antal varierar mellan 8 och 15. Vid 1960 års utgång fanns 110 revir. Varje revir förestås av en jägmästare (revirförvaltare). På de flesta reviren är dessutom anställd en biträdande jägmästare. Reviren är i sin tur uppdelade i bevakningsstrakter, som förestås av kronojägare. Antalet ordinarie bevakningsstrakter var

vid 1960 års utgång 474. Utöver de ordinarie kronojägarna är ca 200 biträddande kronojägare anställda.

Till förvaltningspersonalen hör vidare viss teknisk personal samt kontorstjänstemän av skilda slag. Huvudparten av skogsförvaltningens kontorstjänstemän är sammanförd till större centrala kontor ute i landet, vilkas antal vid utgången av 1960 uppgick till 10.

Jordbruksförvaltningen har till uppgift att handha tillsynen över kronans jordbruksdomäner samt att handlägga ärenden rörande dessa, såsom arrenden, syner och byggnadsfrågor. Personalen vid jordbruksförvaltningen utgöres av fem domänintendenter. Jordbruksdomänernas antal uttryckt i antal avtal om upplåtelser utgjorde vid 1960 års utgång ca 1 099 med en areal av ca 54 100 ha, varav 42 300 ha åker.

Under året var fem ordinarie statliga skogsskolor i verksamhet samt två tillfälliga statliga skogsskolor i Bjärka-Säby och Östad. Deras uppgift, belägenhet m. m. framgår av kapitel G. III sid. 114. Varje skogsskola står under tillsyn av en lokalstyrelse. De ordinarie skolornas personal utgöres av en föreståndare (som med undantag för Älvsby skogsskola tillika är jägmästare i reviret), en biträddande lärare (biträddande jägmästare) och en yrkeslärare, vilka jämte ämneslärare, där sådana finns, utgör skolans lärarråd.

Domänverkets sammanlagda personal vid 1960 års utgång uppgick i fråga om tjänstemännen till ca 1 809. Därtill kommer bl. a. ca 350 skogsförmän anställda enligt kollektivavtal mellan domänverket och Civila statsförvaltningens tjänstemannaförbund (CST). Antalet arbetare i verkets tjänst visar betydande variationer; i februari 1960 sysselsattes t. ex. 14 800 manliga arbetare, i maj

endast 8 595. Härtill kommer de arbetare, som sysslar med avverkning av försålda rotposter.

2. Skogsstyrelsen

Nu gällande instruktion för skogsstyrelsen utfärdades av Kungl. Maj:t den 22 april 1949 (SFS nr 148; ändr. 749/1952). Enligt denna åligger det skogsstyrelsen att med uppmärksamhet följa det enskilda skogsbrukets tillstånd och utveckling inom landet och, så långt möjligt, jämväl i utlandet samt vidtaga eller hos Kungl. Maj:t föreslå de åtgärder styrelsen anser påkallade för det enskilda skogsbrukets främjande.

Det åligger vidare styrelsen att, i enlighet med vad därom stadgats, handha administrativa, kamerala, tekniska och andra ärenden, som angår det enskilda skogsbruket, ävensom att meddela föreskrifter rörande mätning av virke och utöva uppsikt över sådan mätning.

Styrelsen skall samarbeta med skogsvårdsstyrelserna. För sådant ändamål äger skogsstyrelsen att vid behov infordra yttranden och upplysningar från dessa samt kalla deras ledamöter och tjänstemän till överläggningar. Den bör jämväl ge skogsvårdsstyrelserna kännedom om sådana förhållanden, som kan vara av vikt för främjande av deras arbetsuppgifter, samt meddela dem råd och anvisningar i ämnen, som berör deras verksamhet. Skogsstyrelsen åligger vidare att öva tillsyn över användningen av de medel, som står till skogsvårdsstyrelsernas förfogande för att stödja skogsbruket. På framställning skall skogsstyrelsen tillhandagå myndigheter, menigheter och institutioner med upplysningar och utredningar inom området för dess verksamhet.

Skogsstyrelsen utgöres av en överdirektör och chef samt fem ledamöter.

Hos styrelsen skall vara anställda befattningshavare i enlighet med gällande personalförteckning för styrelsen samt dessutom, i mån av behov och tillgång på medel, annan personal. Styrelsen äger därjämte att, så långt anvisade medel förslår därtill, anlita sakkunnig person vid behandling av visst ärende eller viss grupp av ärenden.

Styrelsen är organiserad på två skogsbyråer (första och andra skogsbyrån) samt en administrativ byrå. Dessutom finns en särskild avdelning för ärenden angående virkesmätning och skoglig statistik.

3 Skogsvårdsstyrelserna

Enligt Kungl. Maj:ts förordning den 3 juni 1960 (SFS nr 267) angående skogsvårdsstyrelser skall skogsvårdsstyrelse ha till uppgift att främja och stödja den enskilda skogshushållningen samt verka för att skogsvårdsarbetet på de enskilda skogarna inom styrelsens verksamhetsområde bedrivs på ett planmässigt sätt. Därjämte skall skogsvårdsstyrelse utöva den uppsikt och vidta de åtgärder, som enligt gällande skogsvårds-, naturskydds- och andra författningar ankommer på styrelsen.

Skogsvårdsstyrelse har att till fullgörande av sin uppgift

lämna sakkunnigt biträde vid planläggning av skogsbrukets drift samt vid skogens vård och skötsel i övrigt;

verka för att sammanslutningar av skogsägare bildas samt bistå dylika sammanslutningar i deras verksamhet för skogsvården;

medverka vid åtgärder i syfte att främja yttre rationalisering av skogbärande fastigheter;

bevilja bidrag och lån till det enskilda skogsbrukets främjande;

svara för att inom verksamhetsområdet såvitt möjligt finns tillräcklig tillgång på skogsfrö och skogsplanter av fullvärdig, för orten lämplig beskaffenhet;

bedriva skoglig yrkesutbildning och upplysning samt verka för samordning med liknande verksamhet som anordnas av annan huvudman; samt

vidta åtgärder i övrigt ägnade att befordra en förbättrad skogshushållning.

Skogsvårdsstyrelse äger att med tillämpning av de föreskrifter, skogsstyrelsen fastställer, bestämma de villkor, under vilka styrelsen lämnar biträde vid planläggning av skogsbrukets drift eller vid skogens vård och skötsel i övrigt.

Skogsvårdsstyrelse skall på begäran tillhandagå andra myndigheter med de upplysningar och det biträde som styrelsen kan lämna. Av andra myndigheter äger styrelse påkalla de upplysningar och det biträde som erfordras för dess ämbetsutövning och av myndigheterna kan lämnas.

Vid fullgörande av sin uppgift har skogsvårdsstyrelse att ställa sig till efterrättelse vad i övrigt finns föreskrivet i författningar och av Kungl. Maj:t eller skogsstyrelsen meddelade bestämmelser.

Beträffande finansieringssystemet må nämnas att skogsvårdsstyrelsernas uppgifter av uppenbart offentlig natur bekostas av staten, medan uppdrag av servicekaraktär finansieras av biträdesinkomster, som grundar sig på taxor utformade enligt självkostnadsprincipen. Vid taxornas avvägning beaktas storleken av inflytande skogsvårdsavgifter. Den av styrelserna bedrivna frö- och plantproduktionen drivs enligt affärsrättssliga grunder, skild från verksamheten i övrigt.

Skogsvårdsstyrelserna, 24 till antalet, utgöres av sju ledamöter, varav tre utses av Kungl. Maj:t för en tid av fyra år. Kungl. Maj:t förordnar en av dessa ledamöter att vara ordförande samt utser suppleant för en var av dem. Tre ledamöter jämte suppleanter utses av landstinget eller, om inom styrelsens verksamhetsområde finns fler än ett landsting, av dessa gemensamt för samma tid som de av Kungl. Maj:t utsedda ledamöterna. Såsom självskriven ledamot ingår länssjägästaren hos skogsvårdsstyrelsen. Landshövdingen i länet äger, ändå att han icke är ledamot av styrelsen, närvara vid dess sammanträden och delta i överläggningarna. Detsamma gäller landssekreteraren eller annan av länsstyrelsen därtill förordnad tjänsteman.

Hos skogsvårdsstyrelserna är anställda tjänstemän i enlighet med personalförteckning fastställd av Kungl. Maj:t, som därjämte fastställt organisationsplan och sektionsindelning för styrelserna. Sektionsindelningen vid de större skogsvårdsstyrelserna är följande: en administrativ sektion, en eller flera skogsvårdssektioner, en återväxtsektion, en skogsteknisk sektion samt sluttligen en undervisningssektion. Vid övriga skogsvårdsstyrelser utom de två minsta, som saknar fast sektionsindelning, är antalet sektioner i allmänhet begränsat till tre. Chef för personalen är länssjägästaren. Under denne tjänstgör ett antal jägmästare, bl. a. såsom

chefer för de olika sektionerna, länsskogvaktare såsom föreståndare för länsskogsvaktarområden m. m., undervisningspersonal av olika kategorier m. fl. Antalet tjänstemän på personalförtecknade tjänster utgjorde under året 823 fördelade på följande sätt:

Jägmästarpersonal inklusive assistenter utan jägmästarexamen	123
Kanslipersonal	132
Länsskogvaktar- och vägmästarpersonal	497
Undervisningspersonal	71

Annan personal än sådan, som finns uppförd på personalförteckning, anställes i mån av behov och tillgång på medel. Under året har på icke personalförtecknade tjänster i runt tal varit anställda 35 jägmästare och assistenter, 85 länsskogvaktare och vägmästare, däri inberäknade förste länsskogvaktare och biträdande länsskogvaktare, samt slutligen 70 respektive 130 tjänstemän tillhörande kategorierna kanslipersonal och undervisningspersonal. Vid bestämmande av anställningsvillkor för denna personal har skogsvårdsstyrelse att ställa sig till efterrättelse de föreskrifter, som meddelas av Kungl. Maj:t eller, efter Kungl. Maj:ts bemyndigande, av skogsstyrelsen.

Skogsvårdsstyrelserna har tillgång till egna fastigheter för bedrivande av undervisning (skogsbbruksskolor) samt för plantskoleverksamhet. För detta ändamål disponeras även — i viss utsträckning — förhyrda (arrenderade) fastigheter och lokaliteter.

II. Skogsforskningsinstitutet

Statens skogsforskningsinstitut utgöres enligt av Kungl. Maj:t utfärdad instruktion (SFS 1945 nr 439 med ändringar) det centrala organet för den

med statsmedel bedrivna skogliga forskningen i landet.

Institutet har två huvuduppgifter. Den ena är att genom vetenskaplig forskning

klargöra hur skogen under olika förhållanden lämpligen bör skötas, och den andra att genom en fortlöpande inventering uppskatta omfattningen och beskaffenheten av rikets skogstillgångar samt avverkningarnas storlek (riksskogstaxering). Dessutom har institutet en viss undervisningsskyldighet vid skogshögskolan.

Bakom denna allmänna beskrivning följer sig mångskiftande uppgifter. För fullgörande härav är institutet uppdelat på följande sju avdelningar:

1. Avdelningen för skogsproduktion.
2. Avdelningen för skogsförnygring.
3. Avdelningen för botanik och marklära.
4. Zoologiska avdelningen.
5. Avdelningen för skogstaxering.
6. Genetiska avdelningen.
7. Avdelningen för arbetslära.

Förutom dessa avdelningar finns, gemensamma för institutet, ett kontor för matematisk statistik och ett kansli samt ett driftslaboratorium för markanalyser.

Institutet står under överinseende av en för skogshögskolan och institutet gemensam styrelse. Denna utgöres av cheferna för domänstyrelsen och skogsstyrelsen, skogshögskolans rektor och chefen för institutet såsom självskrivna ledamöter samt för närvarande sju av Kungl. Maj:t för en tid av tre år utsedda ledamöter.

Den närmaste ledningen av institutet tillkommer en av Kungl. Maj:t utsedd chef. Chefens huvuduppgift är att samordna och leda arbetet inom institutet samt uppehålla kontakten med andra forskningsgrenar och med den skogliga praktiken.

De olika avdelningarna förestås av

avdelningsföreståndare med professors ställning, som vid sin sida har en eller flera försöksledare. Föreståndare och försöksledare har var och en sina särskilda forskningsområden. De biträds i sitt arbete av ett för de olika avdelningarna växlande antal assistenter, skogsmästare, skogstekniker, laboratoriebiträden och andra hjälpkrafter. Kontoret för matematisk statistik står under ledning av en försöksledare, som därvid närmast biträds av en assistent. Kansliet förestås av en förste byråsekreterare.

Forskningen vid institutet grundar sig huvudsakligen på analys och bearbetning av i fältet insamlad observationsmaterial. Fältarbetet är därför mycket omfattande. Institutet har sålunda flera tusen fasta försöksytor och tillfälliga undersökningsytor fördelade över hela landet. Dessutom disponerar institutet fem försöksparker med en sammanlagd areal av ungefär 4 700 ha skogsmark, nämligen Tönnersjöhedens försökspark i Halland, Siljansfors försökspark i Dalarna, Svarbergets och Kulbäckslidens försöksparker i Västerbotten samt Bogesunds försökspark invid Stockholm. För tillsynen av dessa anläggningar svarar närmast å desamma stationerade skogsmästare.

Enligt beslut av 1961 års riksdag (Kungl. Maj:ts proposition 1961:118) skall skogshögskolan och statens skogsforskningsinstitut fr. o. m. den 1 juli 1962 förenas i en gemensam organisation, benämnd skogshögskolan.

Resultaten av institutets verksamhet beaktas dels i särskilda publikationsserier, främst Meddelanden från Statens skogsforskningsinstitut, dels i facktidsskrifter dels genom föreläsningar och praktiska demonstrationskurser.

III. Skoglig undervisning

Den högsta skogliga utbildningen erhålls vid skogshögskolan & Experimentalfältet utanför Stockholm. Efter en studietid vid denna av ca 4 år avlägges civiljägmästarexamen. Numera finns även möjligheter att efter mer specialiserade studier avlägga skogsvetenskaplig licentiatexamen och doktorsgrad. Av 59 inträdessökande till skogshögskolan 1960 antogs 37 som elever och av 61 inträdessökande 1961 antogs 36. År 1960 utexaminerades 34 civiljägmästare och 1961 44.

Statens skogsmästarskola, belägen i Skinnskatteberg i Västmanlands län, har till uppgift att genom teoretisk och praktisk undervisning meddela sådana kunskaper i skogshantering, som erfordras bl. a. för förvallare i det mindre och medelstora skogsbruket samt för vissa andra befattningshavare i allmän och enskild tjänst inom skogsbruk och träförädling, där högre kompetens än den som skogsskolorna ger, är önskvärd. För inträde erfordras genomgång av skogsskola med goda betyg eller ock realskola eller lantbruksutbildning, de båda senare kompletterade med skoglig praktik. Kurstiden är 15 månader. År 1960 utexaminerades från skolan 20 skogsmästare och 1961 20. Av de 52 inträdessökande 1960 antogs 20 och av 70 inträdessökande 1961 antogs 28.

De åtta skogsskolornas (varav sju är statliga och står under domänstyrelsens tillsyn) uppgift är att meddela teoretiska kunskaper och praktisk insikt och färdighet i skogshanteringen i den utsträckning, som erfordras för tjänster såsom kronojägare, länsskogvaktare, skogvaktare eller andra därmed jämförbara arbetsledare inom skogsbruket. Skolorna är belägna i Älvsbyn, Hällnäs,

Bispgården, Bjurfors, Bjärka-Säby, Östad och Kalleberga (statliga) samt i Gammelkroppa (privat). Kurserna är ettåriga. Vid skolorna utexaminerades 1960 sammanlagt 166 elever och 1961 var antalet utexaminerade 166; av 285 sökande hösten 1960 antogs 166 nya elever och av 507 sökande hösten 1961 antogs 166 nya elever.

För inträde i samtliga ovan berörda skolor erfordras genomgång av årskurs 1 vid skogsbruksskola samt 4 månaders kompletteringskurs. Sistnämnda kurs anordnades 1960 vid fyra härför avsedda skolor. Av dessa bedrevs två av domänverket, Storsund och Skinnskatteberg, och en av skogsstyrelsen i samarbete med skogsvårdsstyrelsen i Kronobergs län Åsa (vårkurs)/Araby (höstkurs); den fjärde var privat, Gammelkroppa. Vid domänverkets båda skolor hölls två kurser om vardera fyra månader. I Åsa anordnades en kurs och i Araby en kurs i vardera fyra månader, medan den i Gammelkroppa pågick i fem månader. Under 1960 antogs och utexaminerades vid dessa skolor inalles 204 elever och under 1961 178, vilket motsvarar ungefär en tredjedel av de sökande.

Huvudparten av den statsunderstödda skogliga yrkesutbildningen handhas av skogsvårdsstyrelserna under skogsstyrelsens ledning. Verksamheten genomföres i nära samråd med skogsbrukets olika företrädare.

Yrkesutbildningen bedrivs i form av grundutbildning och vidareutbildning och riktar sig till såväl skogsarbetare som skogsbrukare. Med grundutbildning förstås den undervisning av grundläggande natur som meddelas personer med ingen eller ringa yrkeserfarenhet,

företrädesvis ungdom i åldern 15—25 år. Vidareutbildning avser att bibringa redan yrkesverksamma ökade kunskaper inom ett eller flera skogliga ämnen.

Den allmänna grundutbildningen i skogligt yrkesarbete meddelas i årskurs 1 (lärlingskurser). Enär utbildningsmålet på detta stadium är detsamma för blivande skogsarbetare, skogsbrukare och aspiranter till skogsskola bedrivs undervisningen vid dessa kurser gemensamt för nämnda grupper. Lärlingskurserna utgör en kombination mellan skolmässig undervisning uppdelad på terminer (skolskeden) samt yrkesarbete under sammanhängande perioder utanför skolan och under fackmans ledning (praktikskeden). Under de senaste åren har försöksverksamhet med årskurs 2 startats. Dessa kurser har specialinriktats på skilda linjer. Under 1960/61 anordnades dylika kurser i skogshushållning, hästtransport och maskinteknik. Även denna utbildning består av skol- och praktikskeden.

Vidareutbildningen är uppdelad på två huvudlinjer, nämligen dels en arbetsteknisk linje för fördjupade kunskaper i arbetsteknik, arbetsplanering, maskinlära, körning och dylikt, dels en skogshushållningslinje med huvudvikten lagd på skogsvård, avverkningsplanering, aptering m. m. av värde för driften av ett bondeskogsbruk. Förutom nyssnämnda vidareutbildning är att märka den utbildning, som meddelas vid särskilda

förmanskurser. Kurslängden varierar från några dagar eller en vecka för vissa specialkurser till två eller tre månader för mera allmänna kurser.

Undervisningen är antingen muntlig eller kombinerad skriftlig (oftast korrespondenskurser) och muntlig. Till kursdeltagarna utgår elevunderstöd samt i vissa fall reseersättning och stipendier för förlorad arbetstid. Utöver ovanstående utbildningsverksamhet, för vilken medel anvisas under särskilt statsanslag, medverkar skogsvårdsstyrelserna i stor utsträckning vid anordnande av skogsbetonade fortsättningsskolor och i skogsundervisningen vid flertalet lantbruksundervisningsanstalter. Särskilda skogliga linjer har inrättats vid ett tiotal lantmannaskolor.

En omfattande upplysnings- och instruktionsverksamhet i både skogstekniska och skogsvårdande ämnen (genom skogsdag, utställningar, föredrag, ambulera instruktörer) förbereder och kompletterar den kursmässiga undervisningen.

Skoglig yrkesutbildning bedrivs även av domänverket samt av vissa skogsbolag och skogsägareföreningar m. fl.

Undervisningsverksamheten under läsåret 1960/61 redovisas i tabell KL.

Skogsvårdsstyrelsernas utbildningsverksamhet är i flertalet län koncentrerad till styrelsernas skogsbruksskolor. En kraftig utbyggnad och upprustning av dessa skolor pågår.

Tabell KL. Skoglig yrkesutbildning läsåret 1960/61
Professional training in forestry in the year 1960/61

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Kurstyp Type of course	Domänverket The State Forest Service			Bolag, skogsägarefören., lantmannaskolor m. fl. Companies, associations etc.			Skogsvårdsstyrelse County Forestry Board		
	Antal kurser No. of courses	Antal elever No. of pupils	Antal elev-dagar No. of pupil-days	Antal kurser No. of courses	Antal elever No. of pupils	Antal elev-dagar No. of pupil-days	Antal kurser No. of courses	Antal elever No. of pupils	Antal elev-dagar No. of pupil-days
1. Grundutbildning Vocational training									
11. Ungdomskurser Courses for young people									
avslutade (completed)	—	—	—	11	100	4 632	3	36	2 592
pågående (continued)	—	—	—	—	—	—	—	—	—
12. Årskurs 1 First year's course									
avslutade (completed)	—	—	—	—	—	—	—	—	—
skolskeden (theoretical) ...	—	42	3 570	4	47	3 784	65	901	102 870
praktiskskeden (practical) ...	—	—	7 350	—	—	10 244	—	—	105 025
pågående (continued)	—	—	—	—	—	—	—	—	—
skolskeden (theoretical) ...	—	—	—	—	—	—	1	12	828
praktiskskeden (practical) ...	—	—	—	—	—	—	—	—	468
13. Årskurs 2 Second year's course									
skogshushållning	—	—	—	—	—	—	—	—	—
forest management	—	—	—	—	—	—	—	—	—
skolskeden (theoretical) ...	—	—	—	—	—	—	12	126	8 980
praktiskskeden (practical) ...	—	—	—	—	—	—	—	—	10 978
hästkörning, hauling, horse	—	—	—	—	—	—	—	—	—
skolskeden (theoretical) ...	—	—	—	1	11	792	2	14	1 008
praktiskskeden (practical) ...	—	—	—	—	—	1 254	—	—	1 400
maskinteknik, machine technique	—	—	—	—	—	—	—	—	—
skolskeden (theoretical) ...	—	—	—	—	—	—	3	28	1 746
praktiskskeden (practical) ...	—	—	—	—	—	—	—	—	2 890
2. Vidareutbildning Continuation courses									
21. Drivning Felling and hauling									
21.1 Allmän General									
≤ 5 dagar ≤ 5 days	—	—	—	13	178	324	5	47	196
6—12 » 6—12 »	1	13	156	—	—	—	7	70	600
>13 » >13 »	—	—	—	—	—	—	6	67	1 659
21.2 Motorsågning Motorsawing									
≤ 5 dagar ≤ 5 days	42	295	738	15	198	883	33	373	1 110
6—12 » 6—12 »	12	86	516	11	113	678	99	1 096	6 600
21.3 Körning, häst Hauling, horse									
≤ 5 dagar ≤ 5 days	11	117	585	39	1 333	1 488	43	533	1 197
6—12 » 6—12 »	—	—	—	2	14	84	6	51	306

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
21.4 Körning, traktor Hauling, tractor									
≤ 5 dagar ≤ 5 days	1	10	30	11	119	283	—	—	—
6—12 » 6—12 »	2	20	210	2	14	126	4	51	329
>13 » >13 »	—	—	—	2	23	404	—	—	—
21.5 Kombinerad skriftlig och muntlig undervisning ... Courses with written and oral instruction	—	—	—	—	—	—	13	144	505
21.6 Instruktionsverksamhet Instruction-days	—	—	—	19	615	615	489	3 425	4 437
21.7 Övriga kurser Other courses	3	39	186	3	84	217	—	—	—
22. Skogshushållning Forest management									
22.1 Allmän General									
≤ 5 dagar ≤ 5 days	—	—	—	14	613	613	—	—	—
6—12 » 6—12 »	—	—	—	—	—	—	17	207	1 285
>13 » >13 »	—	—	—	—	—	—	—	—	—
22.2 Beståndsanläggning Establishing of stands									
≤ 5 dagar ≤ 5 days	—	—	—	17	450	683	17	222	592
6—12 » 6—12 »	—	—	—	—	—	—	5	54	318
22.3 Beståndsvård Tending of stands									
≤ 5 dagar ≤ 5 days	—	—	—	7	109	297	4	46	134
6—12 » 6—12 »	—	—	—	3	33	198	14	167	1 212
>13 » >13 »	—	—	—	—	—	—	2	27	455
22.4 Skogsmätning Timber-measuring									
≤ 5 dagar ≤ 5 days	—	—	—	136	2 779	3 225	13	156	438
6—12 » 6—12 »	—	—	—	5	60	504	57	683	4 848
>13 » >13 »	—	—	—	—	—	—	1	11	143
22.5 Kombinerad skriftlig och muntlig undervisning ... Courses with written and oral instruction	—	—	—	—	—	—	118	1 180	7 948
22.6 Övriga kurser Other courses	—	—	—	1	10	150	—	—	—
3. Förmansutbildning Courses for foremen									
31. Allmän General	—	—	—	9	123	1 511	6	76	3 346
32. Handledare Instructors	—	—	—	—	—	—	4	54	1 822
33. Fortbildning Advanced training	2	41	738	10	83	1 194	1	20	120
4. Skogshetade fortsättningsskolor Continuations schools with emphasis on forestry	2	60	3 600	15	220	9 320	133	1 839	73 451
5. Övriga kurser Other courses	—	—	—	13	158	873	—	—	—
6. Skogsundervisning vid lantmannaskolor Silvicultural instructions at farm schools									
— 50 timmar	—	—	—	—	—	—	29	610	—
51—120 »	—	—	—	3	46	—	33	626	—
121—200 »	—	—	—	1	23	—	12	182	—
201—300 »	—	—	—	8	175	—	14	194	—
301—400 »	—	—	—	—	—	—	4	56	—
401— »	—	—	—	2	21	—	—	—	—

Av skogsvårdsstyrelserna disponerade fastigheter avsedda för undervisningsändamål 1960/61

Län	Fastighetens namn	Prod. skogs- mark ha	Antal elev- platser		Län	Fastighetens namn	Prod. skogs- mark ha	Antal elev- platser	
			som- mar	vin- ter				som- mar	vin- ter
Nb	Björkfors	(906)	18	18	Ör	Åkerby	(206)	24	24
	Tärendö	200	40	40	Vstm	Västsura	617	28	28
	Lidmyrliden	1	18	18	Ups	Frossarbo	166	16	16
	Radnejaur	1	18	18					
	Tväråselet	1	18	18					
Vb	Bäcksjö	570	16	16	Sth	Ladvik	563	24	24
	Hammar	229	14	14	Sdm	Vallmotorp	250	34	34
	Småbacka	93	14	14	Ög	Västerby	187	32	32
	Vågnäs	(184)	16	16	Skb	Gårdsjö	(957)	12	12
Jtl	Halåsen	342	30	30		Klagsstorp	(500)	16	16
	Persåsen	(250)	16	16					
	Vägdalen	(200)	26	26					
Vnr	Ljungkog	263	18	16	Äbg	Rådde gård	(170)	16	16
	Bredbyn	(700)	14	14		Fredriksborg	1	16	16
	Skedom	421	38	38		Laxsjön	1	18	18
	Skogsgården				Jkp	Trollebo	348	24	24
	Junsele	(250)	16	16	Krb	Asa	(383)	16	16
Gvl	Viken	(240)	26	26	Klm	Lidhem	335	28	28
	Kratte Masugn	338	42	42	Gtl	Hejdes	240	16	16
	Friggesund	(250)	—	—	Gbg	Hensbacka	215	14	14
	centr.sk.				Hl	Lia	(161)	14	14
Kpb	Ljusdal centr.	(1 200)	—	—	Bl	Sjöarp	160	18	18
	verkst.sk.				Krs	Breanäs	89	24	24
	Rankhyttan	450	30	30	Mlm	Ullstorp	109	8	8
	Dädran	1	16	16					
	Opsaheden	1	12	12					
Vrm	Särna	1	12	12					
	Östäng	1	16	16					
	Södra Viken	350	30	30					
	Lundsholm	1	12	12					
	Geijersholm	1	16	16					

¹ ej avgränsade övningsområden.

Uppgifter inom parentes anger annan ägare än skogsvårdsstyrelsen.

IV. Föreningar och organisationer

Inom skogsbruket verkar ett stort antal föreningar och organisationer. För några av de viktigaste inom skogliga verksamhetsområden lämnas härnadan en översikt. Samma systematisering i ordningsföljden som i föregående årsböcker har bibehållits; sålunda behandlas först ideella föreningar, därefter föreningar för skoglig växtförädling, ekonomiska intresseföreningar, arbetsmarknadens föreningar samt slutligen föreningar för skogsbrukets rationalisering.

1. Ideella föreningar

Skogssällskapet, bildat i Göteborg 1912, är en ideell stiftelse utan egna ekonomiska syften, med uppgift — enligt av Kungl. Maj:t fastställda stadgar — att praktiskt verka för skogsproduktionens höjande och en förbättrad skogsvård. Sällskapet söker intressera primärkommuner och landsting m. fl. för att förvärva och iståndsätta kalmarker och vanvårdade skogsmarker. Genom att medverka vid skogarnas skötsel och ekonomiska förvaltning vill Sällskapet jämväl skapa goda föredömen i bygder. Även församlingar, stiftelser, sambruksföreningar m. fl. och, i vissa fall, sådana enskilda skogsägare, som inte har möjlighet att själva förvalta sina skogar, kan erhålla Sällskapets bistånd.

Under 1960 tog Sällskapet befattning med 475 st olika förvaltningsenheter omfattande sammanlagt 222 000 ha samt under 1961 med 506 st förvaltningsenheter omfattande sammanlagt 226 000 ha. Sällskapets personal bestod av ett 80-tal personer, därav 12 jägmästare och 46 skogsvaktare.

Svenska skogsvårdsföreningens syfte

är att verka för skogsvårdens främjande, främst genom anordnande av möten, överläggningar och exkursioner samt utgivande av publikationer. Föreningen ägnar också sin uppmärksamhet åt naturskydd, landskapsvård samt jaktvård. Antalet medlemmar i föreningen var vid utgången av år 1960 9 729. Förutom tidskrifterna »Skogen» och »Svenska skogsvårdsföreningens tidskrift» utges från föreningen diverse upplysningskrifter, en skogskalender m. m.

Stiftelsen Skogsveckans uppgift är att under benämningen »Skogsveckan» organisera möten med sammanslutningar, vilkas verksamhet berör skogsbruk och skogsindustrier, för att underlätta såväl deltagandet i dessa möten som personliga sammanträffanden och överläggningar mellan skogsnäringsens företrädare.

Vid skogsveckan hålls allmänna sammanträden för behandling av för skogsnärings betydelsefulla frågor. 55 organisationer är anslutna.

Norrlands skogsvårdsförbund, som stiftades 1883, har till syfte att främja god vård och skötsel av skogarna i Norrland och Dalarna. Förbundet verkar genom att anordna möten, exkursioner och föredrag samt genom utgivande av »Norrlands skogsvårdsförbunds tidskrift» och fr. o. m. 1960 tidningen »Skogs Norrland». Förbundet har från eget förlag utgivit diverse skogliga handböcker såsom »Praktisk skogshandbok», »Handledning i skogshushållning» och »Den nordsvenska skogsmarken». Dessutom utges nu en serie populära upplysningskrifter.

Västra Sveriges skogsvårdsförbund, som bildades 1895, avsåg ursprungligen att sammanföra skogligt intresserade

personer till diskussion och meningsutbyten samt att verka för skogsodling inom de vidsträckta kalmarksområden, som av ålder funnits inom Västsverige. Sedermera utvidgades förbundets program i det att man under 1940-talet började arbeta även för åstadkommande av bättre beståndsvård, främst ungskogs-röjning.

Verksamheten bedrivs huvudsakligen inom Älvsborgs, Göteborgs och Bohus samt Hallands län. Förbundet söker intressera skogsägarna att bilda skogsvårdsföreningar eller skapa skogsbruksområden i avsikt att få till stånd intensivare skogsvård och understödjer även genom lämnande av bidrag bildande av sådana sammanslutningar. Dessutom anordnas diskussionsmöten och exkursioner.

Förbundet utger regelbundet en årskrift med redogörelse för årets verksamhet och med inlägg i skogliga frågor. På förbundets initiativ och med dess ekonomiska stöd startades Östads skogsskola i november 1958.

Sveriges skogsägareförbund utgör en sammanslutning av större enskilda skogsägare i landet, främst skogsbolagen men även i viss omfattning andra större enskilda skogsägare. Vissa skogsägarande samfälligheter och stiftelser tillhör även förbundet. Dettas uppgift är att i ärenden av skogs-, jord- och skattepolitisk natur representera storskogsbrukets intressen inför statsmakterna och allmänheten. I detta syfte verkställer förbundet utredningar och avger yttranden till regering och riksdagsutskott, ämbetsverk och andra myndigheter i lagstiftnings- och övriga frågor, som berör skogsbruk, jordäganderätt, social jordlagstiftning, skogsbeskattnings, skogligt transportväsende, skogsundervisning och skogsforskning m. m. Förbundet bedriver vidare upplysnings-, propa-

ganda- och pressverksamhet inom dessa ämnesområden till hävdande av del större enskilda skogsbrukets intressen. Till medlemmarnas tjänst utövas även viss service- och informationsverksamhet. Förbundets medlemmar representerar en sammanlagd areal av ca 5,6 milj. ha produktiv skogsmark.

Sveriges häradsallmänningsförbund, i vilket samtliga 60 häradsallmänningar är medlemmar, har till syfte att åstadkomma samarbete mellan allmänningarna för att därigenom befrämja utvecklingen av deras skogsbruk efter sunda ekonomiska, administrativa och skogliga riktlinjer och därvid tillvarata allmänningsdelägarnas berättigade intressen. Allmänningarnas totala areal uppgår till ca 95 000 ha produktiv skogsmark.

Svenska flottledsförbundet har till ändamål att utgöra ett samband mellan dem, som är teoretiskt eller praktiskt intresserade av flottning och närbesläktade spörsmål, samt att gagna flottningsväsendets utveckling i olika avseenden. Förbundet deltar med 6 delegater i det Nordiska flottningsrådet och samarbetar sålunda verksamt med flottningsorganisationer i Finland och Norge. Förbundet verkar bl. a. genom föreläsningar (2 dagar under varje skogsvecka), utredningar, studieresor och framställningar till myndigheter. Sedan 1912 utges en publikation, numera kallad Svenska flottledsförbundets årsbok (1 000 ex.), som innehåller årsmötesfördrag, exkursionsreferat, flottningstekniska artiklar samt matrikel över anslutna ledamöter (1960: 40 flottningsföreningar, 7 skogsindustrier samt närmare 340 personliga ledamöter). Under 1961 har framlagts ett förslag till ökad verksamhet. Förslaget beräknas bli fastställt under 1962. Ändringen i förbundets verksamhet består i huvudsak i att

skogsbuket får ökad representation i styrelsen, att ett nära samarbete etableras med forskningsstiftelsen SDA och att publikationsverksamheten kommer att utökas.

Svenska jägareförbundet, som stiftades 1830, verkar för villtvård och jaktkultur och åtnjuter för sin verksamhet bidrag från jaktvårdsfonden. Under förbundet sorterar tjugofem länsjaktvårdsföreningar, till vilka omkring 2 070 lokalorganisationer varit anslutna. Antalet medlemmar var 68 400 aktiva och 115 300 passiva år 1961. Förbundet bedriver numera en omfattande central verksamhet bl. a. genom kurser för jaktvårdare och blivande jaktvårds konsulenter, genom fältbiologisk och veterinär forskning samt genom den av förbundet utgivna tidskriften »Svensk jakt» (upplaga omkring 80 000 ex.).

2. Föreningar för skoglig växtförädling

Föreningen Skogsträdsförädling började sin verksamhet den 1/4 1959 genom sammanslagning av Föreningen för växtförädling av skogsträd och Sällskapet för praktisk skogsförädling. Till föreningen är som stödjande medlemmar anslutna domänstyrelsen, samtliga skogsvårdsstyrelser, samtliga skogsägarföreningar samt huvudparten av svenska skogsbolag och en del allmänningsskogar. Föreningen har till syfte att bedriva praktisk, servicebetonad, skoglig växtförädling och förnygringsforskning av betydelse för denna serviceverksamhet samt att utöva konsulterande verksamhet för medlemmarnas räkning och medverka till att gjorda erfarenheter och uppnådda resultat omsättes i praktiken. Föreningens verksamhetsområde omfattar hela landet, som indelats i fyra distrikt, nämligen norra distriktet, med Sundmo försöksstation, mellersta di-

striktet, med Uppsala som huvudort, sydvästra distriktet, med Brunsbergs försöksstation, samt sydöstra distriktet, med Ekebo försöksstation.

Föreningen har utgett berättelse över verksamheten 1959 samt årsbok 1960, vari redogörelser lämnats för de olika distriktens forskning och service. Förutom genom medlemmarnas avgifter har verksamheten bekostats av anslag från Fonden för skoglig forskning samt av avkastning från egna fonder och genom försäljning av ympar m. m.

Samarbetsnämnden för skoglig växtförädling och genetik är dels ett forum för vetenskapliga programdiskussioner på den skogliga växtförädlingens och skogsgenetikens område och dels ett samordnande organ för den skogliga fröplantageverksamheten.

Nämnden är sammansatt av representanter för skoglig forskning och administration samt för det praktiska skogsbrukets. I samarbete med de skogliga förädlingsorganen i Sverige har nämnden under anläggning 91,5 ha egna forskningsplantager, lika fördelade på Syd-, Mellan- och Nordsverige. Dessa plantager skall tjäna det dubbla syftet att dels utgöra grunden för en utbyggnad av de skogliga fröplantagerna, dels effektivt bidra till att föra forskningen inom plantageområdet framåt. Allt eftersom forskningsplantagerna realiserats och erfarenheter rörande plantagernas anläggning och skötsel vunnits, har domänverket och skogsvårdsstyrelserna i större omfattning börjat anlägga skogsfröplantager, s. k. *allmänna plantager*.

Av den planerade allmänna plantagearealen om 551,5 ha har hittills ympar motsvarande en färdigställd areal av ca 210 ha utplanterats. Anläggningen av dessa plantager sker under samverkan mellan nämnden, genetiska avdelningen vid Statens skogsforskningsinstitut och

numera Föreningen Skogsträdsförädling. Samarbetsnämnden sorterar i administrativt hänseende under skogsstyrelsen.

3. Ekonomiska intresseföreningar

Skogsägareföreningarna, som under 1920- och 1930-talen bildades i olika delar av landet, var antingen ideella, med huvudsyfte att verka för ökat intresse för skogsvård och därmed för ökad och förbättrad skogsproduktion, eller ekonomiska föreningar vars arbetsuppgifter även omfattade försäljning av medlemmarnas skogsprodukter. Under 1930-talet upptog samtliga ideella föreningar försäljningsverksamhet på sitt arbetsprogram och ombildades därvid till ekonomiska föreningar. 1932 bildades föreningarnas centralorgan, numera Sveriges skogsägareföreningars riksförbund (SSR), med uppgift att främja medlemmarnas ekonomiska och övriga gemensamma angelägenheter bl. a. genom att föra deras talan inför statsmakterna, att verka för ett ökat intresse för skogsvårdsarbetet samt att upprätthålla förbindelse och samarbete med andra skogliga institutioner och sammanslutningar liksom med jordbrukets organisationer.

I det följande lämnas en del sifferuppgifter om Riksförbundets och föreningarnas verksamhet vid slutet av 1961, varvid motsvarande tal för 1960 sättes inom parentes.

Medlemsantalet i de till Riksförbundet anslutna 23 skogsägareföreningarna var vid 1961 års slut 130 457 (127 607) med en produktiv skogsmarksareal av 6 742 308 ha (6 580 019).

Jämsides med merkantil och industriell verksamhet bedriver föreningarna en rådgivande och upplysande verksamhet av betydande omfattning. Sålunda

informerar medlemmarna bl. a. om aktuella marknads- och avsättningsfrågor, om skogligt tekniska och ekonomiska spörsmål, om organisationsfrågor o.s.v. Föreningarna anordnar, dels själva och dels i samarbete med skogsvårdsstyrelserna och andra organisationer s.k. skogs dagar med demonstrationer, föreläsningar, diskussioner samt tävlingar. Antalet sådana skogs dagar var 1961 368 (500) med ett deltagarantal av ca 25 000 (31 000). Kortare kurser har ordnats bl. a. 252 i aptering (118) med 6 050 deltagare (2 437), 21 i redskapsvård (6) med 500 deltagare (190) samt 251 andra kurser (18) med 2 113 deltagare (389). Vidare har biträdeshjälp lämnats vid 157 av skogsvårdsstyrelserna anordnade kursdagar (62) med 917 deltagare (478). Föredrag i organisatoriska, tekniska och ekonomiska ämnen har hållits vid 603 olika tillfällen (523) inför ca 28 000 åhörare (19 000). Undervisning har meddelats i lantmannaskolor vid 63 kursdagar (49) och med 808 elever (433).

Skogsägareföreningarnas verksamhet inom skogsvårdens område ökar successivt. Genom av föreningarna organiserade fasta arbetslag eller på annat sätt har för medlemmarnas räkning utförts hygesrensning, bränning, markberedning, sådd, planering, röjning, stämpling, dikning och vägbyggnad. Föreningarna har även utfört taxeringar och värderingar samt upprättat skogsbruksplaner för medlemmarnas räkning. Likaså har avverkningsarbeten, såväl vinter- som sommarhuggning, utförts för medlemmar som av någon anledning behövt hjälp. Bl. a. för detta ändamål har föreningarna fast anställt arbetskraft, som under senare år ökat betydligt. Med början 1955 har frivilligt samarbete mellan enskilda skogsägare bedrivits i fastare form inom skogsbruksområden. Skogs-

ägarens anslutning till området på viss tid, t. ex. 5 år, sker genom personligt avtal, enligt vilket skogsägareföreningen i mån av behov lämnar sakkunnigt biträde i allt som rör fastighetens skogsbruk samt anskaffar erforderliga större maskiner och skogsredskap. Kostnaderna för skogligt biträde m. m. regleras enligt självkostnadsprincipen.

Denna verksamhet har efterhand mötts av stigande intresse från skogsägarnas sida, vilket framgår av följande data om bildandet av skogsbruksområden:

Bildat år	Antal
1955	1
1956	9
1957	14
1958	8
1959	7
1960	24
1961	57

Summa åren 1955—61 120 st

Vid 1961 års utgång var sålunda 120 skogsbruksområden i verksamhet (f. å. 63), omfattande ca 6 800 skogsägare (f. å. 3 400) och ca 455 000 ha (f. å. 250 000). I de fyra nordligaste länen har s. k. samverkansområden bildats gemensamt av skogsägareföreningar och skogsvårdsstyrelser. För ändamålet utgår statsbidrag till vissa skogliga åtgärder. Vid utgången av 1961 var drygt 40 sådana områden bildade.

Inom den skogsindustriella verksamheten har Skogsägarnas cellulosa A.B. (SCB) vid sin fabrik i Mönsterås under år 1961 producerat drygt 89 000 ton sulfatmassa (82 000), vilket i jämförelse med beräknad kapacitet innebär en klar produktionsstegring. Vid full utbyggnad skall ca 160 000 ton massa produceras.

I Mörrum pågår programenligt uppförandet av en ny sulfatfabrik, A.B. Mörrums Bruk, med en planerad produktionskapacitet av 140 000 ton. Driften

vid fabriken beräknas komma i gång under hösten 1962.

Ett kraftigt tillskott till skogsägareförerelsens engagement i större skogsindustrier skedde under 1961 i och med Norrlands skogsägares cellulosa A.B:s (NCB) förvärv av dels Sandvikens Sulfatfabrik vid Kramfors, dels Hörnefors sulfatfabrik med finpappersbruk. Sammanlagda kapaciteten vid dessa två företag uppgår till ca 125 000 ton.

I Skånes cellulosa A.B. har arbetena fortsatt med utvidgning av Brobyanläggningen för halvkemisk massa och papper. Vid Strömsnäs Bruks A.B., Fridafors Fabriks A.B. och spånskivefabriken i Äryd jämte Hultsfredsindustrierna har väsentliga produktionsökningar skett under året 1961.

På Gotland är en lamellträfabrik under uppförande och tillverkningen beräknas börja under 1962.

Skogsägareföreningarna och deras dotterföretag har under 1961 innehållit och drivit 19 ramsågverk, 26 arisågverk, 22 cirkelsågverk, 1 bandsågverk, 7 snickerifabriker, 10 impregneringsverk, 21 brädgårdar, 6 vedgårdar, 3 massafabriker med pappersbruk, i vilka egen produktion av slipmassa, sulfat- och sulfatmassa förädlas till papper, papp och kartong, en spånskivefabrik, en kartongfabrik, en årfabrik och en mekanisk verkstad för tillverkning av brädgårdstruckar. Vid föreningarnas och dotterföretagens sågverksanläggningar har under året producerats inalles 94 600 standards (89 800), varav 61 300 standards ramsågat virke (54 400) och 33 300 standards band-, ari- och cirkelsågat virke (35 400). Genom legosågning har därutöver försågats 4 700 standards (4 300). Tillverkningen av massa har uppgått till 165 000 ton (150 000) för export och vidare förädling i egna industrier. Produktionen av papper, papp

och kartong var 1961 ca 95 000 ton (87 000), som delvis vidareförädlas till säckar, emballage m. m.

Riksförbundet har för föreningarnas räkning under året exporterat props, massaved, stolpar, slipers och sågade varor till ett sammanlagt värde av omkring 16 milj. kr (21 milj.). Härtill kommer en ganska omfattande export av sågat virke direkt från vissa skogsägareföreningar. Riksförbundets och skogsägareföreningarnas totala omsättning utgjorde 1961 ca 614 milj. kr (504 milj.) eller totalt ca 854 milj. kr (710 milj.), om även dotterföretagens omsättning medräknas.

Jordbrukarnas Föreningsblad, Riksförbundets officiella tidningsorgan, har genom samprenumeration utgått till organisationens samtliga medlemmar, som däri fortlöpande informerats i aktuella föreningsangelägenheter och skogligena frågor. Tidningen har utgått i en upplaga av ca 340 000 exemplar. Riksförbundets faktdokument »Skogsägaren» har utkommit med 12 ordinarie nummer i en upplaga av 30 000 exemplar, ett extranummer i en upplaga av 95 500 exemplar och ett specialnummer med en upplaga av 295 000 exemplar.

Nordsvenska virkesföreningen, Häl-singlands virkesförening samt Västsvenska och Sydsvenska virkesföreningarna har till syfte att tillvarata sina respektive medlemmars gemensamma intressen i frågor rörande virkespolitik och virkesförsörjning. För detta ändamål föres bl. a. förhandlingar om virkespriser och dylikt med skogsägareföreningarna och deras riksförbund liksom med domänverket. Västsvenska virkesföreningen omhänderhar även flottningarna i Upp-sälvens flodsystem (Dalslands kanal). Inom de områden där skogsindustrierna icke sammanslutit sig i virkesföreningar — Värmland, Dalarna och

Gästrikland — samarbetar de större industrierna med ungefär enahanda syfte-mål. Praktiskt taget samtliga större skogsindustrier i riket är anslutna till virkesföreningar eller samverkar i virkesfrågor på sätt nyss sagts.

4. Arbetsmarknadens föreningar

Föreningen Skogsarbeten utgör arbetsgivarorganisation för bolagsskogsbruket och flottningen i norra Sverige (fr.o.m. Olandsån och norrut).

Medlemmar i föreningen är:

A	idkare av skogsbruk och rundvirkes-hantering
B	» » flottning
C	» » flottläggning
D	» » virkesmätning

Föreningen har en centralstyrelse med säte i Stockholm, och verksamhetsområdet är uppdelat på sju distrikt. Föreningens ändamål är att tillvarata medlemmarnas intressen i frågor, som avser förhållandet mellan arbetsgivare och arbetstagare; den ingriper därmed i praktiskt taget alla arbetsmarknads-frågor inom sitt verksamhetsområde, ehuru lönefrågorna kommer i främsta rummet. — Flertalet större skogsbolag inom verksamhetsområdet, samtliga flottningsföreningar utom en och samtliga virkesmättningsföreningar är medlemmar i Föreningen Skogsarbeten. Föreningen står tillsammans med domänverket som stiftare av Forskningsstiftelsen SDA, varom mera nedan.

Svenska Lantarbetsgivareföreningen (SLA) är en sammanslutning av arbets-givare inom jordbruket och trädgård-snäringen i hela landet samt skogsbruket i mellersta och södra Sverige. Förening-en tillvaratar medlemmarnas intressen i alla viktigare arbetsmarknadsfrågor bl. a. genom att förhandla om kollektiv-

avtalsfrågor, genom yttranden i lag-stiftningsfrågor och genom att befrämja arbetsstudieverksamhet.

Föreningen hade 1961 över 10 000 medlemmar representerande bl. a. 630 000 ha jordbruk och 1 100 000 ha produktiv skogsmark.

De tre södra virkesmättningsförening-arna bildar en särskild grupp inom föreningens skogssektion. Vidare finns en grupp omfattande ett trettiotal skogs-plantskolor och i den allmänna sektion-en ingår bl. a. 110 sågverk.

Föreningen står tillsammans med do-mänverket som stiftare av Mellan- och Sydsvenska Skogsbrukets Arbetsstudier (MSA).

Föreningen utger Svenska Lantarbets-givareföreningarnas Tidskrift.

Värmlands och västra Bergslagens skogsarbetsgivareförening (Vevebe) är en sammanslutning av skogs-, flott-nings- och virkesmättningsarbetsgivare i Värmland jämte angränsande delar av Älvsborgs, Örebro och Kopparbergs län. Antalet medlemmar är 53, varav 40 skogsbolag, 12 flottningsföreningar och 1 virkesmättningsförening.

Föreningen, vars kansli är beläget i Filipstad, har som sin huvuduppgift att för medlemmarnas räkning träffa kollektiva arbets- och löneavtal beträffande skogs-, flottnings-, virkesmättnings- och därmed förknippade arbeten samt att stå medlemmarna till tjänst i frågor rörande avtalens tillämpning liksom också i andra frågor rörande förhål-landet mellan arbetsgivare och arbets-tagare.

I syfte att åstadkomma ändamåls-enliga betalningssystem för de olika arbe-tena äger ett fortlöpande samarbete rum med Föreningen Värmlands skogsarbets-studier (VSA).

Arbetstagarparten representeras av:

1. Till Landsorganisationen anslutna

Svenska skogsarbetareförbundet (t.o.m. 31 december 1961 »Svenska skogs- och flottningsarbetareförbundet»), som för-handlar om löner för huggare, körare, flottnings- och skiljningsarbetare, vir-kesmätare m. fl. grupper inom skogs-bruket. Förbundet, som har ca 40 000 medlemmar, har sitt säte i Gävle och omspanner med sin verksamhet hela riket.

2. *Riksförbundet Landsbygdens Folk* (RLF), som är en bondeorganisation omfattande hela landet, har ca 200 000 medlemmar. Förbundet förhandlar bl.a. om löner för skogskörningsarbete och kolningsarbete, ca 35 000—40 000 av medlemskåren beröres av dessa förhand-lingar. Arbetet utföres i huvudsak så-som binäring till det ofullständiga jordbruket.

5. Föreningar för skogsbrukets rationalisering

Forskningsstiftelsen SDA:s (förutva-rande Föreningen Skogsarbetens och Kungl. Domänstyrelsens arbetsstudie-avdelning) verksamhet har framförallt under de senare åren inriktats på att ge-nom arbets-, tids- och metodstudier samt försök av olika slag rationalisera redskap, maskiner och arbetsmetoder m. m. i första hand inom avverknings-arbetet. Studier i avsikt att förbättra skogsbrukets arbets- och löneavtal intar ävenledes en framskjuten plats på ar-betsprogrammet. Under 1961 har spe-ciellt intresse ägnats högmekaniserade drivningsmetoder. I avsikt att snabbare lösa frågor sammanhängande framför-allt med dessa har en ny form av grupp-arbetet startat.

Stiftelsen är organiserad på tre fors-kande avdelningar: en *teknisk avdel-ning med försöksstation* i Lycksele, en *arbetsstudieavdelning* och en *utred-*

ningsavdelning. Det undersökningsmaterial avdelningarna insamlar bearbetas av en särskild *bearbetningsavdelning*, som sorterar under utredningsavdelningen. För att tillgodose kraven på förmedlings- och propagandaverksamhet finns en *förmedlingsavdelning*, som genom skriftliga meddelanden, handböcker, broschyrer, film, föredrag, demonstrationer och en omfattande kursverksamhet m. m. förmedlar de viktigaste undersökningsresultaten till medlemsföretagen och bedriver propaganda för rationella redskap och arbetsmetoder. — Som ett organ för samarbete mellan arbetsgivare och arbetstagare i arbetsstudie- och rationaliseringsfrågor upprättades 1948 en *arbetsstudienämnd* med representanter från forskningsstiftelsen samt från Skogsarbetsreförbundet och Riksförbundet Landsbygdens Folk. — Forskningsstiftelsen SDA:s verksamhet under 1961 har bl.a. omfattat fortsatta studier av maskinell barkning och brett upplagda studier av virkeskörning med traktor i terräng på snöföre och barmark, även innefattande studier av huggarbrossling och hantering av virket med tillhjälp av olika maskinella hjälpanordningar. Försök med maskinell kvistning har gjorts, och nyare typer av motorsågar har provats. Ny typ av vinschutrustning med dubbeltrummig vinsch har färdigställts att monteras på traktorödragna bandkärror. Arbetet har nedlagts på att utveckla lastbilens terränggående egenskaper. I samarbete med MSA och VSA har hos tillverkarna tillgången på olika slag av redskap avsedda för traktortransport i terräng inventerats och redogörelse utarbetats. Den tidigare påbörjade utvecklingen och provningen av traktorband har fortsatt. Tidigare igångsatt utredning av skogsbrukets maskinkostnader har, i samarbete med de andra arbetsstudieav-

delningarna och särskilt tillkallad expertis, fortsatt.

Till uppdragsgivare och utomstående har arbetsstudieresultaten förmedlats dels genom en omfattande kursverksamhet, dels genom utgivande av olika publikationer såsom Meddelanden, Redogörelser, Redskapsboksblad, Aktuell Information, Referat m. m. Kortare reportagefilmer rörande olika former av terrängtransporter har under året upptagits.

Föreningen Värmlands skogsarbetsstudier (VSA) i Filipstad har som medlemmar 6 större skogsbolag inom Värmland med närliggande områden. Föreningen utför arbetsstudier och undersökningar för avtalsfrågor och rationalisering inom skogsbruket samt verkar för bättre redskap, arbetsmetoder och organisationsformer inom främst avverkningsarbetet. Föreningen förfogar över en verkstad för redskapsservice och tekniska försök. Vunna erfarenheter och resultat förmedlas bl. a. genom skriftliga redogörelser och kursverksamhet.

Under 1960 har genomförts studier över huggning med motorsåg för konstruktion av nytt huggningsavtal. Undersökningarna avslutades under 1961. Av övriga mera omfattande utredningar inom huggningsområdet märkes studier över samordning huggare—häst och huggare—traktor vid direktutkörning på stickväg.

Maskinbarkning med s. k. »kryssare», en lastbilsmonterad Cambio i kombination med griplastare, har följts upp vid ett av medlemsföretagen. Utom samordningsproblemen har på transportsidan bl. a. effekten av bunthantering särskilt studerats. Lunning med radio-manövrerad vinsch har provats, varvid speciellt beaktats möjligheterna att använda vinschen för lastning i direkt an-

slutning till lunning. De specifika problemen med vinschens radioutrustning har föranlett VSA att anordna några kurser för trimning av »radiolunnare».

En ekonomisk jämförelse rörande maskinell och manuell hyggesrensning och röjning har utförts. Samtidigt granskades olika faktors inverkan på arbetsvärdigheten vid maskinell röjning och rensning.

Vinschens plats i transportkedjan har ytterligare penetrerats under 1961. Sålunda har bl. a. studerats vinschning av hela träd mot traktor på stickväg.

Under 1961 har vidare den amerikanska traktorn Tree-Farmer testats och arbetsorganisationen vid stamlunning med denna traktortyp utvecklats.

Teknisk granskning av motorsågen som kvistningsredskap har utförts. Kontakt med svensk tillverkare har i samband därmed tagits för att söka nå en acceptabel lösning av frågan.

Utvecklingen inom terrängtransporten mot en ökad mekanisering föranledde VSA under 1961 att anordna 3-dagars kurser för medlemsföretagens förvaltare och skogvaktare. Kurserna behandlade kalkylering och drivningsplanläggning vid terrängtransport med traktor.

Mellan- och Sydsvenska skogsbrukets arbetsstudier (MSA), som började sin verksamhet 1950, har till uppgift bl. a. att utföra undersökningar och arbetsstudier, som har samband med skogsbrukets avtalsfrågor, karllägga och beskriva inom skogsbruket använda arbetsmetoder, redskap och organisationsformer, genom skriftliga och muntliga redogörelser samt i bild och film sprida kunskap om vunna resultat, verka för utbildning av i skogsbruket sysselsatta, utöva rådgivande verksamhet till tjänst för medlemsföretagen samt att samarbeta med andra på området verkande organisationer. För det organiserade

sambandet med arbetstagarorganisationerna finns en arbetsstudienämnd med representanter för medlemsföretagen samt Svenska skogsarbetareförbundet, Riksförbundet Landsbygdens folk och Svenska lantarbetareförbundet.

MSA är organiserat på två forskande avdelningar, arbetsstudieavdelningen i Bromma och försöksstationen i Kalrineholm.

MSA har under 1960 avslutat de under 1959 påbörjade huggningsundersökningarna. En utredning angående kostnader för motorsågar har påbörjats, där ett antal huggare för kostnadsstatistik.

Försöken avseende mekaniserad terrängtransport har fortsatt och speciell uppmärksamhet ägnats samarbetet mellan huggaren och traktorföraren. I syfte att utöka materialet från traktorstudierna har MSA medverkat till att viss statistik föres vid ett antal traktordrivningar hos olika medlemsföretag.

En studie av virkestransport i svår terräng, med det vid MSA:s försöksstation konstruerade bandförsedda lunningsredskapet, har utförts.

Tidigare års undersökningar rörande markgrepp hos traktor och lastbildhjul har fortsatt. Funktions- och hållbarhetsprovning av gummifendrar på traktorband har genomförts.

På uppdrag av armétygförvaltningen har ett anspanssfordon för armén konstruerats.

Förmedlingsverksamheten har, såsom under tidigare år, omfattat distribution av föreningens publikationer. Vidare har anordnats kurs för yrkesverksamma hästkörare, informationskurser för skogsägare samt exkursioner i samband med pågående fällarbeten. Föreningen har dessutom tagits i anspråk för en rad angelägenheter förknippade med verksamhetens syfte.

Under 1961 har tidigare utförda hugg-

Tablå utvisande de väsentligaste bestämmelserna för bidragsgivning från

Anslag	Tillämpningsområde	Bidragsberättigade åtgärder
Statens skogsförbättringsanslag (kungörelse SFS nr 324/1960).	Skogar under skogsvårdslagen utom häradsallmänningar.	Återväxtåtgärder, skogsdikning och röjningsgallring i stavaskog.
Anslaget till vägbyggnader å skogar i enskild ägo (»skogsvägsanslaget» kungörelse SFS nr 142/1957 med ändringar).	Skogar under skogsvårdslagen.	Byggande av skogsväg och — med hänsyn till skogliga transporter betingad — förbättring av annan enskild väg.
Anslaget till åtgärder för ökad skogsproduktion i Norrland m. m. (»Norrländska skogsproduktionsanslaget» kungörelse SFS nr 599/1940 med ändringar).	Skogar i Norrland under skogsvårdslagen. Utanför Norrland har bidrag icke varit ifrågasatt, ehuru vissa skogar inom Kopparbergs län tillhör anslagets tillämpningsområde.	Samma åtgärder, som kan stödjas med bidrag från skogsförbättrings- och skogsvägsanslagen, samt — i lappmarkerna — betesanläggning och röjningsgallring i plant- och unskog.

¹ Vid bidragsgivning särskiljes följande kategorier av markägare: *Kategori A* Enskilda personer som äger fastighet eller fastigheter med ett sammanlagt värde av högst omkring 100 000 kr. Har ägaren väsentliga inkomster, som ej härflyter från hans fastighet, t. ex. av särskilt yrke, hänföres han dock till kat. B *Kategori B* Under kat. A nämnda undantag samt övriga enskilda personer. *Kategori C* Juridiska personer såsom kommuner, bolag, allmänningar m. fl. utom vissa allmänningar i Västerbottens och Norrbottens läns lappmarker, vilka är särskilt nämnda i Kungl. kungörelse 287/1947, och som skall hänföras till kat. A. *Undantagsbestämmelse:* I fråga om återväxtåtgärder inom skyddsskogsområde hänföres alla markägare till kat. A.

vissa av de särskilda skogsvårdsanslagen under budgetåret 1960/61

Vissa bestämmelser om bidragsgivning	Vanligen tillämpad procentsats ¹	Särskilda bestämmelser om bidragsprocent m. m.
Bidrag utgår huvudsakligen för sådana åtgärder, som en markägare kan åläggas utföra mot uppenbarligen otillfredsställande skogstillstånd (skogsvårdslagen § 17).	Skogsdikning: Kat. A 25 % ² Kat. B 25 % Kat. C 25 % ³ Övriga åtgärder: Kat. A 50 % Kat. B 50 % Kat. C 50 % ³	Bidragsförhöjning kan förekomma t. ex. vid arbetslöshet. Maximiprocent är 60.
Vid beviljande av bidrag till vägbyggnadsföretag skall företräde givas åt företag, där delägarna är många eller där behovet av bidrag med hänsyn till delägarnas ekonomiska ställning är särskilt stort.	Större skogsväg (stamväg): Kat. A 50 % Kat. B 50 % Kat. C 25 % ⁴ Mindre skogsväg: Kat. A 40 % Kat. B 25 % Kat. C 25 % ³	Högre bidragsprocent än 50 för stamväg och 40 för annan skogsväg kan beviljas endast efter Kungl. Maj:ts prövning i varje särskilt fall. Maximiprocent är 75.
Inom huvudsakligen lappmarkerna och svärförnygrade skogar i Jämtlands län: S. k. skogsvårdsområde bildas. Markägarna förbinder sig att utföra alla i en regional skogsvårdsplan för området angivna åtgärder inom en begränsad tid (i regel 10 år).	Lappmarkerna och svärförnygrade skogar i Jämtlands län: Kat. B 60 % Kat. A 60 % (De angivna procentsatserna gäller dock ej för väganläggning).	Inom huvudsakligen lappmarkerna och svärförnygrade skogar i Jämtlands län kan någon nybildning av områden på grund av medelsknapphet för närvarande ej ske. Bidrag för skogsdikning utgår endast i undantagsfall, ävensom bidrag till kategori C oavsett slag av åtgärder.
Inom området i övrigt: En regional skogsvårdsplan omfattande en femårsperiod upprättas och ett s. k. skogligt samverkansområde bildas. Markägarna förbinder sig till viss skoglig samverkan.	Området i övrigt: De procentsatser, som för motsvarande åtgärder angivits härövan under skogsförbättrings- och skogsvägsanslagen. Inom s. k. samverkansområden kan dessutom bidrag med 25 % utgå till röjningsgallring i plant- och unskog.	Bidrag till skogsvägbyggnad kan efter Kungl. Maj:ts prövning i varje särskilt fall utgå med högst 75 %.

² Före den 23 december 1960 utgick bidrag med 40 % till markägare av kategori A.

³ Bidrag beviljas markägare av kat. C huvudsakligen endast i sådana fall där denne ingår som delägare i företag, vilket med hänsyn till övriga delägarers insats bör stödjas.

⁴ I fråga om sådan stamväg, som genom att den i båda ändar ansluter till genomfartsvägar, eller på annat sätt medför stor allmännytta, liksom om andra särskilda skäl föreligger, må dock även för kat. C bidrag utgå med 50 %.

ningsundersökningar bearbetats och sammanställt. Undersökningarna avses ge underlag för diskussioner mellan avtalsparterna om en revidering av nuvarande huggningsavtal.

Försöken att mekanisera det första ledet i virkestransporten, från stubben till bilväg, har omfattat studier av virkestransport med enmansbetjänade traktorekipage samt anläggningen av traktorstickvägar.

Det lunningsredskap bestående av en kärra uppburen av två bandboggier, som konstruerats vid försöksstationen, har under året utprovats och färdigställt för serietillverkning. Försök har gjorts att förse kärran med en bakdel så att ett fordon för helt uppburen last erhålles.

Ett flertal försöksmodeller till lastapparater för lastning på vagn har utarbetats.

En landsomfattande inventering av tillverknings av lastfordon för trakto-

rer har genomförts i samarbete med SDA och VSA.

Under året har ett större antal egna skrifter distribuerats till medlemmarna avseende resultat av genomförda undersökningar. Förmedlingsverksamheten har i övrigt omfattat hästkörarkurser, kurser för skogsskoleutbildad personal och kurser inom specialområden hos enskilda medlemsföretag samt anordnandet av exkursioner i samband med pågående fältarbeten.

Skogsarbetsstudieorganisationernas centralråd (SC) bildades 1951 som ett samarbetsorgan för arbetsstudieorganisationerna SDA, VSA och MSA med syfte att — för undvikande av onödigt dubbelarbete — samordna medlemsorganisationernas arbetsuppgifter samt att verka för en planmässig delgivning av forskningsresultaten.

Beträffande virkesmätning-föreningarnas och flottning-föreningarnas verksamhet hänvisas till årsbokens avsnitt om virkesmätning och flottning.

V. Anslag för skogsvårdande ändamål

Sedan länge har staten lämnat bidrag till utförande av vissa produktionsfrämjande åtgärder i skogsbruket. Bidragsverksamheten har varit särskilt omfattande under tider av arbetslöshet.

Bland ifrågakommande skogliga åtgärder märks skogsodling, dikning, skogsvägbggnad m. m. Skogsvårdslagen stadgar reproduktionsansvar efter avverkning, och för åtgärder, som omfattas av sådan plikt, utgår statsbidrag endast i undantagsfall. Bidragsgivningen till plantering och andra återväxtåtgärder är därför i huvudsak begränsad till marker, som ej omfattas av reproduktionsplikt efter avverkning, t. ex. tidigare åker- och betesmarker.

För budgetåret 1960/61 har av riksdagen anvisats under anslaget till vägbggnader å skogar i enskild ägo, norr-

ländska skogsproduktionsanslaget samt statens skogsförbättringsanslag sammanlagt 13,9 milj. kr. De för berörda skogsvårdsanslag gällande bidragsbestämmelserna är sammanfattade i tablan å sidorna 128—129. Vidare har för återuppbggnad av skogsbeståndet till skogsstyrelsens förfogande stått medel från diversemedelsfonden för prisutjämningsavgifter.

Tabell MN. Av riksdagen anvisade¹ medel under de särskilda skogsvårdsanslagen

Subsidies granted to silviculture by the Swedish Parliament

Måttenhet: 1 000 kr
Unit of measurement: 1 000 kr

Budgetår Budget-year	Statens skogsutdikningsanslag ² Forest draining grants	Statens skogsodlingsanslag Reforestation grants	Tillfälliga skogsvårdsanslag Temporary grants for silvicultural purposes	Anslaget till vägo. flottledsbyggnader ³ Road-building grants	Norr-ländska skogsproduktionsanslaget Forest production grants for Norr-land	Vedutyningsanslaget Grants for marking etc.	Anslag till omkostnader i samband m. inköp och lösen av ved Grants for purchases of fuel wood	Statens skogsförbättringsanslag Forest improvement grants	Summa Total
	Reservationsanslag				Förslagsanslag				
1927/28	200	—	—	—	—	—	—	—	200
1928/29	300	—	—	—	—	—	—	—	300
1929/30	500	—	—	—	—	—	—	—	500
1930/31	700	600	—	—	—	—	—	—	1 300
1931/32	800	400	—	—	—	—	—	—	1 200
1932/33	1 000	340	2 000	—	—	—	—	—	3 350
1933/34	750	350	5 000	500	—	—	—	—	6 600
1934/35	750	350	3 500	500	—	—	—	—	5 100
1935/36	900	500	—	—	—	—	—	—	1 400
1936/37	900	350	—	—	—	—	—	—	1 250
1937/38	700	400	—	—	—	—	—	—	1 100
1938/39	600	160	1 500	350	—	—	—	—	2 610
1939/40	500	100	—	100	—	—	—	—	700
1940/41	200	100	—	1 000	1 000	—	—	—	2 300
1941/42	200	100	—	2 800	500	—	—	—	3 600
1942/43	200	100	—	3 000	—	—	—	—	3 300
1943/44	200	150	—	500	—	100	—	—	950
1944/45	200	150	—	1 000	—	200	—	—	1 550
1945/46	200	175	—	2 000	1 000	400	1 000	—	4 775
1946/47	200	175	—	2 000	1 000	200	500	—	4 075
1947/48	300	400	—	2 500	1 500	75	500	—	5 275
1948/49	—	—	—	1 500	1 000	25	—	350	2 875
1949/50	—	—	—	1 500	1 000	25	—	1 000	3 625
1950/51	—	—	—	2 200	1 200	—	—	1 000	4 400
1951/52	—	—	—	1 700	1 200	—	—	1 260	4 160
1952/53	—	—	—	1 700	1 200	—	—	1 200	4 100
1953/54	—	—	—	1 800	1 200	—	—	1 700	4 700
1954/55	—	—	—	1 700	1 200	—	—	1 700	4 600
1955/56	—	—	—	2 500	1 500	—	—	2 100	6 100
1956/57	—	—	—	2 800	1 600	—	—	2 300	6 700
1957/58	—	—	—	7 500	1 700	—	—	2 500	11 700
1958/59	—	—	—	7 700	1 700	—	—	2 600	12 000
1959/60	—	—	—	7 700	1 700	—	—	3 600	13 000
1960/61	—	—	—	7 700	2 600	—	—	3 600	13 900

¹ Av de angivna summorna har Kungl. Maj:t i vissa fall spärrat delbelopp, som i allmänhet ställts till förfogande under senare budgetår.

² T. o. m. budgetåret 1938/39 extra reservationsanslag, därefter förslagsanslag med maximerad dispositionsrätt.

³ Fr. o. m. den 1/7 1957 har det tidigare anslaget uppdelats i två, ett för vägbggnad och ett för flottledsbyggnad m. m. Fortsättningsvis redovisas enbart vägsanslaget.

⁴ Därav 100 000 kr på tilläggsstat för särskilda vägar i samband med stormfällningen.

Förutom de ovan nämnda anslagen finns vissa andra äldre anslag, under vilka medel icke anvisats under året. Tabell MN, sid. 131, utvisar de belopp, som av riksdagen anvisats under de olika anslagen alltsedan tillkomsten.

Utnyttjandet under budgetåret 1960/61 av de olika nu gällande anslagen framgår av tabell 42. Under budgetåret har från skogsvägsanslaget beviljats bidrag med 7,5 milj. kr. Från skogsförbättringsanslaget beviljades 3,6 milj. kr och från norrländska skogsproduktionsanslaget 1,9 milj. kr. Inalles tilldelades bidragsmedel för skogsvårdsåtgärder under budgetåret 1960/61 med 13,0 milj. kr.

Förutom från ovan nämnda ordinarie anslag har medel ställts till förfogande i arbetslöshetsbekämpande syfte. Sålunda har skogsvårdsstyrelserna förbrukat sammanlagt 5,0 milj. kr av beredskaps-

medel för bedrivande av vissa stalliga beredskapsarbeten inom det skogliga området. Härav har 3,6 milj. kr tagits i anspråk för skogsvårdsåtgärder, huvudsakligen röjning, och 1,4 milj. kr för skogsvägbggnad. Omfattningen av röjning inom länen utförd såsom beredskapsarbete budgetåret 1960/61 i skogsvårdsstyrelsernas regi framgår av nedanstående tabell.

Län	ha	Län	ha
Nb	1 959	Ög	117
Vb	99	Skb	294
Jtl	—	Abg	395
Vnr	57	Jkp	418
Gvl	128	Krb	229
Kpb	115	Klm	222
Vrm	90	Gul	83
Ör	471	Gbg	789
Vstm	166	Hl	51
Ups	330	Bl	344
Sth	80	Krs	186
Sdm	—	Mlm	16
		Riket	6 639

VI. Investeringar och underhåll i skogsbruket

Med nutida skogsbruk följer flera andra utgiftsposter än de för virkets avverkning och transport. Betydande kostnader är förenade med angelägna arbeten för produktionsapparaters vidmakthållande och förbättring såsom hyggesrensning, markberedning, skogsodling och röjning samt skogsvägbggnad och dikning. Dessa åtgärders omfattning, som redovisats i Skogsstatistisk årsbok (tab. nr 6, 9 och 10) alltsedan 1951, har genomsnittligt sett kraftigt ökat under 1950-talet. Befrämjande för denna utveckling har helt visst varit den förbättrade avsättning för virke, som skogsindustriens expansion medfört. Intresset för skogens ekonomiska betydelse och framtid har i samband därmed påtagligt stigit under det gångna årtiondet

och stimulerat till större insats av skogsvårdsåtgärder. Vidare har utbyggnad av skogsbilvägnätet visat sig oundgänglig i samband med övergången från hästtill bilkörning, ävenså har det varit nödvändigt att genom förkortning av drivningsvägarnas längd i någon mån motverka konsekvenserna av arbetslösheternas stegring.

Betydande kapital investeras årligen för åtgärder av nämnda slag. Härtill kommer kostnader för årligt underhåll av vägar och diken, självfallet ökande allteftersom väg- och dikesnätet växer. I Skogsstatistisk årsbok 1955 lämnades å sid. 107—110 en redogörelse för investeringar och underhållskostnader åren 1951—1955, en sammanställning baserad på inhämtad kostnadsstatistik

Tabell OP. Investeringar och underhållskostnader inom skogsbruket 1951—1960. Hela riket.

Investments and maintenance costs in forestry in 1951—1960. Entire country

1	2	3	4	5	6	7	8
Åtgärdskategori <i>Silvicultural measure</i>	Års- medeltal Yearly average 1951/55	1956	1957	1958	1959	1960	Års- medeltal Yearly average 1956/60
Hyggesrensning <i>Removal of waste from a cut area</i>							
areal i 1 000 ha	154	203	207	232	205	178	205
kostnad i 1 000 kr	9 816	14 847	15 013	16 708	13 933	13 428	14 786
kr/ha i medeltal	64	73	73	72	68	75	72
average, Sw. cr./ha							
Markberedning (inkl. hyggesbränning) <i>Scarification (incl. broadcast burning)</i>							
areal i 1 000 ha	53	62	66	93	82	56	72
kostnad i 1 000 kr	5 612	7 199	8 351	11 020	8 996	7 021	8 527
kr/ha i medeltal	107	116	126	118	110	126	118
average, Sw. cr./ha							
Skogsodling (sådd och plantering) <i>Planting and sowing</i>							
areal i 1 000 ha	58	97	98	101	102	117	103
kostnad i 1 000 kr	19 437	34 640	37 075	39 353	37 087	46 239	38 879
kr/ha i medeltal	333	357	378	390	364	395	377
average, Sw. cr./ha							
Röjning i plant-, ung- och stavs- skog (underhållskostnad) <i>Thinning in seedlings and young stands</i>							
areal i 1 000 ha	135	200	208	251	260	194	223
kostnad i 1 000 kr	12 725	21 865	22 260	27 347	26 751	20 459	23 736
kr/ha i medeltal	94	109	107	108	103	105	106
average, Sw. cr./ha							
Summa skogsvårdsåtgärder enligt ovan Total							
areal i 1 000 ha	400	562	579	677	649	545	603
kostnad i 1 000 kr	47 590	78 551	82 699	94 428	86 767	87 197	85 928
kr/ha i medeltal	119	140	143	139	134	160	143
average, Sw. cr./ha							
Skogsdiken Draining ditches							
nydikning km	2 082	2 934	3 359	3 342	2 732	2 656	3 005
completed km							
kostnad i 1 000 kr	3 400	4 748	5 636	5 628	4 562	4 608	5 036
kr/meter i medeltal	1,63	1,62	1,68	1,69	1,68	1,74	1,67
average, Sw. cr./m							
underhåll i 1 000 kr	2 346	2 958	3 483	4 200	3 997	3 695	3 667
maintenance 1 000 Sw. cr.							
Skogsbilvägar Forest roads							
nybyggnad km	2 294	2 700	2 868	2 402	3 043	3 303	2 863
completed km							
kostnad i 1 000 kr	35 863	44 931	44 918	48 055	56 546	57 442	50 378
kr/meter i medeltal	15,63	16,64	15,66	20,00	18,58	17,39	17,60
average, Sw. cr./m							
underhåll i 1 000 kr	18 681	26 250	25 271	27 904	31 957	36 272	29 531
maintenance 1 000 Sw. cr.							
Samtliga investerings- och under- hållskostnader enligt ovan <i>Sum total of investments and maintenance costs</i>							
i milj. kr	107,8	157,5	162,0	180,2	183,8	189,2	174,5
i kr/ha total skogsmark (räknad som 22,9 milj. ha)	4,70	6,88	7,07	7,87	8,03	8,26	7,62

till större delen och på beräkningar som komplettering. Beräkningarna i fråga berörde huvudsakligen bondeskogsbrukets skogsvårdsåtgärder samt väg- och dikesunderhåll, medan dess nyinvesteringar i vägar och diken nöjaktigt klarlagts via den statliga bidragsverksamheten.

Önskemål har sedermera från flera håll framförts, att ifrågavarande kostnadssektor inom skogsbruket borde belysas även för senare år. I föreliggande årsbok intages därför (tabell OP) en sammanställning av statistik och beräkningar rörande åren 1956—1960. Dessutom anges årsmedeltal för 1951—1955 i samma tabell, som således blir en redovisning för hela 1950-talet av dessa kostnader.

En jämförelse mellan årsmedeltalen för artiondets första och andra hälfter visar ökning för samtliga åtgärds-kategorier såväl i omfång som än mer i kostnader. Den stegringstakt årsvis, som

Kostnader för	Krono- skogar	övr. allm. skogar	Bolags- skogar	övr. ensk. skogar
Hyggesrensning	31	6	34	29
Markberedning	41	4	40	15
Skogsodling	17	7	41	35
Röjning	27	8	36	29
Dikesarbeten	14	9	39	38
Vägarbeten	18	10	36	36
Samtl. arbete	21	8	37	34

VII. Årsavverkningarnas penningvärde

Volymmässigt sett har virkesuttagen under de tio drivningsåren 1950/51-1959/60 varierat mellan 42,7 milj. m³sk. (1952/53) och 55,1 milj. m³sk. (1959/60). De första fem åren uppnåddes genomsnittligt 48,6 och de fem sista 50,8 milj. m³sk. Att virkesuttagen visar ökning är enbart fördelaktigt och planen-

kännetecknade första femårsperioden, fortsatte hela 1950-talet beträffande skogsodling och ökade ytterligare för vägbggnad. För övriga åtgärder nådde den sin kulmen något av åren 1957—1959 och föll sedan tillbaka. Den sammanräknade totalkostnaden för alla åtgärder visar en årsvis oavbruten ökning under hela årtiondet från 67 till 189 milj. kr. Drygt 1,4 miljarder kr har inom skogsbruket under 1950-talet nedlagts i investeringar och underhållskostnader för här berörda ändamål. Nära hälften kommer på skogsbilvägarnas konto. Utgående statsbidrag är inräknade.

Av källmaterialet till denna redovisning framgår också hur kostnaderna fördelar sig på olika skogsägarkategorier. För tiden 1956—1960 har denna fördelning i procent räknad varit följande:

ligt för vår skogshushållning på längre sikt. Den nu konstaterade ökningen kan i allt väsentligt tillskrivas massaindustriens stigande råvarubehov, och den skulle i sin helhet ha blivit större, om inte samtidigt brännvedsåtgången ansevärt minskat. En förskjutning i virkesuttagen mot värdefullare sortiment

Tabell QR. Den svenska totalavverkningens beräknade storlek och penningvärde under 1950-talet
Estimated volume and value of annual fellings in Sweden in 1951—1960.

[illegible]

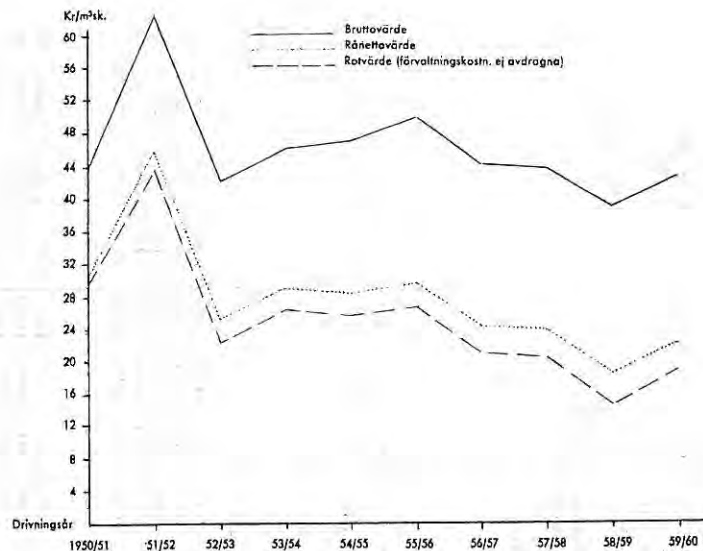

Diagram 2. Den svenska totalavverkningens beräknade värde pr m³sk. under 1950-talet

har sålunda skett. Timrets och massavedens andel har ökat från genomsnittligt 77 % under första till 83 % under andra femårsperioden av 1950-talet.

Virkesuttagens ekonomiska resultat för skogsägarnas vidkommande har däremot visat en utveckling, som varit påtagligt negativ. Med ledning av den pris- och kostnadsstatistik, som under 1950-talet årligen insamlats till skogsstyrelsen, kan avverkningarnas brutto- och nettovärden beräknas. En del brister i statistiken gör visserligen att de enskilda storleksangivelserna bör läsas med rimlig felmarginal men själva utvecklingstendensen torde likväl bli tämligen riktigt belyst. Tabell QR visar resultatet av utförda beräkningar.

Avverkad kvantitet har upptagits enligt tabell 11 i Skogsstatistisk årsbok. Riksmedeltalet för bruttovärde per m³ sk. har framvägts med beaktande av så-

väl sortimentsblandning som avverkningens regionala fördelning. De i samtliga årsböcker sedan 1951, tab. 31—33, redovisade virkespriserna har utgjort grundvalen men mindre justering har i några fall funnits befogad. Från årsböckerna har också hämtats uppgifter om huggnings-, körnings- och flottningskostnader samt s. k. gemensamma kostnader (för basvägar, kojor, stämpling, mätningshantlangning, semesterersättning etc.). Vad som efter avdrag för nämnda kostnader återstår av bruttovärdet är upptaget i kol. 4 som »rånettovärde». Detta rånettovärde reduceras sedan enligt kol. 5—8 med kostnader som skogsägarna haft för skogskapitalets vidmakthållande genom återväxtåtgärder, röjning och dikning samt för virkesdriften nödvändiga skogsbilvägars byggnad och underhåll. För omkostnader av dessa slag har redogörelse lämnats i närmast

föregående textavsnitt, I kol. 9 redovisas slutligen vad som av virkeslikviderna beräknas ha återstått som skogsägarens rotvärde, dock utan att sådana allmänna kostnader frånräknats, som exempelvis för förvaltning och bevakning samt självfallet ej heller för skatter.

Medeltal har angivits för periodens första respektive sista fem år. Det kan naturligtvis ifrågasättas om en jämförelse mellan dessa medeltal blir rättvisande, eftersom den första femårsperioden påverkades av det exceptionella höggprisläget 1951/52 i samband med Koreakrisen, visserligen delvis utjämnat genom prisrekyl året därpå. Men även om dessa två år extraheras ur jämförelsen är rotvärdets sjunkande trend väl markerad, som också framgår av diagrammet (sid. 136). Under den senare femårsperioden rådde särskilt låga priser 1958/59, men dessa hade ej politiska orsaker som topp-priserna 1951/52. Pris-

sänkningen var en för näringslivet mer naturlig konsekvens av tillfälligt större produktion än efterfrågan, främst beträffande pappersmassa, och sådana enstaka tillbakagångsår torde man få räkna med som rätt normal företeelse även framgent.

Det kan först och främst konstateras, att virkets bruttopriser på senare år varit mest nedåtriktade. Rånettovärdena har sjunkit starkare, eftersom avverkningsskostnaderna stigit. Skogsvårds- och vägarbeten har nödvändigt nog fått allt större omfattning och dragit stigande kostnad per avverkad m³sk. Man kan sålunda urskilja tre huvudorsaker, som verkat lärande på skogsägarens behållna rotvärde under 1950-talet. Från närmare 30 kr/m³sk. genomsnittligt under första femårsperioden sjönk det till ca 20 kr/m³sk. under den andra. Denna utveckling är så mycket mer ogynnsam, som penningvärdet under tiden försämrats.

H. INTERNATIONELL ÖVERSIKT

Av jordens landareal, 13 178 milj. ha, täcks en tredjedel eller 4 405 milj. ha av skog. Geografiskt fördelar sig denna skogsmark på följande sätt (enligt FAO:s Yearbook of Forest Products Statistics 1961, tabell 44):

	Milj. ha	%
Europa (utom USSR)	141	3,2
USSR	1 131	25,7
Nordamerika	733	16,6
Centralamerika	74	1,7
Sydamerika	957	21,7
Afrika	753	17,1
Asien (utom USSR)	520	11,8
Oceanien	96	2,2
Hela världen	4 405	100,0

En stor del av skogen är emellertid på grund av sin belägenhet icke tillgänglig för exploatering. Enligt FAO:s ovan nämnda årsbok 1961 är den procentuella andel skogsmark, som icke är tillgänglig för exploatering, följande:

Europa (utom USSR)	2
USSR	0
Nordamerika	45
Centralamerika	26
Sydamerika	71
Afrika	50
Asien (utom USSR)	37
Oceanien	73
Hela världen	38

Av tablan framgår att vidsträckt skog i Sydamerika, Afrika och Nordamerika alljämt ligger oåtkomliga för lönsam exploatering. Ovanstående uppgifter för Sovjetunionen torde komma att ändras i FAO:s årsbok 1962. Det bör observeras i fortsättningen att FAO:s uppgifter avseende visst år ofta blir ändrade i efterföljande årsbok.

I tabell 43 redovisas den för utnyttjande tillgängliga skogsmarksarealen i vissa länder där skogsbruket intar en framskjuten ställning. Sovjetunionen, USA, Canada och Brasilien är de länder, som inom sina gränser har de största för användning tillgängliga skogsmarksarealerna. Inom Europa intar Sverige och Finland i detta hänseende en särställning. I förhållande till den totala landarealen har Finland, Japan, Tanganyika, Sverige och Sovjetunionen de största skogsmarksarealerna och sett i relation till folkmängden är Canada, Kongo, Tanganyika, Sovjetunionen och Finland de skogrikaste. Uppgifterna om skogsmarksarealerna redovisade i tabell 43 och hämtade från FAO:s årsbok 1961 är i många fall ändrade jämfört med tidigare uppgifter som en följd av de exaktare arealuppgifter, som blivit tillgängliga genom FAO:s femårsrapport »World Forest Inventory 1958».

Världens virkestillgångar och deras årliga tillväxt undersöktes 1958 för tredje gången inom FAO och resultaten från denna undersökning publicerades i »World Forest Inventory 1958», mars 1960. Den första inventeringen av världens virkestillgångar och årliga virkestillväxt ägde rum 1947 och resultaten från denna publicerades i Unasylva, Vol. II, No. 4, 1948 och Vol. IV, No. 2, 1950 under titeln »Forest Resources of the world». Den andra inventeringen företogs 1953 och resultaten från denna redovisades i FAO-publikationen »World Forest Resources», mars 1955. Av 1953 års inventering framgick att världens skogar teoretiskt hade förutsättningar att försörja med produkter en avsevärt

större folkmängd i världen än dagens. Detta bekräftades av den nya inventeringen 1958, och i allmänhet visar de senaste uppgifterna att vissa av världens oexploaterade virkestillgångar kanske är rikare än man tidigare föreställt sig. Bland annat har nya undersökningar avslöjat större virkestillgångar i Nordamerika och Sovjetunionen och i viss utsträckning även i Europa än tidigare uppgifter givit anledning att förmoda. Världens barrskogar med deras relativa homogenitet, tillgänglighet och nyttiga användbara egenskaper erbjuder alltså ett effektivt utnyttjande. De tre områdena på norra halvklotet, Europa, Sovjetunionen och Nordamerika, med 29 % av världens befolkning och 46 % av världens skogar, svarar för två tredjedelar av alla exploaterade skogar och för två tredjedelar av all avverkning. Enligt FAO:s beräkningar, som emellertid torde få anses vara relativt osäkra, enär de delvis är baserade på ganska bristfälliga eller otillräckliga uppgifter från flera länder och territorier, uppgick det totala virkesförrådet inom alla världens för utnyttjande tillgängliga skogar till 156 000 milj. m³ på bark gentemot 101 000 milj. m³ enligt inventeringen 1953. 65 % av detta virkesförråd utgjordes av barrträd (59 % enligt 1953 års beräkningar). (Enligt en av FAO gissningsvis gjord uppskattning av världens aktuella totala virkestillgångar skulle dessa uppgå till omkring 320 000 milj. m³, om tillgängliga ej exploaterade skogar samt för exploatering oåtkomliga skogar inräknades.) Virkesförrådet per ha beräknades vid 1958 års inventering till i genomsnitt 145 m³ för barrskog och 80 m³ för lövskog (95 m³ respektive 75 m³ enligt 1953 års inventering) och 110 m³ för alla kategorier. Sverige har genomsnittligt enligt tredje riksskogstaxeringens preliminära beräkningar 92 m³

per ha (80 m³ per ha enligt riksskogstaxeringen 1938—1952). Den årliga tillväxten i världens skogar uppskattades enligt FAO:s beräkningar 1958 till 2 800 milj. m³ på bark, varav 1 430 milj. eller 51 % kommer på barrträd (motsvarande siffror enligt FAO:s beräkningar 1953 var 2 300 milj. m³, 1 000 milj. m³ respektive 46 %. Tillväxten per ha uppgick enligt »World Forest Inventory 1958» till 2,2 m³ för barrskog och 2,0 m³ för lövskog (enligt 1953 års inventering: 1,8 m³ respektive 2,4 m³) och 2,1 m³ för alla kategorier. Sveriges skogar tillväxer enligt den tredje riksskogstaxeringens preliminära beräkningar med i geomsnitt 3,1 m³ per ha och år (inkl. bark). Enligt riksskogstaxeringen 1938—1952 uppgick tillväxten till 2,7 m³ per ha och år (inkl. bark).

Avverkningarna i världen 1960 uppskattades enligt senaste uppgifter i FAO:s Yearbook of Forest Products Statistics 1961 till 1 732 milj. m³f. ub. mot 1 733 milj. 1959 och 1 663 milj. 1958. Bland »världsdelarna» (enligt tablerna i detta avsnitt) uppvisade Nordamerika under 1960 enligt nedanstående tabla de största avverkningskvantiteterna barrträd och lövträd. Tablan utvisar att av totalavverkningen 1 732 milj. m³f. ub., gick 1 022 milj. m³ d.v.s. 59 % till industriellt bruk, vilket innebär en ökning från 1959 med ca 22 milj. m³ d.v.s. 2 %. I Nordamerika gick enligt ovanstående tabla icke mindre än 88 % av totalavverkningen till industrien. I samtliga »världsdelar» utom Sovjetunionen och Centralamerika ökade industrivedsavverkningen 1960 jämförd med 1959. Bland länder med mera omfattande avverkningar var ökningen av industrivedsavverkningen 1960 störst i Chile med 43 %, Sverige med 26 %, Ungern med 20 %, Jugoslavien med 12 % och Norge med 9 %. Det avverkade virkets pro-

	milj. m ³ f. ub. totalt	varav till indu- strien	avver- kad ind. ved i % av to- talavv.
Europa (utom USSR)	311	210	68
USSR	369	261	71
Nord- amerika	408	358	88
Central- amerika	36	6	17
Sydamerika	155	23	15
Afrika	130	18	14
Asien (utom USSR)	301	130	43
Oceanien	22	15	68
Hela världen	1 732	1 022	59

centuella fördelning på olika sortiment under åren 1948 och 1960 framgår av nedanstående tablå, som dock får tolkas med viss försiktighet när s. k. husbehovsvirke avverkas över hela världen regelmässigt utan att redovisas i officiell statistik.

Av tablå framgår att brännveden fortfarande utgör en betydande andel av det avverkade virket i områden, där den industriella utvecklingen är lägst. I Afrika, Sydamerika, Centralamerika och Asien utgör brännvedens andel av total-

avverkningen 86 %, 85 %, 83 % respektive 57 %. Enligt tablå utgör rundvirkeskategorien »sågtimmer, fanértimmer och timmer till slipers» den största andelen av rundvirke för industriellt bruk, men kategorien »massaved och props» har ökat relativt sett mest under perioden 1948—1960. Ökningen torde emellertid huvudsakligen kunna tillskrivas massaveden, enär pitpropsförbrukningen minskar emedan dels gruvstöttor av trä i allt större utsträckning behandlas för att öka livslängden och dels gruvstöttor av stål och betong alltmer användes i gruvorna.

Rundvirkesförbrukningen per invånare växlar betydligt, från 260 m³f. ub. per 1 000 invånare i Asien till 1 980 m³f. ub. i Nordamerika. Det bör i detta sammanhang observeras att mer än hälften av den lilla volym rundvirke, som förbrukas av en invånare i Asien, utgöres av brännved, medan av den betydligt större volym, som förbrukas av en invånare i Nordamerika, endast 12 % utgöres av brännved och resten av rundvirke för industriellt bruk, t. ex. för tillverkning av papper.

Enligt FAO:s beräkningar uppgick

	Sågtimmer, fanértimmer, timmer till slipers		Massaved, props		Annat indu- striellt timmer		Brännved	
	1948	1960	1948	1960	1948	1960	1948	1960
	% av total avverkning							
Europa (utom USSR)	34	37	16	23	8	8	42	32
USSR	24	48	9	10	20	13	47	29
Nordamerika	55	55	23	28	6	5	16	12
Centralamerika	14	17	—	3	1	1	85	79
Sydamerika	9	13	1	1	1	1	89	85
Afrika	5	9	1	2	1	3	93	86
Asien (utom USSR)	17	32	2	9	3	6	78	53
Oceanien	51	57	4	10	3	2	42	31
Hela världen	30	38	11	15	8	7	51	40

värdet av världens totala skogsproduktion 1960 till omkring 38 000 milj. USA-dollars (36 700 milj. 1959), varav 17 200 milj. sågtimmerprodukter, 15 900 milj. massavedsprodukter, 900 milj. props, 800 milj. annat industriellt virke och 3 200 milj. brännved. Siffrorna torde få betraktas med stor försiklighet, enär de till stor del är baserade på osäkra genomsnittstal.

Internationellt sett är avverkningsuppgifter av sekundär vikt, då i allmänhet större delen av de avverkade kvantiteterna stannar inom respektive gränser. Som mätare på ländernas betydelse på världsmarknaden är därför uppgifter om handeln värdefullare. Totala exporten i världen av skogsprodukter evalverade till rundvirke ökade från 170,4 milj. m³f. ub. 1959 till 190,7 milj. m³f. ub. 1960, d.v.s. med nära 12 %. Ledande världsdel i detta hänseende är Europa, vars totala export 1960 uppgick till 91,0 milj. m³f. ub., d.v.s. ca 48 % av världsexporten (47 % 1959). Från Nordamerika exporterades samma år 63,6 milj. m³f. ub. och från Sovjetunionen 14,3 milj. m³f. ub.

Av nedanstående tablå framgår hur stor andel av den avverkade industriveden som exporteras i de olika världsdelarna.

Europa (utom USSR)	43 %
USSR	..
Nordamerika	18 »
Centralamerika	15 »
Sydamerika	10 »
Afrika	36 »
Asien (utom USSR) ¹	13 »
Oceanien	7 »
Hela världen ¹	18 »

¹ Exkl. Kina.

Exportandelen var 1960 liksom föregående år störst i Europa och Afrika. Afrikas exportvolym av industrived var

emellertid endast 6,5 milj. m³f. ub., bestående till största delen av obearbetat lövträtimmer, medan Europas var 14 gånger större, 91,0 milj. m³f. ub. och huvudsakligen bestod av slutprodukter.

I ovan redovisade exportsiffror ingår både intra-regional och inter-regional export. Världsdelarnas ställning med hänsyn till handeln med skogsprodukter visas bättre genom följande tablå, i vilken redovisas nettohandelsbalanser uttryckta i till rundvirke evalverade, exporterade och importerade skogsprodukter (export +, import —). Vid evalveringen har alltså ingen skillnad gjorts mellan timmerstockar och högförädlade slutprodukter. Trots att Europa såsom ovan sagts redovisar de största exportsiffrorna bland alla världsdelar, är det likväl en nettoimporterande världsdel.

	Nettobalans, milj. m ³ f. ub. 1959	1960
Europa (utom USSR)	— 9,5	—17,5
USSR	+10,8	..
Nordamerika	+ 5,6	+13,0
Centralamerika	— 1,1	— 1,2
Sydamerika	— 3,0	— 2,5
Afrika	+ 0,8	+ 0,8
Asien (utom USSR)	— 3,5	— 4,1
Oceanien	— 2,1	— 3,3

Export- och importvärdena uttryckta i USA-dollars för de olika världsdelarna 1960 lämnas i nedanstående tablå, ur vilka värden handelsbalanserna för de olika världsdelarna kan härledas. Endast Nordamerika och Sovjetunionen har aktiva handelsbalanser. Europas passiva handelsbalans, 600 milj. USA-dollars, är endast något mindre än den sammanlagda passiva handelsbalansen för Central- och Sydamerika, Afrika, Asien och Oceanien, 665 milj. USA-dollars.

	Import	Export
Europa (utom USSR)	3 643	3 046
USSR ¹	70	252
Nordamerika	1 731	2 202
Centralamerika	131	29
Sydamerika	182	69
Afrika	295	165
Asien	559	412
Oceanien	215	42

¹ Avser 1959.

Detaljuppgifter rörande vissa länders export och import av rundvirke lämnas i tabell 45. Länder sådana som USA, Japan och Västtyskland, vilka varje år redovisar avsevärda avverkade kvantiteter rundvirke, har likväl ett betydande importöverskott av denna vara. USA importerar huvudsakligen massaved, Japan lövtimmer och Västtyskland framför allt massaved men även lövtimmer och props. Japans import av rundvirke 1960 uppgick till 6,2 milj. m³f. ub., Västtysklands till 4,7 milj. m³f. ub. och USA:s till 3,3 milj. m³f. ub.

Störste exportör av massaved under 1960 var Finland med 3,2 milj. m³f. ub. följt av Canada med 2,8 milj. m³f. ub. Årets största exportör av props var Sovjetunionen med 1,1 milj. m³f. ub. och därefter Finland med 0,9 milj. m³f. ub. Årets största exportör av rundvirke överhuvudtaget var Finland med 4,5 milj. m³f. ub. följt av Sovjetunionen med 4,2 milj. m³f. ub., Filippinerna (lövtimmer) med 3,5 milj. m³f. ub. och Canada med 2,9 milj. m³f. ub. Propsexporten från alla de redovisade länderna fortsatte att minska 1960 och uppgick detta år till 3,0 milj. m³f. ub. mot 3,1 milj. m³f. ub. 1959. Storbritanniens propsimport minskade 1960 med 11 % från föregående år till knappt 0,8 milj. m³f. ub., däremot ökade Västtyskland med 22 % till 0,9 milj. m³f. ub., varvid det senare landet blev 1960 års största propsimportör.

Vad beträffar såväl volym som värde utgör sågade trävaror (barrträd och lövträd) de viktigaste skogsprodukterna. 1960 års produktion uppnådde en ny rekordnivå på 330,4 milj. m³, varav 263,0 milj. m³ sågade trävaror av barrträd och 67,4 milj. m³ av lövträd. Ökningen i världsproduktionen av sågade trävaror (barrträd och lövträd) uppgick till 7,0 milj. m³ eller 2,2 %. Samtliga världsdelar utom Nordamerika ökade 1960 sin produktion av sågade trävaror jämfört med föregående år. Största producentland av sågade trävaror (barrträd och lövträd) var 1960 liksom föregående år Sovjetunionen, som ökade produktionen med ca 2 % till 106,0 milj. m³, därefter följde USA med en produktionsminskning 1960 av 5 % till 81,9 milj. m³ och Japan med en ökning av 11 % till 26,7 milj. m³f. ub. I Europa var Sverige med 8,6 milj. m³, Finland med 8,3 milj. m³, Västtyskland med 7,7 milj. m³ och Frankrike med 7,3 milj. m³ de förnämsta producenterna av sågade trävaror (barrträd och lövträd). Produktionen av sågade trävaror av barrvirke, 80 % av hela produktionen av sågade trävaror, ökade 1960 med 1 000 000 stds i Europa och med 363 000 stds i Sovjetunionen men minskade med 395 000 stds i Nordamerika och med 15 000 stds i Centralamerika. Bland de viktigare producentländerna av sågade trävaror av barrvirke redovisade Sverige och Finland betydande produktionsökningar. Produktionen av sågade trävaror av lövvirke ökade 1960 i Sovjetunionen till 15,9 milj. m³, utgörande 24 % av världsproduktionen. USA:s produktion däremot föll kraftigt till 14,8 milj. m³ eller 23 % av världsproduktionen. Andra betydande producentländer 1960 var Japan med 6,0 milj. m³, Australien med 2,7 milj. m³ och Frankrike med 2,4 milj. m³.

Produktionen av andra viktiga träindustriprodukter i mera betydande producentländer framgår av tabell 46. Största producent av lådämnen var 1960 liksom tidigare år Japan med 4,7 milj. m³, d.v.s. mer än hälften av den rapporterade världsproduktionen. Uppgifter härom saknas bl. a. från USA och Sovjetunionen. Under hela efterkrigsperioden har världsproduktionen av plywood ökat för varje år. 1960 uppgick denna produktion till 15,4 milj. m³, vilket innebär en ökning från föregående år med 3—4 %. Ökningen från 1958 till 1959 var emellertid mera betydande, nämligen 13 %. Största plywoodproducent 1960 liksom tidigare år var USA med 7,9 milj. m³ d.v.s. 51 % av världsproduktionen, följt av Sovjetunionen med 1,4 milj. m³, Japan med 1,3 milj. m³, Canada med 1,0 milj. m³ samt Västtyskland med 0,7 milj. m³. FAO:s statistik över produktionen av spånplattor (particle board) förbättras för varje år, även om den alljämt får betraktas som ganska ofullständig. Enligt tillgängliga uppgifter ökade denna produktion från 1959 till 1960 med 33 % till i det närmaste 1,9 milj. ton. Ledande producentland var 1960 liksom tidigare Västtyskland, som detta år svarade för nära hälften av Europas produktion och mellan en tredjedel och fjärdedel av världsproduktionen av spånplattor.

Världsproduktionen av trämassa uppnådde 1960 rekordnivån 58,8 milj. ton, d.v.s. 7 % mer än 1959. Nordamerika ökade sin produktion med 3,8 % jämfört med 1959 och är alljämt den ledande trämasseproducerande världsdelen. Enligt nedanstående tabell har Nordamerikas andel av världsproduktionen stadigt minskat, medan samtidigt Europa—Asien ökat sin gemensamma andel.

	Trämasseproduktionen i %			
	1948	1952	1959	1960
Nordamerika	65,3	62,6	58,1	56,3
Europa (utom USSR)	28,6	26,7	27,8	29,0
Asien (utom USSR)	1,6	4,0	6,3	7,1
USSR	3,5	5,3	5,5	5,3
Oceanien	0,5	0,6	1,1	1,1
Sydamerika	0,3	0,5	0,6	0,6
Afrika	—	0,1	0,3	0,3
Centralamerika	0,2	0,2	0,3	0,3
Totalt	100,0	100,0	100,0	100,0

De mest betydande trämasseproducerande länderna hade 1960 följande procentuella andelar av världsproduktionen: USA 39 %, Canada 18 %, Sverige 8 %, Finland 6 % och Japan likaså 6 %.

Tillverkningen av mekanisk massa bibehåller i stort sett den omfattning den haft under senare år. Anledningen torde bl. a. vara den betydelse produktionen av papper för tidningar, böcker m. m. verkligen har och den alltmer ökande betydelse denna produktion synes komma att få. En annan anledning torde vara expansionen inom fiberplattindustrin. I nedanstående tabell redovisas den mekaniska massans procentuella andel av all trämassa.

	1948	1952	1959	1960
Nordamerika	33	34	29	29
Europa (utom USSR)	35	38	35	35
USSR	30	28	28	27
Hela världen	34	36	31	31

Produktionen av kemisk (inkl. halv-kemisk) trämassa ökade med ca 8 % 1960 jämfört med 1959. Ökningen var större i Europa och Asien, där den uppgick till respektive 12 % och 27 %, än i Nordamerika med nära 5 % och i Sovjetunionen med något mera än 4 %.

Produktionen av »annan fibermassa» (av bambu, espartogräs, bomull, lin, halm m. m.) ökade från 3,5 milj. ton 1959 till 3,9 milj. ton 1960, d.v.s. med 14 %. Produktionen ökade mest i Asien (25 %) och Sydamerika (21 %). Asien svarade för 52 % av världsproduktionen av »annan fibermassa» 1960 och ledande producentländer av denna massa var delta år Kina med 1,6 milj. ton, USA med 0,4 milj. ton, Nederländerna med 0,4 milj. ton och Indien, Frankrike och Storbritannien med vardera 0,2 milj. ton.

Världsexporten av sågade trävaror (barr- och lövvirke) ökade mellan 1959 och 1960 med 4,6 milj. m³ d.v.s. 13 % till 40,8 milj. m³. Exporten av barrvirke ökade med 845 000 stds d.v.s. 12 % till 7,8 milj. stds och av lövvirket med 0,6 milj. m³ eller 16 % till 4,6 milj. m³. Exportökningen för de tre viktigaste världsdelarna vad gäller export av sågade trävaror av barr- och lövvirke var följande: Europa 16 %, Sovjetunionen 13 % och Nordamerika 10 %.

Exporthandeln med sågade trävaror av barrvirke domineras av Europa och Nordamerika och 1960 redovisade dessa gemensamt 82 % av världs-handeln; 48 % kom från Europa och återstående 34 % från Nordamerika. Tabell 47 utvisar att den främsta exportören av sågade trävaror av barrträd 1960, liksom tidigare år, var Canada. Detta land ökade under året sin export med 10 % till 2,3 milj. stds, vilken kvantitet utgjorde 30 % av världsexporten detta år. Finland, näst främsta exportören av sågade trävaror av barrträd 1960, ökade sin export av detta sortiment med 19 % till 1,1 milj. stds, 15 % av världsexporten. Sverige och Sovjetunionen följde därefter med vardera 14 % av världs-exporten. Mest betydande importländer av sågade trävaror av barrträd var 1960,

liksom tidigare år, USA och Storbritannien, vilka gemensamt svarade för icke mindre än 48 % (f. å. 49 %) av världens totala import av sågade varor av barrträd — 98 % av USA:s import 1960 kom från Canada, medan huvuddelen av Storbritanniens import samma år kom från Finland (28 %), Sverige (22 %), Sovjetunionen (21 %) och Canada (17 %).

Endast 11 % av den totala exporten av sågade trävaror utgjordes 1960 av sågat lövvirke, men exporten av detta sortiment ökar för varje år. Ökningen 1960 uppgick, som ovan sagts, till 16 % mot 12 % för det sågade barrvirket. De mest betydande exportörerna av sågade trävaror av lövträd var 1960 Rumänien med 494 000 m³, Malacka med 412 000 m³, Frankrike med 379 000 m³, Jugoslavien med 378 000 m³ och Canada med 327 000 m³. De största importörerna av sågat lövvirke var 1960 Storbritannien med 910 000 m³, USA med 683 000 m³, d.v.s. med 20 % respektive 15 % av världens totala import av detta virke. Övriga betydande importörer av sågat lövvirke 1960 var Italien med 264 000 m³, Canada med 254 000 m³ och Sydafrika med 244 000 m³.

Världsdelarnas ställning med hänsyn till handeln med sågade trävaror redovisas i nedanstående tabell över nettohandeln (export +, import —).

Världsexporten av plywood minskade 1960 med 8 % till 1,5 milj. m³ (f. å. 1,6 milj. m³). Exportminskning redovisas av Japan, USA och Filippinerna, medan Canada, Finland, Frankrike och Rumänien ökade sin export av plywood under 1960. De största exportörerna var detta år Finland med 357 000 m³ (86 % av landets produktion), Japan med 354 000 m³ (27 % av landets produktion), Sovjetunionen med 129 000 m³, Canada med 114 000 m³ och Filippinerna med

	Nettohandel			
	Sågade trävaror		Sågade trävaror	
	av barrvirke 1 000 stds	av lövvirke 1 000 m ³	av barrvirke 1 000 stds	av lövvirke 1 000 m ³
	1959	1960	1959	1960
Europa (utom USSR)	-740	-1 035	-560	-545
USSR	+881	+1 038	-222	..
Nordamerika	+440	+765	-455	-320
Centralamerika	+5	—	-40	-45
Sydamerika	+20	+40	+50	+75
Afrika	-250	-275	+145	+30
Asien (utom USSR)	-235	-255	+980	+1 200
Oceanien	-95	-150	-115	-215

105 000 m³. Finland och Japan hade tillsammans 47 % av världens totala export av plywood. USA och Storbritannien svarade gemensamt för 72 % av världens totala import av plywood.

Världens totala export av trämassa

ökade 1960 med nära 14 % jämfört med föregående år till 9,67 milj. ton. Europas export av trämassa, 61 % av världs-exporten, vilket innebär en minskning jämfört med 1959, ökade med knappt 11 %, medan Nordamerikas ökade med 21 %. Mest betydande exportländer under året var Sverige med 2,93 milj. ton, Canada med 2,36 milj. ton och Finland med 1,59 milj. ton, d.v.s. respektive 30, 24 och 16 % av världsexporten av trämassa. Dessa tre länder jämte Norge och USA svarade för icke mindre än 90 % av den totala världs-exporten 1960. Årets största importörer av trämassa var Storbritannien med 2,76 milj. ton och USA med 2,16 milj. ton. Dessa två länder hade sammanlagt 51 % av den totala världsimporten av trämassa 1960. 85 % av USA:s import kom från Canada och 73 % av Storbritanniens import kom från Finland, Norge och Sverige.

I. SUMMARY

Forest Land and Forest Capital

According to the Swedish National Forest Survey, forests cover about 22.9 million hectares (ha), i.e. 56 % of Sweden's total land area. As is shown in table 1 there are 3.1 ha of forest land per caput and 5.4 ha of forest land per ha of agricultural land.

The Swedish forests are administered or supervised mainly by two State Boards, the National Board of Crown Forests and Lands and the National Board of Private Forestry. Besides, other State authorities and Diocesan boards administer small forest areas (tables 2 and 3). About one quarter of Sweden's forests is publicly owned, another quarter belongs to companies, and the remaining half belongs to other private owners, mainly farmers (table A). Publicly owned forests are mainly located to Northern Sweden. Tables B and C intend to show the combination of forestry and farming in economic units owned by farmers in different parts of the country. There are 283 000 such units with forest land owned by farmers, 53 000 of which, however, without crop land. 32 % of these 230 000 units with crop land possess forest land less than 10 ha and 59 % of the same units possess forest land less than 25 ha. To these 230 000 units belong about 9.0 million ha of forest land. In table D figures are given concerning the forest areas of river basins in Northern Sweden. The only other tables where river basins appear are those relating to floating activity (tables 17—19 and 36).

In table E is shown the age-class distribution, i.e. the proportion of the forest area occupied by trees of different ages. Furthermore comparative figures from three different national surveys are presented in this table. Some remarkable changes are easily noticed.

Table F, shows the ideal production capacity of the soil (site quality) expressed in m^3 per annum and ha by which is meant the average optimum of sustained yield provided the best possible management. The figures illustrate the very mar-

ked difference between northern and southern parts of Sweden due to climatic conditions.

Detailed figures concerning the growing stock in different counties are presented in table 4 "Growing stock incl. bark total and per ha, by species and sizegroups, according to the second National Forest Survey" which has been transferred unchanged to this yearbook from the Statistical Yearbook of Forestry 1959 as well as table 5 "Yearly increment of pine and spruce (excl. bark) and of all species (inkl. bark) according to the second National Forest Survey".

After five completed years (1953—1957; figures for 1958—1960 not available) the third Survey now in progress, has yielded the preliminary results shown in tables G—J. According to the third Survey the growing stock in the country amounts to 2 100 million m^3 sk. in comparison to 1 900 million m^3 sk. in the second Forest Survey. The composition of the total growing stock in respect to species has changed very little since the second Survey and it is made up to 45 % of spruce, 40 % of pine and 15 % of broadleaved species. (The second Survey: spruce 44 %, pine 40 % and hardwoods 16 %.) The composition of the total growing stock in respect to sizegroups shows the following figures; 31 % large-sized stock (25 cm DBH and more) 40 % medium-sized stock (15—24.9 cm DBH) and 29 % small-sized stock (less than 15 cm DBH). (The second Survey: respectively 28 %, 41 % and 31 %.)

The annual increment (incl. bark) — preliminary figures — according to the third Forest Survey is shown in table J (cf table 4) and amounts to 68 million m^3 sk. i.e. 3.1 m^3 sk. per ha. The rate of increment increases from 2.4 % in the northern parts of Sweden to 4.6 % in the southern parts. The average growing stock per ha of forest land (table H) has increased from 80 m^3 sk. per ha according to the second Forest Survey to 92 m^3 sk. per ha according to the third Survey.

According to the figures available from the General Real Property Assessment 1957 performed for the purpose of property taxation, the total value of Swedish forests (in rural areas) in 1957 was estimated at 10 117 millions Sw. cr. or approximately 2 000 millions US \$ (table K). This means an increase from the previous General Real Assessment in 1952 by 96 % due to rises in timber-prices and logging-costs, changes in assessment methods and increases of the growing stock. The part-values show, however, different percentage increases, which to some degree are due to changes in assessment methods. In 1952 a greater part of the total value was attributed to the ground value than was done in the Property Assessment 1957. According to the table K the value of the growing stock was subject to an increase of 117 % from 1952 to 1957, whereas the value of the forest ground increased only by 11 % during the same period. The total value and its changes are, however, more important. This total value amounted to 450 Sw. cr. per ha forest land in 1957 (236 Sw. cr. per ha in 1952).

The County Forestry Boards and, for the State forests, the State Forest Service are responsible for the supply of seed and seedlings (table L). However, several big companies are collecting seed and managing nurseries for their own supply. Seedlings are also to some extent produced in private enterprises.

The production of spruce seed was rather insignificant in 1960, whereas the production of pine seed was quite satisfactory. During 1960 the number of seedlings used for artificial regeneration amounted to about 300 million, 43 million of which were imported (table M). Most imported seedlings were delivered by the Federal Republic of Germany and Denmark. In recent years the production of seedlings has been greatly intensified. In 1960 the nurseries owned by the County Forestry Boards covered an area of 721 ha (124 ha in 1945) and the total area of all nurseries in the country amounted to 1 300 ha. Table 6 shows the extent of silvicultural measures carried out in 1960; according to the table planting and sowing have increased in comparison with 1959. Removal of waste, scarification, and thinning in seedlings and young stands were all subject to decreasing

activity during the year. The silvicultural measures accounted for in table 6 involve some reduplications in cases where the same area is treated more than once by different methods, e.g. preparation by removal of waste from a clear cut area and then sowing. Planting and sowing per 1 000 ha forest land within forests belonging to different owner categories are computed in table N. The development of the regeneration work etc. during the period 1942—1960 is accounted for in table O. Investigations have been made in 1956 by the National Forest Survey about the condition of the forests in the country and the need for regeneration work. According to the results of these investigations 151 000 ha ought to be artificially reforested annually, 44 % of which by sowing and 56 % by planting.

According to the tables 7, 8 and P, detailing the 1960 forest fires, the number of fires was much lower and the burnt area was much smaller in 1960 than in 1959, which was an uncommonly unfavourable year as regards forest fires. In comparison with 1958, the nearest preceding "normal" year, on the other hand the number of forest fires was more than half as many again and the burnt area more than twice as large in 1960.

There were two main factors determining the result of the 1960 forest fire season, viz. the extreme drought and severity of the 1959 season, and the peculiar weather of the 1960 season. There seems to be a tendency for a very severe season to affect also the next one by its effects on the watershed, dried up swamps, undergrowth etc. The same effects could be noticed e.g. in 1956 after the 1955 drought. In 1960 the spring set in very early, with precipitation much below and temperature above average in March, April, May and partly June. In consequence, not only was the number of spring fires 55 % above the fires of the entire "normal" year 1958, they were also unusually large for spring fires, causing a damage 106 % above the entire 1958 season. A single fire in fact raised the average damage per fire from 0.8 ha to 1.3 ha. On the other hand the intense precipitation in July and August produced the rather unique feature of a practical freedom from fires in these months of usually heaviest damage.

As regards the table of causes, the relationship is rather as usual. "Children" has for a number of years been the cause most in evidence. Especially in our largest cities, the Fire Departments in the height of a dry season may receive dozens of calls a day to forest and grass fires and can hardly trace the cause of every single one. Then the number of "unknown" goes up and the number of "Children" down, and vice versa in slack seasons. The participation of the regular Fire Departments in the extinguishing of the forest fires is still on the increase, in 1960 as evidenced by the extinguishing costs to 69.5 %. There were 297 watch-towers for forest fire protection in existence in 1960 but only 84 of them were manned during the season. The results of the watch-towers and the airborne patrolling were not quite up to the usual standard very much owing to the heavy concentration of the fires to the spring, that is before the watching was properly organised for the season.

No damage worth mentioning by frost, snow or storms occurred in 1960. Damage due to the drought in the summer 1959 appeared in certain parts of the country during the year.

The damage caused by elk was insignificant in the southern parts of the country in 1960, whereas in the northern and the middle parts of the country slight increases in some regions alternate with slight decreases in other regions. In certain northern counties a further reduction of the stock of elks seems to be eligible. — On the island of Gotland wild rabbits are still a real menace to reforestation work.

Broad-leaved trees were on the whole spared insect attacks during 1960. Conifers, pine rather than spruce, in the eastern parts of the country, were, when damaged by the drought in 1959, attacked by shoot beetles, which also attacked pine-trees damaged by hailstorms in other parts of the country. Pine sawflies caused rather severe damages on young stands in northern Sweden.

The humid weather in 1960 promoted powdery mildews and needle-cast fungi, but injury from fungi was otherwise rather ordinary in the country during the year.

Technical Activities

A widespread network of transport roads facilitates the supply of labour for forestry work. It makes possible a mechanization of the transport work which involves lower costs for hauling and silvicultural measures. The most important type of forest roads is the permanent motor road. In addition, there are nonpermanent roads to be used only when the soil is either well dried-up or well frozen.

During the last two decades the activity of forest road building has increased. A decrease occurred, however, in 1958 to 2402 kms from 2868 kms in 1957 but in 1959 and 1960 road-building activity was again on the increase with respectively 3043 kms and 3302 kms completed during the year (tables 9 and S). 36 % of the forest roads built during 1960 refer to companies' forests, 33 % to other private forests, 22 % to crown forests, and 9 % to other public forests.

The State grants certain sums for forest road building, 7.7 million Sw. cr. being allocated for the budget-year 1959/60 and the same sum for the budget-year 1960/61.

Figures from the Road Enumeration of the third National Forest Survey, showing the extent of the network of the roads in Sweden in 1956/57, are given in tables Q R and T. According to these tables the total length of the private permanent motorroads in the country amounted to about 120 000 kms. The length per ha forest land of such private permanent motor-roads and public roads, to which timber can directly be transported from the forest for piling at roadside was calculated to about 3.5 metres in Northern Sweden and about 12.5 metres in Southern Sweden. The average hauling distances from stump to road was estimated for Northern Sweden to 1.3 km and for Southern Sweden to 0.4 km.

During the last years, 1958—1960, forest drainage has decreased. In 1957 3359 kms of draining ditches were completed and in the years 1958—1960 respectively 3342 kms, 2732 kms and 2656 kms. The 1960 figure means that about 16 400 ha of forest area were drained, 48 % of which referred to companies' forests, 37 % to other private forests, 9 % to crown forests, and 6 % to other public forests (tables 10 and S).

In 1960 the total length of floatways was about 32 500 kms (tables 17). Except

some routine repairs no constructional work on floatable water-courses was carried out. On the contrary some ancillary floatways are given up every year.

Utilization of the Forest Capital

One important task belonging to the County Forestry Boards is to assist forest owners (mainly farmers) in marking trees for felling. It is estimated that in general one fourth of the total annual cut is marked by the assistance of the County Forestry Boards.

According to estimates made within the Board of Private Forestry and reported in table 11, the total cut for the season 1959/60, when the logging conditions were almost ideal and prices and demand on the increase, amounted to 55.1 million m³ solid volume incl. bark i.e. an increase by 21 % in comparison with the previous season. During the season 1960/61, when conditions were on the whole as in the previous season, the total cut amounted to 55.3 million m³ solid volume. The forest industry's part of the annual cut may now be estimated at 85 à 90 %. Specific information on annual fellings is available for public forests and companies' forests only (table 12 and 13). In 1960 the total cut per ha of forest land was in average for all categories, 2.40 m³ (standing timber).

However, in addition to the figures given in the above-mentioned tables other statistics are also available namely those based upon the stump enumeration by the National Forest Survey 1953—1961 as presented in table U.

Practically all roundwood for exports, i.e. mainly pitprops and pulpwood and also a great deal of the logs for processing in Sweden, is measured by authorized timber measurers. Tables 14—16 give detailed information on the activities of the timber measuring associations.

In Northern Sweden most timber is floated, and floating is by law exclusively reserved for authorized floating associations. An account of their activities is presented in tables 17—19.

The quantity floated in 1960 amounted to 11.6 million m³ solid volume excl. bark i.e. 12 % more than during 1959, which means almost a regaining of the 1958 level

thanks to better export conditions for pulp and an increased demand for timber from the sawmills.

The quantity of roundwood transported by rail increased by 40 % in 1960 as compared with 1959; as is shown in table 20, about 1.0 million tons or roughly about 1.4 m³ solid volume excl. bark were transported in 1960, about 80 % of which consisted of pulpwood. Table 21 lists the various origins and destinations of roundwood transported within Sweden.

Shipping is of rather little importance for transporting roundwood within the country. Table X shows the quantities of unprocessed wood unloaded in Swedish harbours and loading quays in 1960.

Considerable quantities of timber are transported by sea-rafts to mills or factories on the coast. The figures published by the Board of Trade show that roundwood amounting to about 6.3 million m³ solid volume excl. bark was transported in 1960 by sea-rafts; of this volume, however, 2.8 million m³ referred to rafting within the rivermouths.

Most Swedish timber is consumed by mills or factories within the country. Table 24 shows the consumption of roundwood by forest industries during the last five years 1956—1960. It should be noted, however, that the information in this table is limited to enterprises with five or more employees, i.e. only 16 % of the total number of sawmills but 75—80 % of the total production. The production of sawn and planed wood etc. and of boxboard is shown in table 25, which is likewise limited to enterprises above the size mentioned. The consumption of roundwood in the above-mentioned sawmills amounted to about 13.5 million m³ solid volume excl. bark and the production of unplaned planks etc. to 6.7 million m³. The census of sawmills, undertaken by the Board of Trade in 1958, revealed that the number of sawmills had decreased by at least 5 % from 1953 to 1958 mainly by the abandoning of sawmills for domestic use. In table Z figures are shown for the total consumption of coniferous timber and the total production of sawn and planed goods by all sawmills, commercial sawmills as well as sawmills for household use, in the different counties according to the above-mentioned census. The

total production of coniferous sawngoods in 1960 was 1,82 million standards, i.e. 21 % more than in 1959 and the sawmills consumed in 1960 16 million m³ solid volume excl. bark, or 19 % more than in 1959. According to table 24 about 183 000 m³ solid volume of timber were utilized by the Swedish veneer and plywood factories in 1960, i.e. 5 % more than in 1959 and in consequence the production of plywood and veneer in 1960 was correspondingly larger than in 1959.

The quantity of roundwood consumed in 1960 by the pulp mills amounted to 19,8 million m³ solid volume, i.e. 14 % more than in 1959. The fifties have witnessed an almost continuous and a rather considerable increase of the production of pulp owing to technical and organizational improvements. The sulphate sector has above all been favoured by a noteworthy increase in production and the bleached pulp has during the period increased its percentage of the output of wood pulp. The pulp production in 1960 amounted to 5,0 million tons dry weight, i.e. 14 % more than in 1959, 23 % of the total production in 1960 consisted of mechanical pulp (incl. fibre pulp), 38 % of sulphite pulp and 39 % of sulphate pulp. Fibreboard production has expanded on a proportionately larger scale than pulp production during the fifties; the capacity has been doubled. In 1960 the production of fibreboard amounted to 614 000 tons (table 26), i.e. 10 % more than in 1959 and the consumption of roundwood by the fibreboard factories to 544 000 m³ solid volume excl. bark (table 24) i.e. an increase by 2 % as compared with the previous year. However, sawmill waste is now being used to an ever increasing extent in this processing. In 1960 chips amounting to 800 000 m³ solid volume, waste edgings and slabs amounting to 315 000 m³ piled volume and small quantities of mechanical pulp were consumed in the fibreboard factories. The production of particle board is rapidly increasing and it amounted to 40 000 tons in 1960 as compared with 32 000 tons in 1959. Pulp wood in small dimensions is mainly used in the production of particle board and the consumption of this assortment amounted to 100 000 m³ solid volume in 1960 but sawmill waste and waste from plywood production are

also used by the particle board factories.

The use of wood for heating purposes has been constantly declining during the last years as a consequence of the increasing use of oil, coal and electricity and of the closing down of small farms. However, approximately, 10—12 million m³ piled wood, i.e. 4—5 million m³ solid volume excl. bark, is still used for heating purposes.

In general a comparatively small proportion of Swedish roundwood is exported but the yearly variations may be rather important (table 27). In 1960 exports of unprocessed wood amounted to not exactly 0,8 million m³ solid volume excl. bark, i.e. 1,7 % of the total cut. In 1960 as well as in the preceding years most of the unprocessed wood exported consisted of pulp wood. During the year there was a notable decrease in the exports of pitprops, whereas the exports of the other kinds of unprocessed wood showed slight increases in comparison with 1959. The principal importing countries in 1960 were the German Federal Republic and Norway (table 29). The exports of sawn goods increased in 1960 to 1.1 million stds, the largest exports quantity during the last 30 years. The major part of these exports consists of unplanned wood, 38 % of which were imported by the United Kingdom, 18 % by the Netherlands, 14 % by the Federal Republic of Germany and 10 % by Denmark.

In spite of her own large resources Sweden imports rather important quantities of unprocessed wood particularly logs and pulp wood, from exclusively Finland and Norway (tables 28 and 29). During the last decade the imports have, however, been considerably smaller than the exports.

Pulp is Sweden's most important export product; in 1960 the exports amounted to 2,93 million tons (dry weight), i.e. an increase by 9 % since 1959. The 1960 level of 2,93 million tons has never before been reached. During 1960 exports of fibreboard continued to increase and amounted to 418 000 tons, i.e. an increase by about 6 % since the preceding year.

Very long ago, wood tar was a very remunerative export product for Swedish forestry, but nowadays it is insignificant amounting to no more than 4 080 tons in 1960. 34 000 m³ of charcoal were exported in 1960, three quarters of which went to

the chemical industry in the United Kingdom.

Timber Prices and Production Costs

Every autumn, except 1958 and 1959, standing timber in the Crown Forests is sold by auction by the State Forest Service. The prices obtained at these auctions (table A) are considered to indicate the trend of the prices for standing timber for sale in the farmers' forests during the coming season. The prices of standing timber in private forests which are shown in table A, have been obtained by means of a sample survey undertaken with the aid of the County Forestry Boards. On an average for the whole country prices for wood sold on root increased by about 12 % during the season 1960/61 as compared with the season 1959/60, when the prices had increased by about 13 % from the previous season. In table 30 are shown the net values of the wood (all kinds: wood sold on root, roundwood, etc.) from the Crown Forests in 1951—1960.

The prices for the seasons 1959/60 and 1960/61 referring to timber are shown in tables 31 a and b, to pulp wood in tables 32 a and b and to fuel wood in tables 33 a and b. In order to illustrate the development of the prices of timber and pulp wood during the fifties these prices (timber and sulphite wood) are expressed as a series of Index figures (base year 1948 = 100) as follows:

	timber	pulp wood
Autumn 1950	177	168
1951	248	245
1952	199	142
1953	207	155
1954	218	173
1955	215	177
1956	180	161
1957	184	144
1958	161	130
1959	179	140
1960	198	158

It is obvious from the figures above that price recoveries had taken place during the autumns 1959 and 1960.

The costs of logging, floating etc. are also shown in tables 31—33. Owing to wide variations, the figures presented are, in several cases, estimated averages.

In 1959 prices for sawngoods began to rise and this favourable trend for the sawmill industry continued in 1960, which was on the whole a record year for this industry. The prices amounted this year to 1255 Sw. cr. per std for pine (u/s 2½" × 7") and to 1049 Sw. cr. per std for spruce wood (u/s, 2½" × 7") (table 30). In 1961 the rise in prices for sawnwood came to a standstill already in January and in the second half of the year price-reductions for sawnwood were rather important. The 1961 prices amounted to 1251 Sw. cr. per std for pine (u/s, 2½" × 7") and to 1018 Sw. cr. per std for spruce wood (u/s, 2½" × 7") (table 30). For the pulp industry 1960 was a record year both in respect to output and to exports and there were also increased prices for chemical pulp. In 1961 the pulpmills as well as the sawmills met with at first prices at standstill and later in the year price-reductions. The average prices for 1961 were, however, on the whole equivalent with the 1960 prices, although the sale was limited and the export quantity was smaller in 1961 than in 1960.

Labour Market Conditions

In table AB and diagram 1 comparisons are made between the wages of adult male workers in forestry, agriculture and in the pulp- and paperindustries as well as in the salaries of male clerical personnel in the whole industry during the period 1951—1960. According to the table and the diagram the rise in wages or salaries has been rather uniform for the represented categories of workers. Some lagging behind is, however, noted for the hauliers (horse and driver). The fellers' and hauliers' wages in various counties are shown in table 34; as these statistics, however, refer only to conditions in the Crown Forests, they are incomplete. It is worth remarking here that fellers and hauliers seldom work on every workday in the month and never work all twelve months in the year.

Forestry is one of the most important branches of the Swedish commercial and industrial life. It has been estimated that forestry is responsible for one-tenth of the Swedish National Income and for almost half of the total value of Swedish

exports. More than one-eighth of Sweden's male adult population is employed on forestry and the timber industry. Formerly, forest work was more or less a subsidiary occupation but nowadays it has become more and more the principal occupation for the workers employed within forestry. The number of workers in all-the-year-round employment within forestry has increased considerably during recent years. It must be noted, however, that cutting and hauling are the principal sources of income for a large number of people who are ranged under Agriculture in official statistics.

Current statistics on employment in forestry are still incomplete; table 35 shows the number of workers employed in the Crown Forests and in the greatest part of the companies' forests while table 36 shows the number of persons occupied in floating.

Some facts about employment in farmers' forests will be available thanks to sample surveys. Pilot surveys undertaken by the Labour Market Board in the years 1957-1960 have resulted in a schema for continuous statistics about employment in farmers' forests. From 1961 on four sample surveys will be undertaken each year — in February, May, August and November. In tables CD and EF are shown the results from the surveys in 1961 and from the pilot survey in February 1960. In table GH is shown only the results from the surveys in 1961. In all three tables are shown dayworks performed in farmers' forests during a week and these statistics are principally intended to show changes in employment volume. At present therefore nothing much can be said in this respect. According to the table GH hired labour is less important in Northern Sweden than in other parts of the country.

Statistical information about accidents in forest work in 1959 is given in tables 38, 39 and IJ. According to table 38 the number of accidents in forest work and floating amounted to 6972 in 1959 (7181 in 1958). The number of working-hours in forest work and floating was 116,8 million in 1959 (131,9 million in 1958) and the number of sickness benefit days was 140,000 the same year (157,000 in 1958). Table 39 reports "severity rates" for accidents in forest work by cause of

accident. A "severity rate" is a measure of the accident risk and it is computed in accordance with the recommendations of the Sixth International Conference of Labour Statisticians arranged in 1947. The "severity rate" corresponds in principle to the number of working days lost by accidents per 1000 actual working hours. The average severity rate in forest work and floating amounted to 2,75 in 1959 (2,97 in 1958). The corresponding rate in all branches of industry was 1,50 (1,48 in 1958). In this connection some branches of industry with very high severity rates in 1959 may be mentioned as for instance stevedoring with 9,82, water transport (high death risks) with 9,05 and ore mining with 5,89. In table IJ the accidents in per cent and per 1 million working-hours are shown distributed according to injured part of body.

In order to bring down the number of accidents, continuous efforts are made by the Board of Labour Protection among others by means of improving tools and working methods.

Wild animals and Hunting

Sweden's most important game is elk. The number of elk shot in 1960 amounted to 32 289, i.e. a very slight decrease since 1959 (table 40). The total number of elk shot in 1960 was equivalent to 1,4 elk per 1000 ha forest area or 0,8 elk per 1000 ha total land area. The hunting of other game of importance is all accounted for in table 41. The shooting of hazel-hen, capercaillie and black grouse was allowed in some parts of the country during certain periods of the year. The Government pays bounties for killing certain animals such as wolves, gluttons and seals.

Other Matters Relating to Forestry

I. Administration

Forestry and silviculture are administered in Sweden by two central boards, the National Board of Crown Forests and Lands and the National Board of Private Forestry.

The National Board of Crown Forests and Lands administers the Crown Forests and supervises certain other public forests. It is a commercial board deriving revenue

from selling timber, leasing land to tenants etc. It has a large staff of foresters in the forests, which are divided into some hundred forest districts. The Board is responsible for the economic management and tending of all forests under its administration or supervision.

The National Board of Private Forestry is a supervisory institution. Its objects is to study the status and development of private forestry and to suggest to the appropriate Ministry measures which it considers feasible for the promotion of private forestry. In collaboration with the County Forestry Boards, one in each county, it exercises supervision over the observance of laws and regulations in the field of forestry. The County Forestry Boards — in addition to their supervisory activities — also give instruction and information on matters relating to forestry, provide forest owners with seed and plants, assist forest owners in the management of forests, grant subsidies towards financing silvicultural measures etc.

II. The Forest Research Institute

The Forest Research Institute has two main tasks. The first is to illustrate through scientific research how forest land should be managed under different conditions the second is to estimate continuously the quantity and the quality of the forest resources of the country. The research work is mainly based on observations in the field. For this purpose it has established several thousands of experimental areas distributed throughout the country. In addition it has five experimental forests at its disposal. From July 1st 1962 onward the Forest Research Institute and the Royal College of Forestry are united into a common organization under the name of the Royal College of Forestry.

IV. Associations and Organizations

Basic training in forestry is given in one-year preparatory courses supplemented with four-months courses in four schools established for this purpose. The number of pupils in 1960 was 204 and in 1961 178. These courses are compulsory for all those who wish to enter one of the

three types of schools for lower or higher forestry education.

There are eight Forest Ranger Schools, providing one-year courses. There were 166 pupils in 1960 and the same number in 1961.

A special State School gives a 15-months course for students who aim at forestry positions higher than those open to pupils with only forest ranger training. In 1960 20 students passed this course and in 1961 also 20.

The highest standard of forestry education is provided at the Royal College of Forestry near Stockholm. The students usually graduate after 4 years of studies. Lately it has also been possible to obtain a Doctor's Degree at this school. In 1960 34 students graduated and in 1961 44.

In addition to these permanent schools, numerous courses, varying in duration from a few days to two or three months are arranged by County Forestry Boards, associations and private companies. These courses aim at training of forest workers and forest owners in the techniques of forest work and elementary silviculture. In recent years forestry has been widely introduced as a special subject in the final class of the primary schools.

The extent of the professional training provided by the County Forestry Boards, by the State Forest Service and by companies and organization is shown in table KL. The training given by the County Forestry Boards takes place to a large extent in special Forestry Training Schools belonging to the respective boards. A list of these schools is given on page 114.

IV. Associations and Organizations

A large number of associations and organizations are active in Swedish forestry. Among those aiming at promoting forestry and silviculture Svenska skogsvårdsföreningen (The Swedish Silvicultural Society) and Norrlands skogsvårdsförbund (The Silvicultural Society of Norrland) may be mentioned. The existing organizations for forest tree breeding are now combined in one organization, Samarbetsnämnden för skoglig växtförädling och genetik (The Committee for Forest Genetics and Tree-breeding). — In each

county there is a forest owners' association, mainly watching the economic interest of the smaller forest owners; they are very active commercially, operating saw mills, pulp mills, export schemes etc. These local forest owners' associations are united in Sveriges skogsägareföreningars riksförbund (National Federation of Swedish Forest Owners Associations) representing (in 1961) 6,7 million ha of forest land.

The parties on the labour market have several associations the largest being: Föreningen Skogsarbeten (The Association of Forest Work) and Svenska lantarbetsgivareföreningen (The Swedish Association of Employers in Agriculture) for the employers and Svenska skogsarbetareförbundet (The Swedish Association of Workers in Forestry) and Riksförbundet Landsbygdens Folk, RLF (The Swedish Farmers Unions) for the workers.

There are three organizations for the rationalization of forestry all aiming at greater efficiency and safety in working methods. These organizations are working in close collaboration.

V. State Subsidies for Silviculture

In order to facilitate and promote silvicultural work the Government grants subsidies for certain types of operations. The amounts allocated in different years are shown in table MN. The use made of these funds which are actually in operation, during the budget-year 1960/61 is shown in table 42.

VI. Investments and Maintenance Costs in Forestry.

In tables 6, 9 and 10 annual figures are given which show the extent to which silvicultural measures have been taken, and how many kilometres of forest roads and draining ditches have been completed during the year. In table OP in this Yearbook are shown the yearly amounts of money, which have been spent on forest investment or maintenance work during the years 1951—1961. In comparison with the annual averages of the first five years

of the period the corresponding averages of the last five years show increases both in extent and in value. Planting and sowing and roadbuilding increased during the whole period, whereas ditch draining and other silvicultural measures than planting and sowing, however, decreased after a peak reached in one of the years 1957—1959. More than 1 400 million Sw. cr. were spent in investments and maintenance costs in Swedish forests during the period 1951—1960 and almost half of the sum went to roadbuilding and road maintenance.

VII. Value of annual cuts.

The annual cuts show on the whole an increasing trend during the ten years 1951—1960 (table QR) mainly due to an accelerated demand for raw materials from the pulp mill industry. Fuelwood consumption decreased at the same time and consequently a change to more valuable assortments occurred during the period. Timber and pulpwood amounted to 83 % of total cuts during the last five years as compared to 77 % during the first five years of the period. The economic results of the annual cuts showed, however, a marked negative trend during the same period as appears from table QR and diagram 2, and gross values as well as net values and values as standing timber (root values) decreased during the period 1951—1960. Gross values were affected by unfavourable export conditions, net values by increases in costs for cutting and the like and root values by increases in costs for extended silvicultural measures and forest road building. The root value amounted to 30 Sw. cr. per m³ solid volume incl. bark on an average for the first five years of the period as compared to 20 Sw. cr. per m³ solid volume for the last five years. The negative trend is, however, still more unfavourable if due regard is taken to the impaired value of money during the period.

International Review

The tables 43—47 present an international statistical review, the material of which is extracted from FAO-statistics.

J. KÄLLFÖRTECKNING

I ett flertal fall har de ur de här nedan angivna källorna hämtade uppgifterna underkastats särskild bearbetning för Skogsstatistisk årsbok, utan att detta särskilt omnämnts i förteckningen.

Tab. A. Skogsstatistisk årsbok, huvudtabeller 2 o. 3.

Tab. B o. C. RLF:s jordbruksregister.

Tab. D o. F. Skogsforskningsinstitutet: Riksskogstaxeringarna 1938—1952.

Tab. E. Skogsforskningsinstitutet: Riksskogstaxeringarna 1923—1929, 1938—1952 och 1953—1957.

Tab. G—J. Uppsatsen »Skogarna och skogstillståndet vid periodens slut» — baserad på riksskogstaxeringarna 1953—1957 — i domänverkets jubileumsskrift »Sveriges skogar under 100 år».

Tab. K. SOS, Skattelaxeringarna samt fördelningen av inkomst och förmögenhet taxeringsåret 1957, tab. 1.

Tab. L. SOS, Domänverket 1956—1960: Skogsvårdsstyrelsernas berättelser 1956/57—1960/61, tab. 5.

Tab. M. Primäruppgifter hos skogsstyrelsen.

Tab. N. Huvudtabellerna 2, 3 och 6 i Skogsstatistisk årsbok.

Tab. O. SOS, Domänverket 1942—1950, SOS, Del enskilda skogsbruket 1942—1950 samt Skogsstatistisk årsbok, 1951—1960, huvudtabell 6.

Tab. P. Statens brandinspektion: Meddelande 1961:12.

Tab. Q, R och T. Skogsforskningsinstitutet, Riksskogstaxeringens väginventering 1956—1957.

Tab. S. Skogsstatistisk årsbok, huvudtabellerna 3, 9 och 10.

Tab. U. Skogsforskningsinstitutet: Riksskogstaxeringens stubbinventering 1953—1961.

Tab. V. Primäruppgifter hos skogsstyrelsen: flottningsföreningarnas årsrapporter.

Tab. X. Kommerskollegium: Stat. Blankett, nr 50, 1959 »Uppgift rörande trafiken och uppbörden».

Tab. Y. Beräkningar på grundval av sågverksinventeringarna 1953 och 1958.

Tab. Z. Kommerskollegii sågverksinventering 1958, Kommersiella meddelanden 1961:2.

Tab. Å. SOS, Domänverket 1956—1960.

Tab. Å. Primäruppgifter hos skogsstyrelsen.

Tab. Ö. Kommersiella meddelanden samt månadsstatistik över handeln 1960 och 1961.

Tab. AB. SOS, Lönerna 1960, del I och II.

Tab. CD, EF och GH. Arbetsmarknadsstyrelsen: Undersökningar rörande selsättningen i det enskilda skogsbruket 1960 och 1961.

Tab. IJ. SOS, Yrkesskador år 1959.

Tab. KL. Primärmaterial inom skogsstyrelsen.

Tab. MN, OP och QR. Primärmaterial inom skogsstyrelsen.

Tab. 1. SOS, Domänverket 1960 (tab. 20), Statistisk årsbok för Sverige 1960 (tab. 4, 10 och 44).

Tab. 2. SOS, Domänverket 1960 (tab. 17 A, 17 B och 20) samt till skogsstyrelsen från olika myndigheter insända uppgifter.

Tab. 3. Riksskogstaxeringen 1938—1952 samt till skogsstyrelsen från skogsvårdsstyrelserna, Skogssällskapet och Sveriges skogsägareförbund insända uppgifter.

Tab. 4 och 5. Sammanställda inom statens skogsforskningsinstitut.

Tab. 6, 9 och 10. Uppgifter från domänstyrelsen, stiftsnämnderna, Skogssällskapet, Sveriges skogsägareförbund samt skogsvårdsstyrelserna (i den mån åtgärderna kommit till sådan styrelses kännedom).

Tab. 7 och 8. Statens brandinspektion: Meddelande 1961:12.

Tab. 11. Beräkningar utförda inom skogsstyrelsen.

Tab. 12 och 13. Uppgifter från domänstyrelsen, stiftsnämnderna, Sveriges häradsallmänningförbund, Sveriges skogsägareförbund, sockenallmänningarnas förvaltningar, städernas skogsförvaltningar m. fl.

Tab. 14—16. Uppgifter från virkesmättningsföreningarna.

Tab. 17—19. Kommersiella meddelanden 1961, nr 9. Primärmaterial: från flottningsföreningarna till skogsstyrelsen insända årsrapporter.

Tab. 20 och 21. SOS, Sveriges järnvägar 1960 (huvudsakligen maskinlistor).

Tab. 24—26. SOS, Industri, berättelser för åren 1956—1960 (delvis ur primärmaterial).

Tab. 27—29. SOS, Handel, berättelser för åren 1956—1960.

Tab. 30. Domänverket 1951—1960 (tab. 2).

Tab. 31—33. Sammanställda från primärmaterial insamlat av skogsstyrelsen.

Tab. 34. SOS, Löner 1959, del II, tab. P och Meddelanden nr 41, 24 oktober 1961, från socialstyrelsens byrå för löne- och sysselsättningsstatistik. (Primärmaterial utgöres av löneuppgifter från domänverkets revir.)

Tab. 35. Arbetsmarknadsstyrelsens berättelse angående verksamheten 1960 (tab. 4) samt primäruppgifter från arbetsmarknadsstyrelsen.

Tab. 36. Kommersiella Meddelanden 1961, nr 9.

Tab. 37. Uppgifter sammanställda inom arbetsmarknadsstyrelsen.

Tab. 38 och 39. SOS, Yrkesskador år 1959.

Tab. 40. SOS, Domänverket 1960 (tab. 15).

Tab. 41. Svenska jägareförbundets redogörelser för jaktåren 1956/57—1960/61 samt SOS, Domänverket 1956—1960 (tab. 16).

Tab. 42. Sammanställd från administrativa uppgifter inom skogsstyrelsen.

Tab. 43. Statistisk årsbok för Sverige 1961 (tab. 423) samt Yearbook of Forest Products Statistics by FAO 1961 (tab. 44).

Tab. 44—47. Yearbook of Forest Products Statistics by FAO, 1961.

TABELLER

Tabell 1. Rikets areal vid 1960 års slut fördelad på skogsmark, inägor, impediment och vatten. Skogsmarksareal per invånare och per ha inägomark. Länsvis

Forest area, other productive land, unproductive land and water at the end of 1960. Forest area per inhabitant and per ha cultivated land. By counties

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Län och länsgrupp ¹	Areal (km ²) Area					Skogsmark i % av total areal	Areal skogsmark (ha) Forest area	
County and major region (group of counties)	Skogsmark Forest land	Inägor ² Other productive land	Impediment och övrig mark Unproductive and other land	Vatten ³ Water	Summa ³ Total	Forest area in % of total area	per inv. per inhabitant	per ha inägomark per ha cultivated land
Nb	40 519	1 002	57 389	6 967	105 877	38,3	15,5	40,4
Vb	32 269	1 374	21 753	3 744	59 140	54,6	13,5	23,5
Jtl	26 777	868	19 864	4 040	51 549	51,9	19,1	30,8
Vnr	19 149	1 359	3 615	1 580	25 703	74,5	6,7	14,1
Gvl	14 131	1 264	2 796	1 531	19 722	71,6	4,8	11,2
Kpb	20 265	1 348	6 738	2 013	30 364	66,7	7,1	15,0
Vrm	12 777	2 118	2 710	1 811	19 416	65,8	4,4	6,0
Ör	5 335	1 625	1 385	700	9 045	59,0	2,0	3,3
Vstm	3 755	1 725	967	325	6 772	55,5	1,6	2,2
Ups	2 703	1 635	915	145	5 398	50,1	1,6	1,7
Slh ⁴	3 912	1 621	2 105	312	7 950	49,2	0,3	2,4
Sdm	3 228	1 933	1 161	529	6 851	47,3	1,4	1,7
Ög	5 374	3 049	1 634	1 022	11 079	48,5	1,5	1,8
Skb	3 424	3 519	1 128	379	8 450	40,5	1,4	1,0
Abg	6 474	2 461	2 775	1 054	12 764	50,7	1,7	2,6
Jkp	6 555	1 865	2 169	899	11 488	57,1	2,3	3,5
Krb	5 853	1 288	1 835	937	9 913	59,0	3,7	4,5
Klm	6 818	2 232	2 048	524	11 622	58,7	2,9	3,1
Gtl	1 392	987	761	33	3 173	43,9	2,6	1,4
Gbg	1 631	1 081	2 244	188	5 144	31,7	0,3	1,5
Hl	2 081	1 563	1 110	176	4 930	42,2	1,2	1,3
Bl	1 766	689	454	130	3 039	58,1	1,2	2,6
Krs	2 584	2 632	940	263	6 419	40,3	1,0	1,0
Mlm	634	3 586	532	112	4 864	13,0	0,1	0,2
I	72 788	2 376	79 142	10 711	165 017	44,1	14,5	30,6
II	45 926	2 227	23 479	5 620	77 252	59,4	10,8	20,6
III	34 396	2 612	9 534	3 544	50 086	68,7	5,9	13,2
IV	66 208	25 071	20 935	8 637	120 748	54,8	1,6	2,6
V	10 088	10 538	6 054	902	27 569	36,5	0,5	1,0
Riket Entire country	229 406	42 824	139 144	29 414	440 672	52,1	3,1	5,4
1959	229 290	42 824	139 077	29 457	440 648	52,0	3,1	5,4

¹ Betr. länsgrupperna, se förkortningar å sid. 17 och karta på sid. 18.

Concerning groups of counties (major regions) see abbreviations on page 17 and map on page 18.

² Aker, kultiverad betesmark och äng (enl. 1956 års jordbruksräkning). *Arable land, pastures and meadows (according to the Census of Agriculture 1956)*

³ Exklusive sjöarna Vänern, Vättern, Mälaren och Hjälmaren, vilkas sammanlagda areal uppgår till 9 078 km².

Excluding lakes Vänern, Vättern, Mälaren and Hjälmaren (total area 9 078 km²).

⁴ Inklusive Stockholms stad.

Including the city of Stockholm.

⁵ Inklusive skogsmark inom områden otaxerade vid 2:a riksskogstaxeringen. *Including forest land within regions unassessed by the 2nd National Forest Survey.*

Tabell 2. Skogsmarksareal under förvaltning eller tillsyn av olika
Forest land administered by different State authorities and by diocesan boards

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Län och länsgrupp County	Domänverket State Forest Service											
	Kronoskogar		a) Bergverks- skogar b) Renbetes- fjäll		Krono- allmänningar		Allmänna inrättningar samt natio- nalparker		Ecklesiastika skogar		Summa Total	
	Prod. sk.	Imp.	Prod. sk.	Imp.	Prod. sk.	Imp.	Prod. sk.	Imp.	Prod. sk.	Imp.	Prod. sk.	Imp.
Nb	122 092	12 764	—	—	38	13	91	133	5	3	22 226	12 913
Vb	10 456	1 184	—	—	20	55	1	2	—	—	10 477	4 241
Jtl	1 376	166	b1 255	b1 363	2	0	5	1	—	—	2 638	2 032
Vnr	1 354	275	—	—	—	—	1	0	—	—	1 355	275
Gvl	867	204	a 3	a 0	—	—	20	20	—	—	870	204
Kpb	12 700	1 199	a 18	a 3	—	—	10	1	—	—	2 728	1 203
Vrm	276	66	a 18	a 4	—	—	30	3	—	—	319	73
Ör	799	192	a 30	a 4	—	—	1	—	—	—	830	196
Vstm	459	111	—	—	—	—	1	0	0	0	461	112
Ups	70	9	a 14	a 2	—	—	1	0	—	—	85	11
Sth	218	62	—	—	—	—	1	—	—	—	219	62
Sdm	214	51	—	—	11	6	3	1	2	1	230	58
Ög	423	76	—	—	—	—	6	0	0	0	429	77
Skb	389	81	—	—	—	—	—	—	0	0	389	81
Äbg	283	108	—	—	10	1	3	0	—	—	296	110
Jkp	311	76	—	—	1	0	3	1	—	—	314	77
Krb	302	68	—	—	—	—	—	—	4	1	305	69
Klm	591	99	—	—	—	—	1	1	—	—	592	100
Gtl	75	21	—	—	—	—	4	0	—	—	79	21
Gbg	100	85	—	—	—	—	3	3	—	—	103	87
Hl	109	41	—	—	—	—	2	1	—	—	111	42
Bl	46	3	—	—	—	—	—	—	—	—	46	3
Krs	173	23	—	—	—	—	6	2	—	—	179	25
Mlm	40	3	—	—	—	—	20	—	0	—	41	3
I	32 548	16 948	—	—	58	68	92	135	5	3	32 703	17 154
II	2 730	943	1 255	1 363	2	0	6	1	—	—	3 993	2 307
III	3 567	1 403	21	3	—	—	10	1	—	—	3 598	1 407
IV	4 335	999	57	10	22	7	50	6	6	2	4 469	1 026
V	543	176	—	—	—	—	15	6	0	—	559	181
Riket	43 723	20 469	1 332	1 376	82	76	173	149	12	5	45 322	22 075
Entire country												
1959	43 685	16 724	1 332	1 376	84	76	172	149	12	5	45 285	18 330

¹ Här ingår vissa områden som vid domänverkets skogsindelningar ej ansetts taxeringsvärda. Deras sammanlagda areal uppgår till ca 2 800 km² skogsmark (Nb 2 240 km², Vb 281 km², Jtl 208 km² och Kpb 85 km²) och uppskattningsvis 3 700 km² impediment (Nb 2 950 km², Vb 370 km², Jtl 270 km² och Kpb 110 km²).

² Nationalparker.

³ Därav 800 km² belägna ovanför skogsodlingsgränsen.

statliga myndigheter vid 1960 års slut. Länsvis
at the end of 1960. By counties

Måttenh: km²
 Unit of measurement: km²

14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
Stiftsnämnder Diocesan Board	Annan statlig myndighet Other State Authority										
Summa Total	Fortifikations- förvaltningen		Vattenfalls- styrelsen		Lantbruks- styrelsen		Sjöfartsstyrelsen		Summa Total		
Prod. sk.	Imp.	Prod. sk.	Imp.	Prod. sk.	Imp.	Prod. sk.	Imp.	Prod. sk.	Imp.	Prod. sk.	Imp.
151	153	92	14	7	6	110	54	5	5	214	79
143	57	10	2	2	—	89	32	2	1	103	35
375	137	20	17	4	0	109	55	—	—	133	72
238	41	7	6	2	0	111	21	—	—	120	27
200	27	6	3	—	—	34	5	—	—	40	8
190	47	5	1	0	—	32	4	—	—	37	5
265	52	8	2	0	—	17	2	—	—	25	4
66	9	58	23	1	—	6	0	—	—	65	23
81	16	3	1	1	—	7	1	—	—	11	2
76	12	14	9	—	—	3	0	—	—	17	9
32	16	68	37	—	—	10	2	—	—	78	39
61	9	17	4	—	—	10	1	—	—	27	5
97	13	6	1	0	—	8	0	—	—	14	1
106	19	18	8	0	—	6	1	—	—	24	9
138	33	10	4	2	1	14	2	—	—	26	7
181	54	35	6	—	—	18	3	—	—	53	9
171	47	5	3	—	—	11	2	—	—	16	5
110	13	3	3	—	—	17	3	—	—	20	6
57	13	15	16	—	—	6	3	—	—	21	19
31	26	12	19	—	—	8	4	—	—	20	23
43	13	2	3	—	—	6	2	—	—	8	5
19	2	2	0	—	—	12	0	—	—	14	0
52	7	27	19	—	—	3	—	—	—	30	19
13	1	4	9	0	—	0	—	—	—	4	9
294	210	102	16	9	6	199	86	7	6	317	114
613	178	27	23	6	0	220	76	—	—	253	99
390	74	11	4	0	—	66	9	—	—	77	13
1 434	293	245	101	4	1	127	17	—	—	376	119
215	62	62	66	0	—	35	9	—	—	97	75
2 946	817	447	210	19	7	647	197	7	6	1 120	420
2 929	821	456	180	19	7	598	164	7	6	1 080	357

⁴ Därav 9 km² nationalparker.

⁵ Delvis nationalparker.

⁶ Därav f. n. avskilda från skogsbruk 6 542 km² ovanför skogsodlingsgränsen (Nb 4 780 km², Vb 1 255 km², Jtl 126 km² och Kpb 381 km²).

⁷ Därav nationalparker: 106 km² skogsmark och 134 km² impediment.

Tabell 3. Skogsmarksareal under skogsvårdsstyrelses tillsyn samt total
Forest land under the supervision of the County Forestry Boards and total forest area

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Län och länsgrupp County	Skogar tillhörande Forests owned by									
	Landsting, skogsvårdsst. m. fl. Counties etc.		Häradsallm. och allmänningssk. i Norrland och Dalarna Common forests		Städer Towns		Övriga primär- kommuner Other communities		Allm. inrätt- ningar Public institu- tions	
	Prod. sk.	Imp.	Prod. sk.	Imp.	Prod. sk.	Imp.	Prod. sk.	Imp.	Prod. sk.	Imp.
Nb	38	13	2 129	1 085	62	17	33	12	—	—
Vb	36	25	1 023	307	25	3	114	48	—	—
Jtl	17	144	—	—	6	1	173	59	7	6
Vnr	20	3	—	—	32	6	124	20	—	—
Gvl	13	2	366	110	107	17	77	14	—	—
Kpb	11	0	1 670	749	18	2	226	63	15	6
Vrm	14	2	—	—	37	7	113	19	—	—
Ör	5	0	109	20	24	1	53	4	22	5
Vstm	6	1	114	19	59	9	7	0	134	28
Ups	8	1	170	33	10	0	6	1	121	12
Sth	12	3	29	3	190	45	37	10	57	8
Sdm	9	1	198	49	40	12	20	2	—	—
Ög	9	1	259	51	14	3	27	2	16	4
Skb	19	2	66	14	23	2	8	1	12	1
Äbg	20	2	18	5	41	7	50	15	—	—
Jkp	18	2	13	1	29	3	41	7	2	1
Krb	26	13	—	—	16	3	70	9	1	0
Klm	23	1	3	0	43	5	60	8	8	5
Gtl	19	5	—	—	2	1	2	0	—	—
Gbg	16	12	—	—	51	34	21	6	1	—
HI	47	24	—	—	10	2	28	9	5	12
Bl	4	0	—	—	16	4	18	2	—	—
Krs	19	4	—	—	5	1	17	2	1	—
Mlm	30	2	—	—	16	1	—	—	—	—
I	74	38	3 152	1 342	87	20	147	60	—	—
II	37	147	—	—	38	7	297	79	7	6
III	24	2	2 086	859	125	19	303	77	15	6
IV	169	29	979	195	526	97	492	78	373	64
V	135	47	—	—	100	43	86	19	7	12
Riket	439	263	6 167	2 396	876	186	1 325	313	402	88
Entire country	439	263	6 167	2 396	876	186	1 325	313	402	88
1959	490	261	6 095	2 343	868	182	1 373	320	407	82

¹ Of which protective forests and forests on poor soil.

² Delvis beräknade siffror.

³ Skyddsskogar.

⁴ Därav svårförägnade skogar 1 208 km².

skogsmarksareal vid 1960 års slut. Länsvis
at the end of 1960. By counties

Mättnhet: Unit of measurement: km ²										
12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
Aktiebolag Companies		Övriga enskilda Other private owners		Summa Total		Därav svår- förägnade skogar och skydds- skogar ¹		Samtliga skogar (tab. 2 och 3) All forests		
Prod. sk.	Imp. ²	Prod. sk.	Imp.	Prod. sk.	Imp.	Summa	Summa	Prod. sk.	Imp.	Summa
3 910	1 965	11 756	5 301	17 928	8 343	26 271	3 912	40 519	21 488	62 007
7 467	2 455	12 881	4 111	21 546	6 949	28 535	5 516	32 269	11 282	43 551
11 612	3 935	11 816	2 702	23 631	6 847	30 478	5 870	26 777	9 088	35 865
8 537	1 481	8 723	1 353	17 486	2 863	20 299	—	19 149	3 206	22 355
6 089	948	6 369	848	13 021	1 939	14 960	—	14 131	2 178	16 309
6 519	1 312	8 851	1 763	17 310	3 895	21 205	423	20 265	5 150	25 415
4 728	725	7 276	1 164	12 168	1 917	14 085	—	12 777	2 046	14 823
1 746	224	2 415	295	4 374	549	4 923	—	5 335	777	6 112
889	159	1 993	239	3 202	455	3 657	—	3 755	585	4 340
1 037	114	1 173	91	2 525	252	2 777	—	2 703	284	2 987
386	81	2 822	565	3 533	715	4 248	—	3 912	832	4 744
261	49	2 382	349	2 910	462	3 372	—	3 228	534	3 762
851	128	3 658	605	4 834	794	5 628	—	5 374	885	6 259
275	31	2 502	300	2 905	351	3 256	—	3 424	460	3 884
391	89	5 494	1 458	6 014	1 576	7 590	—	6 474	1 726	8 200
310	65	5 594	1 200	6 007	1 279	7 286	—	6 555	1 419	7 974
784	150	4 514	959	5 361	1 134	6 495	—	5 853	1 255	7 108
392	60	5 567	971	6 096	1 050	7 140	—	6 818	1 169	7 987
52	40	1 160	373	1 235	419	1 654	*77	1 392	472	1 864
32	20	1 356	1 522	1 477	1 594	3 071	*1 226	1 631	1 730	3 361
41	17	1 788	613	1 919	677	2 596	*70	2 081	737	2 818
66	7	1 583	172	1 687	185	1 872	*120	1 766	190	1 955
81	13	2 200	369	2 323	389	2 712	*127	2 584	440	3 024
4	2	526	44	576	49	625	*59	634	62	696
11 377	4 420	24 637	9 412	39 474	15 292	54 806	9 428	72 788	32 770	105 558
20 149	5 416	20 539	4 055	41 067	9 710	50 777	5 870	45 926	12 294	58 220
12 608	2 260	15 220	2 611	30 331	5 834	36 165	423	34 396	7 328	41 724
12 000	1 875	45 390	8 196	59 929	10 534	70 463	77	66 208	11 972	78 180
276	99	8 613	3 093	9 217	3 313	12 530	*1 602	10 088	3 631	13 719
56 410	14 070	114 399	27 367	180 018	44 683	224 741	17 400	229 406	67 995	297 401
55 514	16 368	115 320	29 281	179 997	48 837	228 834	17 400	229 290	68 345	297 635

Tabell 4. Virkesförråd på bark, totalt och per ha, fördelat på trädslag och diameterklasser (enligt riksskogstaxeringen 1938—1952). Skogsmark inkl. hagmark. Länsvis

Growing stock incl. bark, total and per ha, by species and size-groups

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Län och länsgrupp County	Tax.-år Year of survey	Trädslag ¹ Species	Virkesförråd i diameterklass (cm på bark) Growing stock by size-groups							
			I milj. m ³ sk.				Per ha skogsmark m ³ sk.			
			Mindre än 15 cm	15-24 cm	25 cm och större	Samtliga Total	Mindre än 15 cm	15-24 cm	25 cm och större	Samtliga Total
Nb	1941	tall gran björk övriga s:a	23,9 22,6 23,6 2,2 72,3	45,3 25,4 9,2 1,2 81,1	35,3 14,5 1,3 0,4 51,6	104,4 62,5 34,2 3,8 205,0	5,9 5,6 5,9 0,5 17,9	11,2 6,2 2,3 0,3 20,0	8,7 3,6 0,3 0,1 12,7	25,8 15,4 8,5 0,9 50,6
Vb	1939 —41	tall gran björk övriga s:a	17,1 32,5 20,1 1,5 71,1	35,3 36,4 10,1 1,3 83,0	26,2 20,1 1,7 0,6 48,6	78,6 89,0 31,8 3,4 202,7	5,3 10,1 6,2 0,5 22,1	10,9 11,3 3,1 0,4 25,7	8,1 6,2 0,5 0,2 15,0	24,3 27,6 9,8 1,1 62,8
Jtl	1939 —40	tall gran björk övriga s:a	17,5 35,6 13,2 1,7 68,1	23,8 38,2 7,4 1,0 70,5	13,3 16,1 1,5 0,8 31,6	54,6 89,9 22,1 3,5 170,1	6,5 13,3 4,9 0,6 25,3	8,9 14,3 2,8 0,4 26,4	5,0 6,0 0,5 0,3 11,8	20,4 33,6 8,2 1,3 63,5
Därav Härjedalen ²	1940	tall gran björk övriga s:a	7,8 4,4 2,3 0,3 14,7	8,9 5,0 0,9 0,1 14,9	4,9 2,5 0,1 0,0 7,5	21,6 11,9 3,3 0,4 37,1	11,7 6,6 3,4 0,5 22,2	13,3 7,5 1,4 0,1 22,3	7,4 3,7 0,1 0,0 11,2	32,4 17,8 4,9 0,6 55,7
Vnr	1938	tall gran björk övriga s:a	9,0 34,4 9,3 3,3 55,9	17,1 33,9 6,5 1,8 59,4	12,1 11,6 1,9 1,1 26,8	38,2 79,9 17,7 6,3 142,1	4,7 17,9 4,8 1,7 29,1	9,0 17,7 3,4 1,0 31,1	6,3 6,1 1,0 0,6 14,0	20,0 41,7 9,2 3,3 74,2
Gvl	1942	tall gran björk övriga s:a	12,3 26,0 7,2 2,2 47,7	23,8 28,1 4,9 0,9 57,7	22,0 11,9 1,5 0,5 35,8	58,1 66,0 13,6 3,6 141,2	8,7 18,4 5,1 1,6 33,8	16,8 8,4 3,5 0,7 40,9	15,6 8,4 1,0 0,8 25,3	41,1 46,7 9,6 2,6 100,0
Kpb ³	1943 —44	tall gran björk övriga s:a	19,8 29,2 7,3 1,3 57,7	38,8 32,8 3,7 0,4 75,6	29,5 12,6 0,9 0,1 43,2	88,1 74,7 11,9 1,8 176,5	9,7 14,5 3,7 0,6 28,5	19,2 16,1 1,8 0,2 37,3	14,6 6,2 0,4 0,1 21,3	43,5 36,8 5,9 0,9 87,1
Vrm	1950	tall gran björk övriga s:a	7,9 22,8 5,9 1,5 38,1	19,6 36,8 4,7 0,8 61,8	15,9 19,4 1,4 0,4 37,1	43,3 79,0 12,0 2,7 137,1	6,1 17,9 4,7 1,2 29,9	15,4 28,8 3,6 0,6 48,4	12,4 15,2 1,1 0,3 29,0	33,9 61,9 9,4 2,1 107,3
Ör ⁴	1951	tall gran björk övriga s:a	3,7 8,8 3,1 0,9 16,4	11,1 13,6 2,6 0,6 28,0	12,8 6,7 0,8 0,3 20,7	27,6 29,1 6,5 1,8 65,0	7,1 16,8 5,8 1,6 31,3	21,2 25,9 5,0 1,2 53,3	24,3 12,8 1,6 0,7 39,4	52,6 55,5 12,4 3,5 124,0

Tab. 4. (forts.)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Vslm	1950 —52	tall gran björk övriga s:a	3,5 5,9 2,1 0,6 12,0	8,7 9,9 2,0 0,5 21,0	8,9 5,1 0,6 0,1 14,7	21,1 20,8 4,7 1,2 47,8	9,3 15,6 5,6 1,6 32,1	23,1 26,2 5,4 1,3 56,0	23,8 13,7 1,4 0,3 39,2	56,2 55,5 12,4 3,2 127,3
Ups	1950 —52	tall gran björk övriga s:a	2,3 3,4 1,8 0,5 8,0	4,8 6,2 1,5 0,3 12,8	6,8 4,5 0,4 0,2 12,0	13,9 14,1 3,7 1,1 32,8	8,4 12,5 6,7 2,0 29,6	17,8 23,0 5,4 1,3 47,5	25,2 16,7 1,6 0,8 44,3	51,4 52,2 13,7 4,1 121,4
Sth ⁵	1950 —52	tall gran björk övriga s:a	2,0 4,0 2,2 1,1 9,2	5,3 7,7 1,5 0,7 15,2	8,4 5,4 0,5 0,6 14,9	15,7 17,1 4,2 2,3 39,3	5,2 10,6 5,7 2,7 24,2	13,9 20,3 3,9 1,8 39,9	22,1 14,2 1,3 1,6 39,2	41,2 45,1 10,9 6,1 108,3
Sdm	1950 —52	tall gran björk övriga s:a	2,2 3,3 1,6 0,6 7,7	5,4 5,8 1,3 0,4 12,9	10,4 5,6 0,8 0,5 17,3	17,9 14,7 3,6 1,6 37,9	6,9 10,2 4,8 1,9 23,8	16,6 17,9 3,9 1,4 39,8	32,1 17,4 2,6 1,7 53,8	55,6 45,5 11,3 5,0 117,4
Ög	1952	tall gran björk övriga s:a	3,4 5,0 2,1 1,1 11,6	9,6 9,9 2,2 0,9 22,7	18,0 10,6 1,2 0,9 30,8	31,1 25,6 5,3 2,9 65,1	6,4 9,3 4,2 1,6 21,6	17,9 18,5 2,2 1,7 42,2	33,6 19,8 10,2 5,4 57,3	57,9 47,6 10,2 5,4 121,1
Skb	1950 —51	tall gran björk övriga s:a	2,3 3,2 2,2 0,7 8,3	6,4 6,2 1,8 0,7 15,2	10,2 5,7 1,0 0,6 24,9	18,9 15,1 5,0 2,0 67,8	6,6 9,2 5,3 2,1 23,5	18,7 18,2 5,3 2,1 44,3	29,8 16,7 2,7 1,6 50,8	55,1 44,1 14,5 5,8 119,5
Äbg	1949	tall gran björk övriga s:a	3,2 7,7 3,3 1,0 15,2	8,8 15,5 2,6 0,9 27,8	10,5 12,9 1,0 0,5 24,9	22,5 36,1 6,9 2,4 67,8	5,0 11,9 3,9 1,5 23,5	13,6 24,0 1,6 1,4 42,9	16,1 19,8 1,6 0,8 38,3	34,7 55,7 10,6 3,7 104,7
Jkp	1947	tall gran björk övriga s:a	3,5 7,5 2,9 0,6 14,6	9,1 14,1 2,4 0,6 26,1	12,6 10,2 0,9 0,5 24,1	25,2 31,8 6,2 1,7 64,9	5,4 11,6 4,4 1,0 22,4	13,9 21,5 3,6 0,9 39,9	19,2 15,4 1,4 0,7 36,7	38,5 48,5 9,4 2,6 99,0
Krb	1946 —47	tall gran björk övriga s:a	3,2 6,2 2,7 0,7 12,7	8,5 11,4 2,1 0,6 22,7	9,4 8,3 0,7 0,6 19,0	21,0 25,9 5,6 1,9 54,4	5,4 10,5 4,6 1,2 21,7	14,5 19,6 3,6 1,1 38,8	16,1 14,2 1,2 1,0 32,5	36,0 44,3 9,4 3,3 93,0
Klm	1947	tall gran björk övriga s:a	3,9 5,8 2,8 1,5 14,0	12,0 10,0 2,3 1,4 26,3	17,0 7,4 1,3 1,5 27,2	33,0 23,2 6,9 4,3 67,4	5,8 8,4 4,1 2,2 20,5	17,5 14,7 4,2 2,1 38,5	25,0 10,9 1,9 2,1 39,9	48,3 34,0 10,2 6,4 98,9
Gtl ⁶	1952	tall gran björk övriga s:a	1,1 0,6 0,1 0,0 1,8	3,0 1,0 0,1 0,0 4,1	3,7 0,6 0,1 0,1 4,4	7,7 2,2 0,2 0,3 10,3	7,8 4,4 0,8 0,2 13,3	21,9 7,8 0,7 0,2 29,8	26,9 4,5 0,3 0,4 32,1	56,6 15,9 1,8 0,9 75,2
Gbg	1949	tall gran björk övriga s:a	0,8 1,6 0,9 0,5 3,8	1,8 3,0 0,7 0,4 5,9	1,4 2,3 0,3 0,2 4,3	4,1 6,9 1,9 1,1 14,0	5,2 9,5 4,2 3,3 23,4	11,0 18,4 4,2 2,3 35,9	8,9 14,3 1,7 1,4 26,3	25,1 42,2 11,3 7,0 85,6

Tab. 4. (forts.)

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
HI	1946	tall gran björk övriga s:a	1,2 1,5 0,9 0,7 4,3	2,2 2,5 0,9 0,9 6,4	2,4 2,2 0,5 0,9 5,9	5,7 6,2 2,3 2,5 16,6	5,7 7,4 4,3 3,4 20,8	10,4 11,8 4,3 4,2 30,7	11,3 10,5 2,3 4,3 28,4	27,4 29,7 10,9 11,9 79,9	
BI	1945	tall gran björk övriga s:a	0,4 1,4 0,9 0,8 3,6	1,0 2,5 1,0 0,9 5,3	1,5 2,3 0,3 0,9 5,0	2,9 6,2 2,1 2,6 13,9	2,1 8,2 5,3 4,7 20,3	5,8 14,0 5,4 4,9 30,1	8,8 13,1 1,4 5,0 28,3	16,7 35,3 12,1 14,6 78,7	
Krs	1945	tall gran björk övriga s:a	0,8 1,8 1,4 1,7 5,6	2,3 2,6 1,2 2,2 8,4	3,2 2,6 0,5 2,6 8,9	6,3 7,1 3,1 6,4 22,9	3,0 7,1 5,4 6,4 21,9	9,1 10,1 4,8 8,5 32,5	12,2 10,3 1,7 10,1 34,3	24,3 27,5 11,9 25,0 88,7	
Mlm	1945	tall gran björk övriga s:a	0,1 0,6 0,1 0,4 1,3	0,2 1,0 0,2 0,8 2,2	0,2 1,1 0,1 2,2 3,6	0,5 2,7 0,5 3,5 7,1	1,8 8,7 2,3 7,1 19,9	2,6 16,2 2,8 13,2 34,8	2,7 17,2 2,4 35,4 57,7	7,1 42,1 7,5 55,7 112,4	
I	1939 —41	tall gran björk övriga s:a	40,9 55,0 43,7 3,7 143,4	80,5 61,8 19,3 2,5 164,1	61,5 34,6 3,0 1,1 100,2	183,0 151,5 66,0 7,2 407,7	5,6 7,6 6,0 0,5 19,7	11,1 8,5 2,7 0,3 22,6	8,4 4,7 0,4 0,2 13,7	25,1 20,8 9,1 1,0 56,0	
II	1938 —40	tall gran björk övriga s:a	26,5 69,9 22,5 5,1 124,0	40,9 72,1 13,9 2,9 129,9	25,4 27,7 3,4 1,8 58,4	92,9 169,8 39,8 9,8 312,2	5,8 15,2 4,9 1,1 27,0	8,9 15,8 3,0 0,6 28,3	5,5 6,0 0,8 0,4 12,7	20,2 37,0 8,7 2,1 68,0	
III	1942 —44	tall gran björk övriga s:a	32,2 55,2 14,5 3,5 105,4	62,5 60,9 8,6 1,3 133,4	51,5 24,5 2,3 0,6 78,9	146,2 140,6 25,4 5,5 317,7	9,4 16,0 4,2 1,0 30,6	18,2 17,7 2,5 0,4 38,8	14,9 7,1 0,7 0,2 22,9	42,5 40,8 7,4 1,6 92,3	
IV	1946 —52	tall gran björk övriga s:a	41,1 83,5 32,7 10,7 168,0	109,3 147,3 27,4 8,5 292,4	140,8 332,6 10,5 6,8 260,0	291,2 326,6 70,6 26,0 720,4	6,2 12,6 5,0 1,6 25,4	16,6 22,3 4,1 1,3 44,3	21,3 15,5 1,6 1,0 39,4	44,1 50,4 10,7 3,9 109,1	
V	1945 —52	tall gran björk övriga s:a	4,4 7,5 4,3 4,2 20,4	10,5 12,6 4,0 5,1 32,2	12,4 11,1 1,7 6,9 32,1	27,2 31,2 10,0 16,3 84,7	4,3 7,5 4,3 5,1 20,4	10,4 12,5 4,0 6,8 32,0	12,3 11,1 1,7 6,8 31,9	27,0 31,1 10,0 16,2 84,3	
Riket Entire country	1938 —52	tall gran björk övriga s:a	145,0 271,2 117,7 27,2 561,2	303,8 354,7 73,2 20,3 751,9	291,6 199,8 20,9 17,2 529,6	740,4 825,7 211,9 64,7 1 842,7	6,3 11,8 5,2 1,2 24,5	13,3 15,5 3,2 0,8 32,8	12,7 8,7 0,9 0,8 23,1	32,3 36,0 9,3 2,8 80,4	

¹ Tall — pine, gran — spruce, björk — birch, övriga — other, s:a — total.

² Inkl. socknarna Ytterhogdal och Ängersjö i Hälsingland.

³ Avseende länet efter gränsregleringen den 1 jan. 1950.

⁴ Exkl. skjutfält.

⁵ Exkl. Utö skjutfält samt otaxerade områden omkring Stockholms stad.

⁶ Exkl. Gotska Sandön.

Tabell 5. Årlig tillväxt för tall och gran (under bark) samt för samtliga trädslag (på bark) enligt riksskogstaxeringen 1938—1952

Yearly increment of pine and spruce (excl. bark) and of all species (incl. bark) according to the National Forest Survey

Anm.: För Norrlands-länen och Kopparbergs län är siffrorna för totala tillväxten (med bark) justerade till att avse tillväxten vid medelklimat; för övriga län är siffrorna ojusterade.

	1	2	3	4	5
		Tillväxt hos träd, som vid taxeringstillfället var minst 10 cm i brh (ub.) ¹ Samtliga ägoslag All ground	Total tillväxt (pb.) Total increment (incl. bark) Skogsmark inkl. hagmark Forests only		
Län					
County		Tall Pine	Gran Spruce	Samtliga trädslag All species	
		milj. m ³ ub.	milj. m ³ ub.	milj. m ³ sk.	m ³ sk. per ha
Nb	1,90	0,81	4,9	1,2	
Vb	1,46	1,63	5,2	1,6	
JU	1,03	1,90	4,7	1,8	
därav Härjedalen ²	0,40	0,23	0,9	1,4	
Vnr	0,76	1,81	4,5	2,3	
Gvl	1,42	1,81	5,1	3,6	
Kph ²	1,98	1,92	5,8	2,8	
Vrm	1,17	2,45	5,3	4,2	
Ör ²	0,76	0,89	2,6	4,9	
Vstm	0,59	0,62	1,6	4,4	
Ups	0,33	0,36	1,1	4,2	
Sth ²	0,38	0,51	1,5	3,9	
Sdm	0,46	0,49	1,5	4,5	
Ög	0,78	0,88	2,5	4,6	
Skb	0,55	0,56	1,7	5,1	
Äbg	0,64	1,25	2,8	4,4	
Jkp	0,70	1,15	2,8	4,2	
Krb	0,60	0,99	2,5	4,2	
Klm	0,93	0,92	2,9	4,3	
Gtl ²	0,17	0,05	0,3	2,3	
Gbg	0,15	0,26	0,7	4,1	
HI	0,21	0,29	0,9	4,3	
BI	0,09	0,25	0,7	3,7	
Krs	0,18	0,28	1,0	4,0	
Mlm	0,01	0,11	0,3	5,0	
I	3,36	2,44	10,1	1,4	
II	1,79	3,71	9,2	2,3	
III	3,40	3,73	10,9	3,4	
IV	7,89	11,07	28,8	4,4	
V	0,81	1,25	3,9	3,9	
Hela riket	17,25	22,20	62,9	2,7	
Entire country					

¹ Increment of trees having, at the time of assessment, at least 10 cm DBH.

² Se noterna 2—6 till tab. 4

Tabell 6. Arealer, som övergått med skogsvårdsåtgärder 1960, fördelade aktiebolagsskogar² = III och övriga enskilda skogar³ = IV). Länsvis Silvicultural measures taken in 1960, by forest-owner groups (Crown forests = I, other

Anm.: Uppgifterna i denna tabell är hämtade från olika källor (se källförteckning sid. 155 med delvis förelse de olika ägargrupperna emellan. Se även texten sid. 38-45.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Län och länsgrupp County	Hyggesrensning Removal of waste from a cut area					Markberedning (inkl. hyggesbränning) Scarification (incl. broadcast burning)				
	I	II	III	IV	S:a	I	II	III	IV	S:a
Nb	342,5	35,5	46,9	90,8	515,7	88,6	6,1	7,3	4,4	106,4
Vb	119,7	4,6	128,9	65,8	318,9	44,2	1,6	67,3	6,7	119,8
Jtl	5,0	5,3	110,5	37,6	158,3	6,2	1,6	44,9	11,2	63,9
Vnr	7,9	7,6	76,0	19,5	110,9	4,6	0,4	45,0	0,5	50,6
Gvl	9,7	6,3	56,1	24,3	96,4	4,3	1,5	33,8	1,6	41,3
Kpb	17,0	23,9	79,7	18,0	138,6	5,9	3,2	25,7	1,9	36,7
Vrm	3,5	4,0	73,9	23,5	104,9	2,4	0,8	15,6	3,4	22,1
Ör	8,1	1,9	18,6	5,2	33,8	4,1	0,2	5,1	4,2	13,6
Vstm	5,1	4,0	6,0	8,0	23,1	1,5	1,1	3,0	1,0	6,6
Ups	1,1	4,8	10,7	2,1	18,6	0,8	1,6	4,9	2,8	10,1
Sth	2,0	4,0	6,1	7,5	19,6	1,3	2,1	4,5	5,0	13,0
Sdm	3,0	4,8	6,0	14,5	28,2	1,5	0,8	2,3	4,2	8,8
Ög	4,5	2,6	6,8	3,9	17,8	4,9	1,7	2,5	2,0	11,1
Skb	5,2	2,5	2,1	17,1	26,8	3,3	0,9	0,4	4,9	9,4
Abg	4,3	4,9	5,1	27,4	41,7	1,0	0,3	0,3	0,7	2,3
Jkp	3,2	2,3	3,5	18,4	27,4	3,0	0,8	3,3	1,7	8,7
Krb	3,8	2,0	8,3	14,3	28,3	3,7	0,7	5,6	0,3	10,3
Klm	8,2	2,0	5,5	14,8	30,4	8,0	0,4	2,4	7,0	17,7
Gtl	0,0	0,1	—	4,1	4,3	0,3	0,1	—	0,5	0,9
Gbg	2,2	0,8	0,6	3,1	6,6	0,4	—	—	0	0,4
Hl	0,8	0,6	0,3	4,8	6,4	0,4	—	0,1	0,5	1,0
Bl	1,0	0,3	0,3	11,7	13,3	0	0,2	0,2	0,1	0,4
Krs	2,8	0,5	0,9	5,5	9,6	1,0	0,2	0,9	2,7	4,8
Mlm	0,8	0,2	0,0	1,9	2,9	0,6	0,5	0,4	3,0	4,5
I	462,2	40,1	175,8	156,6	834,6	132,8	7,7	74,6	11,2	226,2
II	12,9	12,9	186,5	57,0	269,2	10,8	2,0	89,9	11,7	114,5
III	26,7	30,2	135,8	42,3	235,0	10,2	4,8	59,5	3,5	78,0
IV	51,7	39,7	152,6	156,6	400,6	35,4	11,3	49,9	37,2	133,7
V	7,5	2,4	2,1	31,1	43,1	2,7	0,9	1,7	6,7	12,0
Riket	561,0	125,2	652,7	443,6	1 782,5	191,9	26,7	275,6	70,3	564,4
Entire country										
1959	741,1	126,9	682,9	494,6	2 045,1	305,2	42,9	371,5	99,9	819,6

¹ Ecklesiastika skogar, härads- och sockenallmänningar samt skogar under Skogssällskapets förvaltning.

² Skogar tillhörande medlemmar i Sveriges skogsägareförbund (ca 92 % av samtliga bolagsskogas areal) samt vissa andra bolagsskogar.

³ Av skogsvårdsstyrelse utförda eller eljest till dess kännedom komna åtgärder utförda å andra enskilda skogar än aktiebolagsskogar.

⁴ Därav Kalmar läns norra: hyggesrensning 9,2, markberedning 2,6, skogsodling 14,5 och röjning 6,1 km².

på skogsägargrupper (kronoskogar = I, övriga allmänna skogar¹ = II,

public forests = II, companies' forests = III and other private forests = IV) By counties

skiljaktiga definitioner av de olika skogsvårdande åtgärderna. Försiktighet bör därför iakttagas vid jämförelse.

Måttenheter: km²
Unit of measurement:

12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
Skogsodling Planting and sowing					Röjning i plant-, ung- och stavaskog Thinning in seedlings and young stands				
I	II	III	IV	S:a	I	II	III	IV	S:a
76,4	6,7	6,4	7,2	96,8	218,3	20,3	52,6	86,3	377,4
45,2	1,6	67,4	50,9	165,0	163,4	5,6	104,0	47,4	320,4
4,6	3,3	61,1	23,8	92,0	14,3	4,1	107,0	41,8	167,2
7,2	2,0	54,7	8,1	72,0	17,4	8,7	104,4	17,8	148,3
3,6	3,3	56,1	10,7	73,6	12,6	8,0	66,3	18,6	105,5
6,6	8,1	49,2	11,1	75,0	21,4	15,6	53,2	14,0	104,1
3,9	3,5	76,8	19,0	103,2	2,4	4,4	79,1	22,5	108,4
6,5	1,6	17,3	8,3	33,6	5,0	3,6	17,4	13,5	39,5
2,5	3,7	11,3	6,0	23,5	2,8	7,7	7,8	3,5	21,8
0,8	4,4	14,9	4,0	24,1	0,9	7,8	11,6	8,2	28,4
2,1	3,8	10,1	8,8	24,8	2,5	4,1	4,4	6,6	17,7
2,2	3,0	4,5	15,8	25,3	3,7	6,5	4,1	17,3	31,6
5,4	3,1	10,3	29,1	47,9	3,8	4,6	17,5	13,9	39,7
5,2	3,7	3,9	28,1	40,8	4,5	4,6	3,4	13,8	26,3
4,5	6,9	6,1	25,8	43,2	6,3	10,9	4,0	58,5	109,7
4,7	3,0	6,8	40,0	54,5	4,5	5,3	7,0	32,3	49,1
4,3	2,3	11,3	19,3	37,2	7,0	7,3	17,0	27,8	59,1
8,7	1,8	5,1	21,9	37,5	8,0	3,1	6,3	28,5	45,9
0,2	0,3	—	3,9	4,4	0,1	0,2	—	2,9	3,2
2,5	1,3	0,4	7,4	11,6	0,7	3,4	1,9	18,1	24,1
1,6	2,2	0,6	13,0	17,3	2,7	3,6	1,0	7,5	14,8
1,2	0,6	0,7	16,1	18,6	0,6	1,7	1,2	36,5	40,0
2,9	3,1	1,2	28,8	36,0	4,6	6,5	2,3	31,8	45,2
0,7	1,7	0,3	12,9	15,6	1,1	1,1	0,2	8,7	11,1
121,6	8,4	73,8	58,1	261,9	381,7	25,9	156,6	133,7	697,9
11,8	5,3	115,8	31,9	164,9	31,7	12,8	211,4	59,6	315,5
10,2	11,4	105,3	21,7	148,6	34,0	23,6	119,5	32,5	209,6
50,5	40,7	178,4	226,0	495,6	51,4	69,8	179,6	276,5	577,2
9,0	9,3	3,2	82,1	103,6	9,9	16,6	6,5	105,5	138,5
203,1	75,1	476,5	419,9	1 174,6	508,7	148,7	673,6	607,8	1 938,7
165,5	68,2	413,0	377,8	1 024,4	647,1	196,6	856,9	902,8	2 603,3

Tabell 7. Antal skogsbränder, bränd areal samt skadornas värde m. m. 1960. Länsvis

Number of forest fires, area destroyed and costs of extinguishing fires in 1960. By counties

Anm.: Till statens brandinspektions kännedom komna brandtillbud.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Län County	Antal bränder No. of fires		Bränd areal Burnt area		Brandskada ¹ Damage		Beräk- nad släck- nings- kostnad Costs of extin- guishing fires		Antal förbru- kade ar- betstim- mar för släck- ning No. of working hours for extin- guish- ing fires
	totalt total	till- bud under 0,1 ha less than 0,1 ha burnt	skogs- mark produc- tive forest	impedi- ment unprod. forest	Å växan- de skog on grow- ing forest	Å upp- huggna effekter m. m. on cut wood	totalt total		
			ha		kr Sw. cr.				
Nb	137	73	752,1	22,0	—	—	174 710	28 266	
Vb	61	33	59,0	6,3	—	—	152 046	3 804	
Jl	51	23	77,6	2,0	—	—	53 326	2 956	
Vnr	144	98	66,5	31,9	—	—	40 906	4 296	
Gvl	81	54	60,5	3,4	—	—	64 357	4 870	
Kpb	111	72	72,3	30,3	—	—	41 239	4 866	
Vrm	50	32	8,1	0,2	—	—	26 779	3 456	
Ör	83	70	13,1	6,7	—	—	60 301	2 572	
Vstm	54	33	27,9	26,5	—	—	64 094	5 364	
Ups	23	17	5,5	—	—	—	26 463	1 700	
Sth ²	558	480	16,3	89,6	—	—	435 275	7 197	
Sdm	114	87	57,0	16,8	—	—	137 269	8 471	
Ög	105	76	19,3	1,9	—	—	61 380	3 641	
Skb	112	70	39,9	10,2	—	—	49 124	2 079	
Åbg	76	56	39,8	68,2	—	—	75 061	1 954	
Jkp	94	57	16,6	12,4	—	—	44 963	2 810	
Krb	57	49	13,5	3,5	—	—	24 038	2 237	
Klm	38	22	11,8	12,5	—	—	55 453	1 660	
Gtl	11	7	3,4	—	—	—	5 161	443	
Gbg	224	132	25,0	85,4	—	—	99 597	8 366	
HI	119	83	653,1	744,2	—	—	75 106	77 203	
BI	34	18	12,7	12,4	—	—	15 123	1 212	
Krs	118	85	43,9	9,6	—	—	37 486	3 837	
Mlm	25	15	7,8	9,6	—	—	16 788	1 842	
I	198	106	811,1	28,3	—	—	326 756	32 070	
II	195	121	144,1	33,9	—	—	94 232	7 252	
III	192	126	132,8	33,7	—	—	105 596	9 736	
IV	1 364	1 049	268,8	248,5	—	—	1 060 200	43 141	
V	531	340	745,9	861,2	—	—	249 261	92 903	
Riket Entire country	2 480	1 742	2 102,7	1 205,6	—	—	1 836 045	185 102	
1959	7 093	5 462	4 501	4 526	3 189 322	1 464 582	4 653 904	3 766 389	591 888

¹ Inga värden för brandskador har uppgivits för 1960 i avvaktan på av statens skogs-forskningsinstitut uppgjord mall för verkliga skogsvärden inom olika boniteter.

² Från och med 1955 har skogsbrandskador inom Stockholms stad införts i riksskogs-brandstatistiken.

³ Den avbrända arealen för en storbrand omfattade totalt ca 1 300 ha.

⁴ Se not 1 till texttabell sid. 47.

Tabell 8. Antal skogsbränder och bränd areal 1960, fördelade efter brandorsak. Länsvis

Number of forest fires, area destroyed in 1960, by causes. By counties

Anm.: Till statens brandinspektions kännedom komna brandtillbud.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21		
Län County	Åskslag Lightning		Järnväg Railway		Landsvägs- trafik Road traffic		Eldar uppgjorda av yrkesfolk Fires lit by forest workers		Hygges- bränning Broadcast burning		Andra ar- betseldar Other work- ing fires		Camping- eldar Camping fires		Minder- årigas lek By children		Tobaks- rökning Smoking		Annan känd anledning ² Other known reason		Okänd anledning Unknown reason	
	antal	ha	antal	ha	antal	ha	antal	ha	antal	ha	antal	ha	antal	ha	antal	ha	antal	ha	antal	ha	antal	ha
Nb	7	50,0	22	364,8	—	—	6	24,5	19	25,6	33	127,8	15	37,9	3	10,5	10	81,0	22	52,0		
Vb	1	8	13	8,7	—	0,2	10	39,9	5	0,5	—	—	2	1,0	2	3,3	9	7,5	18	4,2		
Jl	5	7,0	10	0,3	—	—	5	19,5	9	5,0	3	—	7	2,5	2	—	4	0,7	6	16,2		
Vnr	5	7,0	10	0,3	—	—	7	5,9	30	9,4	4	0,5	42	2,2	7	1,9	18	55,6	21	15,6		
Gvl	10	7,0	15	10,8	—	—	5	18,1	2	—	3	0,3	13	0,4	—	—	16	26,3	16	1,0		
Kpb	27	48,1	8	9,7	—	—	7	30,2	6	3,0	1	—	42	4,7	—	—	8	0,9	12	6,0		
Vrm	14	2,8	12	1,3	—	—	—	0,5	2	0,2	1	0,1	5	0,5	2	—	4	1,8	10	1,6		
Ör	4	—	12	8,9	—	—	1	0,5	18	2,1	1	0,8	24	1,0	5	2,5	14	4,0	3	—		
Vstm	3	3,3	3	42,3	—	—	—	—	2	1,4	—	—	4	0,3	—	—	1	0,2	41	6,9		
Ups	4	0,8	—	—	—	—	9	3,1	1	—	—	—	3	—	—	—	1	—	4	1,6		
Sth	13	3,3	18	0,5	—	—	10	15,5	33	0,7	4	1,0	35	37,3	12	—	30	5,6	403	42,0		
Sdm	5	0,5	21	47,0	—	—	10	2,1	18	0,7	2	—	26	2,3	4	—	12	4,9	15	16,3		
Ög	12	1,6	4	—	—	—	13	4,1	23	3,7	1	—	14	0,2	6	0,2	18	11,1	13	0,3		
Skb	2	—	2	—	—	—	3	3,2	35	36,7	—	—	29	2,2	6	—	16	4,6	18	3,4		
Åbg	3	0,7	4	—	—	—	2	1,3	5	13,1	—	—	14	1,5	1	—	20	90,8	27	0,6		
Jkp	6	1,7	6	1,2	—	—	2	—	27	12,4	1	—	22	1,2	4	4,7	11	4,3	15	3,5		
Krb	2	1,5	2	6,1	—	—	—	—	14	8,0	2	—	17	—	1	—	12	1,2	7	0,2		
Klm	3	6,8	1	—	—	—	—	—	2	4,6	1	—	15	0,8	1	—	7	8,7	8	3,4		
Gtl	1	0,6	—	—	—	—	2	0,5	2	—	—	—	3	1,3	—	—	—	—	3	1,0		
Gbg	7	1,3	3	1,2	—	—	1	—	11	13,5	—	—	93	15,8	3	—	12	27,5	94	51,1		
HI	—	—	7	3,0	—	—	1	—	24	3,4	—	—	22	5,6	7	—	26	1 354,4	30	30,9		
BI	—	—	1	0,4	—	—	1	1,0	11	5,4	—	—	7	4,6	1	—	5	12,9	8	0,8		
Krs	1	—	—	—	—	—	7	6,0	17	7,6	—	—	13	4,4	8	0,5	30	32,3	33	2,7		
Mlm	—	—	3	1,4	—	—	3	0,9	5	3,5	—	—	1	—	2	—	7	11,1	4	0,5		
I	8	50,0	35	373,5	—	0,2	16	64,4	24	26,1	33	127,8	17	38,9	5	13,8	19	88,5	40	56,2		
II	13	40,0	17	8,0	—	—	12	25,4	39	14,4	7	0,5	49	4,7	9	1,9	22	56,3	27	31,8		
III	37	55,1	23	20,5	—	—	12	48,3	8	3,0	4	0,3	55	5,1	—	—	24	27,2	28	7,0		
IV	71	23,0	85	107,3	—	—	50	29,8	180	83,6	13	1,9	208	47,3	43	7,4	146	137,2	564	79,8		
V	9	1,9	22	6,0	—	—	15	8,4	70	33,4	—	—	139	31,7	21	0,5	80	1 438,2	172	87,0		
Riket	138	170,0	182	510,3	—	0,2	105	176,3	321	160,5	57	130,5	468	127,7	78	23,6	291	1 747,4	831	261,8		
Entire country	572	3 046	566	354	62	3	151	800	475	407	278	613	1 103	89	293	196	750	647	2 843	2 872		
1959																						

¹ Inkl. kolning och tjärbränning.

² Annan känd anledning innefattar bl. a. följande orsaker: ammunition, sprängämnen, fyrverkeri, brinnande byggnad samt uppsällning anläggning.

³ Den avbrända arealen för en storbrand omfattade totalt ca 1 300 ha.

Tabell 9. Skogsbilvägar, färdigbyggda 1960, med fördelning på skogsägar-grupper. Länsvis

Forest roads completed in 1960, by forest-owner groups. By counties

Se anmärkning till tab. 61 Måttenhet: km
Unit of measurement: km

1	2	3	4	5	6
Län och länsgrupp County	Kronoskogar Crown forests	Övriga allmänna skogar ¹ Other public forests	Aktiebolags- skogar ¹ Companies' forests	Övriga enskilda skogar ¹ Other private forests	Summa Total
Nb	282,3	43,3	39,4	24,4	389,4
Vb	243,4	7,3	133,7	105,2	489,5
Jl	28,0	7,4	204,1	106,0	345,5
Vnr	32,3	10,3	170,4	70,1	283,1
Gvl	6,9	7,1	133,8	65,6	213,4
Kpb	28,8	38,9	83,9	58,1	209,7
Vrm	0,4	5,8	165,1	50,2	221,5
Ör	19,9	6,5	75,4	32,2	134,0
Vstm	7,4	3,3	17,4	13,3	41,4
Ups	5,3	11,2	7,2	9,4	33,1
Sth	—	5,7	3,5	10,2	19,3
Sdm	4,3	9,8	2,7	32,6	49,4
Ög	3,6	21,2	27,1	61,1	113,0
Skb	8,8	15,9	8,4	27,0	60,1
Äbg	6,4	21,7	8,4	83,3	119,8
Jkp	4,3	13,3	33,9	48,3	99,8
Krb	11,5	22,4	40,3	78,8	152,9
Klm	16,0	6,5	20,4	78,4	121,3
Gtl	2,5	—	—	6,8	9,3
Gbg	23,1	7,0	0,5	3,7	34,3
Hl	4,4	16,6	4,1	47,8	72,9
Bl	—	0,3	1,2	19,2	20,7
Krs	3,9	5,5	3,3	37,2	49,9
Mlm	1,6	4,1	—	13,3	19,1
I	525,7	50,6	173,1	129,5	878,9
II	60,3	17,7	374,5	176,1	628,5
III	35,7	46,0	217,7	123,7	423,1
IV	87,9	143,2	409,8	524,7	1 165,6
V	35,5	33,5	9,1	128,1	206,3
Riket	745,1	291,0	1 184,2	1 082,2	3 302,5
Entire country					
1959	562,6	375,3	1 078,8	1 026,6	3 043,2

¹ Se noterna 1—3 till tabell 61

² Därav Kalmar läns norra 12,3 km.

Tabell 10. Under 1960 färdigställda och avsynade skogsdiken, fördelade på skogsägargrupper. Länsvis

Draining ditches completed in 1960, by forest-owner groups. By counties

Se anmärkning till tab. 61 Måttenhet: km
Unit of measurement: km

1	2	3	4	5	6
Län och länsgrupp County	Kronoskogar Crown forests	Övriga allmänna skogar ¹ Other public forests	Aktiebolags- skogar ¹ Companies' forests	Övriga enskilda skogar ¹ Other private forests	Summa Total
Nb	87,5	14,0	37,7	23,8	163,0
Vb	69,6	7,3	189,1	233,3	499,3
Jl	4,0	13,1	214,1	85,8	317,0
Vnr	13,1	2,9	253,2	48,5	317,7
Gvl	0,3	3,5	78,1	26,2	108,1
Kpb	4,8	28,3	133,3	22,3	188,7
Vrm	10,5	13,3	215,7	66,9	306,4
Ör	7,9	10,9	14,9	35,5	69,3
Vstm	5,6	7,9	15,8	11,9	41,3
Ups	0,3	8,1	27,1	18,0	53,5
Sth	1,2	1,4	5,3	8,8	16,7
Sdm	3,0	1,1	4,1	29,0	37,2
Ög	5,9	7,4	4,8	19,7	37,8
Äbg	6,9	6,3	2,5	14,8	30,5
Skb	3,0	6,4	13,1	52,9	75,4
Jkp	4,5	9,6	38,1	79,6	131,8
Krb	6,6	7,3	21,7	64,6	100,2
Klm	3,6	0,6	1,3	19,7	25,2
Gtl	—	1,8	—	14,2	16,1
Gbg	—	2,7	0,1	10,8	13,6
Hl	1,1	1,0	2,5	46,6	51,2
Bl	0,8	—	—	9,4	10,2
Krs	1,9	4,2	4,5	21,0	31,6
Mlm	0,1	—	—	14,1	14,2
I	157,1	21,3	226,8	257,1	662,3
II	17,1	16,0	467,3	134,3	634,8
III	5,1	31,8	211,4	48,5	296,8
IV	59,0	80,2	364,5	421,5	925,2
V	3,9	9,7	7,1	116,1	136,9
Riket	242,2	159,0	1 277,2	977,5	2 655,9
Entire country					
1959	234,1	202,6	1 056,8	1 238,6	2 732,1

¹ Se noterna 1—3 till tabell 61

² Därav Kalmar läns norra 7,0 km.

Tabell 11. Beräknad årlig avverkning i riket under drivningsåren 1951/52—1960/61.

Estimated annual fellings, by assortments, in the felling-seasons 1951/52—1960/61.

Måttenhet: milj. m³ f. ub.¹
Unit of measurement: milj. m³ f. ub.¹

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Sortiment Assortment	1951 /52	1952 /53	1953 /54	1954 /55	1955 /56	1956 /57	1957 /58	1958 /59	1959 /60	1960 /61
Sågtimmer av barr- träd ² Coniferous timber	12,2	14,0	17,0	15,5	14,2	14,2	15,5	13,5	17,5	16,0
Massaved av barr- o. lövträd Pulp wood	18,8	12,2	16,5	18,3	20,3	20,2	18,4	16,7	20,8	23,0
Brännved ³ Fuel wood	7,5	6,5	6,0	5,8	5,6	5,4	5,2	5,0	4,8	4,6
Övrigt virke ⁴ All other wood	2,5	2,0	2,0	2,0	1,8	1,9	1,8	1,7	1,7	1,4
S:a i milj. m ³ f. ub.	41,0	34,7	41,5	41,6	41,9	41,7	40,9	36,9	44,8	45,0
Total i milj. m ³ sk.	50,4	42,7	51,0	51,2	51,5	51,3	50,5	45,4	55,1	55,3

¹ Summaraden är dessutom omräknad till m³ sk., varvid summan m³ f. ub. ökats med 23 %. — In addition, the total is given in forest cubic metres (m³ sk.), i. e. increased by 23 %.² Inkl. bjälk-, sparr- och slipersämnen samt fanérvirke. — Incl. wood for beams, rafters, sleepers and veneer.³ Långved, kastved (även ved för husbehov). — Long logs and billets (also for housing use).⁴ Props, stolpar, kolved, såg-, fanér- och tändsticksvirke av lövträd, träullsved, gruvtimmer, flottningsbom o. dyl. samt div. virke i jordbruket exkl. timmer. — Minetimmer, poles, charcoal wood, sawn wood and other industrial hardwoods and miscellaneous assortments for domestic use, etc.

Tabell 12. Avverkning på kronoskogar, stiftsskogar, övriga allmänna skogar samt bolagsskogar, totalt och per ha 1951—1960.

Fellings in Crown forests, diocesan forests, other public forests and companies' forests, totals and per ha, in the years 1951—1960.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
År Year	Samtliga skogar All forests		Därav Of which							
	Sum- ma av- verkn. Total fell- ing	Av- verkn. per ha Fell- ing per ha	Kronoskogar Crown forests		Stiftsskogar Diocesan forests		Övr. allm. skogar ² Other pub- lic forests		Bolagsskogar Companies' forests	
			totalt	per ha	totalt	per ha	totalt	per ha	totalt	per ha
	milj. m ³ sk.	m ³ sk.	milj. m ³ sk.	m ³ sk.	milj. m ³ sk.	m ³ sk.	milj. m ³ sk.	m ³ sk.	milj. m ³ sk.	m ³ sk.
1951	47,6	2,07	4,82	1,19	0,82	2,83	1,37	1,48	..	..
1952	50,4	2,24	4,69	1,16	0,66	2,28	1,34	1,40	..	..
1953	42,7	1,86	5,31	1,31	0,74	2,57	1,66	1,43	..	..
1954	51,0	2,22	6,46	1,59	0,94	3,25	2,45	2,17	12,68	2,27
1955	51,2	2,20	6,17	1,52	0,83	2,85	2,00	1,78	13,00	2,33
1956	51,5	2,25	5,72	1,41	0,82	2,82	1,77	1,55	12,44	2,24
1957	51,3	2,24	6,68	1,64	0,91	3,11	1,92	1,67	12,93	2,33
1958	50,5	2,20	6,36	1,56	0,75	2,57	1,71	1,48	13,20	2,38
1959	45,4	1,98	6,51	1,59	0,89	3,04	2,00	1,73	12,31	2,22
1960	55,1	2,40	7,12	1,74	0,96	3,25	2,13	1,83	13,70	2,43
Genomsnitt för angivna år	49,7	2,17	5,98	1,47	0,83	2,86	1,84	1,65	12,89	2,31
Yearly average										

Anm.: I avverkningskvantiteterna ingår skog som sålts på rot under året oavsett när den avverkades.

¹ Beräknat på hela den produktiva skogsmarksarealen. Jfr tab. 2 noterna 1 och 4.² För åren 1953—1960 innefattas här samtliga övriga allmänna skogar (jfr. tab. 2 och 3); för 1951 och 1952 saknas uppgifter bl. a. för landstingens och vissa primärkommuners skogar.

Tabell 13. Avverkning på kronoskogar, stiftsskogar samt övriga allmänna skogar 1960. Länsvis

Fellings in Crown forests, diocesan forests and other public forests in 1960. By counties

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Län och läns- grupp County	Kronoskogar Crown forests		Stiftsskogar Diocesan forests		Övriga allmänna skogar ¹ Other public forests		S:a allm. skogar Total public forests	
	Summa avverkn. Total fell- ing	Av- verkn. per ha Fell- ing per ha	Summa avverkn. Total fell- ing	Av- verkn. per ha Fell- ing per ha	Summa avverkn. Total fell- ing	Av- verkn. per ha Fell- ing per ha	Summa avverkn. Total fell- ing	Av- verkn. per ha Fell- ing per ha
	1 000 m³ sk.	m³ sk.	1 000 m³ sk.	m³ sk.	1 000 m³ sk.	m³ sk.	1 000 m³ sk.	m³ sk.
Nb	2 027	1,02	19	1,24	266	1,07	2 312	1,04
Vb	1 449	1,42	28	1,96	124	0,95	1 601	1,38
Jtl	214	1,84	63	1,70	99	0,62	376	1,20
Vnr	234	1,73	60	2,50	65	2,60	359	1,90
Gvl	293	3,38	71	3,53	122	2,02	486	2,92
Kpb	463	1,76	61	3,25	321	1,62	845	1,76
Vrm	160	5,76	114	4,30	77	3,84	351	4,75
Ör	391	4,98	28	4,23	106	3,45	525	4,50
Vstm	199	4,37	31	3,86	119	3,58	349	4,00
Ups	31	4,41	29	3,76	132	3,81	192	3,92
Sth	91	4,16	34	4,10	116	2,89	241	3,44
Sdm	115	5,38	27	4,50	101	3,42	243	4,25
Üg	227	5,52	37	3,80	138	4,06	402	4,67
Skb	248	6,44	48	4,50	50	3,28	346	5,36
Äbg	160	5,67	56	4,05	45	2,93	261	4,54
Jkp	148	4,79	75	4,14	41	2,64	264	4,09
Krb	147	4,86	59	3,45	37	2,88	243	4,05
Klm	247	4,21	39	3,56	43	2,75	329	3,83
Gtl	8	1,03	13	2,28	8	1,91	29	1,65
Gbg	55	5,64	12	3,68	25	2,27	92	3,83
Hl	56	5,10	18	4,16	27	2,79	101	4,04
Bl	19	4,21	10	4,95	19	3,73	48	4,10
Krs	97	5,65	20	3,85	27	3,79	144	4,85
Mlm	36	8,99	4	3,10	20	4,00	60	5,88
I	3 476	1,16	47	1,60	390	1,04	3 913	1,15
II	448	1,78	123	2,00	164	0,87	735	1,46
III	756	2,17	132	3,40	443	1,70	1 331	2,06
IV	2 164	5,00	577	4,04	1 005	3,40	3 746	4,27
V	271	5,00	77	3,58	126	2,95	474	4,00
Riket Entire country	7 115	1,74	956	3,25	2 128	1,83	10 199	1,85
1959	6 514	1,59	891	3,04	2 002	1,73	9 407	1,70

¹ Se noter under tabell 12!

Tabell 14. Av virkesmätningföreningarna under säsongerna 1958/1959—1960/61 inmätta kvantiteter virke
Volume of timber measured in the felling-seasons 1958/59—1960/61 by timber measurement associations Måttenhel: 1 000 m³ f. ub.¹

Unit of measurement: 1 000 m³ i. u. b.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Virkesmätning- förening Association	Sågtimmer ² Timber	Massaved ³ Pulp wood	Övrigt virke ⁴ Other wood	Summa Total	1958/59	1959/60	1960/61	1958/59	1959/60	1960/61	1958/59	1959/60	1960/61
Norrbottens ...	577	767	806	1 208	1 413	1 868	1 868	7	14	21	1 792	2 194	2 695
Skellefteå	337	434	466	517	640	670	670	1	—	—	855	1 074	1 136
Umeå	320	438	453	516	701	809	809	1	—	—	837	1 140	1 262
Örnsköldsviks	246	332	350	951	1 105	1 131	1 131	64	—	—	1 261	1 437	1 481
Ångermanälvens	260	430	425	769	1 064	1 263	1 263	3	—	—	1 032	1 494	1 688
Sundsvalls	458	773	787	1 595	2 120	2 416	2 416	30	—	7	2 083	2 893	3 210
Summa Total	2 198	3 174	3 287	5 556	7 043	8 157	8 157	106	15	28	7 860	10 232	11 472
Ljusnäs	288	393	386	518	679	656	656	—	3	5	506	5 075	5 107
Dalälvarnas	502	656	628	1 681	2 345	2 472	2 472	7	4	3	2 190	3 005	3 103
Wernländska	691	1 061	1 000	1 740	2 403	2 391	2 391	—	—	—	2 431	3 464	3 391
Summa Total	1 481	2 110	2 014	3 939	5 427	5 519	5 519	7	7	8	5 427	7 544	7 541
Sydö. Sveriges	229	450	420	828	975	1 288	1 288	34	45	54	1 091	1 470	1 762
Mellansvenska	626	1 125	898	1 346	1 822	2 247	2 247	57	63	45	2 029	3 010	3 190
Sydö. Sveriges	226	385	413	877	991	1 466	1 466	29	9	14	1 132	1 385	1 893
Summa Total	1 081	1 960	1 731	3 051	3 788	5 001	5 001	120	117	113	4 252	5 865	6 845
Hela riket	4 760	7 244	7 032	12 546	16 258	18 677	18 677	233	139	149	17 539	23 641	25 858
Entire country													

¹ Beträffande »övrigt» virke samt mindre kvantiteter av massaved och sågavfall är dock barken medräknad. ² Inkl. slipers- och spårträmen, fanérvirke samt sågbar kub. ³ Inkl. flöttningsbrännved, boardved samt massaved av lövträd. ⁴ Brännved, props m. m. ⁵ Exkl. s. k. dispensmätning.

Sågat virke och slipers Volume of sawnwood and sleepers measured				Sågavfall (ribbved, flis o. d.) Volume of sawing waste measured			
Virkesm.-fören.	1958/59	1959/60	1960/61	Virkesm.-fören.	1958/59	1959/60	1960/61
Norrbottens	19	6	—	Skellefteå	79	109	127
Umeå	4	1	—	Örnsköldsviks	57	92	101
Örnsköldsviks	7	—	—	Dalälvarnas	125	131	187
Sundsvalls	—	—	—	Sydö. Sveriges	22	57	150
Dalälvarnas	—	—	—	Summa	283	389	565
Wernländska	—	—	—				
Sydö. Sveriges	61	21	19				
Mellansvenska	158	50	28				
Sydö. Sveriges	212	64	24				
Summa	503	142	79				

Tabell 17. Flottningsföreningar och flottleder 1960

Floating associations and floatways in 1960

1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Vattendomstols- och flodområden <i>River basins</i>	Flottlederna <i>Floatways</i>		Antal för- enings- ar ¹	Antal flot- tan- de ²	Vattendom- stols- och flodområden <i>River basins</i>	Flottlederna <i>Floatways</i>		Antal för- enings- ar ¹	Antal flot- tan- de ²
	Total längd km <i>Length km</i>	Under året tra- fikerad längd km <i>Used length km</i>	No. of asso- cia- tions	Float- ing mem- bers		Total längd km <i>Length km</i>	Under året tra- fikerad längd km <i>Used length km</i>	No. of asso- cia- tions	Float- ing mem- bers
Övre Norrbygden	6 500	3 699	6	48	Österbygden ...	6 228	4 762	18	29
Torneälven	1 230	764	2	19	Ljusnan	2 229	1 796	15	14
Kalixälven	1 894	1 189	1	8	Testeboån	194	72	1	1
Råneälven	600	325	1	5	Dalälven	3 610	2 834	1	13
Luleälven	1 248	750	1	7	Olandsån	77	60	1	1
Piteälven	1 094	671	1	9	Övriga Other ...	118	—	—	—
Övriga Other ...	434	—	—	—	Söderbygden ...	419	45	1	1
Nedre Norrbygden	9 066	5 685	9	53	Västerbygden ...	3 163	2 636	20	67
Åby och Byske älvarna	876	623	1	9	Nissan	203	139	1	3
Skellefteälven	1 422	997	1	13	Klarälven ³	1 161	1 143	1	9
Umeälven	2 967	2 446	1	8	Norsälven	567	567	1	13
Öreälven	668	537	1	6	Byälven	478	422	6	18
Lögdeälven	342	295	1	3	Upperudsälven	334	263	7	15
Gideälven m. fl.	1 620	520	1	2	Örekilsälven ...	160	45	1	1
Nätra älvar	219	122	1	6	Övriga Other ...	260	57	3	8
Övriga Other ...	952	145	2	6	Riket 1960	32 546	22 043	85	245
Mellanbygden ...	7 170	5 216	31	47	Entire country	—	—	—	—
Angermanälven	3 630	2 499	3	16	1959	32 756	22 252	90	254
Indalsälven	2 168	1 594	10	14					
Ljungan	986	802	16	12					
Harmångersån	127	113	1	2					
Delångersån	233	208	1	3					
Övriga Other ...	26	—	—	—					

¹ Föreningar som under året bedrivit flottning. — Associations which have had floating during the year.

² Det bör beaktas att samma intressent kan flotta inom flera flodområden. — The same member may float in two or more river basins.

³ Exklusive inom norskt område. — Excl. Norwegian part of river.

Tabell 18. Flottat och levererat virke 1960

Wood floated and delivered in 1960

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Vattendomstols- och flodområden <i>River basins</i>	Under året tillsläppt flottgods <i>Wood admitted during the year</i>					Redovisat flottgods <i>Wood accounted for</i>				
	Såg- timmer o. d. <i>Saw- logs etc.</i>	Sulfit- ved <i>Wood for sul- phite pulp</i>	Sulfat- ved <i>Wood for sul- phate pulp</i>	Övrigt virke <i>Other timber</i>	Summa <i>Total</i>	Avlämnat till ägarna <i>Delivered to the owners</i>	Kvarliggande i flottlederna <i>Remaining in the float- ways</i>			
	1 000 m ³ f.u.b.				Antal stockar No. of logs 1 000-tal	Volym Vol- ume 1 000 m ³ f. ub.	Antal stockar No. of logs 1 000-tal	Volym Vol- ume 1 000 m ³ f. ub.	Antal stockar No. of logs 1 000-tal	Volym Vol- ume 1 000 m ³ f. ub.
Övre Norrbygden ...	524	402	567	2	19 369	1 495	19 312	1 489	319	24
Torneälven ¹	177	85	122	0	5 734	384	5 724	384	—	—
Kalixälven	143	96	212	2	5 423	453	5 412	451	—	—
Råneälven	10	8	15	—	381	33	387	33	—	—
Luleälven	96	43	192	—	4 393	331	4 275	321	319	24
Piteälven	98	170	26	—	3 438	294	3 514	300	—	—
Övriga Other	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nedre Norrbygden ...	527	493	759	2	22 786	1 781	22 976	1 798	9	1
Åby o. Byske älvarna	44	24	80	—	1 925	148	2 187	169	—	—
Skellefteälven	107	86	142	—	4 156	335	4 130	333	—	—
Umeälven	255	193	368	0	10 117	816	10 019	808	9	1
Öreälven	41	61	56	2	2 094	160	2 119	162	—	—
Lögdeälven	23	35	39	—	1 287	97	1 341	101	—	—
Gideälven m. fl.	36	50	52	—	1 887	138	1 908	140	—	—
Nätra älvar	16	25	7	—	706	48	668	46	—	—
Övriga Other	5	19	15	—	614	39	604	39	—	—
Mellanbygden	928	2 029	910	9	47 655	3 876	48 221	3 926	79	6
Angermanälven	355	770	316	1	18 043	1 442	17 977	1 435	33	3
Indalsälven	204	590	269	3	12 954	1 066	12 991	1 068	8	1
Ljungan	224	488	278	5	11 412	995	12 061	1 052	6	0
Harmångersån	43	68	10	—	1 821	121	1 791	120	—	—
Delångersån	102	113	37	—	3 425	252	3 401	251	32	2
Övriga Other	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Österbygden	765	909	924	—	44 860	2 598	46 096	2 696	1 001	60
Ljusnan	284	329	416	—	18 444	1 029	18 733	1 052	—	—
Testeboån	28	5	12	—	561	45	561	45	—	—
Dalälven	442	563	487	—	25 362	1 492	26 309	1 567	1 001	60
Olandsån	11	12	9	—	493	32	493	32	—	—
Övriga Other	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Söderbygden	—	12	—	—	207	12	207	12	—	—
Västerbygden	430	916	443	12	23 201	1 801	23 249	1 799	975	63
Nissan	7	3	—	—	105	10	221	17	326	25
Klarälven	239	395	266	—	11 305	900	11 374	902	36	3
Norsälven	138	240	85	7	5 688	470	5 747	471	—	—
Byälven	23	66	50	5	1 962	144	1 966	144	10	1
Upperudsälven	5	23	8	0	443	36	444	36	0	0
Örekilsälven	—	114	—	—	2 005	114	1 803	102	603	34
Övriga Other	18	75	34	—	1 693	127	1 694	127	—	—
Riket 1960	3 174	4 761	3 603	25	158 078	11 563	160 061	11 720	2 383	154
Entire country	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1959	2 615	3 938	3 166	22	136 524	9 741	132 605	9 466	4 314	301

¹ I redovisningen ingår finskt virke med ca hälften. — Timber from Finland is included to about a half of the quantity.

Tabell 19. Utflottnings- och skiljningskostnader m. m. 1960

Floating and sorting costs etc. in 1960

Måttenheter: 1 000 kr
Unit of measurement:

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Vattendomstols- och flodområden <i>River basins</i>	Utflottnings- kostnader <i>Floating expenses</i>		Skiljnings-, buntnings- och förläggningsskostnader <i>Expenses for sorting etc.</i>			Förvaltnings- kostn. (löner, pensio- ner, rän- lor etc.) <i>Admini- strative expenses</i>	Summa gemensamma kostn. <i>Total common expenses</i>	Kostna- der för separat- flottning <i>Expenses for pri- vate floating</i>
	Totalt <i>Total</i>	därav arbets- kostn. <i>of which working costs</i>	Totalt <i>Total</i>	därav arbetskostn. <i>of which working costs</i>				
				skiljn. <i>sorting</i>	buntn. o. d. <i>bundling</i>			
Övre Norrbygden ...	6 861	4 387	3 674	1 645	700	1 130	11 665	607
Torneälven	1 130	823	1 229	401	152	392	2 751	266
Kalixälven	2 381	1 559	936	526	179	268	3 585	99
Råneälven	218	175	124	70	14	22	364	19
Luleälven ¹	1 518	842	651	334	145	179	2 348	71
Piteälven ¹	1 614	988	734	314	210	269	2 617	152
Övriga <i>Other</i>	—	—	—	—	—	—	—	—
Nedre Norrbygden ...	7 474	4 654	3 247	2 057	548	1 488	12 209	623
Aby o. Byske älvarna	802	500	349	262	—	88	1 239	224
Skellefteälven	1 281	874	733	542	—	154	2 168	130
Umeälven	3 407	1 966	1 599	875	465	808	5 814	158
Öreälven	505	258	138	110	—	112	755	28
Lögdeälven	413	232	109	85	—	63	585	4
Gideälven m. fl.	579	473	230	100	83	187	996	79
Nätra älvar	295	195	72	67	—	45	412	—
Övriga <i>Other</i>	192	156	17	16	—	31	240	—
Mellanbygden	12 296	6 696	6 241	3 105	1 297	2 445	20 982	1 354
Ängermanälven	4 581	3 137	2 939	1 511	686	1 106	8 626	57
Indalsälven	3 073	997	1 640	758	293	654	5 367	988
Ljungan	3 481	1 827	1 492	701	318	556	5 529	235
Harmångersån	390	250	—	—	—	—	390	26
Delångersån	771	485	170	135	—	129	1 070	48
Övriga <i>Other</i>	—	—	—	—	—	—	—	—
Österbygden	9 664	5 329	6 271	4 002	470	1 790	17 725	881
Ljusnan	4 249	2 385	2 822	1 773	470	868	7 939	303
Testeboån	145	89	19	17	—	23	187	58
Dalälven	5 206	2 802	3 430	2 212	—	891	9 527	520
Olandsån	63	53	—	—	—	4	67	—
Övriga <i>Other</i>	1	—	—	—	—	4	5	—
Söderbygden	0	—	—	—	—	0	0	44
Västerbygden	3 218	1 981	3 651	1 301	1 509	838	7 707	1 090
Nissan	7	—	—	—	—	8	15	—
Klarälven	1 886	1 072	2 840	780	1 458	456	5 132	675
Norsälven	900	559	718	492	—	234	1 852	332
Byälven	150	113	15	4	—	85	250	—
Upperdalsälven	104	71	74	21	51	41	219	83
Örekilsälven	87	81	—	—	—	12	99	—
Övriga <i>Other</i>	134	85	4	4	—	2	140	—
Riket 1960	39 513	23 047	23 084	12 110	4 524	7 691	70 288	4 599
Entire country								
1959	37 795	24 270	17 000	9 780	2 684	6 739	61 534	4 539

¹ Inklusive anslutna och närgränsande flottleder. — *Connecting and adjoining floatways included.*² Ingår i »Arbetskostnad vid skiljningen». — *Included in col. 5.*

Tabell 20. Rundvirkestransporter på järnväg 1960.

Transports of unprocessed wood by rail in 1960.

(Tabellen omfattar transporter på SJ och med dem samtrafikerade järnvägar)

1	2	3	4	5	6	7
Sortiment <i>Assortment</i>	Lastat gods <i>Loaded</i>		Tonkm 1 000-tal	Medel- trans- port- längd <i>Average distance of trans- portation</i>	Fraktkostnad <i>Freight</i>	
	Vikt <i>Weight</i>	Beräknad volym ² <i>Esti- mated volume</i>			1 000-tal kr	öre per tonkm
	1 000-tal ton	1 000-tal m ³		km		
Rundvirke ej särskilt nämnt, slanor, stängselstolpar, stö- r, träbräde och gruvstöttor ¹ ... <i>Roundwood, not mentioned below, small poles, fence posts, sticks, tangled thicket, pitprops</i>	150,7	201 m ³ f.	29 106	193	3 410	8,3
Master, spiror, pålningslim- mer, ledningsstolpar	36,9	57 *	14 939	405	991	6,6
<i>Posts, poles, pilings, masts</i>						
Massaved	807,5	2 173 m ³ t.	190 322	236	13 372	7,0
<i>Pulp wood</i>						
Kolved, tjärved, brännved, träbriketter	3,9	10 *	766	196	62	8,1
<i>Charcoal wood, resinous wood, fuel wood</i>						
Allt virke	999,0	—	235 133	235	16 835	7,2
<i>All wood</i>						
1959	669,5	—	135 262	202	10 646	7,9

¹ Inkl. virke av utländska trädslag. — *Incl. wood from foreign species.*² Vikten är omräknad till m³t. resp. m³f. utan hänsyn till barkningsgraden. Beräkningen har skett med följande relationstal för omvandling av vikt till volym, varvid virket antagits vara skogstorr:

Sågtimmer etc.	750 kg/m ³ f.	Massaved etc.	475 kg/m ³ t.
Stolpar etc.	650 *	Kolved etc.	375 *
		Brännved etc.	400 *

Tabell 21. Ursprungs- och destinationslän för järnvägstransporter av
Origin and destination of unprocessed wood transported by rail in 1960.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Ursprungslän County of origin	Destinationslän County of destination												
	Nb	Vb	Jtl	Vnr	Gvl	Kpb	Vrm	Ör	Vstm	Ups	Sth	Sdm	Ög
Nb	1 721	298	11	7 921	15	—	—	34	—	—	65	—	—
Vb	213	2 126	200	5 949	33	—	24	35	10	—	37	—	40
Jtl	—	24	302	26 921	7 363	58	1 143	—	—	—	1 387	25	10
Vnr	92	697	471	4 755	811	46	—	—	31	10	144	69	—
Gvl	10	104	81	8 872	60 673	1 210	231	194	10	—	611	5	134
Kpb	2 808	463	404	3 020	32 932	8 866	176 902	4 753	1 588	3 610	309	—	1 263
Vrm	—	3	2	18	—	3	79 101	305	33	—	112	—	240
Ör	2 969	1 607	219	804	3 226	288	51 223	4 814	68	407	312	932	7 141
Vstm	2 900	38	17	3 585	11 676	1 898	53 904	2 423	34	227	78	320	401
Ups	—	—	—	1 078	1 646	2 084	1 307	34	—	—	—	—	74
Sth	—	—	10	19	3 885	2 561	704	39	—	—	32	5	793
Sdm	177	—	—	—	466	—	19 338	3 223	—	1 701	65	74	4 723
Ög	—	—	—	—	25	323	1 949	—	—	—	64	—	12 532
Skb	270	336	188	226	300	20	4 210	—	—	—	55	40	76
Äbg	654	—	—	—	—	5	2 259	—	—	—	—	—	37
Jkp	19	17	—	15	—	259	4 623	85	—	—	416	—	59
Krb	—	—	—	—	—	—	1 858	—	—	—	—	—	—
Klm	—	115	132	—	79	190	530	57	—	—	152	107	1 104
Gtl	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gbg	—	40	—	1	—	147	29	14	4	—	50	—	65
Hl	91	10	—	—	—	—	1 652	—	—	—	—	—	—
Bl	—	—	—	—	—	—	71	—	—	—	19	—	98
Krs	—	—	—	—	—	18	—	—	—	—	7	—	58
Mlm	—	—	15	—	10	—	178	86	—	—	—	—	851
Från utlandet ..	—	—	—	394	—	19	45	—	37	—	32	—	514
Riket	11 924	5 879	2 052	63 578	123 141	17 494	401 277	15 595	1 815	5 954	3 945	1 576	30 212
Entire country	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1959	4 711	5 548	3 833	45 177	91 428	22 988	266 695	15 266	4 429	7 135	2 756	419	32 999

¹ Specifikation, se tab. 20!

oförädlat virke¹⁾ 1960

Måttenhhet: ton
 Unit of measurement: ton

15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
Skb	Äbg	Jkp	Krb	Klm	Gtl	Gbg	Hl	Bl	Krs	Mlm	Till ut- landet	Riket Entire country	1959
82	20	—	—	—	—	29	10	—	—	19	—	10 225	7 635
1 167	3 987	55	—	—	—	—	—	—	—	—	16	13 891	9 668
116	1 363	90	—	31	—	5	—	—	—	—	257	39 094	34 113
72	4 685	—	16	—	—	225	—	—	—	—	1 118	13 242	4 208
1 692	362	212	—	369	—	750	—	—	—	—	5 399	80 919	39 079
1 071	15 727	724	18	1 089	—	2 373	97	5	168	177	19 804	277 670	188 780
4 453	2 084	640	—	1 975	—	76	—	—	—	—	13 904	102 949	59 237
4 556	5 557	1 929	224	789	—	340	—	14	3	68	32 686	119 677	85 004
4 647	6 250	268	304	513	—	—	—	—	—	18	9 330	98 829	82 472
604	—	307	—	86	—	—	—	—	—	60	280	7 253	4 441
1 557	6	307	—	327	—	1	—	—	—	66	4 796	15 105	9 014
1 563	967	2 280	80	761	—	91	—	—	—	—	4 205	39 712	24 112
20	2 970	247	—	337	—	11	—	—	96	198	6 673	25 444	20 100
266	565	244	—	566	—	368	1 096	32	—	75	6 957	15 889	11 521
1 227	5 022	1 910	190	464	—	121	1 773	—	—	—	1 137	14 800	23 995
249	3 787	8 774	197	878	—	179	1 774	398	1 179	192	7 905	31 004	17 306
10	3 777	2 634	118	188	—	10	—	3	367	5	2 659	11 628	3 749
18	7 536	2 000	360	1 734	—	1 072	13	104	152	203	3 215	18 872	11 350
294	—	49	—	240	—	54	—	—	15	—	66	1 067	3 069
40	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 733	3 566	1 206
—	4 255	4 780	—	195	—	—	3 018	20	—	56	1 113	13 623	2 372
199	1 203	2 673	—	27	—	—	2 212	—	17	32	3 550	9 996	9 611
—	64	9 996	172	467	—	3	1 180	181	233	59	14 378	27 872	14 108
11	20	206	—	4 512	—	463	—	—	—	—	466	6 719	3 392
23 914	70 206	40 017	1 680	15 547	—	6 170	11 210	755	2 230	1 693	141 181	999 044	669 540
14 086	41 879	32 988	1 533	15 940	—	8 324	12 317	367	1 962	2 216	34 547	669 540	—

Tabell 24.* Skogsindustriernas förbrukning av rundvirke 1956—1960.

Yearly consumption of roundwood by forest industries in 1956—1960.

Anm.: Redovisningen omfattar samtliga i den officiella, årliga industristatistiken ingående anläggningar (minst fem personer sysselsatta). Only enterprises which usually have at least five workers engaged.

Måttenhhet: 1 000 m³ f. ub.
Unit of measurement: 1 000 m³ f. ub.

1	2	3	4	5	6	7
Industrigren och sortiment Branch of industry and assortment	1956	1957	1958	1959	1960	Års- medel- tal Average 1956 /60
Sågverk Saw mills	11 656	11 706	12 155	11 280		
Timmer, slipersämnen och sågkubb Timber, sleepers and sawkubb						
av furu of pine	5 993	6 573	6 941	6 698		
» gran » spruce	4 154	4 387	4 893	4 397		
» björk » birch	63	61	67	185		
» annat lövträ » other broadleaved wood	97	96	114			
ej spec. unspecified	1 349	589	140	—		
Fanér- o. plywoodfabr. Veneer- and plywood factories	162	159	164	174	183	168
Timmer o. d. Logs etc.						
av furu of pine	89	94	98	99	100	96
» gran » spruce	8	10	10	11	13	10
» björk » birch	24	24	24	64	70	59
» annat lövträ » other broadleaved wood	28	30	32	—	—	—
ej spec. unspecified	13	1	—	—	—	3
Wallboardfabriker¹ Wallboard factories ¹	478	592	477	533	544	525
Massaved Pulp wood						
av furu of pine	322	341	277	315	329	317
» gran » spruce	17	25	34	56	73	41
» lövträ » broadleaved wood	13	31	14	28	22	22
div. klenvirke small wood	126	195	152	134	120	145
Massafabriker¹ Pulp mills ¹	16 697	17 147	16 491	17 421	19 826	17 516
Massaved Pulp wood						
av furu of pine	4 980	5 376	4 989	5 513	6 803	5 522
» gran » spruce	10 887	10 736	10 229	10 817	11 239	10 782
» asp » aspen	103	120	144	118	168	130
» björk » birch	654	824	1 058	843	1 494	975
div. klenvirke small wood	73	91	121	130	122	107

¹ Förbrukning av sågverksavfall redovisas i textavdelningen.

Consumption of sawmill waste is dealt with in chapter II.

² Korrigerad uppgift. Revised figure.

*Tabellerna 22 och 23 har utgått fr. o. m. 1959.

Tabell 25. Sågverkens och hyvleriernas samt lådämnesfabrikernas huvudsakliga produktion 1960. Länsvis

Production of sawn and planed goods in 1960. By counties

Anm.: Redovisningen omfattar samtliga i den officiella årliga industristatistiken ingående anläggningar (minst fem personer sysselsatta). — Only enterprises which usually have at least five workers engaged.

Måttenhhet: 1 000 m³ (nominellt)
Unit of measurement: 1 000 m³ (nominellt)

1	2	3	4	5	6	7	8
Län och läns- grupp County	Ohyv- lade plank etc. (av barr- trä)	Bräd- o. plank- stump, läkt, ribb, list, stav etc.	Ämnen (till stav, svarv- ning etc., spån för korg- tillv. etc.)	Bjälkar, sparrar, syllar etc.	Virke av löv- trä etc.	Lådäm- nen (så- gade) etc.	Hyvlade bräder etc.
Nb	472	—	—	7	—	—	26
Vb	466	9	4	12	0	—	44
JU	84	0	—	0	—	—	21
Vnr	644	12	—	2	—	0	26
Gvl	776	10	0	2	8	8	80
Kpb	504	6	0	16	1	16	106
Vrm	632	4	5	2	8	1	59
Ör	331	8	—	4	4	15	36
Vstm	221	1	—	5	2	0	46
Ups	179	2	—	3	3	6	24
Sth	138	1	0	6	0	2	73
Sdm	205	1	1	3	1	4	43
Ög	214	2	1	4	8	0	47
Skb	192	1	1	4	3	7	36
Äbg	211	9	1	8	1	1	53
Jkp	340	2	2	43	17	7	129
Krb	362	6	3	41	5	9	73
Klm	438	5	12	4	22	9	108
GU	12	0	—	3	—	—	11
Gbg	16	1	—	1	3	2	36
Hl	48	4	1	19	5	—	10
Bl	70	3	1	2	1	1	13
Krs	105	3	7	8	17	0	18
Mln	25	—	2	7	14	1	8
I	938	9	4	19	0	—	70
II	728	12	—	2	—	0	47
III	1 280	16	0	18	9	24	186
IV	3 463	42	26	127	74	61	727
V	276	11	11	40	40	4	96
Riket	6 685	90	41	206	123	89	1 126
Entire country							
1959	5 532	103	26	214	90	98	945

¹ Därav lönsågning 159

² Därav Stockholms stad 37

Tabell 26. Massa- och wallboardfabrikernas huvudsakliga produktion 1960. Länsvis

Pulp and fibreboard production in 1960. By counties

Måttenhet: 1 000 ton
Unit of measurement:

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Län och länsgrupp County	Pappersmassa Pulp						Wallboard Fibre board	
	Mekanisk ¹		Sulfit		Sulfat		Antal fabriker i drift No. of running mills	Produktion 1 000 ton
	Antal fabriker i drift No. of running mills	Produktion 1000 ton (torrläinkt vikt) (dry weight)	Antal fabriker i drift No. of running mills	Produktion 1000 ton (torrläinkt vikt) (dry weight)	Antal fabriker i drift No. of running mills	Produktion 1000 ton (torrläinkt vikt) (dry weight)		
Nb	1	28	—	—	2	185	1	..
Vb	3	151	1	62	1	41	2	..
Jtl	3	35	1	22	—	—	1	..
Vnr	4	194	9	561	7	570	5	..
Gvl	2	30	7	350	5	368	2	..
Kpb	2	141	4	97	1	29	—	..
Vrm	5	139	8	312	5	310	1	..
Ör	3	33	1	25	2	84	1	..
Vstm	2	2	1	15	—	—	1	..
Ups	—	—	1	39	1	73	1	..
Sth	2	149	1	34	—	—	—	..
Sdm	—	—	—	—	—	—	1	..
Ög	1	80	2	65	1	61	—	..
Skb	1	15	1	26	—	—	1	..
Äbg	5	58	5	104	2	45	—	..
lcp	—	—	4	74	1	53	—	..
Krb	2	21	3	49	1	29	—	..
Klm	2	8	1	12	2	101	—	..
Gtl	—	—	—	—	—	—	—	..
Gbg	2	28	1	23	—	—	—	..
Hl	1	5	1	28	—	—	—	..
Bl	1	12	—	—	—	—	—	..
Krs	1	18	—	—	—	—	—	..
Mlm	—	—	—	—	—	—	—	..
I	4	179	1	62	3	226	3	135
II	7	229	10	583	7	570	6	173
III	4	171	11	447	6	397	2	51
IV	23	505	28	755	15	756	6	255
V	5	63	2	51	—	—	—	—
Riket	43	1 147	52	1 898	31	1 949	17	614
Entire country								
1959	44	996	52	1 706	31	1 683	17	556

¹ Därav halvkemisk massa 62 663 ton.

Tabell 27. Export av rundvirke, sågat virke, fanérskivor, fiberplattor och pappersmassa 1956—1960.
Exports of roundwood, sawn wood, veneers, board and woodpulp 1956—1960

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
SITC- Rev1	Sortiment Assortment	Måtten- het Unit of measure- ment	1956	1957	1958	1959	1960	1956	1957	1958	1959	1960	
Kvantitet ² Quantity													
Värde: 1 000 kr Value: 1 000 Sw. cr.													
241.1	Bränsved och träavfall inkl. sågsåpan Fuel wood incl. sawdust and wood waste därav: thereof: bränsved, fuelwood Träkol Charcoal Bränsved och träkol Fuelwood and charcoal Massaved, Pulpwood Sågtimmer och fanérsstock av barrträd Sawlogs and veneer logs, coniferous Sågtimmer och fanérsstock av lövträd Sawlogs and veneer logs, non-coniferous Gruvstolpar, Pitprops Pålar, stolpar och annat rundvirke utom gruvstol- par Poles, pilings, posts and other wood in the round except pitprops Rundvirke och grovt kanthugget virke Wood in the round or roughly squared Järnvägs- och spårvägs- sliprar av trä Railway sleepers (ties) whether sawn or not	m ³ .	133 632 28 923 ..	131 005 32 263 ..	7 061 33 932 ..	18 361 29 761 65 921	21 202 33 909 83 171	49 262	1 452 1 822 3 305	1 562 2 216 3 881	133 2 424 2 701	647	710
241.2 241		— — —									488 2 214 2 861	461 2 369 3 079	
242.1 242.2		1 000 m ² . —	747.0 85.0	890.5 105.5	645.6 145.7	338.8 201.0	407.0 206.3	58 542 11 890	64 086 15 367	44 854 19 345	21 199 20 927	25 878 28 311	
242.3		—	11.2	25.9	41.7	9.3	21.8	1 208	2 473	2 932	1 324	1 706	
242.4 242.9		— — —	268.7 64.9	456.7 52.6	288.0 48.0	206.4 126.2	18.0 123.0	20 997 12 364	35 273 10 389	21 437 8 435	13 379 14 450	1 267 14 546	
242		—	1 176.8	1 531.2	1 169.0	881.7	776.1	105 001	127 588	97 003	71 279	71 708	
243.1		1 000 stds	13.2	9.6	6.5	3.1	2.7	13 488	9 518	5 946	2 336	1 994	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
243.2	Sågade och hyvlade trävaror av barrträ <i>Lumber, sawn, planed, grooved, tongued etc.</i> därav: thereof:	1 000 stds	994,1	1 081,3	857,0	1 010,5	1 086,0	1 019 502	1 102 530	856 947	895 817	1 084 088
243.3	Sågade och hyvlade trävaror av lövträ <i>Lumber, sawn, planed, grooved, tongued etc.</i> därav: thereof:	— ³ — 1 000 m ³ f.	22,1 11,2	25,0 13,6	31,1 14,0	37,2 9,0	42,7 11,5	16 457 3 473	17 673 3 976	21 019 3 796	23 701 2 669	28 565 4 169
243	Sågade eller hyvlade trävaror <i>Lumber, sawn, planed, grooved, tongued etc.</i> non-coniferous	— ³ —	4 717,5	5 110,1	4 048,6	4 744,4	5 097,4	1 036 463	1 116 024	866 689	900 823	1 090 246
632.1 (del, part)	Wood shaped or simply worked	1 000 stds	16,0	15,3	12,1	9,8	10,7	22 104	20 583	16 128	13 320	15 883
631.1	Lådämnar, Boxboards	ton	2 016	2 527	2 848	2 616	3 019	5 453	7 226	8 612	8 456	9 406
631.2	Fanér med en tjocklek av högst 5 mm ³ <i>Veneer sheets with thickness 5 mm or less</i>	— ³ —	7 509	6 729	6 856	6 338	5 786	9 158	8 478	7 889	7 456	6 904
641.6	Kryssstäm (plywood) och fanerat trä <i>Plywood, including wood faced with veneer sheets</i> Byggnadspållar av pappersmassa, träfiber eller andra vegetabiliska fibrer <i>Fibreboards and other building boards of wood pulp or of vegetable fibres</i> därav: thereof:	— ³ —	299 700	339 825	349 747	395 703	417 641	137 845	154 681	152 491	170 519	181 074
631.4 (del, part)	Hårda träfiberplattor <i>compressed (hard) fibreboard of wood</i> porösa träfiberplattor <i>non-compressed (insulating) fibreboard of wood</i> Spånplattor <i>Particle board (chip-board)</i>	— ³ —	—	560	469	3 867	12 076	—	251	272	2 547	7 412

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
251.2	Slipmassa av trä <i>Mechanical wood pulp</i>	1 000 ton ⁴	431,7	412,8	345,1	380,3	413,4	165 783	161 016	119 390	117 941	137 770
251.5	Kemisk pappersmassa av annat material än trä <i>Chemical pulp of straw, of fibres and of rags</i>	— ³ — ⁴	—	—	0,0	—	—	—	—	2	—	—
251.6	Dissolvingsmassa <i>Dissolving grades</i>	— ³ — ⁴	357,6	363,0	316,5	341,3	415,7	334 786	335 742	279 813	287 464	354 316
251.7	Sulfatmassa exkl. dissolvingsmassa <i>Sulphate pulp excl. dissolving grades</i> därav: thereof:	— ³ — ⁴	889,4	849,6	883,1	1 094,4	1 201,2	622 808	590 717	583 224	665 265	752 617
251.8	blekt, bleached <i>Sulfitmassa exkl. dissolvingsmassa</i> Sulphite pulp excl. dissolving grades därav: thereof:	— ³ — ⁴ — ³ — ⁴	384,7 868,4	395,4 834,5	465,3 813,0	550,9 882,6	584,9 901,3	311 711 624 509	317 273 582 300	352 821 541 537	391 948 550 181	419 205 582 763
251.9	blekt, bleached <i>Sulphite pulp excl. dissolving grades</i> därav: thereof:	— ³ — ⁴ — ³ — ⁴	365,8 —	356,0 —	398,6 —	466,1 0,0	475,4 0,0	294 793 —	282 091 —	288 868 —	323 719 5	341 077 5
251 ⁵	Halvkemisk massa <i>Semi-chemical wood pulp</i> Pappersmassa, Pulp	— ³ — ⁴	2 547,1	2 459,9	2 357,7	2 678,6	2 931,6	1 747 885	1 669 775	1 523 965	1 620 859	1 827 470

¹ Föranta Nationernas reviderade varunomenklatur Standard International Trade Classification Revised (SITC-Rev.) — *The Revised Standard International Trade Classification (SITC-Rev.) drawn up by the United Nations. 2 1 std motsvarar 4,672 m³f. — One standard equals 4,672 m³f. 3 1958 och tidigare högst 7 mm. — 1958 and before 7 mm or less. 4 Torränkt vikt. — Air dry weight. 5 Exkl. 251.1. Pappersavfall och pappersmakulatur. — Excl. 251.1. Paper waste and old paper.*

Tabell 28. Import av rundvirke, sågat virke, fanérskivor, fiberplattor och pappersmassa 1956—1960.
Imports of roundwood, sawnwood, veneers, board and pulp 1956—1960.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
SITC- Rev ¹	Sortiment Assortment	Mått- het	1956	1957	1958	1959	1960	1956	1957	1958	1959	1960
		Unit of measure- ment	Kvantitet ² Quantity									
			Värde: 1 000 kr Value: 1 000 Sw. cr.									
241.1	Brännved och träavfall inkl. såg- spån <i>Fuel wood incl. sawdust and wood waste</i>	m ³ l.	· ·	· ·	· ·	49 452	48 316	817	810	610	715	897
	därav: thereof:											
241.2	brännved fuelwood	»	38 910	44 318	33 761	19 586	20 339	681	720	519	406	458
241	Träkol Charcoal	»	748	1 046	537	132	275	76	102	87	36	72
	Brännved och träkol <i>Fuelwood and charcoal</i>	»	· ·	· ·	· ·	49 584	48 591	893	912	697	754	968
242.1	Massaved Pulp wood	1 000 m ² f	348,4	298,8	273,4	315,0	603,3	22 080	17 615	14 973	15 707	34 553
242.2	Sågtimmer och fanérstock av barrträ	»	181,9	131,1	331,4	168,2	308,4	15 685	10 364	26 179	12 194	25 791
	<i>Sawlogs and veneer logs, coniferous</i>											
242.3	Sågtimmer och fanérstock av lövträ	»	55,2	44,0	47,9	33,5	44,4	10 678	13 319	15 564	15 626	23 549
	<i>Sawlogs and veneer logs, non- coniferous</i>											
242.4	Gruvstolpar Pitprops	»	—	0,0	—	—	—	—	1	—	—	—
242.9	Pålar, stolpar och annat rundvirke utom gruvstolpar <i>Poles, pilings, posts and other wood in the round except pitprops</i>	»	1,0	5,2	7,2	0,1	0,4	131	343	449	21	70
	<i>wood in the round except pitprops</i>											
242	Rundvirke och grovt kanthugget virke <i>Wood in the round or roughly squared</i>	»	586,5	479,1	659,9	516,0	956,5	48 574	41 642	57 165	43 386	83 963
	<i>Wood in the round or roughly squared</i>											
243.1	Järnvägs- och spårväggsliprar av trä <i>Railway sleepers (ties) whether sawn or not</i>	1 000 stds	4,0	9,3	0,8	0,2	0,9	3 190	6 510	563	152	694

Tab. 28 fort.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
243.2	Sågade och hyvlade trävaror av barrträ <i>Lumber sawn, planed, grooved, tongued etc., coniferous</i>	1 000 stids	7,7	10,4	18,5	26,9	36,1	7 289	9 330	13 522	17 987	28 974
	därav: thereof:											
243.3	bjälkar och sparrar barks <i>Lumber sawn, planed, grooved, tongued etc., non-coniferous</i>	»	0,0	0,0	0,0	0,2	0,2	10	4	10	169	176
243	Sågade och hyvlade trävaror av lövträ <i>Lumber sawn, planed, grooved, tongued etc., non-coniferous</i>	1 000 m ² f.	43,3	46,1	52,8	45,5	84,8	24 634	28 790	29 940	26 487	47 494
	Wood shaped or simply worked											
632.1 (del, part)	Lådämnar Boardboards	1 000 stids	98,2	138,1	142,8	172,2	257,7	35 113	44 630	44 025	44 626	77 162
631.1	Fanér med en tjocklek av högst 5 mm 3 <i>Veneer sheets with thickness 5 mm or less</i>	ton	—	—	0,0	0,0	0,1	—	—	58	98	300
631.2	Kryssfanér (plywood) och faneral trä <i>Plywood including wood faced with veneer sheets</i>	»	5 025	6 602	6 352	6 973	10 046	7 592	9 747	9 169	9 251	13 119
641.6	Byggnadsplattor av pappersmassa, träfiber eller andra vegetabiliska fibrer <i>Fibreboards and other building- boards of wood pulp or of vege- table fibres</i>	»	190	226	660	1 670	853	246	347	790	1 916	1 019
	därav: thereof:											
	hårda träfiberplattor komprimerad (hard) fibreboard of wood	»				368	373				372	446
	porösa träfiberplattor non-komprimerad (insulating) fibre- board of wood	»				66	39				71	66
631.1 (del, part)	Spånplattor <i>Particle board (chipboard)</i>	»	3 600	3 571	4 702	6 504	6 387	2 888	2 904	3 709	4 570	4 261
251.2	Slipmassa av trä <i>Mechanical wood pulp</i>	1 000 ton ⁴	—	—	0,4	0,4	—	—	—	81	79	—

	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
251.5	Kemisk pappersmassa av annat material än trä <i>Chemical pulp of straw, of fibres and of rags</i>	1000 ton ⁴	0,8	0,9	0,6	0,5	0,3	785	845	936	586
251.6	Dissolvingmassa Dissolving grades	» ⁴	0,1	2,1	2,0	1,4	1,1	122	2 190	2 084	1 183
251.7	Sulfatmassa exkl. dissolvingmassa <i>Sulphate pulp excl. dissolving grades</i>	» ⁴	0,6	0,0	0,0	0,2	8,2	388	1	2	40 5 889
	därav: thereof:	» ⁴	0,2	0,0	0,0	—	7,8	214	1	1	5 406
251.8	Sulfitmassa exkl. dissolvingmassa <i>Sulphite pulp excl. dissolving grades</i>	» ⁴	0,0	0,3	0,0	0,4	0,0	8	266	24	145 26
	därav: thereof:	» ⁴	—	0,3	0,0	0,1	0,0	5	263	24	104 23
251.9	Hatkemisk massa <i>Semi-chemical wood pulp</i>	» ⁴	—	—	—	—	—	—	—	—	—
251 ⁵	Pappersmassa Pulp	» ⁴	1,5	3,3	3,0	2,8	9,7	1 302	8 301	3 128	2 521 7 383

1 Se tab. 27, not 1. — See note 1, table 27.
2 Se tab. 27, not 2. — See note 2, table 27.
3 Se tab. 27, not 3. — See note 3, table 27.
4 Se tab. 27, not 4. — See note 4, table 27.
5 Exkl. 251.1

Tabell 29. Sveriges export och import av vissa skogs- och skogsindustriprodukter med fördelning på export- resp. importländer 1960.

Swedish exports and imports of certain roundwood and timber industry products by countries of destination and origin in 1960.

1	2	3	4	5	6	7	8
SITC- Rev ¹	Sortiment Assortment	Export- resp. im- portland <i>Country of destination or origin</i>	Mått- enhet <i>Unit of measurement</i>	Export		Import	
				kvan- titet <i>quantity</i>	värde 1 000 kr <i>value 1 000 Sw. cr</i>	kvan- titet <i>quantity</i>	värde 1 000 kr <i>value 1 000 Sw. cr</i>
242.1	Massaved <i>Pulpwood</i>	Norge Finland Förbundsrepub. Tyskland Övriga Samtliga	1 000 m ³ f. » » » » »	371,7 — 31,5 3,8 407,0	23 548 — 2 071 259 25 878	222,2 381,1 — — 603,3	12 425 22 126 — — 34 553
242.2	Sågtimmer och fä- nérstock av barrträ <i>Sawlogs and veneer logs, coniferous</i>	Norge Finland Förbundsrepub. Tyskland Nederländerna Övriga Samtliga	» » » » » » »	26,2 — 165,6 12,6 1,9 206,3	1 925 — 24 736 1 348 302 28 311	23,7 284,6 0,0 — 0,1 308,4	1 567 24 159 11 — 54 25 791
242.3	Sågtimmer och fä- nérstock av lövträ <i>Sawlogs and veneer logs, non-coniferous</i>	Danmark Finland Förbundsrepub. Tyskland Frankrike Franska Västafrrika Franska Ekv.- afrika Ghana Övr. Britt. Väst- afrika Burma Thailand U.S.A. Övriga Samtliga	» » » » » » » » » » » » » » »	18,1 0,1 — 1,9 0,0 — — — — — — 1,7 21,8	824 81 — 641 11 — — — — — — 149 1 706	0,4 0,9 — 0,9 1,2 8,6 8,5 3,9 9,4 3,7 3,6 1,3 2,0 44,4	169 170 — 539 695 2 453 2 281 1 446 2 200 5 657 5 349 1 086 1 504 23 549
242.4	Gruv Stolpar <i>Pitprops</i>	Förbundsrepub. Tyskland Övriga Samtliga	» » » »	12,8 5,2 18,0	782 485 1 267	— — — —	— — — —
242.9	Pålar, stolpar och annat rundvirke utom gruvstolpar <i>Poles, pilings, posts and other wood in the round except pitprops</i>	Norge Danmark Förbundsrepub. Tyskland Nederländerna Storbritannien Övriga Samtliga	» » » » » » » »	28,2 6,8 46,2 16,6 16,5 8,7 123,0	3 519 681 3 966 1 582 2 804 1 994 14 546	0,2 0,0 — — — 0,2 0,4	32 4 — — — 34 70

(Forts. på nästa sida)

Tab. 29 forts.

1	2	3	4	5	6	7	8
243.2	Sågade och hyvla- de trävaror av barrträ <i>Lumber, sawn, planed, grooved, tongued etc., coniferous</i>	Norge Danmark Finland Föbundsrepub. Tyskland Nederländerna Belgien Storbritannien Irland Frankrike Spanien Italien Grekland Sudan Algeriet Övriga Samtliga	1 000 m ² f. » » » » » » » » » » » » » » » » »	77,8 529,6 0,0 729,8 926,8 172,3 1 873,3 43,5 219,6 179,3 24,8 41,1 20,1 67,3 168,3 5 073,6	17 263 104 207 4 181 311 184 635 39 649 384 740 9 270 49 944 39 060 6 835 7 935 4 460 15 555 39 215 1 084 083	0,3 0,0 164,5 0,2 — — — — — — — — — — 3,5 168,5	54 11 27 016 235 — — — — — — — — — — 1 658 28 974
243.3	Sågade och hyvla- de trävaror av löv- trä <i>Lumber, sawn, planed, grooved, tongued etc., non- coniferous</i>	Norge Danmark Finland Föbundsrepub. Tyskland Polen Storbritannien Frankrike Jugoslavien Burma Thailand Japan Övriga Samtliga	» » » » » » » » » » » » » »	6,9 0,1 0,8 0,1 — 2,4 — — — — — — 1,2 11,5	1 751 72 804 70 — 994 — — — — — — 478 4 169	0,0 4,5 1,2 5,7 8,0 0,0 4,5 6,0 4,7 9,5 27,8 12,9 84,8	33 1 858 450 3 127 3 876 10 2 457 3 243 4 410 9 958 11 064 7 008 47 494
632.1 (del, part)	Läddämnen <i>Boxboards</i>	Finland Nederländerna Storbritannien Övriga Samtliga	» » » » »	— 0,7 48,4 0,9 50,0	— 229 15 333 321 15 883	0,6 — — — 0,6	309 — — — 309
631.1 631.2	Fanér, kryssfanér (plywood) och fanerat trä <i>Veneer sheets and plywood incl. wood faced with veneer sheets</i>	Norge Danmark Finland Föbundsrepub. Tyskland Nederländerna Storbritannien Frankrike Britt. Östafrika Irak Ceylon Indonesien Övriga Samtliga	ton » » » » » » » » » » » » »	730 1 624 282 2 131 173 453 28 916 636 645 547 643 8 808	2 386 1 593 1 449 5 146 237 651 103 910 766 651 552 1 153 16 315	127 6 142 6 874 3 993 84 38 617 — — — — — 645 13 971	304 6 142 7 671 12 868 255 113 4 070 — — — — — 3 173 34 596
641.6	Byggnadsplattor av pappersmassa, träfibrer eller andra vegetabilis- ka fibrer <i>Fibreboards and other building boards of wood pulp or of vege- table fibres</i>	Danmark Finland Föbundsrepub. Tyskland Nederländerna Storbritannien Frankrike Grekland U.S.A. Övriga Samtliga	» » » » » » » » » » »	20 595 5 38 877 45 440 134 049 17 450 10 078 55 609 95 538 417 641	8 747 5 15 133 19 811 59 168 8 215 3 607 24 462 41 926 181 074	2 336 13 — 13 — — 410 79 853	4 305 31 — 13 — — 506 160 1 019

(Forts. på nästa sida)

Tab. 29 (forts.)

1	2	3	4	5	6	7	8
631.4 (del, part)	Spånplattor <i>Particle board (Chipboard)</i>	Norge Finland Föbundsrepub. Tyskland Nederländerna Storbritannien Övriga Samtliga	ton » » » » » » »	404 — 4 034 2 497 2 828 2 313 12 076	514 — 1 982 1 687 1 791 1 438 7 412	52 3 120 2 999 — — 216 6 387	118 1 733 2 254 — — 156 4 261
251.2	Slipmassa av trä (torrtänkt vikt) <i>Mechanical wood pulp (air dry weight)</i>	Föbundsrepub. Tyskland Nederländerna Storbritannien Frankrike Italien Övriga Samtliga	1 000 ton » » » » » » »	11,1 32,2 258,0 36,5 12,6 63,0 413,4	3 649 10 762 85 794 12 172 4 318 21 075 137 770	— — — — — — —	— — — — — — —
251.6	Dissolvingmassa (torrtänkt vikt) <i>Dissolving grades (air dry weight)</i>	Sovjetunionen Föbundsrepub. Tyskland Nederländerna Belgien Storbritannien Frankrike Spanien Italien Övriga Samtliga	» » » » » » » » » » »	18,5 32,6 23,2 17,8 105,8 41,9 20,4 82,5 73,0 415,7	16 236 28 685 19 520 14 341 87 407 36 106 16 965 71 001 64 055 354 316	— — — — — — — — 1,1 1,1	— — — — — — — — 1 183 1 183
251.7	Sulfatmassa, annan än dissolvingmas- sa (torrtänkt vikt) <i>Sulphate pulp excl. dissolving (air dry weight)</i>	Föbundsrepub. Tyskland Nederländerna Storbritannien Frankrike Italien Schweiz U.S.A. Övriga Samtliga	» » » » » » » » » »	235,4 31,1 377,0 142,5 55,3 27,4 113,8 218,7 1 201,2	148 269 19 649 235 056 86 812 34 629 17 655 78 237 132 310 752 617	0,0 0,0 — — — 0,0 7,8 0,4 8,2	1 0 — — — 2 5 465 121 5 589
251.8	Sulfitmassa, annan än dissolvingmas- sa (torrtänkt vikt) <i>Sulphite pulp excl. dissolving (air dry weight)</i>	Norge Danmark Föbundsrepub. Tyskland Nederländerna Belgien Storbritannien Frankrike Italien U.S.A. Övriga Samtliga	» » » » » » » » » » » »	30,8 27,7 87,3 59,5 49,1 256,7 103,4 91,2 60,3 135,3 901,3	18 762 16 771 58 614 38 319 32 831 166 302 67 120 59 831 37 724 86 489 582 763	0,0 — 0,0 — — 0,0 — — — 0,0 0,0	21 — 4 — — 1 — — — 0 26

1 Se not 1 till tab. 27!

Tabell 30. Rånnettovärden för virkesuttagen å kronoskogar 1951—1960. Länsvis

Net value of wood cut in Crown forests in 1951—1960. By counties

Måttenhet: kr pr m³ sk.
Unit of measurement:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Län County	1951	1952	1953	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960
Nb	28:04	30:86	15:79	18:48	18:31	15:24	11:76	11:90	6:74	14:86
Vb	32:31	37:03	21:80	24:89	25:65	22:25	18:66	15:65	14:88	20:21
Jl	35:18	35:42	22:45	23:38	27:25	20:58	18:69	14:93	11:89	14:84
Vnr	39:98	38:50	21:46	24:04	26:16	21:26	16:38	14:84	12:92	15:95
Gvl	38:37	45:40	28:33	21:66	22:98	25:66	25:15	23:19	18:72	21:70
Kpb	42:54	41:61	29:01	30:48	31:44	30:66	28:58	26:05	22:83	25:13
Vrm	60:25	48:90	39:07	44:34	44:60	35:62	36:22	30:67	28:49	32:16
Ör	34:92	49:20	29:06	30:68	31:10	29:84	27:64	26:42	19:97	25:89
Vstm	37:68	47:13	26:39	27:73	26:31	28:16	24:57	22:02	18:50	23:81
Ups	46:40	51:52	37:33	30:23	25:56	31:14	27:97	26:30	17:08	25:67
Sth	42:39	38:23	27:32	23:12	24:06	19:02	24:28	19:07	19:87	24:09
Sdm	52:68	46:59	42:45	39:06	42:80	40:31	37:87	31:85	33:07	35:91
Dg	45:21	47:49	41:13	39:32	42:62	38:02	35:28	30:68	29:85	36:82
Skb	48:15	54:37	40:61	40:19	41:23	37:23	37:87	34:11	32:52	36:44
Äbg	50:55	42:09	38:64	40:46	41:53	35:85	37:11	31:39	33:15	35:15
Jkp	64:87	49:10	49:36	52:49	50:12	43:13	44:09	37:50	38:59	42:75
Krb	48:59	53:25	41:16	43:69	41:64	40:88	42:32	37:38	36:59	41:08
Klm	47:72	42:15	41:43	43:51	43:63	38:31	42:29	34:48	38:60	40:96
Gvl	43:23	35:20	31:42	29:66	31:05	22:91	19:95	18:80	21:61	21:25
Gbg	34:80	39:21	24:09	26:02	28:47	30:50	29:51	25:79	18:88	23:20
Hl	41:02	41:44	34:07	38:02	39:92	35:40	34:61	29:06	33:06	35:16
Bl	44:08	35:49	30:84	35:24	36:47	30:63	38:29	36:56	39:39	39:37
Krs	46:95	40:78	36:32	36:20	39:08	33:71	34:56	32:89	36:53	38:18
Mlm	61:80	46:86	35:62	41:67	46:69	42:22	42:80	39:34	43:46	44:60
Rikel Entire country	36:55	39:28	25:68	27:76	28:37	25:70	23:17	20:10	18:35	23:38

Tabell 31a. Bruttopriser och omkostnader för drivningsåret 1959/60. Sågtimmer av furu och gran.

Gross prices and costs in the felling-season 1959/60. Coniferous timber

a) Övre och mellersta Norrland

Anm.: Priserna gäller för obarkat timmer av o/s kvalitet¹ och 16' medellängd fritt utso-
terat. Körningskostnaden avser 2 km körväg.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Prisområde Region	Träd- slag Spe- cies	Bruttopriser i öre per f ³ to. Gross prices in öre per f ³ to.					Pris i öre per f ³ för mantel- volymen Prices in öre per f ³ of volume above f ³ to.	Omkostn. i öre per f ³ tr. Costs in öre per f ³ tr.			
		6"	7"	8"	9"	10" o. grövre		hugg- ning	kör- ning	ge- mens. kostn.	sum- ma total
								Timmer och massaved ob 3,0 f ³ tr. per bit			
Torneälven—Pite- älven	t g	181 175	208 183	226 190	242 197	265 208	84	27	30	19	76
Abyälven—Kola- bodaån	t g	182 176	209 184	227 191	243 198	266 209	85	28	28	17	73
Rickleån—Öreälven	t g	183 177	210 185	228 192	244 199	267 210	86	23	27	20	70
Leduån—Lögde- älven	t g	184 178	211 186	229 193	245 200	268 211	87	23	29	19	69
Nätraälven— Ljungan	t g	185 179	212 187	230 194	246 201	269 212	88	25	30	19	74

¹ För annan kvalitet än o/s är prisskillnaderna följande:

	Tillägg för S-timmer tall	Avdrag för V tall	Avdrag för V gran
å toppcylinderns värde	25 %	30 %	20 %
å hela volymen	20 %	25 %	20 %

Utskottskvalitet har som regel ej mottagits

Tabell 31a. (forts.).

b) Övriga Sverige

Anm.: Priserna gäller för timmer av o/s kvalitet, obarkat utom för Värmland, där priserna och kostnaderna avser helbarkat timmer. Körningskostnaderna avser: Ljusnan 2 km, Gstr, Kpb och Vrm 1 km, Örebro—Gtl 0,75 km och Gbg—Mlm 0,3 km.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Prisområde (flodomsråde resp. län) Region	Stoc- karnas medel- längd Average length of logs	Träd- slag Spe- cies	Bruttopriser i öre per f³ to. (Ljusnan per f³fl) Gross prices in öre per f³ to.								Omkostn. i öre per f³ to. (Ljusnan per f³fl, Vrm per f³mi) Costs in öre per f³ to.			
			5"	6"	7"	8"	9"	10"	11"	12" o. för- övve	hugg- ning	kör- ning	ge- mens- kostn.	sum- ma total
Ljusnan (Marmen)	16'	t	—	165	190	210	230	250	265	265	16	23	24	63
Gvl Gästrikt.	15'	t	—	155	175	195	215	225	225	225	19	23	20	62
Kpb huvudäl	15'	t	—	225	240	265	285	305	335	335	21	30	25	76
	15'	g	—	215	225	230	235	240	245	245				
	15'	t	—	210	225	250	270	290	320	320	21	30	25	76
	15'	g	—	200	210	215	220	225	230	230				
Vrm huvudäl	15'	t	225	230	236	240	245	250	254	254	26	26	23	85
	15'	g	215	220	226	230	235	240	244	244				
	15'	t	215	220	226	230	235	240	244	244	26	26	23	85
	15'	g	205	210	216	220	225	230	234	234				
Ör	14'—15'	t	200	215	230	245	260	280	300	300	18	28	23	69
		g	180	190	200	220	230	235	235	235				
Vstm	14,5'	t	210	225	250	270	290	320	320	320	18	26	20	64
	15'	g	200	210	215	220	225	230	230	230				
Ups	14,3'	t	190	210	230	250	270	290	310	310	17	25	23	65
	15'	g	165	175	185	200	210	220	230	230				
Sth	14,3'	t	209	216	230	250	270	290	310	310	20	27	15	62
	15'	g	171	176	187	193	198	209	220	220				
Sdm	14,3'	t	209	216	230	250	270	290	310	310	17	23	19	59
	15'	g	171	176	187	193	198	209	220	220				
Ög	14'	t	180	200	220	240	260	280	300	300	18	24	20	62
		g	170	170	190	190	215	225	240	250				
Skb	14,3'	t	190	200	215	230	240	250	265	265	17	24	20	61
		g	165	175	185	195	210	220	235	235				
Äbg. Dal norra, bilväg (kanalsjö, + 7 öre)	14'	t, g	185	197	203	207	213	217	220	220	21	25	26	72
» södra bilväg Västerg.	14'	t, g	175	195	205	220	235	250	260	260				
Jkp	12'—14'	t	200	230	245	260	275	290	305	305	22	26	18	66
		g	175	200	215	230	240	250	260	265				
Krb	13'	t	190	225	225	250	250	270	270	290	18	23	17	58
	14'	g	170	200	200	225	225	240	240	260				

Tabell 31a. (forts.).

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Klm	bilväg	13'	t	225	225	265	265	295	295	310	18	23	15	56
		13,5'	g	200	200	225	225	245	245	260				
Gtl	»	14'	t	165	185	200	215	230	245	260	22	21	11	54
			g	120	140	155	165	175	190	200				
Gbg	»	14'	t, g	175	190	200	210	225	245	245	22	20	25	67
Hl ²	»	13'	t, g	170	190	200	210	225	240	255	21	25	13	59
Bl	»	13'	t	190	225	225	250	270	270	290	22	25	16	63
		14'	g	170	200	200	225	225	240	260				
Krs ³	»	13'	t, g	180	195	215	225	235	245	250	22	24	23	69
Mlm ³	»	»	t	140	170	190	210	220	225	230	18	18	16	52
		»	g	170	200	225	240	250	255	262				

Anm.: För annan kvalitet än o/s gäller följande tillägg eller avdrag, i procent.

	Tillägg för S-tim- mer	Avdrag för V		Avdrag för VI	
		t	g	t	g
Gvl (Gästrikland), Kpb	25	30	20	45	35
Vrm	30	25	15	—	—
Ör	40	30	20	45	40
Vstm	25	30	20	45	35
Ups	40	40	20	60	50
Sth, Sdm	48	40	23	60	50
Ög	30	40	25	50	40
Skb	30	30	20	40	40
Äbg, Dalsland, norra	—	20	15	—	—
» » » södra	—	20	20	35	35
» » Västergötland	(30)	25	20	35	35
Jkp	30	30	20	40	40
Krb	30	25	15	40	40
Klm	42	38	20	48	44
Gtl	—	40	20	60	50
Gbg	—	25	25	35	35
Hl	—	20	15	40	30
Bl	30	25	15	40	40

¹ Gäller för 5½".

² För större partier ca 10 % högre priser.

³ Medelpris för genomsnittskvalitet.

⁴ Ingen notering, utskottskvalitet mottogs som regel icke.

Tabell 31 b. Brutto priser för drivningsåret 1960/61.
Sågtimmer av furu och gran

Gross prices during the felling-season 1960/61. Coniferous timber

I. Övre och mellersta Norrland

Anm.: Priserna gäller för obarkat timmer av o/s kvalitet¹ och 16' medellängd fritt utsorterat.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Prisområde Region	Trädslag Species	Brutto priser i öre per f³to. Gross prices in öre per f³to.												Pris i öre per f³ för mantel- volymen
		5"	5½"	6"	6½"	7"	7½"	8"	8½"	9"	9½"	10"	10½"	o. grövre
Torneälven	t	183	192	204	215	230	241	249	258	265	276	283	294	98
—Piteälven	g	—	—	198	201	204	207	209	212	214	221	224	228	
Abyälven	t	184	193	205	216	231	242	250	259	266	277	284	295	99
—Kolabodaån	g	—	—	199	202	205	208	210	213	215	222	225	229	
Rickleån	t	185	194	206	217	232	243	251	260	267	278	285	296	100
—Öreälven	g	—	—	200	203	206	209	211	214	216	223	226	230	
Leduån	t	186	195	207	218	233	244	252	261	268	279	286	297	101
—Lögdeälv	g	—	—	201	204	207	210	212	215	217	224	227	231	
Nätraälven	t	187	196	208	219	234	245	253	262	269	280	287	298	102
—Ljungan	g	—	—	202	205	208	211	213	216	218	225	228	232	

¹ För annan kvalitet än o/s var prisskillnaden följande:

	Tillägg för S- timmer, tall	Avdrag för V tall gran
Å toppcylinderns värde	25 %	30 % 20 %
(Å hela stockvolymens värde	20 »	25 » 15 »)
Utskottskvalitet mottogs som regel icke.		

Tabell 31 b (forts.)

II. Övriga Sverige

Anm.: Priserna gäller för timmer av o/s kvalitet, obarkat utom för Värmland, där priserna avser helbarkat timmer.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Prisområde (flodområde resp. län) Region	Stockar- nas me- dellängd Average length of logs	Träd- slag Spe- cies	Brutto priser i öre per f³to. (Ljusnan per f³fl.) Gross prices in öre per f³to.							
			5"	6"	7"	8"	9"	10"	11"	12"
Ljusnan (Marmen)	16'	t	—	190	215	235	255	275	290	290
		g	—	—	175	195	215	235	245	245
Gvl, Gästrik.	15'	t	200	240	260	290	310	330	350	350
bilväg		g	200	220	225	230	235	240	245	245
Kpb	15'	t	—	250	270	300	320	340	365	365
huvudälv		g	—	235	240	245	250	255	260	260
	15'	t	—	235	255	285	305	325	350	350
		g	—	220	225	230	235	240	245	245
Vrm,	15'	t	251	256	262	266	271	276	280	280
huvudälv		g	241	246	252	256	261	266	270	270
	15'	t	243	248	254	258	263	268	272	272
bilväg		g	233	238	244	248	253	258	262	262
Ör	14'—15'	t	—	235	255	275	290	305	325	345
		g	—	215	225	235	250	260	270	270
Vstm	14,5'	t	—	240	260	280	300	320	350	350
	15'	g	—	225	230	235	240	245	250	250
Ups	14,3'—15'	t	236	250	263	284	304	324	344	344
	15'—16'	g	205	210	215	225	230	235	240	240
Sth	14,3'—15'	t	236	250	263	284	304	324	344	344
	15'—16'	g	193	209	215	220	226	231	237	237
Sdm	14'3'—15'	t	236	250	263	284	304	324	344	344
	15'—16'	g	193	209	215	220	226	231	237	237
Ög	14'	t	200	220	260	275	290	310	330	340
		g	200	210	225	240	250	260	270	275
Skb	14,3'	t	225	240	255	270	280	290	310	310
		g	200	205	210	220	235	245	260	260
Äbg, Dal n:a, bilväg (kanalsjö 7 öre mer)	14'	t, g	213	225	231	235	241	245	248	248
Dal s:a, bilväg	13'—14'	t	—	190	200	210	215	220	225	225
	14'	g	—	200	210	220	230	245	265	265
Västerg.	13'—14'	t, g	215	230	245	260	275	290	300	300
Jkp	12'—14'	t	220	250	280	295	310	325	345	350
		g	200	210	220	235	250	265	280	280
Krb	13'	t	180	230	270	285	300	315	340	350
	13,5'	g	170	220	230	245	260	275	290	300
Klm	13'	t	200	230	270	285	300	325	340	350
	13,5'	g	190	215	230	245	255	265	275	290

Tabell 32 a. Bruttopriser och omkostnader för drivningsåret 1959/60
Massaved av barrträd

Gross prices during the felling-season 1959/60. Coniferous pulp wood

Anm.: Priserna gäller Torneälven—Ljusnan fritt slutskilje, i övrigt — där ej annat anges — leverans vid bilväg. Alla priser för massaved i m³l. avser helbarkat virke. Huggningskostnad söder om Ljungans flodområde inkluderar helbarkning. Körningskostnaderna avser: Torneälven—Ljusnan 2 km, Gästrikl., Kpb och Vrm 1 km, Ör—Gtl 0,75 km samt Gbg—Mlm 0,3 km.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Gtl	bilväg	14'	t	170	190	210	230	255	280	300	315
Gbg	»	14'	g	140	160	170	180	190	205	230	230
Hl ¹	»	13'-14'	t, g	—	200	210	220	230	245	265	265
B1		13'	t	175	225	265	280	295	310	335	345
		14'	g	175	225	235	250	265	280	295	305
Krs ⁴		13'	t, g	200	210	235	240	250	255	260	265
Mlm ⁵		13'	t	200	200	240	240	250	250	260	260
		14'	g	220	220	260	260	270	270	280	280

Anm.: För annan kvalitet än o/s gällde följande tillägg eller avdrag, i procent.

	Tillägg för S- timmer	Avdrag för V		Avdrag för VI	
		t	g	t	g
Ljusnan	20	25	20	5—	6—
Gvl, (Gästrikland) Kpb	25	30	20	45	35
Vrm	30	25	15	5—	6—
Ör	40	30	15	45	40
Vstm	40	30	20	45	35
Ups	48	33	20	47	40
Sth, Sdm	48	37	23	60	45
Ög	50	30	20	50	40
Skb	30	30	15	45	45
Äbg, Dal norra	—	20	15	6—	6—
» södra	—	2—	20	6—	35
Västerg.	(30)	30	15	35	35
Jkp	50	35	20	50	50
Krb	30	25	15	40	40
Klm	30	25	15	40	35
Gtl	—	40	20	60	45
Gbg	—	25	25	35	35
Hl	—	15	15	30	30
B1	30	25	15	40	40

¹ Priserna i första kolumnen gällde 5½". För övriga diametrar i halva tum betalades pris mellan de för angränsande hel-
tum angivna. Obarkat timmer mottogs vid bilväg till 8 öre lägre pris än för helbarkat.

² Gemensamt pris för o/s och V:a.

³ För större eller bättre partier ca 10 % högre priser.

⁴ Medelpriser för genomsnittskvalitet.

⁵ Ingen notering, utskottskvalitet mottogs som regel icke.

⁶ 35 % lägre än det gemensamma priset för o/s och V.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Prisområde (flod- område resp. län)	Mått- enhet	Vir- kes- längd	Bruttoprisk i kr per måttenhet				Omkostn. i kr pr måttenhet				
Region	Unit used	Length of logs	Gross prices in Sw. cr. per unit				Costs in Sw. cr. per unit				
			Sulfitved Sulphite wood		Sulfatved Sulphate wood		Flott- ning ved el- kolved	hugg- ning cutt- ing	kör- ning trans- port	ge- mens. kostn. com- mon costs	sum- ma total
			hb.	ob.	hb.	ob.					
Torneälven—Pite- älven	f3 tr.	—	1: 50	1: 35	1: 37	1: 22	1: 06	se under timmer, tab. 31 a			
Äbyälven—Kola- bodaån	»	—	1: 51	1: 36	1: 38	1: 23	1: 07				
Rickleån—Öre- älven	»	—	1: 52	1: 37	1: 39	1: 24	1: 08				
Leduån—Lögde- älven	»	—	1: 53	1: 38	1: 40	1: 25	1: 09				
Nätraälven— Ljusnan	»	—	1: 54	1: 39	1: 41	1: 26	1: 10				
Ljusnan, fritt Mar- men	f3 mi.	10½'	1: 62	—	1: 49	—	1: 05	0: 48	0: 27	0: 23	0: 98
Vrm huvudälv	»	—	1: 68	—	1: 44	—	—	0: 39	0: 27	0: 21	0: 87
bilväg	»	—	1: 59	—	1: 35	—	—	..	..	..	..
Äbg, Dal bilväg	»	—	1: 59	—	1: 35	—	—	..	..	..	..
Västerg.	»	—	1: 55	—	1: 32	—	—	..	..	..	..
Gbg bilväg	»	—	1: 59	1: 39	1: 35	—	—	..	..	..	..
			prima	sekunda	prima	sekunda					
Gvl Gästrikl., bilv.	m ³ l.	3 m	38: —	..	32: —	..	21: —	12: —	5: 65	4: 25	21: 90
Kbg huvudflottl.	»	»	39: 50	27: 75	33: 50	23: 50	22: —	11: 70	6: 70	4: 55	22: 95
n. delen bilv.	»	»	36: 50	25: 50	30: 50	21: 25	20: —	..	..	..	..
s. delen	»	»	38: —	26: 50	32: —	22: 50	21: —	..	..	..	..
Vrm	»	»	39: 75	27: 80	33: —	23: 10	—	..	..	..	..
Ör	»	2 m	38: 75	27: 25	32: 50	22: 75	—	12: 40	6: —	4: 45	22: 85
»	»	3 m	37: 75	26: 50	31: 50	22: —	—	..	..	..	..
Vstm n. delen	»	»	38: —	26: 50	32: —	22: 50	—	11: 85	5: 75	3: 75	21: 35
s. »	»	»	37: 75	26: 50	31: 50	22: —	—	..	..	..	..
Ups n. »	»	»	38: —	26: 50	32: —	22: 50	—	11: 45	5: 80	4: 35	21: 60
s. »	»	»	37: 75	26: 50	31: 50	22: —	—	..	..	..	..
Sth	»	»	37: 75	26: 50	31: 50	22: —	—	12: 30	5: 15	3: 70	21: 15
»	»	2 m	38: 75	27: 25	32: 50	22: 75	—	..	..	..	..
Sdm	»	»	38: 75	27: 25	32: 50	22: 75	—	10: 95	5: —	3: 90	19: 85
»	»	3 m	37: 75	26: 50	31: 50	22: —	—	..	..	..	..
»	»	2 m	38: 75	27: 25	32: 50	22: 75	—	12: 80	5: 30	3: 70	21: 80
Ög	»	»	40: 25	28: —	34: —	23: 75	—	12: 60	4: 70	3: 45	20: 75
Skb	»	»	40: 75	28: 50	34: —	23: 75	—	11: 40	5: 40	4: 50	21: 30
Äbg, Dal	»	»	38: 75	27: 25	32: 50	22: 75	—	..	..	..	..
Västerg.	»	»	38: 75	27: 25	32: 50	22: 75	—	11: 40	4: 95	2: 90	19: 25
Jkp	»	»	38: 75	27: 25	32: 50	22: 75	—	11: 30	4: 30	3: 10	18: 70
Krb	»	»	38: 75	27: 25	32: 50	22: 75	—	11: 40	4: 55	2: 70	18: 65
Klm	»	»	38: 75	27: 25	32: 50	22: 75	—	10: 80	4: 40	2: 00	17: 20
Gtl	»	2-3 m	35: 50	..	30: —	..	—	11: 80	4: 70	4: 90	21: 40
Gbg	»	2 m	40: 75	28: 50	34: —	23: 75	—	10: 80	4: 55	3: 25	18: 60
Hl	»	»	38: 75	27: 25	32: 50	22: 75	—	11: 60	4: 10	3: 20	18: 90
B1	»	»	38: 75	27: 25	32: 50	22: 75	—	12: 90	4: 40	3: 75	21: 05
Krs	»	»	38: 75	27: 25	32: 50	22: 75	—	13: 90	3: 90	3: 00	20: 80
Mlm	»	»	38: 10	..	31: —	..	—	..	..	..	..

Tabell 32 b. Bruttopriser för drivningsåret 1960/61.
Massaved av barrträd.

Gross prices during the felling-season 1960/61. Coniferous pulp wood

Anm.: Priserna gäller Torneälven—Ljusnan fritt slutskilje i övrigt — där ej annat anges
— leverans vid bilväg. Alla priser för massaved i m³t. avser helbarkat virke.

1	2	3	4	5	6	7	8
Prisområde (flod- område resp. län)	Måtten- het	Virkes- längd	Bruttopriser i kr per måttenhet				
Region	Unit used	Length of logs	Gross prices in Sw. cr. per unit				
			sulfitved	sulfatved	flottn.		
			sulphite wood	sulphate wood	brännved		
					fuel wood		
			hb	ob	hb	ob	
Torneälven		—	1: 70	1: 55	1: 57	1: 42	1: 26
—Piteälven	f ³ lr.	—					
Åbyälven	»	—	1: 71	1: 56	1: 58	1: 43	1: 27
—Kolabodaån	»	—					
Rickleån	»	—	1: 72	1: 57	1: 59	1: 44	1: 28
—Öreälven	»	—					
Leduån	»	—	1: 73	1: 58	1: 60	1: 45	1: 29
—Lögdeälven	»	—					
Nätraälven	»	—	1: 74	1: 59	1: 61	1: 46	1: 30
—Ljungan	»	—					
Ljusnan	f ³ mi.	10 1/2'	1: 84	—	1: 66	—	1: 25
(fritt Marmen)	»	—	1: 89	—	1: 59	—	—
Vrm, huvudälv	»	—	1: 82	—	1: 52	—	—
bilväg	»	—	1: 82	—	1: 52	—	—
Äbg »	»	—	1: 82	—	1: 52	—	—
Gbg »	»	—	1: 82	—	1: 52	—	—
			prima	sekunda	prima	sekunda	
Gvl. Gästr., bilv.	m ³ l.	3 m	44: 50	31: 25	36: —	25: 25	23: —
Kpb huvudälv	»	»	46: —	32: 25	37: 50	26: 25	24: —
n:a delen »	»	»	43: —	30: —	34: 50	24: 25	22: —
s:a »	»	»	44: 50	31: 25	36: —	25: 25	23: —
Vrm »	»	»	45: 50	31: 90	38: —	26: 60	—
ör »	»	2 m	47: 25	33: —	39: —	27: 25	—
» »	»	3 m	46: 25	32: 25	38: —	26: 50	—
Vstm, n:a delen »	»	»	44: 50	31: 25	36: —	25: 25	—
s:a »	»	»	46: 25	32: 25	38: —	26: 60	—
Ups, n:a »	»	»	44: 50	31: 25	36: —	25: —	—
s:a »	»	»	46: 25	32: 25	36: —	25: —	—
Sth »	»	»	46: 25	32: 25	38: —	26: 50	—
» »	»	2 m	47: 25	33: —	39: —	27: 25	—
Sdm »	»	»	47: 25	33: —	39: —	27: 25	—
» »	»	3 m	46: 25	32: 25	38: —	26: 50	—
Ög »	»	2 m	47: 25	33: —	39: —	27: 25	—
Skb »	»	»	47: 25	33: —	39: —	27: 25	—
Äbg Dal »	»	»	47: 30	33: —	38: 80	27: 20	—
Västerg. »	»	»	47: 25	33: —	39: —	27: 25	—
Jkp »	»	»	47: 25	33: —	39: —	27: —	—
Krb »	»	»	47: 25	33: —	39: —	27: —	—
Klm »	»	»	47: 25	33: —	39: —	27: —	—
Gtl »	»	2—3 m	47: 25	—	34: —	—	—
Gbg »	»	2 m	47: 30	33: —	38: 80	27: 20	—
Hl »	»	»	47: 25	33: —	39: —	27: 25	—
Bl »	»	»	47: 25	33: —	39: —	27: —	—
Krs »	»	»	47: 25	33: —	39: —	27: —	—
Mlm »	»	»	48: —	35: —	39: —	28: —	—

Tabell 33 a. Bruttopriser och omkostnader för drivningsåret 1959/60
Brännved

Gross prices and costs during the felling-season 1959/60. Fuel wood

Anm.: Priserna gäller i genomsnitt för hela säsongen och avser leverans vid bilväg.
Körningskostnaderna avser: Nb-Vrm 1 km, Ör-Gtl 0,75 km och Gbg-Mlm 0,3 km.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Län	Bruttopriser i kr per m ³ t.				Omkostnader i kr per m ³ t.			
County	Gross prices in Sw. cr. per m ³ t.				Costs in Sw. cr. per m ³ t.			
	björk birch		barrved coniferous	pannved	hugg- ning cutt- ing	kör- ning trans- port	gem. kost- nader com- mon costs	sum- ma total
	prima	sekunda						
Nb	25: —	21: —	..	19: —	12: 50	5: 50	2: 90	20: 90
Vb lappmark ...	25: —	22: —	20: —	15: —	12: 50	6: —	2: 50	21: —
kustland ...	26: —	22: —	21: —	18: —				
Jtl (Östersund)	35: —	32: —	..	27: —	..	..	..	..
Gvl (Gästrik.)	..	..	..	..	10: 65	4: 90	2: 20	17: 75
Kpb	..	..	..	..	11: 15	5: 50	2: 30	18: 95
Vrm	25: —	..	..	18: —	10: 60	6: 80	2: 60	20: —
Ör	21: —	18: —	18: —	16: —	10: 60	5: 90	2: 30	18: 80
Vstm	18: —	16: —	16: —	14: —	10: 25	5: 95	2: —	18: 20
Ups	22: —	18: —	20: —	15: —	10: 60	5: 45	2: 30	18: 35
Sth	20: —	17: —	17: —	13: —	9: 40	5: —	2: 30	16: 70
Sdm	19: 50	15: —	15: 50	13: 50	9: 45	4: 90	2: 25	16: 60
Ög	20: —	17: —	..	14: —	9: 90	5: 25	2: 40	17: 55
Skb	19: —	16: —	..	14: —	9: 80	5: 15	2: 20	17: 15
Äbg, Dal	24: —	20: —	..	17: —	9: 80	5: 50	3: 20	18: 50
Västergötl.	20: —	16: —	18: —	14: —				
Jkp	20: —	17: —	15: —	13: —	8: 80	4: 70	2: 20	15: 70
Krb	20: —	..	..	14: —	8: 80	4: 40	2: —	15: 20
Klm	..	..	..	..	9: 75	4: 65	1: 50	15: 90
Gtl	25: —	..	20: —	17: —	9: 15	3: 95	1: 40	14: 50
Gbg	23: —	17: —	..	16: —	10: 35	4: 55	1: 60	16: 50
Hl	20: —	16: —	16: —	12: —	8: 75	4: 70	2: 45	15: 90
Bl	19: —	15: —	15: —	11: —	8: 65	4: 15	..	..
Krs	18: 50	13: —	14: —	12: —	9: 15	4: 65	3: 15	16: 95
Mlm	18: —	14: —	18: —	11: —	8: 15	3: 85	1: 40	13: 40

Tabell 33 b. Brutto priser för drivningsåret 1960/61. Brännved

Gross prices during the felling-season 1960/61. Fuel wood.

Anm.: Priserna gäller i genomsnitt för hela säsongen och avser leverans vid bilväg.

1	2	3	4	5
Län	Brutto priser i kr per m ³ t.			
County	Gross prices in Sw. cr. per m ³ t.			
	björk		barrved	pannved
	birch		coniferous	
	prima	sekunda	prima	
Nb	27:—	23:—	..	20:—
Vb lappmark	26:—	23:—	21:—	17:—
kustland	27:—	23:—	23:—	20:—
Jtl (Östersund)	37:—	33:—	..	32:—
Vrm	25:—	..	..	18:—
Vstm	18:—	16:—	16:—	14:—
Ups	25:—	20:—	20:—	17:—
Sth	21:—	17:—	17:—	14:—
Sdm	21:—	17:—	17:—	15:—
Ög	20:—	16:—	..	14:—
Skb	24:—	19:—	..	15:—
Äbg Dal	25:—	20:—	..	17:—
Västergötland	23:—	17:—	..	15:—
Jkp	21:—	18:—	17:—	13:—
Krb	23:—	..	..	15:—
Klm	24:—	19:—	..	15:—
Gtl	25:—	..	20:—	17:—
Gbg	25:—	19:—	..	18:—
Hl	20:—	16:—	16:—	12:—
Bl	22:—	16:—	15:—	14:—
Krs	20:—	14:—	..	12:50
Mlm	19:—	14:—	16:—	14:—

Tabell 34. Skogsarbetarnas genomsnittliga dagsförtjänster i kr (vägda genomsnitt¹), avverkningssäsongerna 1956/57—1960/61. LänsvisAverage daily wages (weighed averages¹) of forest workers in the felling-seasons 1956/57—1960/61. By counties

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Län	Huggare Woodcutters					Körare Hauliers				
County	1956/57	1957/58	1958/59	1959/60	1960/61	1956/57	1957/58	1958/59	1959/60	1960/61
Nb	41	44	45	48	53	76	81	80	85	94
Vb	42	43	44	46	50	78	80	79	82	86
Jtl	39	39	37	38	43	68	69	66	67	72
Vnr	38	40	40	39	42	78	73	73	73	76
Gvl	41	40	40	43	48	70	71	67	73	78
Kpb	46	48	48	51	54	67	67	65	70	71
Vrm	37	39	37	38	48	52	69	61	66	71
Ör	35	36	38	40	46	51	53	55	57	61
Vstm	39	39	40	41	46	60	60	60	57	64
Ups	37	35	36	38	39	60	60	58	61	69
Sth	34	36	34	37	39	52	54	53	58	65
Sdm	33	35	35	41	40	45	46	50	55	63
Ög	32	34	35	37	42	48	49	52	51	60
Skb	32	33	35	41	46	45	46	46	54	57
Äbg	31	33	34	38	42	47	49	51	55	59
Jkp	31	33	34	46	45	47	50	49	50	62
Krb	34	37	38	41	46	49	55	56	61	71
Klm	33	34	37	39	43	46	49	51	53	56
Gtl	29	27	31	40	40	41	44	50	55	60
Gbg	35	37	38	41	46	50	51	53	58	56
Hl	32	31	33	35	40	48	48	47	50	56
Bl	35	38	43	50	55	52	55	58	80	80
Krs	34	35	40	45	48	48	50	53	65	67
Mlm	33	33	37	40	42	48	50	55	70	65
Riket	40	41	42	45	49	68	70	70	73	79
Entire country										
Index basår										
Basic year										
1956/57	100	102	105	112	122	100	103	103	107	116

¹ Vägda med avverkade kvantiteter. — Weighed with felled quantities.

Tabell 35. Sysselsättningen i skogsbruket 1960 och 1961 vid domänverket och 54 större skogsbolag

Number of forest workers in Crown forests and in 54 of the largest companies' forests in 1960 and 1961.

Anm.: Uppgifterna avser antalet sysselsatta andra lisdagen i angiven månad.

1	2	3	4	5	6	7
Arbetsgivare Employers	Månad och år Month and year	Antal arbetare sysselsatta i Number of workers engaged in				
		avverkningsarbete ¹ logging		skogs- vårds- arbeten ² silvi- culture	anlägg- nings- arbeten ³ road building	samtliga all
		total	därav körning of which hauling			
Domänverket State Forest Service	febr. 60	14 411	4 272	14	222	14 647
	» 61	13 060	3 782	16	238	13 314
	maj 60	5 278	901	3 687	366	9 331
	» 61	5 608	1 155	2 982	392	8 982
	aug. 60	4 193	663	4 083	993	9 269
	» 61	4 296	831	4 099	905	9 300
	nov. 60	9 628	2 133	560	586	10 774
	» 61	9 244	2 010	510	689	10 443
Skogsbolagen Companies	febr. 60	43 152	15 681	36	566	43 754
	» 61	44 783	15 978	29	607	45 419
	maj 60	21 846	3 933	7 117	667	29 630
	» 61	25 266	4 546	6 916	674	32 856
	aug. 60	19 352	1 355	5 675	1 175	26 202
	» 61	21 074	1 804	5 666	950	27 690
	nov. 60	32 732	7 792	783	1 142	34 657
	» 61	33 631	7 560	942	1 148	35 721
Summa Total	febr. 60	57 563	19 953	50	788	58 401
	» 61	57 843	19 760	45	845	58 733
	maj 60	27 124	4 834	10 804	1 033	38 961
	» 61	30 874	5 701	9 898	1 066	41 838
	aug. 60	23 545	2 018	9 758	2 168	35 471
	» 61	25 370	2 635	9 765	1 855	36 990
	nov. 60	42 360	9 925	1 343	1 728	45 431
	» 61	42 875	9 570	1 452	1 837	46 164

¹ Utsynning, stämpling, huggning, körning samt flottning i egen regi.

² Hyggesrensning, markberedning, skogsodling, röjning, skogsdikning och plantskolearbeten.

³ Skogsväghyggnader samt uppförande av arbetarbostäder i egen regi.

Tabell 36. Personal sysselsatt i flottningsverksamhet samt antal däri fullgjorda dagsverken 1960.

Personnel engaged in floating activity and number of day-works performed in 1960.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Vattendomstols- och flodområden River basins	För- valt- nings- perso- nal Admi- nistrative person- nel	Antal sysselsatta arbetare ¹ No. of workers engaged						Av arbetarpersona- len fullgjorda dags- verken 1000-tal ¹ No. of day-works performed by workers		
		i flottn.-arbete m. m. in floating etc.			vid skiljen in sorting			i flott- nings- arbete in float- ing	vid skilje in sort- ing	sum- ma total
		omkr. 15 maj about May 15th	omkr. 1 juli about July 1st	omkr. 15 aug. about Aug. 15th	omkr. 15 maj about May 15th	omkr. 1 juli about July 1st	omkr. 15 aug. about Aug. 15th			
Övre Norrbygden	81	1 599	896	379	178	894	477	87	64	151
Torneälven	14	482	315	63	112	458	78	22	25	47
Kalixälven	21	540	200	101	47	169	169	25	20	45
Råneälven	2	95	—	—	2	50	6	4	2	6
Luleälven	19	69	174	116	17	79	85	20	11	31
Piteälven	23	413	207	93	—	138	139	16	6	22
Övriga Other	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nedre Norrbygden	76	1 727	1 379	242	17	818	385	156	59	215
Aby o. Byske älvarna	9	103	180	41	4	71	40	13	5	18
Skellefteälven	11	124	182	88	10	179	95	17	14	31
Umeälven	85	631	594	70	—	245	245	51	27	78
Öreälven	1	131	5	—	—	60	—	7	2	9
Lögdeälven	1	94	63	11	—	93	—	6	2	8
Gideälven m. fl.	8	438	68	14	—	150	—	13	4	17
Nätra älvar	1	84	247	8	3	15	—	45	5	50
Övriga Other	10	122	40	10	—	5	5	4	0	4
Mellanbygden	154	2 158	1 872	756	253	1 183	957	199	128	327
Angermanälven	47	748	766	227	57	612	542	69	64	133
Indalsälven	62	607	353	188	151	306	141	57	33	90
Ljungan	33	518	544	223	45	229	239	54	28	82
Harmångersån	3	94	18	18	—	—	—	12	3	15
Delångersån	9	191	191	100	—	—	—	—	—	—
Övriga Other	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Österbygden	127	2 457	1 098	451	220	974	801	159	97	256
Ljusnan	60	1 221	619	170	80	532	505	64	46	110
Testeboån	—	31	32	17	—	7	7	3	0	3
Dalälven	64	1 119	447	264	140	435	289	90	51	141
Olandsån	1	86	—	—	—	—	—	2	—	2
Övriga Other	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Söderbygden	6	10	8	—	—	—	—	1	—	1
Västerbygden	64	1 215	518	433	466	321	264	91	47	138
Nissan	4	3	4	3	—	—	—	0	—	0
Klarälven	29	500	210	301	330	140	184	62	27	89
Norsälven	13	502	159	55	136	157	110	20	17	37
Byälven	7	58	53	24	—	—	—	3	1	4
Upperudsälven ³	4	73	74	32	—	20	20	2	2	4
Örskilsälven	2	11	11	11	—	—	—	1	—	1
Övriga Other	5	68	7	7	—	4	—	3	0	3
Riket 1960	508	9 166	5 771	2 261	1 134	4 190	2 884	693	395	1 088
Entire country	532	11 842	5 776	2 216	1 134	4 218	3 017	718	351	1 069
1959	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

¹ Antalet sysselsatta arbetare jämte fullgjorda dagsverken är delvis approximativt beräknade. — Number of workers engaged and number of day-works performed by workers are partly estimated.

² För Ljungan och Indalsälven delvis gemensam förvaltningspersonal. — Ljungan and Indalsälven share some of the administrative personnel.

³ Delvis separatflottning, varvid antalet sysselsatta jämte dagsverken icke redovisats. — Partly private floating, for which the number of workers engaged and the number of day-works performed by workers have not been reported.

Tabell 37. Arbetsförmedlingsverksamheten inom skogsbruket 1959—1961¹*Labour-exchange activities in forestry in 1959—1961*

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Månad Month	Lediga platser Vacancies			Tillsatta platser Placements			Tillsatta platser på 100 lediga No. of placements per 100 vacancies		
	1959	1960	1961	1959	1960	1961	1959	1960	1961
Januari	3 237	4 276	4 142	3 001	3 119	2 773	93	72	67
Februari	3 297	3 239	3 100	2 974	2 327	1 882	90	72	61
Mars	1 754	2 074	2 182	1 588	1 600	1 628	91	77	75
April	2 623	2 184	2 749	2 461	1 874	2 102	94	86	76
Maj	5 671	5 139	5 323	5 408	4 527	4 557	95	82	86
Juni	2 290	2 937	3 448	2 094	2 226	2 515	91	76	73
Juli	1 094	1 597	1 902	954	910	988	87	57	52
Augusti	1 393	2 468	2 218	1 184	1 332	1 205	85	54	54
September	1 691	2 932	2 446	1 425	1 414	1 304	84	48	53
Oktober	2 058	3 515	2 743	1 665	1 983	1 560	81	56	57
November	3 033	4 097	3 081	2 393	2 616	2 013	79	64	65
December	2 557	2 956	2 314	1 724	1 666	1 416	67	56	61
Hela året ¹ Whole year	29 233	37 414	35 651	26 871	25 594	23 943	—	—	—

¹ Statistiken omfattar arbetstillfällen inom avverkning, flottning, kolning och skogs-vård, men icke inom anläggningsverksamhet (väg- och husbyggnad). Platser, som tillsatts med praktikanter, är medräknade, däremot icke sådana som tillsatts med tillfälligt placerad skolorgdom. Beträffande lediga platser gäller, att talen för varje särskild månad anger hela det under månaden disponibla antalet lediga platser, således med inräknande även av dem som kvarstått aktuella från föregående månad. I talen för hela året har endast de under året nyanmälda lediga platserna inräknats, varav förklaras, att års-siffrorna för lediga platser är mindre än de enskilda månadernas siffror tillsammans, liksom att antalet tillsatta platser på 100 lediga under året blir högre än för någon av årets månader.

Tabell 38. Antal arbetstimmar¹ samt arbetsolycksfall² i skogs- och flottningsarbeten 1959. Större arbetsgivare (exkl. staten)
Number of working-hours and number of industrial accidents in forest work and floating in 1959. Major employers (excl. public service)

Anm.: Tabellen omfattar arbetsgivare, som under året haft arbetstagare i en omfattning, motsvarande i runt tal minst 10 000 arbetstimmar.
Only employers who provided, during the year, employment corresponding to at least 10 000 working-hours.

1	2	3	4	5	6	7	8
Arbetsområde Field of activity	Antal arbetsgivare No. of employers	1 000-tal arbetstimmar Thousands of working-hours	Arbetsolycksfall Industrial accidents at actual work-place	därav of which		Sjukersättningsdagars Sickness benefit days	Gemensamtlig invaliditet Average percentage of disablement
			samliga fall all cases	invaliditetsfall cases of disability	dödsfall fatal cases		
Skogsavverkning	3 036	96 244	6 481	81	6	131 681	18,2
därav skogsavverkn. med mindre än 50 000 arbetstimmar per år	2 859	20 538	1 460	16	2	30 093	14,4
<i>of which Logging with less than 50 000 working-hours per year</i>							
* skogsavverkn. med minst 50 000 arbetstimmar per år	177	75 706	5 021	65	4	101 588	19,2
<i>of which Logging with at least 50 000 working-hours per year</i>							
Skogsvård och virkesmätning	482	10 133	242	3	—	4 818	11,3
<i>Planting and conservation of forests, timbermeasuring</i>							
Flottnings	66	10 155	241	9	2	6 822	17,8
<i>Floating</i>							
Kolning	31	268	8	1	—	601	(75,0)
<i>Charcoal burning</i>							
Summa: Skogsbruk, flottning och kolning Total: Forestry, floating and charcoal burning	3 615	116 800	6 972	94	8	143 922	18,6
Samliga näringsgrenar	69 189	3 915 689	86 741	1 339	273	2 012 741	20,2
<i>All branches of industry</i>							

1 Från och med 1955 anges arbetskraftens omfattning i riksförsäkringsanstaltens olycksfallsstatistik med 1 000-tal arbetstimmar. Där antalet arbetstimmar ej varit känt har en under hela året sysselsatt arbetslagare ansetts motsvara 2 150 arbetstimmar utom för vissa yrkesgrupper med lägre timantal, såsom kontor, skolor och yrken med fem dagars arbetsvecka. I olycksfallsstatistiken 1954 och tidigare angavs arbetskraftens omfattning med antal årsarbetare, varvid en årsarbetare definierades som 300 dagsverken eller 2 400 arbetstimmar.

2 S. k. färdolycksfall ingår icke. Av arbetsolycksfall föranledda yrkesskador indelas i tre svårhetsklasser: övergående fall, invaliditetsfall och dödsfall. I antalet olycksfall ingår icke lätiare skador, som icke föranlett sjukskrivning efter utgång av den lagstadgade karenstiden av tre dagar.

3 I antalet sjukersättningsdagar (d.v.s. exkl. karensdagar) har dagar med halv sjukpenning medräknats endast med halva antalet.

Tabell 39. Svårhetstal¹ för arbetsolycksfall fördelade efter orsak, antal olycksfall och flottningsarbeten 1959. Större arbetsgivare (exkl. staten).

Severity rates for industrial accidents distributed by cause of accident, number of accidents per 1 in 1959. Major employers (excl. public service)

Anm.: Tabellen omfattar arbetsgivare, som under året haft arbetstagare i en omfattning, motsvarande i runt tal minst 10 000 arbetstimmar.
Only employers, who provided, during the year, employment corresponding to at least 10 000 working-hours.

1	2	3	4	5	6	7
Arbetsområde Field of activity	Svårhetstal härrörande från följande olycksfallsorsaker Severity rates due to the following causes of accident					
	Motorer, transmissioner, arbetsmaskiner, hissar, kranar, andra lyftanordningar Motors, cranes etc.	Fordon, annat transportmedel Vehicles	Handverktyg, enklare redskap Hand-tools, simple equipment	Explosion, eld o. d. Explosion, fire etc.	Fall, halkning Falls, slipping	Fallande föremål, ras Falling objects, subsidences
Skogsavverkning Logging	0,18	0,49	0,57	0,13	0,38	0,72
Skogsvård o. virkesmätning Planting and conservation of forests, timbermeasuring	0,03	0,03	0,22	0,00	0,22	0,04
Flottning Floating	0,26	0,53	0,21	0,02	1,95	0,02
Kolning Charcoal burning	—	0,17	0,03	—	22,58	—
Summa: Skogsbruk, flottning och kolning Total: Forestry, floating, charcoal burning	0,17	0,45	0,51	0,11	0,56	0,60
Samtliga näringsgrenar All branches of industry	0,34	0,28	0,06	0,06	0,39	0,13

¹ Svårhetstalet är det riskmått som används i riksförsäkringsanstaltens omarbetade olycksfallstall utförda arbetstimmar (kol. 11 = $\frac{\text{kol. 15} + \text{kol. 16}}{1\,000}$). Enligt rekommendationer av sjätte socialstatistiska konferensen 1947 har vid konstruktionen av detta riskmått en sjuktid av 365 dagar förutsatts för en förlust av 300 arbetsdagar och ett dödsfall eller ett fall av total invaliditet motsvara skador år 1959 sid. 18.

² Uppräkning av dessa orsaker finns i texten sid. 102.

per 1 milj. arbetstimmar och antal förlorade arbetsdagar per olycksfall i skogs-

million working-hours and number of working days lost per accident in forest work and floating

rande i runt tal minst 10 000 arbetstimmar.
working-hours.

8	9	10	11	12	13	14	15	16
				Svårhetstal härrörande från Severity rates due to			Antal olycksfall per 1 milj. arbetstimmar No. of accidents per 1 million working-hours	Antal förlorade arbetsdagar per olycksfall No. of working days lost per accident
Klämning, trampning på, stöt av eller mot föremål Crushing with objects etc.	Lyftande, bärande, hantering av material Load	Övriga ² Other	Samtliga Total	Sjukdom Sickness	Invaliderhet Disability	Död Death		
0,12	0,16	0,11	2,86	1,23	1,16	0,47	67,3	42
0,04	0,00	0,10	0,68	0,43	0,25	—	23,9	29
0,07	0,05	0,14	3,25	0,59	1,18	1,48	23,7	137
0,03	0,06	0,01	22,88	1,89	20,99	—	29,9	766
0,11	0,13	0,11	2,75	1,11	1,13	0,51	59,7	46
0,07	0,07	0,11	1,50	0,46	0,52	0,52	22,2	68

statistik. Svårhetstalet motsvarar i princip antalet genom skadorna förlorade arbetsdagar per 1 000-tiska konferensen 1947 har vid konstruktionen av detta riskmått en sjuktid av 365 dagar förutsatts för en förlust av i genomsnitt 7 500 arbetsdagar. För vidare upplysning om svårhetstalet se SOS, Yrkes-

Tabell 40. Antalet under tillåten jakttid fällda älgar i genomsnitt per år under perioderna 1936—1945, 1946—1950, 1951—1955 samt för 1956—1960. Länsvis

Number of elks killed during legal shooting season during the periods 1936—1945, 1946—1950, 1951—1955 (yearly average) and in 1956—1960. By counties.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Län County	1936/ 1945	1946/ 1950	1951/ 1955	1956	1957	1958	1959	1960				
	Årsmedeltal yearly average							ljur bulls	ko cows	års- kal- var calves (less than 1 year)	cjan- givel kön sex un- spec.	sum- ma total
Nb	91	157	598	843	959	931	1 647	836	732	171	—	1 739
Vb	158	500	1 242	1 644	1 963	2 324	2 537	1 281	1 051	241	—	2 573
Jtl	488	1 264	2 928	4 126	4 444	4 846	5 275	1 963	1 662	699	—	4 324
Vnr	147	630	1 653	1 960	1 994	2 132	2 199	928	988	214	—	2 130
Gvl	379	916	1 848	2 509	2 623	2 950	3 262	1 392	1 358	553	—	3 303
Kpb	1 093	1 366	2 265	3 221	3 846	4 245	4 283	2 007	1 688	597	—	4 292
Vrm	670	865	1 785	2 307	2 399	2 619	2 831	1 275	1 103	466	—	2 844
Ör	888	964	1 351	1 172	1 169	1 260	1 223	652	554	115	9	1 330
Vstm	685	941	1 121	1 152	1 099	1 115	1 116	510	491	105	—	1 106
Ups	733	903	1 094	833	695	718	644	309	298	72	—	679
Sth	581	840	1 038	906	847	885	771	369	372	56	22	819
Sdm	625	804	1 099	1 021	1 016	1 088	1 043	511	529	98	—	1 138
Ög	696	897	1 151	1 029	801	889	865	440	404	88	—	932
Skb	369	494	724	776	744	798	788	398	356	41	—	795
Äbg	430	586	859	1 057	1 027	1 089	935	513	482	62	—	1 057
Jkp	324	412	535	631	604	615	683	348	307	63	—	718
Krb	503	493	636	695	658	502	623	313	242	41	—	596
Klm	565	670	780	812	748	790	738	387	344	79	—	810
Gtl	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gbg	81	194	243	297	318	308	280	155	114	10	—	279
Hl	190	228	371	395	395	379	417	200	154	12	—	366
Bl	93	67	81	125	132	142	135	67	37	20	—	124
Krs	198	158	160	220	224	224	225	148	124	13	—	285
Mlm	36	36	34	29	37	39	39	23	16	11	—	50
Riket Entire country	10 023	14 386	23 596	27 760	28 742	30 888	32 559	15 025	13 406	3 827	31	32 289

Tabell 41. Antal dödade villebråd i genomsnitt per år under perioderna 1946—1950, 1951—1955 samt för 1956—1959¹

Number of game killed during the periods 1946—1950, 1951—1955 (yearly average) and in 1956—1960.

1	2	3	4	5	6	7	8
Villebråd Game	1946/ 1950	1951/ 1955	1956	1957	1958	1959	1960
Älg Kronhjort Dovhjort Rådjur	Elk Red deer Fallow-deer Roe deer	14 386 24 310 16 000	23 596 43 830 23 420	27 760 45 1 100 29 000	28 742 60 1 100 32 000	30 888 60 1 250 33 000	32 559 48 1 300 36 400
Skogshare Fälthare Vildkanin	Hare Rabbit	149 460 105 900 131 600	123 800 105 300 129 800	104 000 71 000 71 000	122 000 80 000 198 000	107 000 76 500 175 000	97 000 79 000 188 000
Rödräv Grävling Utter Mård Iller Vildmink Hermelin och småvessla Ekorre	Fox Badger Otter Marten Polecat Mink Ermine and weasel Squirrel	68 400 10 740 1 440 940 1 380 2 400 7 680 326 100	81 620 9 680 1 120 730 1 460 5 760 9 220 233 300	80 000 9 000 900 700 1 500 10 000 6 200 95 000	78 000 9 350 800 1 230 1 200 11 500 6 150 49 000	79 000 9 000 800 1 750 1 400 14 000 6 200 35 000	75 000 9 600 800 1 900 1 300 18 000 4 200 39 000
Säl Björn Lodjur Varg Järv	Seal Bear Lynx Wolf Glutton	1 532 17 12 9 41	570 21 8 5 23	634 29 11 4 12	567 20 8 9 21	1 030 33 3 9 20	1 008 22 10 4 27
Tjäder Örre Järpe Ripa Fasan Rapphöna Morkulla	Capercaillie Blackgrouse Hazel-hen Grouse Pheasant Partridge Woodcock	44 420 60 020 72 000 123 260 84 060 30 960 30 400	22 333 26 333 31 000 80 100 151 300 18 460 26 600	13 000 16 000 20 000 44 000 89 000 14 000 23 500	12 000 13 000 8 600 60 200 102 000 15 000 24 700	8 400 8 000 5 000 46 500 81 000 15 400 24 200	10 900 9 700 6 800 52 000 98 000 17 000 25 000
Duvhök Sparvhök	Goshawk Sparrow-hawk	8 900 8 160	6 300 7 380	5 000 6 000	5 100 6 300	5 100 5 500	5 700 5 800

- ¹ För säl, björn, lodjur, varg och järv avses kalenderår samt betr. övrigt vilt jaktåren 1/7 1946—30/6 1947 t. o. m. 1/3 1960—28/2 1961. Se texten.
² Treårsmedeltal; fridlyst i helandet 1952 och 1953.
³ Tvåårsmedeltal; fridlyst i hela landet 1952—1954.
⁴ Morkullan är totalfredad under våren fr. o. m. 1960.

Tabell 42. Under budgetåret 1960/61 genom Kungl. Maj:ts, skogsstyrelsens eller skogs särskilda skogsvårdsåtgärder. Länsvis

State subsidies paid for special silvicultural measures during the budget year 1960/61.

By counties

1	2	3	4	5	6	7	8
Län County	Skogsförbättringsanslaget Grants for forest improvement						
	Återväxtåtgärder och röjningsgallring Measures of reproduction			Skogsdikning Draining		Div. mindre företag ² Small enter- prises	
	Areal Area	Beräknad brutto- kostnad Estimated gross cost	Stats- bidrag Govt. grants	Båtnads- areal Area	Beräknad brutto- kostnad Estimated gross cost	Stats- bidrag Govt. grants	Stats- bidrag Govt. grants
	ha	1 000 kr		ha	1 000 kr		
Nb	2 843,8	674,0	337,0	200	37,5	15,0	27,0
Vb	1 515,0	478,8	233,7	212	51,2	20,1	47,9
Jtl	299,0	210,2	58,7	207	50,0	20,0	10,7
Vnr	55,8	25,9	13,0	166	38,5	15,0	10,0
Gvl	167,8	114,6	57,3	212	51,0	15,0	—
Kpb	52,3	43,4	21,6	139	38,1	15,0	35,6
Vrm	370,0	234,2	118,0	158	55,2	20,0	70,0
Ör	126,0	97,3	48,6	67	28,0	7,0	9,4
Vstm	107,8	64,6	32,3	53	21,1	5,0	4,7
Ups	73,8	53,9	26,9	—	—	—	25,1
Sth	57,8	38,8	19,4	—	—	—	4,6
Sdm	275,3	190,0	95,0	34	18,7	5,0	21,0
Ög	270,0	200,8	101,0	47	20,0	5,0	35,0
Skb	534,0	408,7	201,3	—	—	—	56,7
Abg	420,7	271,2	135,6	119	47,9	15,0	52,0
Jkp	210,3	131,5	65,7	110	41,0	15,0	42,0
Krb	206,1	170,0	85,0	54	38,3	14,9	40,2
Klm	172,4	118,7	59,1	49	27,7	10,4	102,0
Gtl	21,4	14,5	7,5	27	7,4	2,3	10,3
Gbg	117,0	82,6	41,3	19	15,3	5,0	42,7
Hl	198,4	168,5	84,2	56	27,8	10,0	22,2
Bl	497,4	359,2	179,6	15	14,4	4,8	34,4
Krs	783,6	696,9	346,6	34	14,3	3,6	84,3
Mlm	385,0	327,2	163,9	6	2,9	0,7	27,0
Riket ⁴ Entire country	9 760,7	5 175,5	2 532,3	1 984	646,3	223,8	814,8
1959/60	10 590,5	4 966,8	2 454,3	2 714	986,1	337,5	787,6

¹ Prisutjämningsmedel för återuppbyggnad av skogsbeståndet (SFS 374/1949).

² Hit hänföres bidrag till åtgärder av så ringa omfattning att de icke kräver särskild planläggning (s. k. understödsbidrag och förenklad förfarande).

³ Hit hänföres bidrag till skogsvårdsåtgärder, vägbyggnader samt förvaltningsbidrag.

vårdsstyrelsernas beslut tilldelade bidragsmedel (statsbidrag, prisutjämningsmedel) för

9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
Skogsvägsanslaget Grants for road-building			Prisutjämningsmedel ¹ Grants from the »price equalization fund»			Norrländska skogs- produktionsansla- get Forest production grants for Norr- land		Summa beviljade bidragsmedel Total funds granted	
Vägbyggnad Road-building			Återväxtåtgärder Measures of reproduction			Div. mindre företag ² Small enter- prises		Betesan- läggning Grazing Övriga åtgärder ³ Other measures	
Väg- längd Road length	Beräknad brutto- kostnad Estimated gross cost	Stats- bidrag Govt. grants	Areal Area	Beräknad brutto- kostnad Estimated gross cost	Bidrag Grants	Bidrag Grants	Statsbidrag Govt. grants		
km	1 000 kr		ha	1 000 kr					
93,5	2 572,0	1 000,0	80,4	30,0	15,0	—	—	775,9	2 169,9
92,1	2 720,9	1 035,2	3,5	0,9	0,5	—	—	1 038,6	2 376,0
89,3	2 369,0	1 100,0	57,0	30,5	15,2	0,6	—	103,7	1 308,9
68,5	1 879,2	939,6	30,3	8,3	4,2	—	—	26,2	1 008,0
75,7	1 679,3	716,6	—	—	—	—	—	—	788,9
122,0	2 481,5	967,0	—	—	—	—	—	—	1 039,2
67,0	1 618,0	699,7	—	—	—	—	—	—	907,7
—	—	—	—	—	—	—	—	—	65,0
—	—	—	—	—	—	—	—	—	42,0
2,1	46,0	13,1	—	—	—	—	—	—	65,1
—	—	—	—	—	—	—	—	—	24,0
5,7	70,3	25,6	—	—	—	—	—	—	146,6
3,4	48,0	13,3	—	—	—	—	—	—	154,3
29,3	589,7	283,1	—	—	—	—	—	—	541,1
17,8	370,1	149,1	—	—	—	—	—	—	351,7
23,9	477,7	213,1	—	—	—	—	—	—	335,8
23,1	354,6	127,1	—	—	—	—	—	—	267,2
4,3	78,9	26,3	—	—	—	—	—	—	197,8
—	—	—	—	—	—	—	—	—	20,1
13,7	343,5	138,1	—	—	—	—	—	—	227,1
0,9	24,5	12,2	—	—	—	—	—	—	128,6
3,2	38,0	16,0	—	—	—	—	—	—	234,8
9,3	157,0	69,8	—	—	—	—	—	—	504,3
—	—	—	—	—	—	—	—	—	191,6
744,8	17 918,2	7 544,9	171,2	69,7	34,9	0,6	—	1 944,4	13 095,7
738,2	17 903,7	7 519,5	34,0	11,8	5,9	—	—	1 670,7	12 725,5

⁴ Skogssällskapet, som tidigare av skogsstyrelsen också tilldelats bidragsmedel för särskilda skogsvårds-åtgärder, har under senare år ej tilldelats dylika medel.

⁵ Skogsvårdsstyrelserna har under budgetåret av tidigare tilldelade bidragsmedel ur skogsvägsanslaget såsom odisponerad behållning återlevererat 97 000 kr.

Tabell 43. Landareal, invånareantal samt skogsmarksareal, totalt, per invånare och procent av landarealen i vissa länder 1960.

Total land area, number of inhabitants and forest area (total, per inhabitant and in per cent of total land area) in certain countries in 1960.

1	2	3	4	5	6
Land Country	Land- areal ¹ milj. ha	Invånare milj. No. of inhabi- tants in mill. in mill.	Skogsmarksareal ² Forest area		
	Land- areal in mill. ha		Totalt milj. ha in mill. ha	i % av land- arealen in % of total landarea	ha per invå- nare no. of ha per in- habitant
Argentina	278	20,6	60,0	21,6	2,9
Australien	770	¹ 10,1	¹ 17,9	2,3	1,8
Belgien och Luxemburg	3	9,4	0,7	23,3	0,1
Brasilien	851	¹ 64,2	140,0	16,5	2,2
Burma	68	20,5	25,6	37,6	1,2
Canada	997	17,4	¹ 186,6	18,7	10,7
Colombia	114	13,8	20,6	18,1	1,5
Finland	34	4,4	21,9	64,4	5,0
Frankrike	55	45,1	11,6	21,1	0,3
Italien	30	49,1	5,8	19,3	0,1
Japan	37	92,7	21,7	58,6	0,2
Jugoslavien	26	18,4	8,8	33,8	0,5
Kina ⁶	976	669,0	² 28,1	2,9	0,4
Kongo (Leopoldville)	235	13,8	94,8	40,3	6,9
Norge ⁷	32	3,6	5,3	16,6	1,5
Peru	129	10,5	15,0	11,6	1,4
Polen	31	29,3	7,5	24,2	0,3
Portugal ⁸	9	9,1	2,6	28,9	0,3
Sovjetunionen ⁹	2 240	210,5	1 131,1	50,5	5,4
Spanien ¹⁰	50	29,9	15,8	31,6	0,5
Storbritannien	24	52,2	1,7	7,1	0,0
Sudan	251	11,5	26,5	10,6	2,3
Sverige	45	7,5	22,9	50,9	3,1
Tanganyika	94	9,1	51,0	54,3	5,6
Turkiet	78	26,9	10,5	13,5	0,4
USA ¹¹	936	177,7	¹² 213,7	22,8	1,2
Västtyskland ¹³	25	55,0	7,0	28,0	0,1
Östtyskland ¹⁴	11	17,3	¹⁵ 3,0	27,6	0,2
Österrike	8	7,0	3,4	42,5	0,5
Totalt	¹⁶ 13 539	2 907,0	2 732,3	20,2	0,9

¹ Inkl. insjöar och floder. — Incl. lakes and rivers.

² För exploatering tillgänglig skog. — Accessible forests.

³ Exkl. urinvånare. — Excl. aboriginals.

⁴ Exkl. indianerna i djungeln. — Excl. indians in the jungle.

⁵ Endast tillgänglig produktiv skog. — Accessible productive forests only.

⁶ Exkl. Formosa och Pescadorerna. — Excl. Formosa and the Pescadores.

⁷ Exkl. Svalbard och Jan Mayen.

⁸ Inkl. Azorererna och Madeira. — Incl. the Azores and Madeira.

⁹ Inkl. de asiatiska delarna. — Incl. Asian part.

¹⁰ Inkl. Balearerna och Kanarieöarna. — Incl. the Balearic and the Canary Islands.

¹¹ Inkl. Alaska och Hawaii, exkl. Panamakanalazonen och Puerto Rico. — Incl. Alaska and Hawaii, excl. the Panama Canal zone and Puerto Rico.

¹² Produktiv skog. — Productive forests.

¹³ Inkl. Väst-Berlin. — Incl. West-Berlin.

¹⁴ Inkl. Öst-Berlin. — Incl. East-Berlin.

¹⁵ All landareal inkl. insjöar och vattendrag men exkl. obebodda polarområden och obebodda öar. — Landarea incl. lakes and watercourses but excl. uninhabited polar areas and uninhabited islands.

Tabell 44. Avverkning i vissa länder med betydande skogsavverkning 1959 och 1960.

Removals in certain countries with an extensive logging in 1959 and 1960.

Måttenheter: milj. m³ f. u.b
Unit of measurement: milj. m³ f. u.b

1	2	3	4	5	6	7
Land Country	1959			1960		
	Barrträd Coni- ferous	Lövträd Broad- leaved	Summa Total	Barrträd Coni- ferous	Lövträd Broad- leaved	Summa Total
Argentina ¹	*0,1	*11,5	11,7	..	..	..
Australien ²	1,6	13,3	14,9	1,6	13,5	15,1
Brasilien ¹	*27,5	*74,6	*102,1	..	..	..
Canada	80,4	9,8	90,2	86,6	10,1	96,7
Colombia ³	*0,1	12,6	12,7	..	..	..
Finland ⁴	31,2	11,1	42,3	..	..	..
Frankrike	12,6	28,1	40,7	13,1	28,9	42,0
Indien ²	1,5	14,2	15,6	..	..	..
Indonesien	0,1	76,1	76,2	..	..	..
Italien	1,8	17,9	19,7	1,6	15,7	17,3
Japan ⁵	36,6	28,4	65,0	36,2	33,2	69,4
Jugoslavien	3,7	12,0	15,6	3,9	12,8	16,8
Kongo (Leopoldville)	—	10,0	10,0	—	..	..
Norge ^{6, 7}	6,8	0,3	7,0	7,3	0,3	7,6
Polen ⁸	14,0	2,1	16,1	13,9	2,3	16,2
Sovjetunionen	317,5	80,5	398,0	296,7	72,3	369,0
Spanien	4,6	9,0	13,6	4,3	8,2	12,5
Sudan ⁹	0,0	14,0	14,0	0,0	14,0	14,0
Sverige ⁶	33,2	4,5	37,7	40,9	5,1	46,0
Tanganyika	0,0	21,1	21,1	0,0	21,6	21,6
Tjeckoslovakien	10,3	2,9	13,3	10,0	2,7	12,6
Uganda	0,0	7,8	7,8	0,0	10,7	10,7
USA	221,8	96,1	317,8	218,2	92,9	311,1
Västtyskland ⁶	16,9	8,3	25,3	16,8	8,5	25,3
Östtyskland	6,3	1,2	7,4	6,5	1,2	7,7
Österrike	10,4	1,7	12,0	10,4	1,7	12,1
Totalt ⁹	887,1	752,5	1 639,6	877,8	754,6	1 632,4
Total						

¹ Avser 1958. — Year 1958.

² Endast redovisad avverkning. — Recorded removals only.

³ Avser 1957. — Year 1957.

⁴ Avser uppgifter om förbrukning. — Removals more accurately described as utilization.

⁵ 1/4 1958—31/3 1959 resp. 1/4 1959—31/3 1960.

⁶ 1/7 1958—30/6 1959 resp. 1/7 1959—30/6 1960.

⁷ Exkl. husbehovsvirke. — Excl. rural consumption.

⁸ 1/10 1958—30/9 1959 resp. 1/10 1959—30/9 1960.

⁹ Avser även andra rapporterade länder. — Refers to reporting countries.

Tabell 45. Export och import av rundvirke i vissa länder med betydande rundvirkeshandel 1960.

Exports and imports of roundwood in certain countries with an extensive roundwood trade, in 1960.

Måttenheter: 1 000 m³ f. ub.
Unit of measurement: 1 000 m³ solid wood under bark

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Land Country	Export					Import				
	Såg- och fanéertimmer		Massa- ved	Props pil- props	Sum- ma Total	Såg- och fanéertimmer		Massa- ved	Props pil- props	Sum- ma Total
	barr	löv	Pulp wood			barr	löv	Pulp wood		
	coniferous	broad-leaved				coniferous	broad-leaved			
Australien	—	—	—	—	—	31	418	—	—	449
Belgien, Luxemburg	79	140	14	52	285	29	397	330	19	775
Brasilien	29	37	—	—	66	—	1	—	—	1
Canada	50	84	2 776	18	2 928	751	—	617	—	1 368
Filippinerna	—	3 512	—	—	3 512	—	—	1	—	1
Finland	346	45	3 176	934	4 501	231	8	206	—	445
Frankrike	410	693	401	340	1 844	2	936	833	6	1 777
Ghana	—	1 042	—	—	1 042	—	—	—	—	—
Italien	0	0	—	—	0	646	923	1 128	35	2 732
Japan	28	2	—	—	30	1 233	4 752	192	—	6 177
Jugoslavien	—	—	445	—	445	—	1	—	—	1
Kongo (Leopoldville)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nederländerna	10	14	12	67	103	92	324	269	27	712
Nigeria	—	622	—	—	622	—	—	—	—	—
N. Borneo	—	1 771	—	—	1 771	—	2	—	—	2
Norge	65	0	290	28	383	36	12	1 134	—	1 182
Portugal	—	—	190	74	264	2	74	—	—	76
Schweiz	17	31	2	—	50	167	184	187	—	538
Sovjetunionen	1 496	52	1 589	1 111	4 248	—	—	150	—	150
Storbritannien	—	—	—	—	—	63	461	329	759	1 612
Sverige	206	22	407	18	653	308	44	603	—	955
Turkiet	1	5	—	—	6	7	0	25	3	35
USA	953	254	344	—	1 551	144	364	2 804	—	3 312
Västtyskland	27	43	11	7	88	611	1 380	1 790	938	4 719
Östtyskland	—	—	—	135	—	—	84	1 676	—	760
Österrike	19	37	—	95	151	4	88	393	—	485
Total ²	3 695	12 100	10 860	2 980	29 635	4 820	11 875	11 815	2 620	31 130
1959	3 175	10 335	9 020	3 075	25 605	3 820	10 035	9 525	2 785	26 165

¹ Endast massaved av tall, gran och bok. — *Pine, spruce and beech only.*

² Se not 9, tabell 44. — *See note 9, table 44.*

Tabell 46. Produktion av några viktigare träindustriprodukter i vissa betydande producentländer 1960.

Production of certain important timber industry products in some countries with extensive timber industries in 1960.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Land Country	Sågvirke Sawn wood		Låd- äm- nen	Slip- pers Sleep- ers	Ply- wood	Spån- plat- tor Par- ticle board	Massa Pulp				Annan fiber- massa Other fibre pulp
	barr coniferous	löv broad- leaved	Box- boards				Trämassa Wood pulp				
							Meka- nisk Mechanical	Ke- misk Chemical	Halv- kemisk Semi- chemical	Sum- ma Total	
1 000 stds	1 000 m ³	1 000 m ³	1 000 ton								
Australien	86	2 415	606	362	111	*4	208	161	—	369	8
Belgien o. Luxemb.	44	266	200	64	41	25	94	51	0	145	7
Brasilien	—	—	—	—	—	*4	*110	*160	—	*270	—
Canada	3 692	949	90	353	972	*94	5 473	4 697	133	10 303	—
Chile	68	376	180	126	6	12	*47	*5	—	52	*3
Finland	1 760	47	19	148	414	54	1 187	2 466	40	3 693	—
Frankrike	1 049	2 400	—	500	390	138	434	631	79	1 144	236
Italien	152	1 000	—	109	150	30	267	201	—	468	55
Japan	3 605	5 203	4 687	805	1 286	45	*901	2 281	317	3 499	33
Jugoslavien	310	847	—	168	102	5	54	155	—	209	—
Nederländerna ...	23	197	—	2	41	38	127	—	—	127	419
Norge	260	23	140	19	*12	20	770	735	20	1 525	—
Nya Zeeland ⁴	301	84	198	2	21	2	111	149	6	266	—
Portugal	45	60	390	140	12	9	4	80	—	84	—
Schweiz	221	115	—	17	27	52	130	100	8	238	—
Sovjetunionen ...	*5 192 81	*5 159 00	—	—	1 353	98	*850	2 282	—	*3 132	—
Storbritannien ...	48	790	—	8	52	35	—	—	—	—	215
Sverige	1 775	210	117	117	60	*46	1 100	3 875	—	4 975	—
USA	14 345	14 851	—	—	*7 910	317	4 054	16 978	1 787	22 819	*430
Västtyskland	1 329	1 526	—	306	665	546	671	819	—	1 490	52
Östtyskland	531	492	—	—	*40	64	270	349	4	623	*44
Österrike	*5 101 9	*5 242	—	—	43	39	179	526	—	706	—
Total ⁶	*56 290	*67 375	—	—	15 390	1 860	18 095	40 695	—	58 790	3 940
Total	*55 260	*65 135	—	—	14 875	1 400	17 265	37 640	—	54 905	3 455

¹ Ingår i kemisk massa. — *Included in chemical pulp.*

² Inkl. lådämnen. — *Incl. boxboards.*

³ Ingår i sågvirke. — *Included in sawnwood.*

⁴ 1/4 1960—31/3 1961.

⁵ Inkl. slippers. — *Incl. sleepers.*

⁶ Se not 9, tabell 44. — *See note 9, table 44.*

⁷ Endast redovisad produktion. — *Recorded production only.*

Tabell 47. Export och import av några viktigare träindustriprodukter i vissa länder med betydande handel med trävaror 1960.

Exports and imports of some important timber industry products in certain countries with an extensive trade in timber industry products in 1960.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Land Country	Sågvirke, inkl. lådämnen <i>Sawnwood incl. boxboards</i>			Slipers <i>Sleepers</i>		Plywood		Massa <i>Pulp</i>		
	Barrträd <i>Coniferous</i>		Lövträd <i>Broadleaved</i>							
	Exp.	Imp.	Exp.	Imp.	Exp.	Imp.	Exp.	Imp.	Exp.	Imp.
	1 000 stds		1 000 m ³						1 000 ton	
Australien	0	159	44	229	45	—	1	15	1	¹ 160
Belgien o. Luxemb. ...	6	163	20	115	6	16	17	21	5	189
Brasilien	198	—	18	—	9	—	4	—	—	88
Canada	2 338	74	327	254	67	46	114	43	2 360	58
Chile	2	0	22	..	—	—	0	..	—	24
Danmark	4	187	48	68	—	10	4	26	5	113
Egypten	—	31	—	143	—	8	—	18	—	29
Finland	1 133	0	27	8	11	—	357	—	1 594	3
Frankrike	143	141	379	34	235	12	76	15	58	774
Italien	1	528	4	264	1	5	16	2	4	629
Japan	27	32	245	14	8	—	354	—	21	138
Jugoslavien	57	4	378	1	16	—	7	—	45	19
Malacka	1	—	412	16	0	—	10	17	—	—
Nederländerna	4	481	15	143	2	65	11	43	4	390
Norge	27	18	0	46	1	—	1	6	806	45
Schweiz	0	43	8	75	1	8	0	14	20	118
Sovjetunionen	1 097	17	42	..	111	26	129	41	244	83
Storbritannien	..	1 820	6	910	—	269	2	640	—	2 755
Sverige	1 057	36	11	85	12	4	10	15	2 931	9
USA	348	1 846	289	683	85	10	10	604	1 036	2 161
Västtyskland	30	784	88	249	2	132	50	26	114	864
Östtyskland	..	² 166	..	³ 84	..	..	..	7	—	60
Österrike	718	1	91	17	4	—	8	0	205	28
Totalt ⁴	7 760	7 630	4 565	4 605	..	..	1 505	1 720	9 670	9 650
Total										
1959	6 915	6 890	3 925	4 140	..	..	1 635	1 820	8 510	8 515

¹ 1/7 1959—30/6 1960.

² Inkl. slipers. — *Incl. sleepers.*

³ Ingår i sågvirke. — *Included in sawnwood.*

⁴ Se not 9 tabell 44. — *See note 9 table 44.*

⁵ Ingår i lövträd. — *Included in broadleaved.*